

လောကုတ္တရာရေးရာဆွေးနွေးခန်းများ

(ရွှေဥဒေါင်း)

လောကုတ္တရာရေးရာ ဆွေးနွေးခန်းများ

၇၁၈၂

ဦးသိန်းရွှေ (၀၁၁၇) ပင်းယ စာပေတိုက် ၂၇၉၊ ဘားလမ်း၊ ရန်ကုန်မှ ထုတ်ဝေ၍၊ ဦးချစ်အောင် (၀၂၀၇)လုပ်အားပံ့နှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၃၅၊ ၄၆-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ရိုက်နှိပ်သည်။

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	။တရားဂိုဏ်းများကို ဝေဘန်ထိုက် မထိုက်	၉
၂။	။ကျမ်းပြုဆရာများနှင့် ကျမ်းစာအုပ်များ (ဝိသုဒ္ဓိ ၇ ပါး၏ ရည်ရွယ်ချက်)	၂၄
၃။	။စိတ်ကို ငါထင်သူနှင့် ရုပ်ကို ငါထင်သူ (စိတ်သည် ရုပ်ကဲ့သို့ပင် ထင်ရှားပုံ)	၄၀
၄။	။သမထနှင့် ဝိပဿနာ (သမာဓိနှင့် ပညာအကြောင်း ထပ်၍ ရှင်းခြင်း)	၆၀
၅။	။ဓမ္မတာနှင့် သဘာဝ ခြားနားပုံ ရှင်းလင်းချက်	၇၈
၆။	။ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံနည်းကို ရှေးဦးစွာ မှုတည်ပုံ	၉၃
၇။	။ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ အားထုတ်ပုံအကြောင်း (ဆက်လက် ဆွေးနွေးခြင်း)	၁၀၈
၈။	။ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့်စဉ် မဂ်ဆိုက်ပုံကို ဖော်ပြခြင်း (လောကဓံကို ခံနိုင်ပုံအမျိုးမျိုး)	၁၂၂
၉။	။မေတ္တာနှင့် ပညာ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့၏ ခြားနားချက်ကို ရှင်းပြခြင်း	၁၃၇
၁၀။	။ဓမ္မဝိစရာသမ္မောဇ္ဈင် အရေးကြီးပုံ	၁၅၂
၁၁။	။ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်၏အကျိုးတရား	၁၆၆
၁၂။	။အဝိဇ္ဇာနှင့် ကဏှာ ရှင်းလင်းချက်	၁၇၈

(၁)

တရားဂိုဏ်းများကို ဝေဘန်ထိုက် မထိုက်

တန်ခူးလဆုတ် ၁၃-ရက်၊ (၁၂-၄-၆၁) ရက်နေ့က ကျွန်ုပ်၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေ တယောက်ဖြစ်သော မဟာစည် ဆရာတော်၏ တပည့်ရင်းတဦးသည် သတင်းစာ တစောင်ကို ကိုင်လျက် ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ ရောက်လာ၏။ မိတ်ဆွေသည် အသားဖြူဖြူ ရှိသူဖြစ်၍ မခံချင်စိတ်ကြောင့် မျက်နှာနီမြန်းလျက်ရှိရာ၊ သတင်းစာကို ကျွန်ုပ်၏ မျက်နှာအနီးသို့ ထိုးပြလျက် “ဆရာကြီး ဒီဝေဘန်ချက်ကို ဖတ်ရပြီလား” ဟု မေး၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူပြသောသတင်းစာကို လှမ်းကြည့်လိုက်သဖြင့် ကြေးမုံသတင်းစာဖြစ်ခြင်းကို သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် မိတ်ဆွေ၏ မျက်နှာ နီခြင်းအကြောင်းကို ရိပ်မိလေပြီ။ အကြောင်းမူကား ကြေးမုံသတင်းစာ “စာကြေးမုံ” အခန်းတွင် မဟာစည်ဆရာတော်၏ အဖောင်းအပိန်နည်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌ မတ္တံ စာအုပ်အကြောင်းကို ဦးဓမ္မာဝါဒီရေးသည့် ‘အရိယာ ဘုံသွား-ဥာဏ်လှေခါးကျမ်း’ ခေါ် စာအုပ်တွင်ပြစ်တင်ရေးသားထားခြင်းအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ဖိုးကြီးမောင်၏ ဝေဘန်ချက်ကို ဖတ်ထားပြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။ ကျွန်ုပ်သည် ဦးဓမ္မာဝါဒီ၏ ကျမ်းစာအုပ်ကို မဖတ်ရဘူးသော်လည်း၊ ၎င်းက မဟာစည်ဆရာတော်၏ အဖောင်းအပိန်နည်းသည် ဗုဒ္ဓဝါဒကို အနုနည်းဖြင့် အမှည့်ချွေချွေခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍၎င်း၊ မိစ္ဆာဝါဒ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မရန်သူ၊ ဓမ္မန္တရာယ်ဟူ၍ ဖြစ်သည်၎င်း၊ စွပ်စွဲထားသည်ဟု ဖိုးကြီး

မောင်က ကောက်နှုတ်ဘော်ပြ ခြင်းကိုကား ဖတ်ရပြီးပါပြီ။ ထိုက တည်းက ရေးပုံကြမ်းလှချေတကားဟု စိတ်ကအောက်မေ့၏။ ဤမိတ် ဆွေမှာမူ မဟာစည်ဆရာတော်၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်ရုံသာမက ဆရာ တော်အား ကြည်ညိုသောနေရာတွင် မည်သည့် အခြားတပည့်များ နှင့်မျှ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်အောင် ကဲလွန်ပိုမောက်သူဖြစ်ပေရကား၊ သူ၏ မျက် နှာနီခြင်းကို ကျွန်ုပ်မအံ့သြချေ။ သူ၏ဆရာတော်အား ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချပုံ သူ သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ဖြစ်၍ မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ရသည်ဆိုပါက ထိုလူအား ကိုယ်ထိလက်ရောက် မပြုလုပ်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်အာမ မခံဝံ့ပါ။ ဤမျှအထိ ဆရာတော် အပေါ်၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ ထက်သန်သူ တယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိုးကြီးမောင်၏ ထုတ်နှုတ် ဘော်ပြချက်တွင် ဦးဓမ္မဝါဒီက ကျွန်ုပ်၏ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ်အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မှု ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကြီးမဟုတ်လှဘဲ၊ ဤကျင့်စဉ်သည် အခြားလူများ အတွက်မဟုတ်၊ ဗဟိယနှင့် မာလုကျပုတ္တတို့ နှစ်ပါးအတွက် သက် သက် ဟောခြင်းဖြစ်သည့်နယ် ရေးထားသည်ဟု ဆိုလေသည်။

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်လဲ ဖတ်ပြီးပါပြီဗျ၊ ရေးပုံက တော်တော် ကြမ်းဒါဘဲ”

မိတ်။ ။ “ခင်ဗျား အကြောင်းတော့ ဘယ်လိုရေးရေးဗျ၊ ဆရာ တော် အကြောင်းရေးပုံတော့ ကျွန်တော်မခံနိုင်ဘူးဗျ”

နုပီ။ ။ “ဘယ် နှယ်လဲဗျ၊ ကျွန်တော် အကြောင်းတော့ ဘာ ကြောင့်ဘယ်လိုရေးရေး ရေးရမှာလဲဗျ”

မိတ်။ ။ “ခင်ဗျားက လူပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ဘဲဗျ”

နုပီ။ ။ “ဪ-လူကိုတော့ရေးစေ၊ ရဟန်းကိုတော့မရေးစေနဲ့၊ လား ဒီလိုတော့ မခွဲခြားပါနဲ့၊ လေ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်ပေမင်း တရားနဲ့ ပတ်သက် လို့ ရေးသားရာမှာကိုယ်တိုင်အားထုတ်လို့ အတွေ့သဘောနဲ့ ရေးတယ် ဆိုရင်တော့ မဟာစည်ဆရာတော်ကို ဝေဘန်ထားသလို ပစ္စလက္ခတ် မရေးထိုက်ဘူးဗျ။ ဆရာတော်ကိုရေးပုံဟာ ကျွန်တော်လဲ နာတတ်ပါ တယ်။ နို့ ပေမဲ ခင်ဗျားက လူတခြား ရဟန်းတခြား လုပ်လာလေတော့ ခင်ဗျား ဘက်သားတောင် တယ်မလုပ်ချင်တော့ဘူး”

မိတ်။ “ခင်ဗျားက ဆရာတော် ဘက်သားလဲ မဟုတ်ဘူးလား”

နုပိ။ ။ “ဆရာတော် ဘက်သား ဟုတ်ပါတယ်။ ခင်ဗျားဘက်သား မဟုတ်ချင်ဘူး။ ဆရာတော်ကို ခင်ဗျားကြည်ညိုချင်တိုင်းကြည်ညိုပါ။ လူဆီတိုင်းတော့ အထင်မသေးပါနှင့်”

မိတ်။ ။ “ကိုင်း ရုပ် သိမ်း ပါတယ် ဗျာ။ ကြည့်ပါအုံးတော့။ ဓမ္မန္တရာယ်တဲ့ဗျာ။ မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ရောက်လမ်းညွှန်ပြတဲ့ ကျွန်တော် ဆရာတော်ကို ဓမ္မန္တရာယ်တဲ့ဗျာ။ ကောင်းရဲ့လား။ သူ့ကျမ်းပြုချင်ရင် သူ ဖာသာသူ ပြုရောပေါ့။ ဆရာတော်ကို ဘာကြောင့် ပုတ်ခတ်ရမှာလဲ”

နုပိ။ ။ “ဆရာတော် နည်းကို ဝေဘန်ဒါ မခံနိုင်ဘူးပေါ့- ဟုတ်လား”

မိတ်။ ။ “ဘယ်ကလာ ခံနိုင်လိမ့်မှာလဲခင်ဗျ”

နုပိ။ “သူတထူးစာကို ဝေဘန်ခြင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် အယူအဆတခုကို တင်ပြပါရစေဗျာ။ နားထောင်မလား”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်က အင်မတန် မခံချင်ပြီး စိတ်ဆိုးနေဒါဗျာ။ ကိုင်း-ပြောပါဗျာ။ နားထောင်ပါမယ်”

နုပိ။ ။ “ကိုယ် စာကိုယ်ရေးပါ သူတပါးစာကို မဝေဘန်ချင်ပါနဲ့ ဆိုတဲ့ အယူအဆဟာ စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်တဲ့ အလေ့ အထ နဲ့သေးတဲ့ တိုင်းပြည်သားများရဲ့ အယူအဆတခုဘဲဗျာ”

မိတ်။ ။ “သူတပါးစာကို ဝေဘန်လို့ ဘာအကျိုးရှိသလဲဗျ”

နုပိ။ ။ “မယ်ဘွဲ့မောင်ဘွဲ့ ဟိုအကြောင်း ဒီအကြောင်း ရေးသား ထားတဲ့ စာမျိုးတွေကိုတော့ ဝေဘန်လို့ အပိုဘဲထားပါတော့။ မှန်မှန် မှားမှား အရေးမကြီးဘူးပေါ့။ သို့သော် မဂ်ရောက်ဖိုလ်ပေါက် ဆိုပြီး လမ်းညွှန်ပြနေကြတဲ့ နည်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ ဝေဘန် ထိုက်တယ် ထင်ရင် ဝေဘန်ဒါကို ကျွန်တော်သဘောတူတယ်”

မိတ်။ ။ “နေမြင်လမြင် ခေါ်လောက်တဲ့ ဆရာတော်တပါးရဲ့ နည်းကို အနုညာတ တယောက်က ဝေဘန်လို့ တော်နိုင်ပါ့မလားဗျ”

နုပိ။ ။ “သူတင်ပြချင်ဒါ တင်ပြပေစေလေ၊ ဖတ်တဲ့လူက ကြည့်ဖတ်ပေါ့။ ကြိုက်တဲ့လူကြိုက် မကြိုက်တဲ့ လူနေ။ ဖတ်တဲ့လူမရှိလျှင် သူ့စာအုပ် မြုပ်သွားမှာပေါ့ဗျ”

မိတ်။ ။ “လူတွေ နားယောင် မကုန်ပေဘူးလား”

နုပီ။ ။ “နားယောင်တဲ့ လူ ယောင်ဒါကိုတော့ မတတ်နိုင်ဘူး။ ဒီစာ အုပ်ကမ္ဘာတယ်၊ ဒီစာအုပ်ကတော့ မှားနေလို့ လူတွေကို နားယောင် စေတတ်လို့ မထုတ်သင့်ဘူးလို့ ကြည့်ပြီးဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ ရှေ့ဥာဏ်တော် ရှင် ဘယ်မှာရှိသလဲ”

မိတ်။ ။ “ဒီလိုဆို ခက်နေရောပေါ့ဗျ”

နုပီ။ ။ “မခက်နဲ့ လေ။ ညစ်ညမ်းတဲ့ စာပေမျိုးမဟုတ်လျှင်၊ သူ့ အယူအဆကို သူထုတ်ပြနိုင်ခွင့် ရှိသင့်ဒါဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဒါဖြင့် ဆရာကြီးက ဦးဓမ္မဝါဒီရဲ့ ကျမ်းကို ထောက်ခံ တယ်ပေါ့လေ”

နုပီ။ ။ “သူ့ စာအုပ်ကိုထောက်ခံတယ်လို့ ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ပေါက် ဆိုတဲ့ ကျင့်စဉ်တခုကို ဝေဘန်ချင်တဲ့လူရှိလျှင် ဝေဘန်နိုင်ခွင့် ရှိသင့်တယ်လို့ ဆိုလိုခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ဦးဓမ္မဝါဒီရဲ့ ဝေဘန်ပုံ ဝေဘန်နည်းကတော့ တဆိတ်ကြမ်းလွန်းတယ် လို့ ဆိုရမယ်”

မိတ်။ ။ “ကြမ်းဆို လွန်နေဒါဘဲဗျ။ ဓမ္မန္တရာယ်တဲ့၊ မိစ္ဆာဝါဒတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတဲ့၊ အမှည့်ချေချေတယ်တဲ့။ ကောင်းနိုင်သေးရဲ့လားဗျ”

နုပီ။ ။ “စကားလုံးတွေ ကြမ်းတာကတော့ အမှန်ဘဲ။ သူ့ ကျန်း စာအုပ်ကိုတော့ မဖတ်ရသေးလို့ မို့ ဒီလိုဆိုရလောက်အောင် အကြောင်း ပြဘယ်လောက်များ ကောင်းတယ်လို့ တော့ မပြောတတ်ဘူး။ အဖျား ဆုတ် သုံးထားတဲ့ စကားလုံးတွေကတော့ ဆိုးရွားလိုက်တာဗျာ”

မိတ်။ ။ “မဟာစည် ဆရာတော်ကို အသာထားပြီး ဒီဘုန်းကြီးနဲ့ ကျန်တော်နဲ့ ပြိုင်စမ်းချင်ပါတယ်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားက ကိုယ် ဆရာတော်ကိုထိလို့ မခံချင်လို့ ပြောနေ တာကိုးဗျ။ တကယ် တကယ်ဆိုတော့ အကြောင်းယူ၍ ခိုင်လုံအောင် ပြပြီး ခင်ဗျား ငြင်းနိုင်ပါ့မလား”

မိတ်။ ။ “ငြင်းနိုင်ပါတယ်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားက သူ့ စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးပြီလား”

မိတ်။ ။ “မဖတ်ဘူးပါဘူးဗျာ၊ ဖတ်လဲမဖတ်ချင်ပါဘူး”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုဘယ် နယ် ဖြစ်နိုင်မလဲဗျ။ သူ့ကို ငြင်းမယ်ဆိုလျှင် သူ့ ကျမ်းကို ဖတ်ဦးမှပေါ့”

မိတ်။ ။ “သုဘာတော့ရေးရေး ကျွန်တော်ငြင်းနိုင်တယ်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုလဲ မဟုတ်သေးဘူးလေ။ သို့သော် ဦးဓမ္မဝါဒီရဲ့ စာအုပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်မြင်ထားတဲ့အပြစ်တခုတော့ရှိတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ခင်ဗျားကတခုတည်းမြင်တယ်။ ကျွန်တော်က အားလုံး ကုန် အပြစ်ချည်း မြင်ဒါဘဲ”

နုပီ။ ။ “မဖတ်ရဘဲနဲ့ မြင်တယ်လား”

မိတ်။ ။ “အလကားစာအုပ် နေမှာပါဗျာ”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားကတော့ဆရာတော်ကို ဝေဖန်တဲ့စာအုပ်ဆိုလျှင် အလကားစာအုပ်၊ ဝေဖန်တဲ့လူဆိုလျှင် အလကားလူ၊ ဒီလိုမဟုတ်လား”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်တာပေါ့ဗျ၊ ကျွန်တော် ဆရာတော်လိုဟာမျိုး”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားက ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ သိပ်အားကြီးဒါကိုး”

မိတ်။ ။ “ဆိုချင်လဲဆိုတော့ဗျာ၊ ကျွန်တော် အဘို့ကတော့ မဟာစည်မှ မဟာစည်ဘဲဗျို့ ၊ ဒါထက် ဦးဓမ္မဝါဒီရဲ့ စာအုပ်မှာ ဆရာကြီး မြင်တဲ့ အပြစ်တခုဆိုဒါ ကြားပါရစေဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် မြင်တဲ့ အပြစ်ကတော့ ဝေဖန်စရာ ရှိလို့ ပေဖန်ပေမင်း စကားလုံး ကြမ်းကြမ်းကြီးတွေကို ရှောင်သင့်တယ်။ ဥပမာမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလို့ သူကဆိုထားတယ်မဟုတ်လား။ ဒီလိုစကားလုံးကြမ်းကြီးနဲ့ ဖွင့်ဆိုမည့် အစား၊ မဟာစည် ဆရာတော်ရဲ့ အဖောင်းအပိန် ကျင့်စဉ်ဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ ဘယ်ပုံ မကိုက်ညီလို့ မို့ အမြင်မှားဖြစ်နေပုံ၊ အယူမှားဖြစ်နေပုံ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ဆန့်ကျင်နေပုံစသည် တို့ကို ထောက်ပြနိုင်တယ်ဆိုလျှင် ပြသင့်ပါတယ်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘဲ၊ မိစ္ဆာဝါဒဘဲ၊ ဓမ္မန္တရာယ်ဘဲ လို့ အမည်ကြမ်းကြီးတွေ ဖော်ထုတ်ပြီး ရေးဒါ မျိုးကတော့ တဖက်သား နာကျည်းအောင် ကလော်တုတ်တာမျိုးနဲ့ တူနေဒါပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာစာကိုဖြစ်စေ၊ ပညာရပ် တခုကိုဖြစ်စေ၊ တရားကိုဖြစ်စေ၊ စစ်ဆေးဝေဖန်တယ်ဆိုဒါကောင်းကောင်း သဘောမပေါက်ကြသေးဘူးဗျ။ တံခွန်ကိုဆန်းစစ်ဝေဖန်တယ်ဆိုလျှင် နာကျည်းအောင် ကလော်တုတ်လိုက်ချင်ဒါဘဲ၊ ဝေဖန်သူတွေကိုယ်တိုင်က သဘောထားအင်မတန်နုသေးတယ်”

မိတ်။ ။ “ပညာရှိကို ပညာမဲ့က ဝေဖန်ထိုက်သလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပညာရှိတယ်၊ ပညာမဲ့ တယ်ဆိုဒါ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမကြည့်သင့်ဘူး။ ဝေဖန်ပုံဝေဖန်နည်းကိုကြည့်ရမယ်။ ဗမာပြည်မှာတော့ ခင်ဗျားလိုဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကြည့်တဲ့ လူတွေကများတယ်။ သာဓက တခုတင်ပြမယ်။ သီဟိုဠ်က ရှင်သုမင်္ဂလသာမိ ရေးတဲ့ ဋီကာကျော် ကျမ်းနဲ့ ယှဉ်ပြီး၊ လယ်တီဆရာတော်က ဋီကာမော်ဆိုတဲ့ကျမ်းကို ပြုစုခဲ့ဘူးသတဲ့။ ဒီအခါမှာ သီဟိုဠ်သားတွေကို အထင်ကြီးပြီး ဦးညွှတ်နေကြတဲ့ အချို့ ဆရာတော်ကြီးများက ရှင်သုမင်္ဂလသာမိရဲ့ ဋီကာကျော်ကို ယှဉ်ပြိုင်ဝံ့ရပါမို့ လားလို့ လယ်တီဆရာတော်ကို အပြစ်ဆိုခဲ့ကြဘူးသတဲ့။ ကျွန်တော် သိရသလောက်မှာတော့ လယ်တီဆရာတော်ကမိစ္ဆာဝါဒတို့၊ မေန္တရာယ်တို့ဆိုတဲ့ အလုံးမျိုးတွေမသုံးရှာဘဲ၊ ရှင်သုမင်္ဂလသာမိနဲ့ အယူအဆကွဲလွဲချက်တွေကို တင်ပြပြီး မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာကို ယူကြဘို့လောက် ရေးတော်မူဒါဆိုဘဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်က အတွေး အခေါ်တော်တော်နုသေးတယ်ဗျ။ ဘုရားဟောကျမ်းနဲ့ မကိုက်ညီလို့ အပြစ်ဆိုလျှင် ဆိုပါတော့၊ လယ်တီဆရာတော်ကိစ္စမှာလို့ သီဟိုဠ်သား ရဟန်းတပါးနဲ့ အယူအဆကွဲဒါလောက်နဲ့ ဝိုင်းပြီး အပြစ်ဆိုကြဒါမျိုးတော့ နဲ့ လူန်းတယ်တင်တယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးက ဝေဖန်ဒါကို ထောက်ခံတဲ့ ဘက်ကကိုး”

နုပီ။ ။ “ဝေဖန်ဒါကို မကန့်ကွက်ဘူး။ သို့သော် နည်းနာကျကျ ဝေဖန်တတ်ရမယ်။ ကလော်တုတ်သလို အမည် ကြမ်းကြမ်းတွေမသုံးသင့်ဘူး။ ဒါလောက်ဆို မတော်သေးဘူးလားဗျာ”

မိတ်။ ။ “ထားပါတော့ ဆရာကြီးရယ်။ ကျွန်တော် သဘောကတော့ လူချင်းဆိုလျှင် ဘောက်ဆင်ထိုးချင်တော့ဒါဘဲ”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျား ပြောဒါမျိုးကတော့ လူတွေကို ပညာမပေးဘဲ လက်တွေ့ပဲ့ကြည့်ရတဲ့ အလုပ်မျိုးကိုးဗျ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ်အကြောင်းကို ရေးပုံကကော ခင်ဗျား ဘယ်လို သဘောရပါသလဲ”

နုပီ။ ။ “ဒီအကြောင်းကိုလဲ ကျွန်တော် နဲ့နဲ့ ရှင်းပြချင်တယ်။ ကျွန်တော် ကို နာနာကြီးကြီးဆိုလို့ တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော် ရှင်းလင်းတော့ ပြချင်တယ်။ ဦးဓမ္မဝါဒီရဲ့ ကျမ်းကိုတော့ ကျွန်တော် မဖတ်ရပါဘူး။ သို့သော် ဖိုးကြီးမောင် အဆိုကတော့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ

နည်းဟာ မှားတယ်လို့ ဆိုတယ်တဲ့။ ဖိုးကြီးမောင်က စာရေးရာမှာ ဘယ်လောက် သေချာသလဲတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ‘မှားတယ်’လို့ တော့ ဆိုလိမ့်မယ် မထင်ဘူး။ ဒီနည်းဟာ ဗာဟိယနဲ့ မာလုကျပုတ္တတို့ နှစ်ပါးအတွက်သာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ နှစ်ပါးသာ ကျွတ်နိုင်တယ်။ ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဘို့ ကျွတ်နိုင်ဘို့ မရှိဘူးလို့ ဆိုတယ်ဆို ထင်ပါရဲ့။ ဒီတချက်တော့ ကျွန်တော် နဲ့ ရှင်းပြချင်တယ်”

မိတ်။ ။ “ရှင်းစမ်းပါဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီနည်းဟာ ဗာဟိယနဲ့ မာလုကျပုတ္တတို့ နှစ်ပါးအတွက် သာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့နှစ်ပါးသာ ကျွတ်တယ်လို့ ဦးဓမ္မဝါဒီကဆိုရာမှာ ဘယ်လို အထောက်အထားများရှိလို့ ဒီလို ဆိုနိုင်ပါသလဲလို့ ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်တော့ ဗုဒ္ဓက ဒီနည်းဟာ သူတို့နှစ်ပါးအတွက် သာ ဖြစ်တယ်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ငါမရည်ရှယ်ဘူး။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ အားမထုတ်ကြနဲ့ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ ကျမ်းတစောင်တဖွဲ့ကိုတော့ ဦးဓမ္မဝါဒီ တွေဘူးတယ် မထင်ဘူး။ တွေဘူးပါ့တယ်လို့ ကျမ်းကိုးပြနိုင်လျှင်လဲ ကျွန်တော် အရှုံးပေးပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဒီလိုတော့ ရှိမထင်ပေါင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် တွေးဆပုံကတော့ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းအရ အားထုတ်လို့ ကျွတ်သွားတဲ့ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျမ်းဂန်ထဲမှာ သူမတွေ့ရဘူးတဲ့အတွက် ဒီနည်းဟာ တခြားလူတွေအတွက် မဟုတ်ဘူးလို့ သူ့ဟာသူ ယူဆခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်ပုံ ရပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓဟာ လွတ်မြောက်ရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ နည်းပေါင်း မြောက်မြားစွာ ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ နည်းတမျိုးနဲ့ တချို့ ကျွတ်၊ ဒီပြင် တနည်းနဲ့တချို့ ကျွတ်၊ နည်းအမျိုးမျိုးရှိသလို ကျွတ်သူအမျိုးမျိုး ရှိကြပေမှာပေါ့။ ဒီနည်းနဲ့ ကျွတ်သူက ဘယ်နှစ်ယောက်၊ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ ဟိုနည်းနဲ့ကျွတ်သူက ဘယ်နှစ်ယောက်၊ ဘယ်သူဘယ်ဝါရယ်လို့ စာရင်းအင်းနဲ့တကွ ဘော်ပြခြင်းရယ်လို့ တော့ မရှိပါဘူး။ ကျန်းဂန်ထဲမှာ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းအရ ဗာဟိယနဲ့ မာလုကျပုတ္တ နှစ်ပါး ကျွတ်ခြင်းကို ဘော်ပြခြင်းကြောင့် ဒီနည်းနဲ့ ကျွတ်တဲ့ အခြားလူများ မရှိဘူးလို့ ယူဆထိုက်တယ် မထင်ပါဘူး။ ဘယ်သူဘယ်ဝါဟာ ဘယ်

နည်းနဲ့ ကျွတ်တယ်လို့ ဟောတော်မူခြင်းဟာ စကားစပ်မိတဲ့အခါ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ရမှာဘဲ။ ရှိပင်ရှိသော်လဲ စကားမစပ်မိလို့ ဟောတော်မူခြင်းလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဖြစ်နိုင်လောက်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဦးဓမ္မဝါဒီက ကိုယ်ရေးခဲ့တဲ့စာကို ကိုယ် ဟာကိုယ် မှတ်မိမယ် မထင်ဘူးဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘာကြောင့်လဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “၎င်းပုဂ္ဂိုလ် ရေးပြီး ၁၃၁၁-ခုနှစ် တော်သလင်းလမှာ ထုတ်တဲ့ ‘ဝိပဿနာဘုံ သွား ဥာဏ်လှေခါး’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ စာမျက်နှာ ၂၇ နဲ့ ၅၃-တို့မှာ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့်စဉ်ကို ထောက်ခံရေး သားထားတဲ့ စာကြောင်းများပါရှိတယ်။ ခုတလောထုတ်တဲ့ ‘အရိယာ ဘုံ သွား ဥာဏ်လှေခါး’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကျတော့မှ ဒီ နည်းဟာ မှား သလိုလို့ ဟိုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ပါးအတွက် သက်သက်ဖြစ်သလိုလို့ ရေးထားတယ် ဆိုတယ်။ ‘မှားတယ်’ လို့ တော့ ဆိုမထင်ပါဘူး။ ဝေဖန်သူ ဖိုးကြီး မောင်ရဲ့ ချွတ်ယွင်းချက် ဖြစ်ခဲ့လို့ ရှိလျှင်လဲ တရားစာအုပ်များကို ဝေဖန်တဲ့အခါမှာ ကချော်ကချွတ် မလုပ်ဘို့ ဖိုးကြီးမောင်ကို သတိ ပေးချင်တယ်”

မိတ်။ ။ “ဘယ် နယ်ဆရာကြီးရဲ့ ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ဟို ၁၂-နှစ် လောက်က ထောက်ခံခဲ့တဲ့ နည်းတခုကို ချမှတ်ပြီး ကန့်ကွက်နေဒါဟာ ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်လဲဗျ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် စာအုပ်ဟာ လူပြောများလေတော့ စိတ် တမျိုး ပြောင်းလဲ သွားလေသလားလို့ တော့ မတွေးချင်ပါဘူး။ မေ့ တတ်တယ်လို့ ဘဲ ယူဆလိုက်ကြပါစို့ဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းကတော့ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ အဖောင်း အပိန်နည်းလို့ အသစ်အဆန်းမှ မဟုတ် ဘဲ ခင်ဗျာ။ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလို့လို့ ဟောပြောနေကြတာဘဲ။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားတောင် တခါတခါ ထည့်ဟောသေးတာ ကဘဲ”

နုပီ။ ။ “မှန်ပါတယ်၊ တရားဟောဆရာတိုင်း ဟောကြတဲ့ နည်း ပါဗျာ၊ ကျွန်တော် တီထွင်ရတဲ့ နည်းသစ်တခုလဲ မဟုတ်ရပါဘူး။

ဘုရားဟော ဆိုပေမင့် တိမ်မြုပ်နေလို့မို့ ကျွန်တော်တယောက်က ထုတ်ဘော်ရခြင်းလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဓမ္မကထိကတိုင်း လက်စွဲပြုပြီးဟော လာခဲ့ကြတဲ့ ကျင့်စဉ်တခု ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်ရေးပုံမှာ ထူးခြားချက်တခုတော့ရှိပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ရေးပုံ ရှင်းတယ်လို့ ဆိုချင်သလား”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုလဲ ကိုယ် ဟာကိုယ် မဆိုဝံ့ပါဘူးဗျာ။ ဖတ်သူများ က ပြောချင်ပြောကြပါစေ။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာကတော့ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းအကြောင်းကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ဟောပြောပုံကတော့ ဗုဒ္ဓက ဟောတော်မူခဲ့ပုံနဲ့ မာလုကျပုတ္တက ပြန်လျှောက်ပုံ စသည်တို့ကို တရားနာပရိသတ် နားလည်အောင် မှူးလင်း ဟောပြောချက်လောက် သာ ပါရှိပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးကတော့ ဘာများ ထူးသလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ကတော့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အရ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာမှာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ သဘောတွေ ဝင်လာပြီး၊ စိတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အထင်မှား အမြင်မှားကလေးတွေ တဖြည်းဖြည်း လျော့လျော့လာပုံ၊ ဒိဋ္ဌိအထုံးအဖွဲ့ကလေးတွေ တဖြည်းဖြည်း ပြေလာပုံ စသည်များကို လက်တွေ့သဘောနဲ့ ကိုယ် အမြင်အတိုင်း တင်ပြချက်ကလေးတွေ ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဒါကလေးတွေဟာ ဆရာကြီးရဲ့ အမြင်တွေလား”

နုပီ။ ။ “စာထဲကဟာတွေ ကူးချထားတယ်ဆိုရင် လူတိုင်း ကူးချပြီး ဆင်တူရိုးများတွေ ဖြစ်ကုန်ကြမှာပေါ့ဗျ။ ကျွန်တော့ စာအုပ်က ဒီအချက်မှာ အခြားကျမ်းများနဲ့ ထူးခြားပါတယ်”

မိတ်။ ။ “သူတပါးစာတွေနဲ့ ကွဲလွဲနေလို့ ရှိရင် ဆရာကြီးဟာ က မှန်နိုင်ပါ့မလား”

နုပီ။ ။ “ကွဲလွဲတယ်ဆိုပေမဲ့ တင်ပြပုံ ကွဲလွဲခြင်းကိုဆိုလိုပါတယ်။ မှန်တယ် မှားတယ် ဆိုတာကတော့ ဘုရားဟောကျမ်းဂန်နဲ့ တိုက်ကြည့်ပေါ့ဗျာ။ အဋ္ဌကထာတွေ၊ ဋီကာတွေကို စည်းမျဉ်းတားခြင်း ထက် ဘုရားဟောကျမ်းဂန်ကို စည်းမျဉ်းတားခြင်းက ပိုပြီး စိတ်ချရပါတယ်”

မိတ်။ ။“ဆရာကြီးက အဋ္ဌကထာတွေ့ ဋီကာတွေကို စည်းမျဉ်း မတားနိုင်ရအောင် ဘယ်လောက်များ စာတတ်လို့လဲ”

နုပိ။ ။“စာတတ်ထာကတော့ ကကြီး ခခွေးလောက် ပါဘဲဗျာ။ သို့သော် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ကို လက်တွေ့စမ်းသပ်ထားခြင်းနဲ့ ဘဝ ဘဝက ပညာ(ဉာဏ်)ပါရမီ ပါခဲ့တဲ့ နေရာမှာတော့ နာမည်ကြီးတယ် ဆိုရုံနဲ့ အလျှော့မပေးနိုင်ဘူးဗျ”

မိတ်။ ။“မဟာစည်ဆရာတော်တောင် မကြောက်ဘူးလား”

နုပိ။ ။“ဒီလိုတော့ မမေးပါနဲ့လေ။ ဆရာတော်ဟာ ကျွန် တော် အကြည်ညိုဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တပါး အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ပြင် သူ့တရား ကိုလဲ ကျွန်တော် အားထုတ်ဘူးတယ် မဟုတ်လား။ မကြောက်ဘူး ကြောက်တယ်ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ကျမ်းကျင့်တဲ့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ တရား အမြင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်သူ့မှ မကြောက်ဘူးဗျ”

မိတ်။ ။“အာဂလူကြီးဘဲကီး”

နုပိ။ ။“အာဂဆို ကျွန်တော် တရားသက်ကလဲ မနဲ့တော့ဘူးဗျ။ ဒါကို ထားပါတော့။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းဟာ ဟိုလူ ဒီလူများအဖို့ မဟုတ်ဖူး ဆိုတဲ့အချက်ကို ကျွန်တော်ထပ်ပြီး နဲ့နဲ့ ရှင်းပြချင်သေးတယ် ဗျာ”

မိတ်။ ။“ကြားပါရစေခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။“ဂေါတမဗုဒ္ဓက သံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား အနေနှင့် ရွှေဉာဏ်တော် ကျယ်ပြန့်သလောက် နည်းပေါင်း မြောက် မြားစွာ ဟောတော်မူခဲ့တယ် မဟုတ်လားဗျာ”

မိတ်။ ။“မှန်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။“လွတ်မြောက်ကြောင်းဆိုတဲ့ နည်းဟူသမျှဟာ ပိပဿနာ အလုပ်ထဲမှာ အကျုံးဝင်ရမှာချည်းဘဲ မဟုတ်လား”

မိတ်။ ။“ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။“သမထကို မဆိုလိုဘူးနော်”

မိတ်။ ။“သမထက လွတ်မြောက်ရေးလမ်း မဟုတ်ပါဘူး၊ စျာန် လမ်းသာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။“အလုပ်တခုဟာ သမထလား၊ ပိပဿနာလေလားဆိုတာ ကို ဘယ်လိုသိနိုင်သလဲဗျာ”

မိတ်။ ။ “ပြောသာပြောပါခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ ဖြစ်စေ၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါးနဲ့ ဖြစ်စေ၊ တိုက်ကြည့်ဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လို တိုက်ရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဥပမာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ထဲက ပထဝီ ကသိုဏ်းအလုပ်တို့၊ ရိုးရိုးအာနာပါနအလုပ်တို့ ဆိုပါတော့ဗျာ။ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ ညီရဲ့ လားလို့ စမ်းကြည့်လိုက်စမ်း။ ရှေးဦးစွာ သတိသမ္မောဇ္ဈင်တဲ့ ဘယ်မှာလဲ၊ ပထဝီကသိုဏ်းဝန်း ပေါ်မှာ စိုက်ထားတာကို ဖြစ်စေ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ပေါ်မှာဖြစ်စေ၊ စိတ်စိုက်ထားခြင်းကို တချို့က သတိလို့ ထင်နေကြတယ်။ စင်စစ်ကတော့ အာရုံတခုခုအပေါ်မှာ စူးစိုက်ထားခြင်းဟာ သမာဓိဘဲဗျ။ သတိမခေါ်ဘူး။ ကိုင်း- ဒါကို ထားပါဦးတော့၊ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတာလဲ ထားပါဦးတော့၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတာကျတော့ သူတို့ ခက်ပြီ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က သဘာဝကို စူးစမ်းခြင်းလို့ ဆိုလိုတယ်။ ပထဝီကသိုဏ်းသမားက ဘာကို စူးစမ်းဘို့ အလုပ်ရှိသလဲ။ အာနာပါန သမားကကော ဘာကိုစူးစမ်းကြသလဲ။ ဘာကိုစူးစမ်းစရာရှိသလဲ။ သူ့ အလုပ်သဘောကိုယ်၌က သမထအလုပ် ဖြစ်နေလေတော့ စူးစမ်းစရာလဲ မရှိဘူး။ စူးစမ်းဘို့လဲ မလိုဘူး။ မျက်စိမှိတ်ပြီး စိုက်လုပ်နေရုံ ရှိတာဘဲ။ ဝိပဿနာအလုပ်ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အလုပ်သဘောကိုယ်၌ကလဲ စူးစမ်းဘို့ လိုတယ်။ စူးစမ်းစရာအလုပ်လဲ ရှိတယ်။ သမထအလုပ်သဘောနဲ့ ဝိပဿနာ အလုပ်သဘောဟာ ဒီ အချက်ကြီးမှာ ခြားနားတာဘဲ”

မိတ်။ ။ “ပေါက်ပေါက်လျော်သလို မြင်လာတာတို့၊ သဲတွေ ပြိုသလို ထင်မြင်လာတာတို့ဟာ ဥာဏ်အမြင်မဟုတ်ဘူးဆို”

နုပီ။ ။ “ဘယ်က ဟုတ်မှာလဲ၊ ဥာဏ်နဲ့ မြင်ဒါမဟုတ်ဘူး။ တခုခုမှာ စူးစိုက်လွန်း အားကြီးလေတော့ တောက်တီးတောက်တဲ့ မြင်လာတာဘဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားအခေါ်တော့ နိမိတ်လို့ ဆိုတယ်။ လောကဓာတ်အခေါ်ကတော့ (Hallucination) ကရောင်ကတမ်း ယောင်ယမ်းတဲ့ သဘောပါဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဒီဟာ တန်ဖိုးမရှိဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “စူးစမ်းဘို့ အလေ အကျင့်ပြုလုပ်နေတဲ့ လူအဖို့မှာတော့ တော်တော်စူးစိုက်လာပြီဆိုတဲ့ နိမိတ်လက္ခဏာပါဘဲ။ ဒီဟာမျိုးဟာ တချို့လူမှာ ရူးတောင် ရူးတတ်တယ်။ ဝိပဿနာအလုပ် စစ်မှန်လျှင် ရူးတယ်လို့ မရှိကောင်းဘူး။ ရူးလဲမရူးနိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ စပြီးလေ့ကျင့်ကတည်းက ‘သတိ’ကစပြီး လေ့ကျင့်ခြင်း ဖြစ်လေတော့၊ ရူးတယ်ဆိုတာ အနားတောင် မသိနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော် သဘောကို ရှင်းရှင်းပြောရမှာဖြစ် လူငါးယောက် နည်းတနည်းအရ အတူတကွ အားထုတ်ကြလို့ လေးယောက်က ပေါက်ရောက်တယ် ဆိုပြီး ကျန်တယောက် ရူးသွားတယ်ဆိုလျှင် ပေါက်ရောက်တယ်ဆိုတဲ့ လေးယောက်ကို ကျွန်တော် မသင်ဘူး”

မိတ်။ ။ “တယောက်တလေတော့ မချော်နိုင်ဘူးလားဗျာ”

နုပီ။ ။ “ပါရမီနဲ့အတူက မပေါက်ရောက်ဘဲ နေချင်နေမယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်စစ်မှန်ရင် ရူးတယ်ဆိုတာ မရှိထိုက်ဘူး ထင်တယ်။ ဘယ်နှယ်ဗျာ၊ စစ်မှန်တဲ့တရား အားထုတ်ရာမှာ ရူးသွားတယ်ဆို ခက်ရရောပေါ့ဗျာ”

မိတ်။ ။ “ကိုင်းပါ ဆရာကြီးရယ်။ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ ဝိပဿနာ အလုပ်စစ်မှန်ကြောင်း ကြားနာပါရစေခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီကျင့်စဉ်ဟာ ဘာကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ် စစ်မှန် သလဲဆိုတော့ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနဲ့ ကိုက်ညီတယ်။ မဂ္ဂင် ၈-ပါးနဲ့လဲ ကိုက်ညီတယ်။ ကျွန်တော် အဖို့ရာကတော့ ဗောဇ္ဈင်ကို ပိုပြီး နှစ်သက် လို့မို့ ကိုယ် အလုပ်ကို ဗောဇ္ဈင်နဲ့ ခဏခဏ တိုက်ကြည့်တယ်။ အခါ ခပ်သိမ်း ဗောင်းဝင်အန်ကျဖြစ်တာကို တွေ့ရတာချည်းဘဲ။ မဂ္ဂင် ၈ ပါးနဲ့ ကိုက်ကြည့်ရင်လဲ အတူတူပါဘဲ။ ကိုယ်ကြိုက်ရာ- ကိုယ်သန်ရာ ကိုယ်တိုက်ကြတာပေါ့”

မိတ်။ ။ “ဒီလိုဆိုလျှင် ဒီကျင့်စဉ်ကို ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးနှင့် ကိုက် အောင် ညှိပြစမ်းပါခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “အာရုံ တခုခုမှာ စူးစိုက်ထားဘို့မလို့၊ တိုက်ခတ်လာသမျှ အာရုံ ၆-ပါးနဲ့ ဒွါယ ခြောက်ပေါက်နဲ့ ထိတွေ့ရာမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အသိစိတ် ကလေးတွေကို သတိနဲ့ စောင့်ကြည့် (မှတ်ဘို့မလို့) အရှည်ကြီး တွေးတောကြံစည်မှု မပြုဘဲ၊ မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာ မတ္တဆိုတဲ့အတိုင်း

သတိထိန်းထားခြင်းကို သတိသမ္ပာဒ်ပျက်စီးတယ်။ သို့သော် သတိက တချက်တချက် လွတ်လွတ်ပြီး အရှည်ကြီး လိုက်ချင်တယ်။ အဲဒီလို မလိုက်စေရအောင်၊ သို့မဟုတ် ခပ်ကြာကြာ ထိန်းထားနိုင်အောင် ကြိုးစားရခြင်းကို ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်တယ်”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်ပါပြီ။ ရှေ့ကောဗျ”

နုပီ။ ။ “ဝီရိယ ကောင်းကောင်းနဲ့ အလုပ်လုပ်လို့ တော်တော် သတိမြဲလာတဲ့ အခါကျတော့ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံ့မှု၊ အစရှိတဲ့ အခြင်းအရာကလေးတွေဟာ တခုပြီးတခု ပြောင်းလဲနေကြတာပါလားလို့ ကြာလေ သဘောကျလေ ဖြစ်လာတယ်။ အခုကြားတယ်၊ အခုမြင်တယ်၊ အခုနံ့တယ် အစရှိသဖြင့် ခဏခဏပြောင်းလဲနေတဲ့ သဘာဝကလေးတွေဟာ မြဲတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလား။ တကယ် ဟာ ကလေးတွေလို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလားလို့ ကိုယ် ကိုယ်ကို မေးကြည့်ခြင်းဟာ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ခေါ်တယ်။ စိတ်ထဲကကိုယ် ဟာကိုယ်မေးတဲ့အခါမှာ မမြဲပါဘူး။ တကယ် မဟုတ်ပါဘူးလို့ အဖြေပေးဘို့ မလိုဘူး။ ခုနင်က အာရုံအပြောင်းအလဲ ကလေးတွေကိုသာ တစောင့်တည်း စောင့်ကြည့်နေရမယ်။ စောင့်ကြည့်လိုက်မေးလိုက်၊ အထပ်ထပ်လုပ်ဖန်များတော့ တကြိမ်တခါမှာ ဘွားကနဲ သဘောကျဒါ တခု ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ဒါကို ထပ်ပြီး ပွားရာမှာ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် (ဝမ်းသာခြင်း) ပဿဒိသမ္မောဇ္ဈင် (ကြည်လင်ခြင်း) တို့ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ခုနင်က တကြိမ် မိထားတဲ့ အမြင်၊ သို့မဟုတ် သဘောကျတဲ့ အချက်ကလေးကို ဆက်လက်ပြီး ထပ်ခါထပ်ခါ နှလုံးသွင်းချည်တခါ၊ မြင်ကာ မတ္တ ကြားကာ မတ္တ စတဲ့အခြင်းအရာကလေးတွေကို စောင့်ကြည့်ချည်တလှည့် လုပ်ဖန်များတော့ ဥာဏ်ကလဲ ရင့်ကျက်၊ သမာဓိကလဲ အားကောင်းလာပါတယ်။ အဲဒါကို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါးမှာ သမာဓိဟာ နံပါတ် (၆) ကျမှ လိုက်လာတယ်ဗျ။ သမထ အလုပ်လို့ စရင်စချင်း သမာဓိလှမ်းဘို့ မဟုတ်ဘူး။ ဒီနောက်မှ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ နံပါတ် (၇) ကို ရောက်ပါရောဗျား”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လို ဥပေက္ခာမျိုးလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တကြမေတ္တုတ္တု ပေက္ခာတဲ့ဗျ။ ဥပေက္ခာအမျိုးမျိုးထဲမှာ အမြတ်ဆုံး အမြင့်ဆုံးပေါ့လေဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးက စာတွေ ပေတွေနဲ့ ပါ ကလား”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုဟာမျိုးကျတော့ ဗမာစကားမရှိဘူးဗျ။ ပါဠိ အခေါ်အတိုင်း သုံးနှုန်းခြင်းဟာ အမှန်ဆုံးဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စာကိုဖတ်ပြီးအားထုတ်ကြတဲ့ လူတွေထဲက ဥပေက္ခာအဆင့် ရောက်အောင် ပေါက်တဲ့ လူများကော ရှိပြီလား”

နုပီ။ ။ “ဒီလောက်ထိအောင် မရောက်စေကာမူ စိတ်ရဲ့ လှည့် စားမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ တော်တော် အလိမ်ပြေပြီး၊ အထိုက်အလျောက် ငြိမ်းချမ်းမှု တွေရတဲ့ လူတွေဆီက စာများတော့ ရပါတယ်။ တရား အားထုတ်တယ်ဆိုတာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းထဲမှာတွင် မကဘဲ၊ လူတွေနဲ့ ရောနှောဆက်စပ်နေတဲ့အခါမှာလဲလောကခံနဲ့ တိုက်ခိုက်ရင်သူ့ အဆင့် ကလေးနဲ့ သူ ခံနိုင်ရည်ကလေး အထိုက်အလျောက်ရှိရမယ်ဗျ။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌ မတ္တံနည်းက စိတ္တာနုပဿနာ နည်းလိုပါဘဲ၊ ကြိုးစားသလောက် သတိ ကောင်းသလောက် ငြိမ်းချမ်းမှုရတဲ့ နည်းပါးဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဦးဓမ္မာ ဒီကတော့ ဗာဟိယနဲ့ မာလုကျပုတ္တတို့ နှစ်ပါးအတွက် သက်သက်ဟောတာဆို”

နုပီ။ ။ “အလကားပြောတာပါဗျ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ကျမ်းနှစ်ကျမ်း ပြုရာမှာ တကျမ်းမှာ တမျိုးစီ၊ သူ့ ကျမ်းသူ ဆန့်ကျင်ဘက်ရေးရာကျ နေပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်ရတယ် ထင်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းကို ထောက်ခံတုန်းကရော၊ ကန့် ကွက်တုန်းကရော လက်တွေ့ကျင့်သုံးတဲ့ လက္ခဏာမရှိပါဘူး။ စိတ်ကူး နဲ့ ရေးပုံရပါတယ်။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အတိုင်း အားထုတ်လို့ ကျန်တော်တို့ တွေ့သလို စိတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အထင်မှားတွေ တဖြည်း ဖြည်း ပျောက်ပြီး ဒိဋ္ဌ အထုံးအဖွဲ့တွေ ပြေကုန်တာ တွေ့ရရင်တော့ ဘုရားဟောတော်မူခဲ့တဲ့ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းကို ဒီလိုပစ်ပစ်ခါခါ ရေး လိမ့်မယ် မထင်ပါဘူး။ အချုပ်တခု သတိပေးချင်တာကတော့ သူ တပါးညွှန်ပြတဲ့ ကျင့်စဉ်ကို ဝေဘန်တဲ့ အခါမှာ မဟာစည်ဆရာတော် ရဲ့ နည်းကို အပြစ်ဆိုတာမျိုးလို့ ဓမ္မန္တရာယ်တို့၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ ဆိုတဲ့ နှင့်သည်းတဲ့ စကားမျိုးတွေ မသုံးနှုန်းရင် အားလုံးအတွက် ကောင်း လိမ့်မယ်လို့ ပြောချင်တာပါ ဘဲဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဒီ ကိုယ်တော် ကျွန်တော်နဲ့ တွေ့စမ်းချင်တယ်ဗျာ”

နှုပ်။ “တွေ့တော့ ဘာလုပ်မှာလဲဗျ”

မိတ်။ ။ “ဦးနှုတ်ရလို့ သူပြုတ် ကိုယ်ပြုတ် တိုက်စမ်းချင်တယ် ဗျာ”

နှုပ်။ ။ “တရားဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးဖြစ်ဖြစ်၊ မိတ်ဆွေရေးရာဘဲ ဖြစ် ဖြစ်၊ သူပြုတ် ကိုယ်ပြုတ်နည်းဟာ တယ်မဟုတ်လှဘူး။ နံဘေးကလူတွေ ပါ နာကုန်တတ်တယ်ဗျနော်”

(၂)

ကျမ်း ပြု ဆ ရာ များ နှင့် ကျမ်း စာအုပ် များ
(ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး၏ ရည်ရွယ်ချက်)

ကြေးမုံသတင်းစာတွင် စာကြေးမုံခန်း၌ ‘အရိယာဘုံသွား ဥာဏ်
လှေခါး’ ဟူသော စာအုပ်ကို ဝေဘန်ဘူးသည့် ဖိုးကြီးမောင်သည်
ကျွန်ုပ်၏ သတိပေးချက်ကြောင့် မခံချင်သည့် လက္ခဏာနှင့် ၎င်းစာအုပ်
ကို ကျွန်ုပ်ထံသို့ တင်ပို့ လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်က ‘ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ’ ကျင့်စဉ်
ကို ဦးဓမ္မဝါဒီက မှားသည်ဟု ဆိုမည် မထင်ကြောင်း သေချာစွာ
ဘတ်ပြီးမှ ဝေဘန်ထိုက်ကြောင်း သတိပေးလိုက်ဘူးရာ ဖိုးကြီးမောင်
က သူရေးသည့်အတိုင်း ဆိုထားပါသည်ဆိုကာ စာအုပ်ကြီးကို တင်ပို့
လိုက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သူညွှန်ပြသော စာမျက်နှာကို
လှန်၍ ဘတ်ကြည့်သောအခါ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ ကျင့်စဉ်ကို မှားသည် ဟု
၍ မဆို၊ ကျွန်ုပ်၏ ကျမ်းနာမည်ပေးပုံ မှားသည်ဟု ဆိုထားခြင်းကို
သာ တွေ့ရ၏။ ဦးဓမ္မဝါဒီကလည်း ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ နည်းသည် စိတ္တာ
နုပဿနာနည်း မဟုတ်သောကြောင့် နာမည်တပ်မှားသည်ဟု ဆိုခြင်း
ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဤအကြောင်းကို အောက်တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ
ဦးမည်။

ကျွန်ုပ်သည် ‘အရိယာဘုံသွား ဥာဏ်လှေခါး’ စာအုပ်ကို ဆက်
လက် ဘတ်ရှုပြန်ရာ၊ ကျွန်ုပ်နှင့် သဘောကွဲလွဲသော အချက်အလက်
များကို တွေ့ရပြန်သောကြောင့် မှမိတ်ဆွေတယောက်ယောက်နှင့်

ဆွေးနွေးလိုသောဆန္ဒ ပြင်းထန်လာသည်နှင့် ယခင်တပတ်က ဆွေးနွေးခဲ့သည့် မဟာစည်ဆရာတော်၏ တပည့်အကြောင်းကိုစုံစမ်းရပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရပ်ဝေး၌ နေထိုင်သူ ဖြစ်လေရာ၊ ယမန်နေ့ကပင် မန္တလေးသို့ ဆိုက်ရောက်လာကြောင်းသိရှိရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတည်းခိုသော အိမ်ကို သိသည်နှင့် ချက်ခြင်း ထသွားရာတွင် သူနှင့်အတူ အခြားသော မိတ်ဆွေတယောက်လည်း ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုသူမူကား မဟာစည်ဆရာတော်၏ တပည့်မဟုတ်၊ သာမန် တရားသမား (စာတတ် ပေတတ်) တယောက် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့နှစ်ယောက်နှင့် ဆွေးနွေးစကားကို ရေးသား ဖော်ပြရာတွင် မဟာစည်ဆရာတော်၏ တပည့်ကို (ပ) ဟူ၍၎င်း၊ စာပေသမားကို (ဒ) ဟူ၍၎င်း၊ ရေးသားပါမည်။ (ပ) သည် (ဒ) အား ကျွန်ုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီးနောက်။

ပ။ ။ “ဘယ် နှယ်လဲ ဆရာကြီး ‘ဉာဏ်လှေခါး’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးပြီလား”

နုပ။ ။ “တပည့်တယောက်က ပို့လိုက်လို့ နည်းနည်းပါးပါး ဖတ်ရပါပြီ။ စာအုပ်ကြီးက ထူထူထူသန့်ဗျာ။ ဟိုလှန် ဒီ လှန်ကြည့်ရုံ ကြည့်နိုင်ပါသေးတယ်၊ လုံးစေ့ ပတ်စေ့ မဖတ်နိုင်သေးပါဘူး။ ခင်ဗျား ကော ဖတ်ပြီးပြီလား”

ပ။ ။ “မဖတ်အားသေးပါဘူးခင်ဗျာ။ ဖတ်ချင်စိတ်လဲ တယ်မရှိ ပါဘူး။ ဆရာကြီး ဖတ်ကြည့်တော့ ဘာတွေများ တွေ့သလဲခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “ဒီ ကျမ်းပြု ဆရာက ဟိုလူ ဒီလူတွေကို တော်တော် ကလော်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့တူတယ်။ သူ့ စာတွေ မဖတ်ခင် ကျွန်တော် က သူ့စာအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ်ကို ရှေးဦးစွာ လှန်လှော့ကြည့်လိုက် တယ်၊ စာမျက်နှာ ၈၄၀-ရှိတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒု။ ။ “ကြော်ငြာထဲမှာတော့ စာမျက်နှာ ၉၀၀-ခန့် ဆိုပါ ကလား ဆရာကြီး”

နုပ။ ။ “ဒါကြောင့် ပြောတာပေါ့။ ၈၄၀-ရှိလျှင် ၈၄၀ လို့ မကြော်ငြာဘဲနဲ့၊ စာမျက်နှာ ၆၀ ဖြည့်ပြီး ဘာကြောင့် ၉၀၀ ခန့်လို့ ကြော်ငြာရသလဲဗျာ”

ဒု။ ။ “ ‘ခန့်’ ဆိုတဲ့စကားတော့ ပါပေတယ် ဆရာကြီးရဲ့။ ”

နုပီ။ ။ “စာမျက်နှာ ၈၅၀-ကျော်ပြီး ၉၀၀ နီးပါးရှိလျှင် လုပ် ပါတော့၊ ခုတော့ သူ့စာအုပ်က စာမျက်နှာ ၈၀၀-နဲ့ ၉၀၀-မှာ ၈၀၀-ဘက် နီးနေပါလျက် ဘာကြောင့် ၉၀၀-ခန့်လို့ ကြော်ငြာရ သလဲဗျာ”

ဒု။ ။ “အပိုကလေး ဖြည့်စွက်ပြီး ကြားလိုက်ချင်တာပေါ့ ဆရာ ကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဒီဟာ မရိုးသားတဲ့ သဘောဘဲ။ သူများစာအုပ်တွေ ထွက်တော့ အမြတ် ထုတ်ချင်သလေး ဘာလေးနဲ့ အပြစ်ဆိုချင်ပြီး၊ ကိုယ် ဟာကျတော့ တွင်ကျယ်စေချင်လို့ စာမျက်နှာ ၆၀-ဖြည့်ပေး ရသတဲ့ဗျာ”

ပ။ ။ “ကျွန်တော်သာ ဒီစာအုပ်ဝယ်မိရင်တော့ မျက်နှာ ၆၀- အတွက် ပိုက်ဆံ ပြန်တောင်းမှာဘဲ ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “လုပ်မှာပေါ့လေ၊ ခင်ဗျားကတော့ ကိုယ် ဆရာတော် ရဲ့ နည်းကို ပုတ်ခတ် ရေးသားတယ် ဆိုကတည်းက ဘယ်နည်း တွယ်ရမယ် ဆိုတာ စိတ်ကူးနေဟန်ရှိတယ်”

ပ။ ။ “စိတ်ကူးတယ်လေခင်ဗျာ၊ ရိုးရိုးဘဲ။ ဒါထက် သူ့စာအုပ် ထဲမှ ဘာတွေများ တွေ့သလဲဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “များများကြီး မဖတ်ရသေးလို့ နှစ်ချက်ဘဲ ကျွန်တော် တွေ့ရသေးတယ်”

ပ။ ။ “ကြားပါရစေ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “နှစ်ချက်တွေ့တယ်ဆိုတာကလဲ ဒီလိုပါ။ သူ့အဘော်ကို ကျွန်တော်မဖတ်ကြည့်ရသေးပါဘူး။ ကျွန်တော် စာအုပ်နဲ့ အခြား တရားဂိုဏ်း ဆရာတွေကို သူက ဝေဘန်ထားတဲ့ အချက် နှစ်ချက်ကို ကျွန်တော်က ဖြေရှင်းပြချင်လို့ပါဘဲ”

ပ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စာအုပ်အကြောင်းကို ထားပါဦး။ ကျွန် တော် ဆရာတော်ကို ဘယ်လိုများ ဝေဘန်ပါသလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒါကတော့မဟာစည်ဆရာတော်တပါးထဲမဟုတ်ဘူးဗျာ၊ အားလုံးတရားဂိုဏ်းတွေနဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်”

ဒု။ ။ “မင်းကုန်းတို့၊ စွန်းလွန်းတို့၊ ဆရာသက်တို့၊ မိုးညှင်းတို့၊ ကြောင်ပန်းတို့ အားလုံးပါရောလားခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် သူ့အဆိုက ဒီလိုပျ၊ ဒီခေတ်မှာ တရား ပြတ်ဆရာတွေဟာ၊ နည်းကလေး တနည်းဘဲ ပြတ်ကြတယ်တဲ့၊ သူ့နည်းတခုမှတပါး ဒီပြင်နည်းကို မပြတ်ကြဘူးတဲ့၊ ပေါက်ချင် ပေါက် မပေါက်ချင်နေ ဒီတနည်းဘဲ ပြတ်ကြတယ်တဲ့၊ ဖြစ်သင့် တာကတော့ ဘယ်ယောဂီဟာ ဘယ်နည်းနဲ့ သင့်တော်တယ် ဆိုတာကို ဆရာလုပ်တဲ့သူက ချင့်ချိန်ပြီး သင့်တော်တဲ့နည်းကို ရွေးချယ်ပြသထိုက် တယ်တဲ့ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ပြတ်လျှင် ကောင်းသားပေါ့ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပြတ်လှပေါ့ပေါ့ခင်ဗျာ၊ သူကဖြင့် သူ့စာအုပ်ထဲမှာ နည်းပေါင်း ဘယ်လောက်ပြထားတယ် မဆိုနိုင်ဘူး။ တော်တော်များ ဟန်တူတယ်”

ဒု။ ။ “နည်းပေါင်းလေးဆယ်ဘဲပြလို့ ထားထားခင်ဗျာ၊ ဘယ်သူ ဟာ ဘယ်နည်းနဲ့ သင့်တော်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူကဆုံးဖြတ်နိုင်သတန်း။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စရိုက်နဲ့တကွ သိမြင်ပြီး သင့်တော်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရွေးပေး နိုင်တယ်ဆိုတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားတို့ရဲ့ အရာပါကလား- ဆရာကြီး။ ရှင်သာရိပုတ္တရာတောင် တတ်နိုင်တဲ့အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “သူဆိုချင်တဲ့ သဘောကတော့ သူ့စာအုပ်ထဲမှာ နည်း အမျိုးမျိုးပြထားတယ်။ ယောဂီက ကိုယ် ဟာကိုယ် ကြည့်ရွေးဘို့ ဆိုလို့ ဟန် တူပါတယ်”

ဒု။ ။ “ဒီလိုဆိုလဲ ဟုတ်ပါစေတော့ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဘာကြောင့် ဟုတ်ပါစေ ရမှာလဲခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော်က ဒီအချက်ကိုဘဲ အလေးပေးပြီး၊ ပေဘန်ချင်တယ်”

ဒု။ ။ “ကြားပါရစေ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာ အစဉ်အလာတခု ဖြစ်နေတာ က ကျမ်းပြုဆရာတွေဟာ ဟိုပါဠိတော်တွေဖတ်၊ ဒီအဋ္ဌကထာဖတ်၊ ဟိုဋီ ကာဖတ်၊ ပြီးတော့မှ မိမိက တမျိုးတမည် ဟိုလိုဒီလို ချဲ့ပြီး ကျမ်း တစောင်တဖွဲ့ ပြုကြတာများတယ်”

ဒု။ ။ “ဒီတော့မှ လူတွေ နားလည်ကြမယ် မဟုတ်လား ဆရာ ကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “နားလည်ကြတာတော့ ဟုတ်ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ သာမန် နားလည်ကြရုံကလေးလောက်နဲ့ ပြီးနေခဲ့ကြတာဘဲ”

ဒု။ ။ “သုတမယ ဥာဏ်ပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “မင်္ဂအခြေ ဖိုလ်အခြေ မဖြစ်စေနိုင်ဘူးခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “သုတမယ ဥာဏ်ပေါ် အခြေတည်ပြီး၊ အထက်ကို တက် လှမ်းရတယ် မဟုတ်ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဗမာပြည်မှာ” ဟိုတုန်းက ဆရာတော်ဘယ်နှစ်ပါး၊ လူဘယ် နှစ်ယောက်များ တက်လှမ်းသွားခဲ့ဘူးတယ်လို့ ကြားရဘူးသလဲခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ဟိုတပါး ဒီတပါးလောက် ကြားဘူးတာပါဘဲ။ ဒီဟာ ဘာကြောင့်လို့ ဆိုချင်ပါသလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မိမိကိုယ်တိုင်အားထုတ်ပြီးမှကိုယ်တွေ့တဲ့တရားကို တင်ပြ တာမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျမ်းစာထဲကဟာတွေ ကူးချပြီး ရိုက်ထုတ်နေခဲ့ကြ လို့ ပေါ့ခင်ဗျ”

ပ။ ။ “မဟာစည်ဆရာတော်ကတော့ သူကိုယ်တိုင် အားထုတ်ပြီး မှ သူ့အမြင်ကို တင်ပြတာ မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မဟာစည်ဆရာတော်ကတော့ ဟုတ်ပါပေတယ်။ စာအုပ် ဒုတိယတွဲ အခန်း(၅)ကို ကျွန်တော်ဖတ်ရလို့ မင်းဝံတောင်ရိုးသွားပြီး ကျွန်တော် အားထုတ်စမ်းကြည့်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား”

ဒု။ ။ “စာကို ဖတ်ကြည့်ရင် လက်တွေ့ရေးတာလား၊ စာတွေ့ ရေးတာလားလို့ ဆရာကြီးက သိနိုင်သလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာ ဒါလောက်တောင် သိတတ် တဲ့လူ တော်တော်ရှားတယ်ဗျ။ စာတတ်တဲ့ နာမည်ကျော် ဆရာတော် ကြီးတပါးက ဥာဏ်ကောင်းကောင်းနဲ့၊ ကျမ်းဂန်တွေထဲက ဆွဲထုတ် တင်ပြ လိုက်တယ်ဆိုယင် ဒီဆရာတော်ကြီးဟာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဘဲ၊ လက်တွေ့ရေးတာဘဲလို့ ဝိုင်းထင်ကုန်ကြတော့တာဘဲ”

ဒု။ ။ “ဆရာကြီးကတော့ လက်တွေ့ ဟုတ်မဟုတ် သိနိုင်တယ် ပေါ့လေ”

နုပီ။ ။ “သိနိုင်တဲ့နည်းတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်ဗျာ”

ဒု။ ။ “တခုလောက် ပြောပြပါဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “အရိယာဘုံသွား ဥာဏ်လှေခါး၊ ကျမ်းပြုဆရာက အခြား ဆရာများဟာ နည်းတခုသာပြတတ်တယ်။ သူကတော့ နည်းမျိုးစုံ အောင် ပြတတ်တယ်မဟုတ်လား။ ဒီစကား တလုံးတည်းနဲ့ လက်တွေ့ မဟုတ်နိုင်ဘူးလို့ ကျွန်တော် သိလိုက်ရပြီ”

ဒု။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ခင်ဗျားတို့ စဉ်းစားကြည့်လေ။ သူ့နည်းတွေနဲ့ သူ့ဟာ သူ့ အားထုတ်လို့ ပေါက်ရောက်ပြီးဆိုရင် အရိယာ ဘယ်နှစ်ထပ်ဖြစ် နေပြီလဲ။ မဂ်က (၄) မဂ်ရှိတယ်။ သည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရဟတ္တဖိုလ် ထက် ဘယ်နှစ်ပြန် လွန်နေပြီလဲ မဆိုနိုင်ဘူး”

ဒု။ ။ “ဒီတော့ ဘယ်လိုယူဆရမလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “သူ့နည်းတွေဟာ သူ့ကိုယ်တိုင် အားထုတ်လို့ ပေါက် ရောက်ဖူးတဲ့ နည်းတွေမဟုတ်နိုင်ဘူး။ ကျမ်းဂန်တွေထဲက ကူးချပြီး တဆိတ်တပေါက် အကျယ်ခွဲ တားခြင်းဖြစ်ရမှာပေါ့”

ဒု။ ။ “ဆရာကြီးကော ကျမ်းဂန်ထဲက နည်းဘဲ မဟုတ်လား ခင်ဗျ”

နုပျံ။ ။ “ခက်ရပလေဗျာ....ဗုဒ္ဓရဲ့ နည်းပေါ့ဗျာ၊ ကျွန်တော် ဘယ် က ထွင်နိုင်ပါ့မလဲ၊ ကိုယ်အားထုတ်လို့ ကိုယ် အမြင်ကို တင်ပြထား ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အဖြစ်ဟာလဲ ကျမ်းဂန်နဲ့ တိုက်ကြည့် လို့ မကိုက်ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်မှားတာပေါ့ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ရှေးက ဆရာတော်ကြီးပြုစုခဲ့တဲ့ ကျမ်းကြီးတွေထဲမှာကော လက်တွေ့သဘော မပါဘူးလားဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ပေါက်ရောက်ဘူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမရှိဘူးလို့ တော့ကျွန်တော် မဆိုလိုပါဘူး။ သို့သော် အင်မတန် ကျမ်းဂန်တတ်ပြီး ဥာဏ်သွားတဲ့ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီး ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ အရှင်သူမြတ်ရဲ့ အဋ္ဌကထာမှာ တောင် ကိုယ်တိုင်အားထုတ်လို့ သူ့အမြင်ကိုတင်ပြတဲ့ သဘောမျိုး မတွေ့ရဘူးခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ဆရာကြီး ဘာကြောင့် သိနိုင်သလဲ”

နုပျံ။ ။ “ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ဖူးလို့ သိနိုင်တာပေါ့ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “အား ထုတ် ဖူး တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တိုင်း ကော သိနိုင်သလား ဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “ဒါကတော့ အရိယာ ဖြစ်စေဦးတော့ တယောက်နဲ့ တယောက် ဘဝ-ဘဝက ပညာပါရမီချင်း၊ စဉ်းစားဉာဏ်ချင်း၊ အတွေးအခေါ်ချင်း၊ အယူအဆချင်း မတူကြပေဘူးခင်ဗျ၊ ကျွန်တော် ကိုယ် ကျွန်တော် အရိယာဘဲလို့ ပြောသေးတာမဟုတ်ဖူးနော်”

ပ။ ။ “ကျွန်တော် ဆရာတော်ကို ဓမ္မန္တရာယ်တို့ ဘာတို့ စွပ်စွဲထားတာတွေကော သူ့စာအုပ်ထဲမှာ ဘာများ အကြောင်းပြထားသေးသလဲဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “အဲဒီအကြောင်းတွေကို ကျွန်တော်စေ့စုံအောင် မဖတ်ရသေးဘူးဗျ”

ပ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ်အကြောင်းကော ဘယ်လိုရေးထားတာတွေသေးသလဲ ခင်ဗျာ”

နုပျို။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းဟာ စိတ္တာနုပဿနာ မဟုတ်ဘူးတဲ့ ခင်ဗျ၊ ဒါကြောင့်နာမည်ပေးပုံ မှားတယ်တဲ့ခင်ဗျ”

ပ။ ။ “နို့ ဟုတ်သလား ခင်ဗျာ”

နုပျို။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ စိတ္တာနုပဿနာ နည်းပါဘဲလို့ ကျွန်တော်မရေးခဲ့ပါဘူးဗျာ”

ပ။ ။ “ဘယ်လို ရေးဘူးသလဲ ဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “ကျွန်တော်က ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းအရ အားထုတ်ရင်း ကျွန်တော်ရဲ့ အမြင်အတွေ့ကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဥပမာ မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တဖြစ်စေရအောင် သတိစောင့်ပြီး ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် အပေါ်မှာ ထားလိုက်တဲ့အခါကျတော့၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းပေါ်မှာ ဖြစ်စေ၊ ကြားရတဲ့ အသံပေါ်မှာဖြစ်စေ၊ ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ရုပ်(ဝတ္ထု)ကို အာရုံပြုရာ ရောက်တဲ့အကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မြင်နေတဲ့စက္ခု ဝိညာဏ်စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ကြားနေတဲ့ သောတဝိညာဏ်စိတ်ကို ဖြစ်စေအာရုံပြုလျက်ဖြစ်နိုင်တဲ့အကြောင်း၊ ကျွန်တော် မှာတော့စိတ်ကို အလေးပေးပြီး အလုပ်လုပ်တဲ့ အလေ့ အကျင့် ရှိလေတော့ အဆင်းတို့ အသံတို့ဆိုတာတွေကို အာရုံမပြုမိဘဲ မြင်စိတ်ဖြစ်နေပုံ၊ ကြားစိတ်ဖြစ်နေပုံ အစရှိသည်တို့ကို အာရုံပြုမိတတ်ကြောင်း၊ မြင်စိတ်ဖြစ်လိုက်၊ ကြားစိတ်ဖြစ်လိုက်၊ နှစ်စိတ်ဖြစ်လိုက် တလှည့်စီဖြစ်ချည် ပျောက်ချည်အပြောင်းအလဲတွေကို ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာတတ်ကြောင်း။ စိတ်ကိုအလေးပေး

ပြီး အာရုံပြုတတ်၊ စောင့်ကြည့်တတ်တဲ့ အလေ့အကျင့် ရှိလေတော့ ကျွန်တော် အဖို့မှာတော့ စိတ္တာနုပဿနာအလုပ်မျိုး ပြစ်နေကြောင်း ကို ကိုယ်တွေ့အနေနဲ့ တင်ပြဘူးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟာ မှားသလား ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ကိုယ်တွေ့တာ ကိုယ်ရေးတာ၊ ဘယ်ကလာ မှားမလဲ ဆရာကြီး”

နုပ။ ။ “လုပ်ပုံ လုပ်နည်း ကိုယ်နှိုက်က မှားနေတယ် ဆိုရင်လဲ၊ ဘယ်လိုပြောမလဲလို့ ကြားချင်ပါတယ်”

ဒု။ ။ “သူပြောတာကြားရရင် ဆရာကြီးက ပြင်ပြီး လုပ်မလို့ လား”

နုပ။ ။ “ဒီလိုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲခင်ဗျာ၊ သူ့လုပ်နည်းအရ တော့ ဘယ်လို ဘယ်လို ဉာဏ်အမြင်တွေများ တိုးတက်လာတယ် ဆို တာ သိချင်လို့ ပေါ့ခင်ဗျာ”

ပ။ ။ “ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကသူ့ကိုယ်တိုင် ဘယ်လိုလုပ်လို့ ဘယ်လိုဖြစ် တယ်ဆိုတာ ဘာမှပြုစရာ ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေကြည့်ပြီး ကြံဖန် ရေးတာနဲ့ တူပါတယ်”

နုပ။ ။ “ခင်ဗျားကကော မဟာစည်ဆရာတော်ကို ဝေဖန်ထား တာနဲ့ အထင်မကြီးတော့ဘူးပေါ့”

ပ။ ။ “အလုပ်လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝေဖန်ရက်တာများတော့ နစ်နာ တယ်ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “လို့ရင်းတခု ကျွန်တော်ပြောချင်ပါတယ်။ ဘယ်နည်း နဲ့ဘဲ အားထုတ် အားထုတ်။ ဘယ်ဉာဏ်ဆိုက်တယ်၊ ဘယ်မဂ်ဆိုက် တယ်လို့ ဆိုချင်ဆို၊ လောကဓနဲ့ တိုက်ခိုက်တဲ့ အခါမှာ ကိုယ် မှာ နှလုံးသွင်းတရား လက်ကိုင်ရှိမရှိ။ လက်ကိုင်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ နှလုံးသွင်း တရားကို ဆင်ခြင်လိုက်တဲ့အခါမှာ သက်သာရာရမရ။ အဲဒါ အရေး ကြီးတယ်ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “မတုန်မလှုပ် ဆိုတာမျိုးလား ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “အဲဒါမျိုးကတော့၊ အာသဝေါကင်းပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး အတွက်ကိုးခင်ဗျ။ ဒီအောက်မှာလဲ ကိုယ် အဆင့်ကလေးနဲ့ ကိုယ် ခံနိုင်ရည် ရှိရပေလိမ့်မယ်။ ဘယ်လောက်ကြာကြာ မေ့ပြီး လစ်နေ

နိုင်တယ်ဆိုပေမင့်၊ လောကဓနဲ့ တွေ့တဲ့ အခါကျတော့ မျက်လုံး ပြူးပြီး ရင်ထဲက ပူလောင်နေရင် ဟန်မကျသေးဘူးလို့ ကျွန်တော် ဆိုချင်တယ်။ ဒါမှ သန္နိဋ္ဌ ကော ကိုးခင်ဗျ။ ဝိပဿနာ အလုပ်စစ်မှန် ရင် မဂ်ဆိုက်ဖိုလ်ဆိုက် မဆိုထားနဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စစ်စစ်လောက် ရတယ်ဆိုရင်ဘဲ တော်တော်ခံနိုင်ရည်ကလေး ရှိသင့်တယ် ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ဆရာကြီး စာတွေကိုဖတ်ပြီး အလုပ်လုပ်တဲ့ လူတွေတဲက တော်တော် ခံနိုင်ရည် ရှိကြကုန်ပြီတဲ့လား”

နုပ။ ။ “အလုပ်လုပ်တဲ့လူ မဆိုထားနဲ့ ။ အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် ဖတ်ပြီး၊ သဘော ပေါက်အောင် ဆင်ခြင် သုံးသပ် တာလောက်နဲ့ တောင်၊တော်တော်ခံနိုင်ရည်ရှိတဲ့လူတွေ ပေါ်ထွက်ကုန်ပါပြီခင်ဗျား”

ပ။ ။ “ဆရာကြီးစာတွေကို ဖတ်တော့၊ ဘာတွေ သဘောပေါက် သတဲ့လဲ ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “စိတ်အကြောင်း သဘော ပေါက်ကြတာပေါ့ ခင်ဗျာ။ စိတ်အကြောင်းကို ယထာဘူတကျကျသိ၊ တိုး၍တိုး၍သိ၊ အဆုံးတိုင် သိတဲ့အဖြစ် ရောက်တော့၊ အထွတ်အထိပ်ဆိုတဲ့ သန္နိဋ္ဌခကြီးနဲ့ တွေ့ရ မှာပေါ့ ခင်ဗျာ”

ပ။ ။ “စဉ်းစားရုံနဲ့ ရသလား ဆရာကြီး”

နုပ။ ။ “အလွတ် စဉ်းစားလို့ တော့ မရဘူးဗျ။ အနောက်တိုင်း ဆိုက်ကော်လိုဂျီ ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် စောင့်ကြည့် ပြီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရမယ်။ အနိစ္စ၊အနိစ္စလို့ ရှုတ်နေဘို့၊ပုတီးစိတ်နေဘို့ မလိုဘူး။ သဘောကိုမြင်ပြီး ဉာဏ်ပေါ်လာရမယ်”

ဒု။ ။ “ဒါဖြင့် ‘ဉာဏ်လှေခါး’စာအုပ်က ဆိုထားတဲ့ နာမည်ပေး မှားတယ်ဆိုတာကော ဘယ်လိုလဲ ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “မှားတယ်လို့ တော့ ကျွန်တော် မထင်ပါဘူး။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌ မတ္တံ ကျင့်စဉ်အတိုင်း အားထုတ်ရင်း၊ စိတ်အကြောင်း ကျွန်တော် လိုက်သွားပြီး ကျွန်တော် အမြင်ကို ကျွန်တော် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီ နည်းဟာ အတော်အတန်လူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အင်မတန် ဉာဏ် ထက်မြက်မှု၊ ပါရမီရင့်ကျက်မှု ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာကတော့၊ သူ့ကိုယ် တိုင် စမ်းကြည့်လို့ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့တဲ့အတွက်၊ ရေးတယ်ဆို ရင်တော့ ရေးပါစေတော့ခင်ဗျာ၊ သူ့ကိုယ်သူ ပါရမီ နှုကြောင်း

ဝန်ခံထားရာ ရောက်တာပေါ့။ စမ်းသပ်လဲမကြည့်ဘဲနဲ့ ရေးရင်တော့၊ ဖျက်လိုဖျက်ဆီး ရေးခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ စွပ်စွဲရုံရှိတာဘဲ ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ကျွန်တော် တခု မေးပါရစေ ဆရာကြီးရယ်”

နု။ ။ “မေးပါခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ရှင်ဗုဒ္ဓသောသမဲ့ ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါးကို ဆရာကြီးက ပေဘန် ဘူးတယ်ဆို”

နု။ ။ “ကျွန်တော်က ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါးကို ဝေဘန်ခြင်း မဟုတ် ပါဘူး၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူပုံကို မကျေနပ် ကြောင်း ရေးဘူးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ဒု။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နု။ ။ “ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါးမှာ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ အစရှိသဖြင့် ဖော်ပြထားတယ် မဟုတ်လား”

ဒု။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျား”

နု။ ။ “မြန်မာပြည်မှာ ဆရာဟော် အစဉ်အဆက် ယူဆလာကြ တာကတော့၊ မဂ်ဗိုလ်နိဗ္ဗာန်အတွက် အားထုတ်တော့မယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီ တယောက်သည် ရှေးဦးစွာ သီလကို စင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်ရမယ်။ သီလ မစင်ကြယ်ဘဲနဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်မျိုး မတက်လှမ်းသင့်ဘူး။ သီလ စင်ကြယ်ပြီဆိုတော့မှ ရှေ့ကိုတဆင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်တဲ့ သမာဓိ အလုပ်မျိုးကို တက်လှမ်းရမယ်။ ပြီးတော့မှ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဘာဘာညာညာ အစရှိတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိတွေကို တက်လှမ်းရမယ်။ အဲဒီလို ယူဆကြတယ်”

ဒု။ ။ “ဒါ ဟုတ်တာပေါ့ ဆရာကြီး”

နု။ ။ “သီလစင်ကြယ်ပြီ ဆိုတော့မှ ဝိပဿနာ အလုပ်မျိုးကို လုပ်ရမယ်ဆိုရင် လူတယောက်ဟာ သီလစင်ကြယ်တယ်၊ မစင်ကြယ် ဘူးဆိုတာကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သိနိုင်သလဲ၊ တောထဲမှာ တယောက် ထည်းသွားပြီး တနှစ်လောက် နေလိုက်တယ်ဆိုရင် သီလဖောက်ဖျက် စရာ လူသတ္တဝါ မရှိလို့ မို့ ဒီတနှစ်အတွက်တော့ သီလလုံခြုံတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဒါဖြင့် ဒီလူဟာတယောက်ထဲနေလို့ သီလရှိတဲ့လူတယောက် လို့ ခေါ်ဆိုနိုင်ပြီထားဦး၊ လူတွေထဲပြန်ရောက်လို့ အမှုနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ အခါကျတော့ သီလ လုံခြုံလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်သူက တာဝန်ယူနိုင်သလဲ”

ဒု။ ။ “ဆရာကြီးက သီလဟာ အရေးမကြီးဘူးလို့ ဆိုချင်သလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်က ဒီလိုမဆိုချင်ပါဘူး။ သို့သော် ခင်ဗျားတို့ အယူအဆ မှားနေပုံ ကို ရှင်းပြချင်လို့ပါ။ သီလလုံခြုံမှု တရားအား ထုတ်ရမယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုကိစ္စမျိုးနဲ့ ရင်ဆိုင်ရသည်ဖြစ်စေ တသက် ပတ်လုံး သီလလုံခြုံတယ်ဆိုတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်နှစ်ယောက် ရှိ သလဲ”

ဒု။ ။ “ရှိချင်ရှိမှာပေါ့ ဆရာကြီး သိနိုင်သလား”

နုပီ။ ။ “ဒါဖြင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလောင်းတော်ထက် သာပေ တာပေါ့။ အလောင်းတော်ကိုယ်တိုင် ဗျာဒိတ်ခံပြီးလို့ ပါရမီ ဖြည့် တော်မူတဲ့ အချိန်အတောအတွင်းမှာ အပါယ်လေးပါးသို့ ဘယ်နှစ် ကြိမ် ကျခဲ့သလဲ။ အပါယ်ကျတယ်ဆိုတာ သီလ ဖောက်ဖျက်လို့ဘဲ မဟုတ်ဘူးလား။ အလောင်းတော် ရင့်မကြီးတောင်မှ မတတ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စမျိုးကို တရား အားထုတ်မယ်လို့ ကြံစည်ကာ ရှိသေးတဲ့ လူ တယောက်က ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး တတ်နိုင်ပါ့မလဲဗျ။ ခင်ဗျားတို့ စဉ်း စားကြည့်ပါ။ ဒီလောက် သီလကို စိတ်ချလက်ချ လုံခြုံပြီးတဲ့နောက် မှ တရားအားထုတ်သင့်တယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်သင့်တယ်လို့ ဆိုရင် တရားအားမထုတ်ကြနဲ့လို့ ဆိုတာနဲ့ အတူတူပေါ့ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ဒါဖြင့် သီလလုံတဲ့လူ မရှိနိုင်တော့ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ပုထုဇဉ်အနေနဲ့ စိတ်ချလက်ချ လုံတဲ့လူ ရှိနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် မယုံကြည်ဘူး။ ဒီကနေ့ လုံပေမင်း၊ နက်ဖြန်ကာ လုံချင်မှ လုံမယ်။ စိတ်ချလက်ချဆိုတာကတော့ ပုထုဇဉ်မဆိုထားနဲ့ သောတာ ပန်ပုဂ္ဂိုလ်တောင် စိတ်ချရတာ မဟုတ်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ‘ကိုဉ္စာပိ သော ကမ္မံ ကရောတိ’လို့ ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူခဲ့တယ် မဟုတ်လား ခင်ဗျာ။ ဒါတောင် မကပါဘူး။ နိကာယ်ကျမ်းကြီးတွေထဲမှာ လေးငါး နေရာတောင် ကျွန်တော် ထုတ်ပြခဲ့ဘူးပါပြီ။ သို့သော် ယခုပြောချင် တာက သောတာပန်အကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ထားလိုက်ကြပါ စို့”

ဒု။ ။ “ဆရာကြီးက သိလလုံခြုံမှု ဝိပဿနာအလုပ် လုပ်ထိုက် တယ်ဆိုတဲ့အယူဟာ မှားတယ်လို့ ဆိုရင် ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါးကို ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပ။ ။ “ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါးက ဝိပဿနာအလုပ်ကို နည်းနာကျကျ အားတုတ်တဲ့ ယောဂီရဲ့ စိတ်ဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ယူဆ မှ ယထာဘူတ ကျမယ်ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ရှင်းပါဦး ဆရာကြီးခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “ဝိပဿနာ အလုပ်ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ဘဲလို့ ဆိုရင် ခင်ဗျားလက်ခံတယ် မဟုတ်လား”

ဒု။ ။ “လက်ခံပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇ ပါးထဲမှာ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး လို့ ရှိတယ်မဟုတ်လား”

ဒု။ ။ “ရှိပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးအနက်မှ တပါးပါးကို အားထုတ် တဲ့ အခါမှာ ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါးနဲ့ ညီစေရမယ်ဆိုတာကော၊ လက်ခံ တယ် မဟုတ်လားခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “လက်မခံလို့ ဘယ် နဲ့ဖြစ်မလဲဗျာ၊ ဘုရားဟောဘဲ”

နုပ။ ။ “ဘုရားဟောဆိုပေမဲ့၊ ခင်ဗျားတို့လို စာသမား ဟောက တရားအားထုတ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောကြတဲ့အခါကျတော့၊ ဘုရား ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ ဗောဇ္ဈင် တရားထက် ရှင်ဗုဒ္ဓသောသ ဟောတဲ့ အဋ္ဌကထာထဲက ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါးကိုပိုပြီး အလေးပေးတတ်ကြလွန်း လို့ မေးရခြင်း ဖြစ်တယ်ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ဝန်ခံပါတယ် ဆရာကြီး။ ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါးကို ပိုပြီး အလေးပေးပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က များပါပေတယ်....”

နုပ။ ။ “ဒီကတည်းက ခင်ဗျားတို့ လူစုတွေဟာ လက်တွေ့လုပ် မစမ်းဘဲနဲ့ စာ စကားသက်သက် ပြောပြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား တာဘဲ”

ဒု။ ။ “ဘာကြောင့် ထင်ရှားပါသလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့က ရှေးဦးစွာ သီလပိသုဒ္ဓါဖြစ်အောင် လုပ်ရဦးမယ်ဆိုပြီး သီလအကြောင်းတွေ ချဲ့ထွင် ပြောဟောနေကြတာနဲ့ ဝိပဿနာ အလုပ် လုပ်ရတဲ့ ဆီကို မရောက်ကြတော့ဘူး....”

ဒု။ ။ “ထားပါတော့ခင်ဗျာ၊ ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါး အကြောင်းကို အမိန့်ရှိပါဦး”

နုပီ။ ။ “သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးအနက်မှ စိတ္တာနုပဿနာကိုဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်သဘောကျလှတဲ့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါးနဲ့အညီ အားထုတ်တယ်ဆိုပါတော့။ ရှေးဦးစွာ နံပါတ် (၁) ဖြစ်တဲ့ သတိ သမ္မောဇ္ဈင် ဆိုတာနဲ့အညီ သတိနဲ့ ပြည့်စုံစေရမယ်တဲ့ ခင်ဗျ။ ဟုတ်လား-ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ဟုတ်ပါပြီ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တ၊ နံကာမတ္တ-စသည်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် အပေါ်မှာချည်း စိတ်ထားနိုင်အောင် သတိကိုမွေးပြီး သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်မျိုးရှိအောင် လေ့ကျင့်ခြင်းဟာ သတိသမ္မောဇ္ဈင် တဲ့ မဟုတ်လား-ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတိ အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓက ဘယ်လိုဟောတော်မူသလဲ ဆိုတော့ မကောင်းတဲ့စိတ် မဝင်စေရအောင်ဖြစ်စေ၊ ကောင်းတဲ့စိတ် ကိုသာ လက်ခံဘို့အတွက် ဖြစ်စေ၊ သတိတရားကဲ့သို့ အရေးပါ အရာ ရောက်တဲ့ အခြားသော အခြင်းအရာတခုကို ငါဘုရားမြင်တော် မမူဘူးတဲ့ ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “သဘောကျပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကောင်းပြီ။ ဒီတော့ကာ သတိနဲ့ အစတည်ပြီး လေ့ကျင့်တဲ့ ယောဂီတယောက် အဖို့မှာ သီလဆိုတာ အပျော့ပေါ့ခင်ဗျ။ သီလဆိုတာက ကာယကံမှန် ဝစီကံမှန်လောက်သာ ဆိုင်ပါတယ်။ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ယောဂီတယောက်ဟာ ကတော့ မကောင်းမှု ဆိုရင် မနောက်တောင် လုံနိုင်ပါတယ်လို့ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတယ် မဟုတ်ဘူးလား-ခင်ဗျာ”

ဒု။ ။ “ဒါဖြင့် သီလလုံအောင် တခြားလုပ်နေဘို့ မလိုတော့ဘူး ပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။“ဘယ်ကလို့မှာလဲ ခင်ဗျ။ အသီးတရာ အညွှာတခုဆိုတဲ့ စကားလို့ပေါ့။ သတိဆိုတဲ့ အညွှာက ကိုင် ဖမ်း ထား လိုက် ရင် မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်တွေ မဝင်နိုင်ဘူးခင်ဗျ။ ဝင်ရင်လဲ ချက် ခြင်း သိတော့တာဘဲ”

ဒု။ ။“လစ်သွားတဲ့ အခါမှာ သိလ မဖောက်ဖျက်တတ်ပေဘူး လား ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။“ဒါကတော့ သတိလစ် တဲ့ အဖြစ်ကိုခင်ဗျ။ သိလကို တသီးတခြား လုံအောင် လုပ်နေဘို့ မလိုတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော် ပြောပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ဒု။ ။“ဒါဖြင့်ရင် ရှင်ဗုဒ္ဓသောသရဲ့ ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါး ဆိုတာ အပိုဘဲလား ခင်ဗျာ”

နုပုံ။ ။“အပိုဘဲလို့တော့ မဆို လို့ ဘူး။ စာပေ သ မား တော့ အဓိပ္ပာယ် အကောက်အယူ ချွတ်ချော် နေ တယ်လို့ တော့ ဆိုလို့ပါ တယ်”

ဒု။ ။“ဘယ်လို ချွတ်ချော်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။“ရှင်ဗုဒ္ဓသောသက တရားအားမထုတ်မီ သိလ ဖြူစင် အောင် အကြာကြီး လုပ်နေရမယ် ဆိုလိုဟန် မတူဘူး။ စစ်မှန်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကို လုပ်တယ်ဆိုရင် သိလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အစရှိတဲ့ စင်ကြယ်ခြင်း အမျိုးမျိုးတွေဟာ တခုပြီးတခု ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ လိုက်လာကြလိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ရမယ်”

ဒု။ ။“ဒီလိုဆို ကျွန်တော်တို့တတွေ ယူထားကြတာက ရှေ့ နောက် မှားနေတာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။“ဟုတ်ကဲ့၊ အကြောင်းအကျိုး မှားနေပါတယ်။ သိလက စပြီး အခြေတည်၊ နောက်ပြီးမှ သမထတက်၊ ဒီလို မယူသင့်ပါဘူး။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်နဲ့ စပြီး အခြေတည်လိုက်ရင် သိလတို့၊ သမာဓိတို့ ဆိုတာတွေဟာက အကျိုးတရား အဖြစ်နဲ့ နောက်က လိုက်ရမှာပါ ခင်ဗျ”

ဒု။ ။“ကျွန်တော် တခု စောဒက တက်ခွင့်ပြုပါ ဆရာကြီး။ အကယ်၍ ရှင်ဗုဒ္ဓသောသ ကိုယ်၌က ဆရာကြီး ယူဆတဲ့ သဘောမျိုး

မရည်ရွယ်ဘဲ ကျွန်တော်တို့ ယူဆသလို အဓိပ္ပာယ်မျိုး ရည်ရွယ်တယ် ဆိုရင်ကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုဆိုရင်တော့ ရှင်ဗုဒ္ဓသောသရဲ့ ကျင့်စဉ်နဲ့ မညီညွတ်တဲ့အတွက် မဂ်အခြေ ဖိုလ်အခြေ ဖြစ်နိုင်ဘို့ ခဲယဉ်းတယ်။ သို့မဟုတ် မဂ်ဆိုက်ဘို့ ခဲယဉ်းတယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်”

ဒု။ ။ “ရဲလှချေတကား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓရဲ့ ပိဋကတ်တော်နဲ့ စံချိန်ထိုးပြီး ပြောခြင်းဘဲ ခင်ဗျ”

ဒု။ ။ “ဘယ်လိုစံချိန် ထိုးသလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓဟောတော်မူခဲ့တဲ့ ဗောဓိပက္ခိယ တရား (၇)ပါးထဲ မှာ ကျင့်စဉ်အဖြစ် စည်းမျဉ်းအဖြစ်နဲ့ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးနဲ့ ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါးဘဲခင်ဗျ။ ဘယ်နည်းကို အားထုတ် အားထုတ်၊ သူတို့နဲ့ ကိုက်ညီရဲ့ လားလို့ စစ်တမ်းထုတ်ကြည့်တတ်ရမယ်။ ရှင်ဗုဒ္ဓသောသရဲ့ ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါးထဲမှာ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် အဘယ် မှာလဲ၊ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင် ဘယ်မှာလဲ၊ ရှာကြည့်စမ်းပါ။ ဒီနှစ်ခုက ဉာဏ်အလုပ်ခင်ဗျ။ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ သမထ အလုပ်မျိုးလို့ မျက်စိမှိတ်ပြီး နင်းကန်ထိုင်နေဘို့ မလို့ဘူး။ ဉာဏ်မျက်စိဖွင့်ပြီး လုပ်ရတဲ့ အလုပ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါးဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ခုတလော ဟိုဂိုဏ်း ဒီဂိုဏ်းတွေမှာ အားထုတ်ကြတဲ့ နည်းတွေဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်နဲ့သော်၎င်း၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်နဲ့ သော်၎င်း၊ ကိုက်ညီရဲ့ လားလို့ ကိုယ် ဟာကိုယ် ညှိနှိုင်းကြည့်ကြဘို့ သတိပေးခဲ့လှပါပြီ။ ကျွန်တော် ပြောချင်တာက တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာ နာမ် ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ (သုတေသန) စူးစမ်းတဲ့ သဘောမျိုး မပါဘဲ ဒုးတိတိ အားထုတ်ပြမယ်ဆိုရင် ပညာစခန်းသို့ မရောက်ဘဲ သတိလစ်လစ်ပြီး မေ့ သွားတယ်ဆိုတဲ့ သမာဓိ စခန်းမျှလောက်နဲ့ ဇာတ်သိမ်း ကြရဘို့ မြင်မိပါတယ်”

ပ။ ။ “ဆရာကြီး အခုပြောတာတွေကို နည်းပေါင်း ၄၀ ကျော် ပြုနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ‘ဉာဏ်လှေခါး’ ဆရာတော်ကြားရရင် ဘယ်လိုများ ပြောမယ် မဆိုနိုင်ဘူး”

နုပျံ။ ။ “မိတ်ဆွဲကတော့ ကိုယ်ဆရာတော် နည်းကို ပုတ်ခတ် ထားသူ ဖြစ်လေတော့ အခဲမကျေနိုင် ရှိပေမာပေါ့၊ ကျွန်တော် အဖို့က တော့ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ထားတဲ့ အမြင်မျိုး အရိပ်နိမိတ် မတွေ့ရဘဲ၊ စာတွေ့သင်ပြီး စာထဲက ဟာတွေကို စိတ်ကူးနဲ့ ရေးပြတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးတော့ ပြောချင်ရာ ပြောပေစေပေါ့၊ ဖက်ပြိုင်ဘို့ အလိုမရှိပါဘူး ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်ကတော့ ရှေ့ထားလို့ ကြေးတောင် ဖြစ်အောင် လုပ်တတ်ပါတယ်လို့ တာဝန်မခံရဲတဲ့ လူတွေက ခေး ထုတ်တဲ့ အဂ္ဂိရတ် စာအုပ်မျိုးတောင် ရောင်းလို့ မလောက်နိုင်ဘူး ဆိုပါကလားခင်ဗျာ”

(၃)

ဝိတ်ကို ငါ့ထင်ချွန်နှင့် ရုပ်ကို ငါ့ထင်ချွန်
(ဝိတ်သည် ရုပ်ကဲ့သို့ပင် ထင်ရှားပုံ)

လွန်ခဲ့သော နယုန် လပြည့် နေ့က ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ ကမ္ဘဉ်ာန်း သမားများ၊ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာသမားများ၊ မာ့ကွ(စ်)အဘိဓမ္မာ သမားများ လာရောက် ဆွေးနွေးကြရာ၊ အများအားဖြင့် ရုပ်တရားအကြောင်းနှင့် နာမ်တရား (စိတ်) အကြောင်းကို အလေးပေး၍ ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုသို့အနက်တွင် ကာယာနုပဿနာ အလုပ်ကို အားထုတ်ဖူးသည့် ငါ့ယာဂီတဦးနှင့် မာ့ကွ(စ်)အဘိဓမ္မာကို လေ့လာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက အများဆုံး ဆွေးနွေးကြ၍၊ တယောက်တပေါက်ဖြစ်ကာ၊ အစပ်မတည့်ဘဲ ဖြစ်နေကြ၏။ မာ့ကွ(စ်) အဘိဓမ္မာသမားက၊ ရုပ်ကို ရှုနေခြင်း အားဖြင့် အကျိုးမများနိုင်၊ လိုချင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ရအောင် လုပ်သည့်နည်းကို တွေ့အောင်ရှာဘို့ အရေးကြီးသည်ဟု ပြောရာ၊ ကာယာနုပဿနာသမားက မခံနိုင်ဘဲရှိ၍၊ ဘာပစ္စည်းကိုမှ မလိုချင်အောင် လုပ်ရမည့်အကြောင်း ပြော၏။ အခြားလူများလည်း နားထောင်လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်က ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး၏ ‘ရှုထောင့်’ ချင်း ကဲ့လဲ့ပုကို မြင်သည်နှင့် ကြားဝင်၍ စကားစ ဖြတ်လိုက်ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကာယာနုပဿနာ အလုပ်သမားဘက်သို့ လှည့်လျက်—

နုပု။ ။ “မိတ်ဆွေက ကာယာနုပဿနာ အလုပ်ဆိုတော့၊ ကိုယ် ကာယပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ပြီး ရှုတဲ့နည်းပေါ့”

ကာ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ရည်ရွယ်ချက်က ဘယ်လိုပါလဲခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အတွက်ပေါ့ ဆရာကြီးရယ်။ ဝိပဿနာ အလုပ်ဆိုကတည်းက မဂ်အခြေ ဖိုလ်အခြေပေါ့ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မဂ် အခြေ ဖိုလ်အခြေဆိုဒါက၊ စာစကားပါခင်ဗျာ။ ကိုယ် ရည်ရွယ်ချက်ကို စာလိုမပြောဘဲနဲ့ လက်တွေ့ပြောရင် သာ ကောင်းပါတယ်”

ကာ။ ။ “ဘယ် နှယ်ပြောဒါလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “မဂ်အခြေ ဖိုလ်အခြေလို့ ပြောလိုက်တော့၊ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကိုမှ နားမလည်သေးမီ ရည်မှန်းချက်ထားဘို့ ခက်တယ်ခင်ဗျာ။ ပုထုဇဉ်များ အဖို့မှာ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားဆိုဒါ နာမည်လောက် ရှိဒါဘဲ။ သဘောပေါက် နားလည်ကြသေးဒါ မဟုတ်ဖူး။ ကိုယ် ရည် ရွယ်ချက်ကို ကိုယ် ဟာကိုယ် နားလည်ထားမှ အလုပ်လုပ်လို့ ကောင်း ပါတယ် ခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “တယ်ပြီး စစ်ပေါက်တဲ့ ဆရာကြီးပါတကား။ ကိုင်း ခင်ဗျာ၊ ခန္ဓာငါးပါး ချုပ်ငြိမ်းမှု အတွက်ပါခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ခန္ဓာငါးပါး သို့မဟုတ် နာမ်ရုပ်ပေါ်မှာ တပ်မက် စွဲလန်းခြင်း ကင်းအောင်ဆိုပါတော့”

ကာ။ ။ “မှန်ပါတယ် ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ပုထုဇဉ်အနေနဲ့ ဆိုရင် နာမ်ရုပ်ကို တပ်မက်စွဲလမ်းတဲ့ လူချည်းဘဲနော်”

ကာ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ရုပ်နဲ့ နာမ် ရှိတဲ့အနက် ဘယ်ဒင်းကို ပိုပြီး တပ်မက်သလဲ ခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “နှစ်ခုစလုံးကို တပ်မက်တာပါဘဲ”

နုပီ။ ။ “ကိုယ် ဟာကိုယ် မစစ်ဆေးဘူးဘူးလား ခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “မစစ်ဆေးဘူးပါဘူး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီ ဟာ ဝမ်းနည်းဘို့ ကောင်းတယ်။ နာမ်ရုပ်အပေါ်မှာ တပ်မက်ခြင်းကင်းအောင် အားယုတ်မယ်ဆိုရင် ဒီ နှစ်ခုအနက် ဘယ်

ဒင်းကို ပိုပြီး တပ်မက်နေတယ်ဆိုဒါကို ကိုယ် ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်
ဘို့ မကောင်းဘူးလားခင်ဗျာ”

ကဘ။ ။ “ဘယ်သူမှ ဒီလိုကစ်ဆေးဒါကို မကြားဘူးပါဘူးဆရာ
ကြီး”

နုပီ။ ။ “ရမ်းပြီး အားထုတ်ကြတာဘဲလား”

ကဘ။ ။ “ဆိုရင်လဲ ခံရမှာဘဲခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်ကတော့ လိုအပ်
တယ် မထင်လို့ပါဘဲ”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓက ဟောခဲ့တယ်ဗျ။ ရုပ်ကိုစွဲတော့ဘယ်လို၊ နာမ်ကို စွဲ
လမ်းတော့ဘယ်လို။ ကျွန်တော်ဖတ်ဘူးပါတယ်။ သို့သော်ဒါကိုထားပါ
တော့။ တပ်မက်စွဲလမ်းမှုကို ဖြတ်ချင်ပါတယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့ အဓိက
စွဲလမ်းချက်ကို ဖြတ်ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းက ပိုပြီး အရာရောက်လိမ့်
မယ်ဆိုတာတော့ သာမန်စဉ်းစားဥာဏ်နဲ့ မှီလောက်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

ကဘ။ ။ “ဟုတ်တော့ ဟုတ်လောက်ပါရဲ့။ နို့ပေမဲ့ ဒါမျိုးကို
ပြောပြတာ ဆရာကြီးတယောက်ပဲ ကြားဘူးဒါးပါဘဲ”

နုပီ။ ။ “ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲ ဆိုတာလိုပေါ့ခင်ဗျာ။ သို့သော်
ကျွန်တော် တခုပြောပြတာကိုတော့ သဘောပေါက်ရဲ့ မဟုတ်လား”

ကဘ။ ။ “နောက်ထပ် မစဉ်းစားရသေးခင်တော့ ကြိုက်ပါပြီလို့
ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် ဘောဒက တက်ပါရစေဦးခင်ဗျ။ ရုပ်ဖက်က
ပေါက်ပေါက်၊ နာမ်ဘက်ကပေါက်ပေါက်၊ အတူတူကိစ္စပြီးနိုင်တယ်လို့
ဗုဒ္ဓဟောခဲ့တယ် မဟုတ်ဖူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မှန်ပါတယ်။ ဘယ်ဘက်ကပေါက်ပေါက် အတူတူဘဲလို့
ဟောခဲ့ပါတယ်။ သို့သော် အစွဲနာတဲ့ဘက်က အဖြေပေးရရင် မြင်လွယ်
ဘို့ ရှိတယ်မဟုတ်ပါလားခင်ဗျာ”

ကဘ။ ။ “ဘာကိုမြင်တာလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကိုယ် အမှားကို မြင်ဘို့ ဆိုလိုပါတယ်”

ကဘ။ ။ “ဘာမှားတာလဲဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ငါ့ကိုယ်လို့ ထင်နေတာ။ ငါ့စိတ်လို့ ထင်နေတာ။
အထင်မှားနေကြတာ မဟုတ်လားခင်ဗျာ။ ဒီလို အထင်မှားအမြင်မှား
ဖြစ်နေကြလို့မို့ ပုထုဇဉ်လို့ ခေါ်တယ် မဟုတ်လား။ ရုပ်ပေါ်မှာ
အထင်မှားခြင်း ဖြစ်ရင် ရုပ်ပေါ်မှာ အလိမ်ဖြေဘို့ ကြိုးစားသင့်တယ်။

စိတ်ပေါ်မှာ အထင်မှားခြင်းဖြစ်ရရင် စိတ်ပေါ်မှာ အလိမ်ပြေဘို့ ကြီးစားသင့်တယ်။ တခုပြေရင်တော့ နှစ်ခုစလုံးပြေတာတော့ မှန်ပါတယ်။ သို့သော် တစ်တစ်ခုခု မှားနေတဲ့ဘက်က အလိမ်ပြေအောင် လုပ်သင့်ကြတယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ကာ။ ။ “ဒါကတော့ ဟုတ်ပါပြီ ထားပါတော့ ဆရာကြီး။ သို့သော် ဘယ်အပေါ်မှာ သာပြီး တပ်မက်တယ်ဆိုတာကို ဘယ်လို စစ်ကြည့်မလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ရုပ်ကြီးကို ငါ့ပစ္စည်းလို့ အထင် မှားတတ်သလား။ စိတ်ကလေးကို ငါ့ပစ္စည်းလို့ အထင်မှားတတ်သလား။ ကိုယ် ဟာ ကိုယ် စစ်ကြည့်ရင် ရုပ်ကို ငါ့ပစ္စည်း ထင်သူများထက် စိတ်ကလေးကို ငါ့ပစ္စည်းလို့ ထင်ကြသူတွေက များပါလိမ့်မယ် ထင်တယ်”

ကာ။ ။ “ဟုတ်ပါလိမ့် ထင်ပါရဲ့ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓက ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ ရုပ်ကြီးကို ငါ့ပစ္စည်း ထင်တတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက အတုံးလိုက် အတစ်လိုက် မှားတာဘဲတဲ့။ ဒီလို မှားတဲ့ အမှားမျိုးကို ပြင်ဘို့က လွယ်ကူတယ်တဲ့။ ဒီအမှားမျိုးက လူပြိုနိုးများ မှားတတ်တဲ့ အမှားဘဲလို့ ဆိုလိုတော်မူဟန် တူတယ်။ အတော်အတန်ကလေး ဗဟုသုတရှိနေကြတဲ့ ဒီခေတ်မှာတော့၊ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်တဲ့လူမျိုးအဖို့မှာ ရုပ်ကြီးကို ငါ့ပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် ငါဘဲလို့ စွဲလမ်းသူများထက် စိတ်ကလေးကို ငါ့ပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် ငါဘဲလို့ စွဲလမ်းတဲ့လူတွေက ပိုပြီးများလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ လူသေပြီးတဲ့နောက် ရုပ်ကြီးကိုတော့ မြှုပ်လိုက်ကြတယ်။ စိတ်ဆိုတဲ့ ငါ့ကောင်ကလေးကတော့ တဘဝမှ တဘဝသို့ ကူးပြောင်းသွားတယ်လို့ အထင် မှားတတ်ကြတဲ့လူက များပါလိမ့်မယ်”

ကာ။ ။ “ငါ့ကောင်ဆိုတာ ရှိမှမရှိဘဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဒါကတော့ စာထဲမှာ ဆိုထားတာကိုးဗျ။ ပုထုဇဉ်တိုင်းဟာ စိတ်ကလေးကို ငါထင်နေကြတဲ့လူက များပါတယ်။ ယုတ်စွာအဆုံး စိတ်ကလေးဟာ ငါပိုင်တဲ့ ပစ္စည်းဘဲလို့ ထင်မှတ်တတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဘဲ မဟုတ်ဘူးလားဗျ။ ကျွန်တော် ဆိုလိုတာက စိတ်ပေါ်မှာ အထင်မှားခြင်း ဖြစ်ရင် စိတ်ပေါ်မှာ

အထင်မှား ပျောက်အောင် စိတ်ပေါ်မှာ အလုပ်လုပ်ရမယ်လို့ ဆိုလို ပါတယ်”

ကော။ ။ “စိတ်ဆိုတာ ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်နဲ့ ပြောခြင်းလဲ ဆရာ ကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျဉ်းကျဉ်းပြောရရင်၊ စိတ်ဆိုတာ သိတတ်တဲ့ တရား ဘဲ။ တစုံတခုကို သိလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်၊ ငါ သိတယ်လို့ ထင် လိုက်တတ်တယ်။ အမှန်ကတော့ ငါ သိတာ မဟုတ်ဘူးဗျ။ စိတ်က သိတာဘဲ”

ကော။ ။ “ငါ့စိတ်က သိတယ်လို့ ကော ထင်တတ်တယ် မဟုတ် ဘူလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါကလဲ အထင်မှားခြင်းဘဲ။ ငါဆိုတာ တကယ် မရှိ သောကြောင့် သိခြင်းဟူသမျှဟာ ငါက သိခြင်းမဟုတ်။ စိတ်က သိခြင်း၊ သညာကြောင့် သိခြင်း၊ ပညာက သိခြင်းလို့ သာ ရှိရမယ်”

ကော။ ။ “ဒါကတော့ အမှန်အတိုင်းဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိအောင် လုပ် ကြရမယ်။ လုပ်တော့ ဘယ်လို လုပ်ရမယ်။ စိတ်နဲ့ပတ်သက်လို့ အထင် မှားကို ပျောက်အောင်ဟာ စိတ်ပေါ်မှာဘဲ အလုပ်လုပ်ယူကြရမယ်”

ကော။ ။ “ဝိပဿနာ အလုပ်ဆိုတာ စိတ်နဲ့ အလုပ် လုပ်ရတာဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါကတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက စိတ်ပေါ်မှာ အထင်မှားနေလို့ ၎င်းအထင်မှားကို ပျောက်စေချင် ရင် ရုပ်ပေါ်မှာ အလုပ်လုပ်ခြင်းထက် စိတ်ပေါ်မှာ စိတ်နဲ့ အလုပ် လုပ်ခြင်းက ပိုပြီး အရာရောက်နိုင်တယ်လို့ ပြောလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ကော။ ။ “ဆရာကြီးက စိတ္တဝါပဿနာအလုပ်ကို ပြောနေတာဘဲ။ စိတ်ပေါ်မှာ အလုပ်လုပ်ရခြင်းထက် ရုပ်ပေါ်မှာ အလုပ်လုပ်ရခြင်းက ပိုပြီး လွယ်ကူတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က နားလည်ထားတယ် ဆရာ ကြီး”

နုပီ။ ။ “မြန်မာပြည်ကို သာသနာ ရောက်ကတည်းက ဆရာ တော် အစဉ်အဆက် ဒီအတိုင်းဘဲ လက်ခံနားလည်ထားကြလေတော့ မဂ်ပေါက် ဖိုလ်ပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်နည်းခဲ့တာဘဲဗျ။ ‘ရှေ့ဆောင်နွားလား

ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက၊ နောက်နှားတသိုက် ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်'ဆိုတဲ့ စကားပုံအတိုင်းပါဘဲ၊ ရှေ့ကကောက်ကောက်သွားတော့ နောက်နှား တွေလဲ ကောက်ကောက် လိုက်ကုန်တော့ဒါပဲဗျာ”

ကာ။ ။ “နေပါအုံးဆရာကြီးရဲ့ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်က ရုပ်တရား ပေါ်မှာ အလုပ်လုပ်ခြင်းကပိုပြီး လွယ်ကူတယ်လို့ ဟောတော်မူ ကြောင်း၊ ခုနက ဆရာကြီးဘဲ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်ဘူးလား”

နုပီ။ ။ “ဒါက ရုပ်ပေါ်မှာ စွဲလမ်းတဲ့လူများအတွက် ဟောခြင်း ဖြစ်တယ်ခင်ဗျ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ကျမ်းဂန်ကို သေသေချာချာ ပြန်ကြည့်ပါဦး ခင်ဗျ။ လူတိုင်းအဖို့ ရုပ်တရားက လွယ်တယ်လို့ ဟောတော်မူခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့နေရာနဲ့ သူ ဟောခြင်းဖြစ်ပါတယ်”

ကာ။ ။ “နေပါဦးဗျာ၊ ရှုဒါကော၊ ရုပ်က မလွယ်ဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီအထင်ဟာ ဘယ်သူကစပြီး လွဲထားခဲ့တယ် မပြောတတ် ပါဘူး။ ရုပ်ဆိုတာကတော့ ကြမ်းကြမ်းကြီးဖြစ်လို့ ရှုရတာလွယ်ကူ တယ်လို့ မှတ်ထင်နေကြတယ်။ ဘယ်ဒင်းကမှ ပိုမလွယ်ဘူး၊ ဘယ်ဒင်း ကမှ ပိုမခက်ဘူး။ သင်ပြတဲ့ဆရာရယ်၊ သတိရယ်၊ ဒါဘဲ ခက် တယ် ခင်ဗျ”

ကာ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ အယူကတော့ ရုပ်ကလွယ်နေပါတယ် ဆရာကြီး၊ ရှင်းပြပါဦး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ပြောတာ စဉ်းစဉ်းစားစား နားထောင်ဗျ နော်၊ ဘိုးဘေးဘီဘင်က လက်ခံလာခဲ့တဲ့ အယူအဆတွေကို ခဏလောက် ဖယ်ထားလိုက်ပါဦး”

ကာ။ ။ “နှိုင်းယှဉ်လို့တောင် ကြည့်မရတော့ဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ပြီးတော့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရပါတယ်၊ အဟောင်းတွေကခုခံ နေပြီး၊ ကျွန်တော်ပြောတာကို မစဉ်းစားဘဲ ဖယ်ထားမှာစိုးလို့ပါ ခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “စဉ်းစားကြည့်ပါဆရာကြီးမယ်”

နုပီ။ ။ “ပဌမအချက်က မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အတွက်။ (ခင်ဗျားပြော တဲ့အတိုင်း) အားထုတ်တဲ့အခါမှာ လွယ်တဲ့လမ်းကို ရွေးမလား။ ကိုယ် နဲ့ သင့်တော်တာကို ရွေးမလား”

ကာ။ ။ “နှစ်ခုစလုံး အရေးကြီးပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အရေးကြီးဒါ မှန်ပါတယ်။ ဘယ်ဒင်းကို ရှေ့က ထားမလဲ”

ကာ။ ။ “ကိုယ်နဲ့ သင့်တော်ဒါကတော့၊ ရှေး တတ် ဦး မှ ကိုး ဆရာကြီးရဲ့”

နုပီ။ ။ “ဒါမှန်ပါတယ်။ သို့သော် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း၊ တတ်နိုင်ရင် ရှေးချယ်သင့်တယ်ဆိုဒါကိုတော့ ဝန်ခံတယ်မဟုတ်လား”

ကာ။ ။ “ဝန်ခံပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကောင်းပြီ။ ဗုဒ္ဓက ရုပ်အပေါ်မှာ ရှုခြင်းနဲ့ စိတ်အပေါ်မှာ ရှုခြင်းအကြောင်းကို ယှဉ်ပြခဲ့တယ် ဟုတ်လား”

ကာ။ ။ “ပြခဲ့ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “စိတ်ပေါ်မှာစွဲရင် စိတ်ကိုရှု၊ ရုပ်ပေါ်မှာစွဲရင် ရုပ်ကိုရှု၊ ဒီလိုမဟုတ်လား”

ကာ။ ။ “ဒီသဘော ရောက်ပါတယ်ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “ကောင်းပြီ။ ခင်ဗျားဟာ မိမိကိုယ်ကို စစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဘယ်အပေါ်မှာ ပိုစွဲတယ် ထင်သလဲ”

ကာ။ ။ “စိတ်ကလေးကို ငါထင်မိခြင်း၊ ငါ့ဥစ္စာ ထင်မိခြင်း ဘက်က ပိုပါထယ် ဆရာကြီး”

ဤနေရာတွင် မာ့က္ခ(စ်)အဘိဓမ္မာ သမားက “ကျွန်တော်တို့က တော့ တမျိုးပါ ဆရာကြီး” ဟု ဝင်ပြောလေရာ၊ ကျွန်ုပ်က “သည်းခံပါ။ နောက်တော့မှ ခင်ဗျားနဲ့ ဆက်ပါမယ်” ဟု ပိတ်ထားလိုက်ရသည်။

နုပီ။ ။ “ခုနက ခင်ဗျားပြောလိုက်တယ်။ စိတ်ကလေးကို ငါထင်မိခြင်း၊ ငါ့ဥစ္စာ ထင်မိခြင်းက ပိုတယ်။ ဟုတ်စ”

ကာ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “တဲတဲပြောရင် စိတ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အထင်မှားမှုက ပိုတယ် ဟုတ်စ”

ကာ။ ။ “မှန်ပါတယ်”

နုပိ။ ။ “စိတ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အထင်မှားမှုက ပိုနေတယ်ဆိုရင် ဒီအထင်မှားမှု ပျောက်ဖို့ဟာ စိတ်ကိုဘဲ ရှုရမယ် မဟုတ် ဖူးလား ခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပါတယ်။ သို့သော် စိတ်ကို ရှုဘို့က ခက်တယ် ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဘာကြောင့်လဲ ခင်ဗျာ”

ကာ။ ။ “စိတ်က ရုပ်သက် သိမ်မွေ့ တဲ့အတွက် အရှုရ ခက်တယ် လို့ ကျွန်တော်တို့ နားလည်ပါတယ်”

နုပိ။ ။ “သိမ်မွေ့ဒါကတော့ မှန်ပါတယ်။ သို့သော် ရှုလို့ ဖြစ်လောက်အောင် ထင်ရှားတဲ့ သဘာဝတခု ဖြစ်ပါတယ်”

ကာ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ အဖို့တော့ မထင်ရှားဘူး ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဒါကတော့ ရှုပုံ နေရာမကျလို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”

ကာ။ ။ “ထင်ရှားအောင် လုပ်ပြပါ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ခင်ဗျားတို့လူစုက စိတ်ကို ဘယ်လိုထားပြီး ရှုသလဲဗျာ”

ကာ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ နားလည်ဒါကတော့ (နဒီသောတော) မြစ်ရေ အလျင်လို စီးနေတဲ့ သဘောရှိတယ်ဆိုလို့ အဲသလိုမြင်အောင် ရှုရမယ် ထင်ဒါဘဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “အဲဒါကြောင့် ခက်တာဘဲ။ စ,စချင် နဒီသောတောဆိုတဲ့ အတိုင်း မြင်အောင် ရှုရမယ်ဆိုရင်တော့ ခက်တာပေါ့ဗျာ”

ကာ။ ။ “နို့ ဒီလိုမြင်မှ ယထာဘူတ ကျမှာ မဟုတ် လား ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ဒါကတော့ မှန်ပါတယ်။ သို့သော် ‘နဒီသောတော’ ဆိုဒါက ချက်ခြင်း ထင်ရှားအောင် လုပ်ယူလို့ ရနိုင်တဲ့ အာရုံမျိုး မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ ရင့်ကျက်လာတော့မှ ဥာဏ်အမြင် ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်တယ်”

ကာ။ ။ “ဒါဖြင့် မ,တည်တော့ ဘယ်လိုတည် ရှုရမလဲ ဆရာ ကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “စိတ်အကြောင်းကို ကျွန်တော် နဲ့နဲ့ရှင်းပြောဦးမယ်။ သတ္တဝါ အသီးအသီးမှာ ‘မနော’ ဆိုတဲ့ သဘာဝရှိတယ်။ ဒါကလေးက သိတ်ဟ်တဲ့ သဘာဝကလေး သက်သက်မျှ ဖြစ်တယ်။ သိရသေးဒါ

မဟုတ်ဖူး။ ဓမ္မာရုံဆိုဒါနဲ့ တိုက်ခတ်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့မှ မနော
 ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အသိတရားကလေး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အကြမ်းအား
 ဖြင့်တော့ ‘မနော’ကိုလဲ ဗမာလိုတော့ စိတ်လို့ ခေါ်ကြဒါတဲ့။ အမှန်
 ကတော့ မနောအဖြစ်နဲ့က ဘာကိုမှ သိရသေးဒါ မဟုတ်ဖူး။ ဓမ္မာရုံနဲ့
 တိုက်ခတ်လိုက်ပြီ ဆိုတော့မှ ‘မနောဝိညာဏ်’ ဆိုတဲ့ အသိတရား၊
 သို့မဟုတ် သိတဲ့ သဘာဝကလေး ပေါ်လာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရှုရ
 မှာက ‘မနော’ကို ရှုရမှာ မဟုတ်ဖူးခင်ဗျာ။ မနောဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အသိ
 သဘာဝ ကလေးကို ရှုရမှာဘဲ”

ကာ။ ။ “တိုက်ရိုက် ဥဒါဟရုဏ် ဆောင်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း-ဒီမှာ ခင်ဗျာ့အိမ်ကို ကြည့်လိုက်စမ်း၊ မြင်ရဲ့လား”

ကာ။ ။ “မြင်ပါပြီ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခုနင်ကကော မြင်သလား”

ကာ။ ။ “မမြင်ပါဘူး ဆရာကြီး၊ ခုမှ မြင်လာဒါပါ”

နုပီ။ ။ “အခု မြင်တယ်ဆိုဒါခင်ဗျာ့ အိမ်ကို (စင်စစ်က) ခင်ဗျာ့
 အိမ်ရဲ့ အဆင်းကိုသိတဲ့ သဘာဝကလေး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဘဲ မဟုတ်
 ဖူးလား”

ကာ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အာရုံပြုလိုက်တဲ့ အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အိမ်ကို သိတဲ့
 စိတ် (သို့မဟုတ် အိမ်စိတ်) ဟာ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်ဖူးလား”

ကာ။ ။ “ထင်ရှားပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီအသိစိတ်ဟာ ခုနင်ကတော့ မရှိဘူး။ အာရုံပြုလိုက်
 တော့မှ လာရှိတယ်ဆိုဒါကို ကောင်းကောင်း နားလည်တယ် မဟုတ်
 ဖူးလား”

ကာ။ ။ “နားလည်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျာ့မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ (အိမ်ကို သိတဲ့) သဘာဝ
 ကလေးဟာ ရှုတတ်လောက်အောင် ထင်ရှားရဲ့ မဟုတ်လား”

ကာ။ ။ “ထင်ရှားပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ရှုဘို့ အတွက်ဆိုရင် ခြေထောက်တို့၊ လက်တို့၊ ထင်ရှား
 သံလိုက်၊ အိမ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးဟာ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်ဖူးလား”

ကာ။ ။ “ထင်ရှားပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “အိမ်ကိုသိတဲ့ သဘာဝ ကလေးဟာ ခြေထောက်တို့ လက်တို့လို့ ကိုင်တယ်လို့ မရသော်လဲ ရှုဘို့ရာအတွက်မှာတော့ ခြေထောက်တို့ လက်တို့လို့ဘဲ ထင်ရှားရဲ့ မဟုတ်လား”

ကာ။ ။ “ထင်ရှားပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုဒါ ကိုင် တယ် ကြည့် ဘို့ လိုသည် မဟုတ်၊ ရှုဘို့သာလိုဒါ မဟုတ်ဖူးလား”

ကာ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “ဒီလိုဆိုရင် ရုပ်ကို ရှုဒါက ထင်ရှားတယ်။ စိတ်ကို ရှုဒါက သိမ်မွေ့ တဲ့အတွက် ခဲယဉ်းတယ်။ မထင်ရှားဘူးဆိုတဲ့ စကားဟာ ဘယ် နှယ်နေသလဲ”

ကာ။ ။ “လက်တွေ့ စမ်းမကြည့်ဘဲနဲ့ ဖြစ်စေ၊ ရှုပုံရှုနည်း နေရာ မကျသောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ပြောကြ တဲ့ စကားနဲ့ တူပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “ဘယ်နည်းမှ ခက်တယ် လွယ်တယ်လို့ မရှိပါဘူးဗျ၊ တကယ် တကယ်တော့ ‘သတိ’ မွေးဘို့က ခက်တာပါဘဲ၊ သတိကို မမွေးဘဲနဲ့ သမာဓိချည်း အားကိုးနေရင် ပြောတော့ ဝိပဿနာ၊ လုပ်တော့ သမထချည်း ဖြစ်နေမှာဘဲ”

ကာ။ ။ “သဘောကျပါတယ်၊ ဆရာကြီး ခုပြောသလို စိတ်လို့ ခေါ်တဲ့ သိတတ်သော သဘာဝ ကလေးကိုချည်း ရှုနေတော့ ဘယ်လို ဖြစ်လာသလဲ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “သတိကောင်းကောင်းနဲ့ ရှုလာတဲ့အခါကျတော့ ခဏခဏ ပြောင်းလဲနေတဲ့ စိတ်ကလေးကို မြင်လာတတ်တာပေါ့ ခင်ဗျာ၊ သူငါကစ မှတ်ထင်လာကြဒါက မွေးကတည်းက ပါလာတဲ့ စိတ်ကလေး တခုဟာ ခုထက်တိုင်လဲ ဒီစိတ်ကလေးဘဲလို့ အထင်ရောက်နေကြတယ် မဟုတ်လား။ ရှုပါများလာတော့ ဒီလိုမဟုတ်၊ ခဏခဏ ပြောင်းလဲနေခြင်း ပါလားလို့ ဉာဏ်အမြင် ပေါ်လာတတ်တယ်”

ကာ။ ။ “အာရုံနဲ့ အာရမဏ က တိုက်ခတ်တဲ့ အခါမှာ အသိစိတ် ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ တော့ ကျွန်တော်တို့လဲ နားလည်သားဘဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။“အဲဒါက စာသံမှာ ဆိုထားဒါ၊ ကြားဘူး နားဝနဲ့ ပြောကြတဲ့ သုတမယဉာဏ်ကိုး ခင်ဗျ၊ အလုပ်လုပ်ယူတော့မှ ဘာဝနာ မယဉာဏ် ပေါ်လာပြီး၊ ဒီအတိုင်း မှန်ပါကလားလို့ ထပ်ပြီး သဘော ကျရဦးမှာကိုး ခင်ဗျ”

ကာ။ ။“ရုပ်ကိုရှုရင်း စိတ် အကြောင်း ကို မသိနိုင်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။“ဒီစကားလဲ အင်မတန် ပြောကြတယ်၊ ရုပ်ကိုရှုရင်း ရုပ် အနိစ္စကိုမြင်ပြီး မဂ်ဆိုက်တဲ့အခါကျတော့ စိတ်အနိစ္စကိုလဲ သဘော ကျတတ်ပါတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် လက်ခံ ပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ရုပ်ကိုရှုရာကနေပြီး ရုပ်ကိုကျော်လွှားလို့ စိတ်အနိစ္စကို ထိုးထွင်းမြင် ပါတယ် ဆိုဒါကတော့ သဘာဝမကျလို့ ကျွန်တော်မယုံကြည်ဘူးဗျ”

ကာ။ ။“မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုမှာလား ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။“သဘာဝအနေနဲ့ ကတော့ အလွန်ဆန့်ကျင်တာဘဲ၊ ဖြစ် နိုင်တယ်ဆိုရင် တသိန်းတသန်းမှာ တယောက် ယောက် တော့ ဖြစ် ကောင်းမလား မပြောတတ်ဘူးခင်ဗျ”

ကာ။ ။“တစိတ်ကလေး မေးပါရစေဦး ဆရာကြီးရယ်။ စိတ် ဆိုရင် မနောကိုကော မရှုကောင်းဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။“ဗုဒ္ဓက ထင်ရှားတဲ့ အာရုံကို ရှုရမယ်တဲ့၊ မထင်ရှားတဲ့ အာရုံကို မရှုလေနဲ့တဲ့၊ မနောဆိုတဲ့ သဘာဝက ရှုဘို့ ထင်ရှားတဲ့ သဘာဝမဟုတ်ဖူးခင်ဗျ။ သို့သော် အသိစိတ်ကလေးရဲ့ အနိစ္စသဘာဝ ကို ထိုးထွင်းသိမြင်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာတော့ ‘မနော’အကြောင်းကို လဲသိနိုင်ပါတယ်”

ကာ။ ။“ဥပမာ ဆောင်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။“လှိုင်းတွေ ဘာတွေမရှိဘဲ ငြိမ်ငြိမ် သက်သက် စီးနေတဲ့ ရေပြင်ပေါ်မှာ အရိပ်တခုပျက်ကနဲကျလိုက်လို့ အရိပ်ထင်ရှား လာ တယ်ဆိုပါဘော့။ ရေကစီးမြဲတိုင်း စီးနေတာဘဲ၊ အရိပ်ကတော့ ငြိမ် သက်ပြီး ထင်ရှားနေတယ်ဆိုပါဘော့၊ ရေက (အခံဓာတ်) မနောနဲ့ တူပါတယ်၊ အရိပ်က အသိစိတ်နဲ့ တူပါတယ်”

ကာ။ ။“မြင်သူက ဘယ်သူလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မြင်သူရယ်လို့ သီးခြားမရှိပါဘူး။ သို့သော်-ဒါကိုတော့ ထားလိုက်ပါဦး၊ ခင်ဗျားတို့အားထုတ်ပြီးလို့ ကိုယ်တိုင်မြင်တဲ့ အခါ ကျတော့ သဘောကြတတ်ပါလိမ့်မယ်”

ကော။ ။ “ကျွန်တော် အားထုတ်တော့ ဘယ် သူက မြင်မှလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပညာက မြင်လာမှာပေါ့လေဗျာ၊ အခုတော့ သဘော ကျတတ်ဖို့မဆိုထားနဲ့ နားလည်ဘို့တောင်ခက်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော် ပြုလိုဒါက အခံဓာတ်နဲ့ အတိုက်ဓာတ်ရှိတဲ့ အနက် မနောဆိုတဲ့ အခံ ဓာတ်ကိုယ်နှိုက်က(နဒီသောတော) မြစ်ရေပြင်ကိုခံပြီး အလျင်မပြတ် စီးနေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ဥပမာဆောင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကိုင်း- ခင်ဗျားနဲ့ ဆွေးနွေးတာ ဒီလောက်မှာ ဖြတ်ပြီး မ့ကန်ဆစ်ဆရာနဲ့ ဆက်ပါရစေဦးဗျာ။ ခင်ဗျားခုနက ပြောလိုက်တာ ဘာတဲ့လဲဗျာ”

ဆစ်။ ။ “ကျွန်တော်တို့ကတော့ အသိစိတ်ဆိုတဲ့ သဘာဝဟာ အဟုတ်တကယ် ရှိနေတယ်လို့ လက်မခံနိုင်ဘူးဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါဖြင့် စိတ်ဆိုဒါက တကယ် မရှိဘူး၊ ရုပ်ကတော့ တကယ်ဘဲရှိပါတယ်လား”

ဆစ်။ ။ “ရုပ်သာလျှင် တကယ်ရှိဒါပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဥပမာ ဆောင်ပါဦးဗျာ”

ဆစ်။ ။ “သစ်သားဟာ ကြမ်းနေတဲ့ အခါ မှာ အရောင်မထွက် နိုင်ဘူး၊ ချောမွေ့အောင်လုပ်ပြီး ပွတ်တိုက်ပေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အရောင်ထွက်လာတယ် ဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ကဲ့”

ဆစ်။ ။ “ဒီဘာသာအတိုင်းပါဘဲ၊ ရုပ်ကြမ်းကြီးဟာ သိတတ် တယ်ဆိုတဲ့ (စိတ်)သဘောတရားကလေးမရှိဘူး၊ ရုပ်ကြမ်းကြီးက နေ ပြီး၊ အဓိဗော်လူးရှင်း သဘာဝအရ တဖြည်းဖြည်း တက်လာပြီး သိမ် မွေ့တဲ့ (ဦးနှောက်) ရုပ်ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့မှ ‘စိတ်’ လို့ ခေါ်တဲ့ သိတတ်တဲ့သဘောတရားကလေးပေါ်လာတယ်။ ခုနက သစ်သားချော မှာပေါ်လာတဲ့အရောင်ဟာ တကယ် မဟုတ် တကယ်မရှိ၊ သစ်သား သာရင် ရှိဘိသကဲ့သို့ သိတတ်တယ် ဆိုတဲ့စိတ်ဟာတကယ် ဟာမဟုတ်၊ တကယ်မရှိ ရုပ်သာရင် တကယ်ရှိပါတယ်ဆရာကြီး”

“ဒီဥပမာ တော်တော် ကောင်းပါတယ်။ အဓိဗော်လူးရှင်း ဆိုဒါ ကိုတော့ ကျွန်တော်မငြင်းလိုပါဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒီကယောက် ပါကဲ၊ သို့သော် လောကဓာတ် စာပေကိုလဲ လေ့လာဘူးလေတော့ ကျွန်တော် ကြားဘူးပါတယ်။ အဓိဗော်လူးရှင်းဝါဒကို ကျွန်တော် မငြင်းလိုပါဘူး။ နို့ပေမဲ့ ခင်ဗျားလို မာ့ကွ(စ်)ရဲ့ ရုပ်ဝါဒဟာ မပြည့် စုံသေးဘူးလို့ ကျွန်တော်မြင်တဲ့အတွက် ပြည့်စုံပေးချင်ပါတယ်”

ဆစ်။ ။ “ကြားပါရစေ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ခင်ဗျားက ပြောတယ် မဟုတ်လား။ ရုပ်တရားသာ တကယ်ရှိတယ်။ စိတ်(နာမ်)တရားဆိုဒါကတော့ တကယ်ရှိဒါမဟုတ် ဘူးတဲ့ ဟုတ်စ”

ဆစ်။ ။ “ပြောပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဗုဒ္ဓဝါဒအရကတော့ ရုပ်တရားရော၊ နာမ်တရားရော တကယ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူးဗျ”

ဆစ်။ ။ “ဘယ်နှယ်လဲ ဆရာကြီး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအရ၊ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထတရားလေးပါးရှိတယ်ဆို မဟုတ် လား။ ပရမတ်ဆိုဒါ တကယ်ရှိဒါဆို”

နုပိ။ ။ “စင်စစ်ကတော့ လူတွေမြင်နေကြရတဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာက အဟုတ်တကယ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူးဗျ။ နိဗ္ဗာန်တရားတခုတည်းသာ တကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိတဲ့ သဘာဝဘဲ”

ဆစ်။ ။ “ဘယ်နှယ်ကြောင့် ပရမတ္ထတရားလေးပါးလို့ ဆိုထား သလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “လူတွေစိတ်ထဲမှာ မြင်ကြရတဲ့ ရုပ်တွေနာမ်တွေဆိုတာက တကယ် ပရမတ်မဟုတ်သေးဘူးဗျ။ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားတာကို မြင် ကြရတာဘဲ ရုပ်ပရမတ်၊ နာမ်ပရမတ်ဆိုဒါ ရှိပေမဲ့ လူတွေက မမြင်ကြ ပါဘူး။ သူတို့ မြင်ဒါတွေဟာလဲ ပရမတ်မဟုတ်ပါဘူး။ သူကောင် ငါကောင်တွေနဲ့ မြင်နေတဲ့ အမြင်ဟာ ပရမတ်အမြင် မဟုတ်သေး ပါဘူး”

ဆစ်။ ။ “ပရမတ်အမြင်က ဘယ်သူမှ မြင်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “အရိယာဖြစ်မှ မြင်နိုင်တယ်”

ဆစ်။ ။ “ဆရာကြီးတို့ ပြောနေ ကြတဲ့ အရိယာ ဆိုတာလဲ ကျွန်တော်တို့ မယုံဘူး ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “ဒါကတော့ ထားပါတော့လေ၊ ယုံကြည်အောင်လဲ ကျွန်တော်က ဟောမပြုတတ်ပါဘူး။ သို့သော် စဉ်းစားစရာ ကလေး တွေတော့ တင်ပြစရာ ရှိပါတယ်”

ဆစ်။ ။ “ကြိုက်ပါတယ်၊ စဉ်းစားကြည့်လို့ သဘောကျရင် ယုံကြည်မှာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “သို့သော် ယုံကြည်လက်ခံထားခဲ့တဲ့ အဟောင်းတွေကို ခေတ္တဖယ်ထားပြီး လွတ်လွတ်လပ်လပ် စဉ်းစားပါနော်”

ဆစ်။ ။ “စိတ်ချပါ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “ခင်ဗျားတို့ ဆရာကြီးကားလ်မာ့က္ခ(စ်)ဟာ စဉ်းစား ဉာဏ် အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတဦးဘဲဆိုဒါကို ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်။ သူ့ရဲ့ အတွေးအခေါ်များဟာ သဲ အင်မတန် မှန်ကန် နက်နဲပေတယ်။ သို့သော် သူ ဟာက စဉ်းစားခြင်း သက်သက်ဘဲဗျ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ နည်းကတော့ စဉ်းစားခြင်းသက်သက်မဟုတ်၊ လက်တွေ့ စူးစမ်း ယူရတဲ့နည်းဘဲ။ ဥပမာ စိတ်အကြောင်းကို သိနိုင်တယ်ဆိုရင် စိတ် အကြောင်းကို စဉ်းစားရုံ သက်သက် မဟုတ်ဘူး။ မိမိစိတ်ကို အချိန် အကြာကြီး စောင့်ကြည့်ပြီး လေ့လာယူရတဲ့ အလုပ်မျိုးဘဲဗျ”

ဆစ်။ ။ “ဘယ်လိုခြားနားသလဲ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “လူတယောက် အကြောင်းကို သိချင်ရင် ဘယ်လို လူပါ လိမ့်မလဲလို့ ဆိုပြီး စဉ်းစားခြင်းနဲ့ သူ့ကို နေ့ညမပြတ် စောင့်ကြည့် ခြင်းဟာ ဘယ်ဒင်းကပိုပြီး အရာရောက်သလဲဗျ”

ဆစ်။ ။ “စောင့်ကြည့်ခြင်းက အရာရောက်တာပေါ့ ဆရာကြီး။ ကားလ်မာ့က္ခ(စ်)ဟာ စိတ်ကို စောင့်ကြည့်တယ် မဆင်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “စောင့်ကြည့်တဲ့ အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ မတွေ့ရဘူး။ စဉ်းစားယူခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောရဲတယ်”

ဆစ်။ ။ “ဘာကြောင့် ပြောနိုင်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “သူက ပြောတယ်ဆို မဟုတ်လား၊ စိတ်ဟာ တကယ် ရှိတဲ့ အရာမဟုတ်ဘူး၊ အရေးကြီးတဲ့အရာလဲ မဟုတ်ဘူးဆို”

ဆစ်။ ။ “ရုပ်လို တကယ်ရှိဒါမျိုး မဟုတ်ဘူးပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အရေးမကြီးဘူးလို့လဲ ဆိုတယ် ဟုတ်စ”

ဆစ်။ ။ “ဟုတ်ကဲ့၊ ရုပ်သာလို့ရင်းလို့ ဆိုပါတယ်”

နုပီ။ ။ “သ အယုဟာ တပိုင်း မှန်တယ်လို့ ကျွန်တော်ဆိုတယ်”

ဆစ်။ ။ “ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး”

ကာ။ ။ “ရုပ်ကိုရှုရင်း စိတ် အကြောင်း ကို မသိနိုင်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီစကားလဲ အင်မတန် ပြောကြတယ်။ ရုပ်ကို ရှုရင်း ရုပ်အနိစ္စကို မြင်ပြီး မဂ်ဆိုက်တဲ့ အခါကျတော့ စိတ် အနိစ္စကိုလဲ သဘောကျတတ်ပါတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်လက်ခံပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ရုပ်ကို ရှုရာကနေပြီး ရုပ်ကို ကျော်လွှားလို့ စိတ်အနိစ္စကို ထိုးထွင်း မြင်ပါတယ် ဆိုတာကတော့ သဘာဝ မကျလို့ ကျွန်တော် မယုံကြည်ဘူးဗျ”

ကာ။ ။ “မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုမှာလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သဘာဝအနေနဲ့ကတော့ အလွန်ဆန့်ကျင်တာဘဲ။ ဖြစ်တယ်ဆိုရင် တသိန်း တသန်းမှာ တယောက်ယောက်တော့ ဖြစ်ကောင်း သလား မပြောတတ်ဘူးခင်ဗျ”

ကာ။ ။ “တဆိတ်ကလေး မေးပါဗုစေဦး ဆရာကြီးရယ်။ စိတ်ဆိုရင် မနော့ကိုကော မရှုကောင်းဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓက ထင်ရှားတဲ့အာရုံကို ရှုရမယ်တဲ့။ မထင်ရှားတဲ့ အာရုံကို မရှုလေနဲ့တဲ့။ မနော့ဆိုတဲ့ သဘာဝက မှု့ဘို့ ထင်ရှားတဲ့ သဘာဝ မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ သို့သော် အသိစိတ်ကလေးရဲ့ အနိစ္စသဘာဝကို ထိုးထွင်းသိမြင်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာတော့ ‘မနော့’အကြောင်း ကိုလဲ သိနိုင်ပါတယ်”

ကာ။ ။ “ဥပမာဆောင်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လှိုင်းတွေ ဘာတွေ မရှိဘဲ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် စီးနေတဲ့ ရေပြင်ပေါ်မှာ အရိပ်တခု ဖျတ်ကနဲ ကျလိုက်လို့ အရိပ်ထင်ရှားလာတယ် ဆိုပါတော့။ ရေက စီးမြဲတိုင်းစီးနေတာဘဲ။ အရိပ်ကတော့ ငြိမ်သက်ပြီး ထင်ရှားနေတယ် ဆိုပါတော့။ ရေက (အခံဓာတ်) မနော့နဲ့ တူပါတယ်။ အရိပ်က အသိစိတ်နဲ့ တူပါတယ်”

ကာ။ ။ “မြင်သူက ဘယ်သူလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မြင်သူရယ်လို့ သီးခြား မရှိပါဘူး။ သို့သော် ဒါကို တော့ ထားလိုက်ပါဦး။ ခင်ဗျားတို့ အားထုတ်ပြီးလို့ ကိုယ်တိုင် မြင် တဲ့အခါ ကျတော့ သဘောကျတတ်ပါ လိမ့်မယ်။”

ကာ။ ။ “ကျွန်တော် အားထုတ်တော့ ဘယ်သူက မြင်မှလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပညာက မြင်လာမှာပေါ့လေ ခုတော့ သဘောကျတတ် ဖို့ မဆိုထားနဲ့ နားလည်ဘို့တောင်ခက်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်ပြုလို့ တာက အခံဓာတ်နဲ့ အတိုက်ဓာတ် ရှိတဲ့အနက်၊ မနောဆိုတဲ့ အခံဓာတ် ကိုယ်နှိုက်က (နဒီသောတော) မြစ်ရေပြင်ကို ခံပြီး အလျင်မပြတ်စီးနေ တယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ဥပမာ ဆောင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုင်း ခင်ဗျားနဲ့ ဆွေးနွေးတာ ဒီလောက်မှာဖြတ်ပြီး မာ့က်ဆစ်ဆရာနဲ့ဆက် ပါရစေဦးဗျာ။ ခင်ဗျား ခုနက ပြောလိုက်တာ ဘာတဲ့လဲဗျာ”

ဆစ်။ ။ “ကျွန်တော်တို့ကတော့ အသိစိတ်ဆိုတဲ့ ဘာဘာဟာ အဟုတ်တကယ် ရှိနေတယ်လို့ လက်မခံနိုင်ဘူး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါဖြင့် စိတ်ဆိုတာက တကယ်မရှိဘူး ရုပ်ကတော့ တကယ်ဘဲ ရှိပါတယ်လား”

ဆစ်။ ။ “ရုပ်သာရင် တကယ်ရှိတာပေါ့ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဥပမာ ဆောင်စမ်းပါဦးဗျာ”

ဆစ်။ ။ “သစ်သားဟာ ကြမ်းနေတဲ့အခါမှာ အရောင်မထွက်နိုင် ဘူး။ ချောမွေ့အောင် လုပ်ပြီး ပွတ်တိုက်ပေးလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ အရောင်ထွက်လာတယ် ဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ကဲ့”

ဆစ်။ ။ “ဒီသဘောအတိုင်းပါဘဲ၊ ရုပ်ကြမ်းကြီးဟာ သိတတ် တယ် ဆိုတဲ့ (စိတ်) သဘောတရားကလေး မရှိဘူး။ ရုပ်ကြမ်းကြီးကနေ ပြီး အိဗော်လူးရှင်း သဘာဝအရ တဖြည်းဖြည်း တက်လာပြီး သိမ့်မွေ့ တဲ့ (ဦးနှောက်) ရုပ်ဖြစ်လာတဲ့ အခါကျတော့မှ ‘စိတ်’လို့ ခေါ်တဲ့ သိတတ်တဲ့ သဘောတရားကလေး ပေါ်လာတယ်။ ခုနက သစ်သား ချောမှာ ပေါ်လာတဲ့အရောင်ဟာတကယ်မဟုတ်၊ တကယ်မရှိ သစ်သား

သာရင် ရှိဘိသကဲ့သို့ သိတတ်တယ်ဆိုတဲ့စိတ်ဟာ တကယ် ဟာ မဟုတ်၊ တကယ်မရှိ ရုပ်သာလျှင် တကယ်ရှိတယ် ဆရာကြီး”

“ဒီဥပမာ တော်တော်ကောင်းပါတယ်၊ အိုဗော်လူးရှင်း ဆိုတာ ကိုတော့ ကျွန်တော်မငြင်းလိုပါဘူး။ ကျွန်တော် ဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒီ တယောက်ပါဘဲ၊ သို့သော် လောကဓာတ် စာကိုလဲ လေ့လာဘူးလေ တော့ ကျွန်တော် ကြား ဘူးပါတယ်၊ အိုဗော်လူးရှင်း ဝါဒကို ကျွန်တော်မငြင်းလိုပါဘူး၊ နို့ပေမဲ့ ခင်ဗျားလိုမာ့ကွ(စ်)ရဲ့ ရုပ်ဝါဒဟာ မပြည့်စုံသေးဘူးလို့ ကျွန်တော်မြင်တဲ့ အတွက် ပြည့်စုံပေး ချင်ပါတယ်”

ဆစ်။ ။ “ကြားပါ ရစေ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ခင်ဗျားကပြောတယ်မဟုတ်လား ရုပ်တရားသာတကယ် ရှိတယ်၊ စိတ် (နာမ်)တရားဆိုတာကတော့ တကယ်ရှိတာမဟုတ်ဘူးတဲ့ ဟုတ်စ”

ဆစ်။ ။ “ပြောပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဗုဒ္ဓဝါဒ အရကတော့ ရုပ်တရားရော၊ နာမ်တရားရော တကယ်ရှိတာမဟုတ်ဘူးဗျ”

ဆစ်။ ။ “ဘယ် နှယ်လဲဆရာကြီး ဗုဒ္ဓဘာသာအရ၊ စိတ်၊ စေတ သိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထ တရားလေးပါး ရှိတယ်ဆို မဟုတ် လား ပရမတ်ဆိုတာ တကယ်ရှိတာဆို”

နုပိ။ ။ “စင်စစ်တော့ လူတွေမြင်နေကြရတဲ့စိတ်၊ စေတသိက် ရုပ်ဆို တဲ့ တရားသုံးပါးဟာက အဟုတ်တကယ် ရှိတာ မဟုတ်ဘူးဗျ၊ နိဗ္ဗာန် တရားတခုတည်းသာ တကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိတဲ့ သဘာဝဘဲ”

ဆစ်။ ။ “ဘယ် နှယ်ကြောင့် ပရမတ္ထ တရားလေးပါးလို့ ဆိုထား သလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “လူတွေစိတ်ထဲမှာ မြင်ကြရတဲ့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေဆိုတာ က တကယ်ပရမတ် မဟုတ်သေးဘူးဗျ။ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်း ထားတာကို မြင်ကြရတာဘဲ ရုပ်ပရမတ်၊ နာမ်ပရမတ်ဆိုတာရှိပေမဲ့ ၊ လူတွေကမမြင် ကြပါဘူး၊ သူတို့မြင်တာတွေဟာလဲ ပရမတ်မဟုတ်ပါဘူး၊ သူကောင် ငါကောင် တွေနဲ့ မြင်နေတဲ့ အမြင်ဟာ ပရမတ် အမြင်မဟုတ်သေး ပါဘူး”

ဆစ်။ ။ “ပရမတ် အမြင်က ဘယ်သူမှ မြင်သလဲဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “အရိယာဖြစ်မှမြင်နိုင်တယ်”

ဆစ်။ ။ ဆရာကြီးပြောနေတဲ့အရိယာဆိုတာလဲ ကျွန်တော်တို့မယ့် ဘူး ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “ဒါကတော့လေ၊ ယုံကြည်အောင်လဲ ကျွန် တော် က ဟောမပြုတတ်ပါဘူး။ သို့သော် စဉ်းစားစရာလေးတွေတော့ တင်ပြစရာ ရှိပါတယ်”

ဆစ်။ ။ “ကြိုက်ပါ တယ်။ စဉ်းစားကြည့်လို့ ဘဘောကျရင် ယုံကြည်မှာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “သို့သော် ယုံကြည်လက်ခံထားခဲ့တဲ့ အဟောင်းတွေကို ခေတ္တဖယ်ထားပြီး လွတ်လွတ်လပ်လပ် စဉ်းစားပါနော်”

ဆစ်။ ။ “စိတ်ချပါ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ ခင်ဗျားတို့ ဆရာကြီး ကားလ်မာ့ကွ(စ်)ဟာ စဉ်းစား ဥာဏ် အင်မတန် ကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတဦးဘဲဆိုတာကို ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်။ သူ့ရဲ့ အတွေးအခေါ်များဟာလဲ အင်မတန် မှန်ကန် နက်နဲပေတယ်။ သို့သော် သူ ဟာက စဉ်းစားခြင်း သက်သက်ဘဲဗျ။ ဗုဒ္ဓရဲ့နည်းကတော့ စဉ်းစားခြင်းသက်သက်မဟုတ်။ လက်တွေ့ စူးစမ်း ယူရတဲ့နည်းဘဲ။ ဥပမာ စိတ်အကြောင်းကို သိနိုင်တယ်ဆိုရင် စိတ် အကြောင်းကို စဉ်းစားရုံ သက်သက်မဟုတ်ဖူး။ မိမိစိတ်ကို အချိန် အကြာကြီး စောင့်ကြည့်ပြီး လေ့လာယူရတဲ့အလုပ်မျိုးဘဲဗျ”

ဆစ်။ ။ “ဘယ်လိုခြားနားသလဲ ဆရာကြီး”

နုပ်။ ။ “လူတယောက်အကြောင်းကို သိချင်ရင် ဘယ်လိုလုပ်ပါ လိမ့်မလဲ ဆိုပြီး စဉ်းစားခြင်းနဲ့ သူ့ကို နေ့ညမပြတ် စောင့်ကြည့်ခြင်း ဟာ ဘယ်ဒင်းက ပိုပြီး အရာရောက်သလဲဗျ”

ဆစ်။ ။ “စောင့်ကြည့်ခြင်းက အရာရောက်တာပေါ့ ဆရာကြီး၊ ကားလ်မာ့ကွ(စ်)ဟာ စိတ်ကို စောင့်ကြည့်တယ် မထင်ဘူးလား ဆရာ ကြီး”

နုပ်။ ။ “စောင့်ကြည့်တဲ့ အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ မတွေ့ရဘူး။ စဉ်းစားယူခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောရဲတယ်”

ဆစ်။ ။ “ဘာကြောင့် ပြောနိုင်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ သူကပြောတယ်ဆို မဟုတ်လား။ စိတ်ဟာ တကယ်ရှိတဲ့ အရာ မဟုတ်ဘူး။ အရေးကြီးတဲ့ အရာလဲ မဟုတ်ဘူးဆို”

ဆစ်။ ။ “ရုပ်လို တကယ်ရှိတာမျိုး မဟုတ်ဘူးပေါ့ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အရေးမကြီးဘူးလို့လဲ ဆိုတယ် ဟုတ်စ”

ဆစ်။ ။ “ဟုတ်ကဲ့၊ ရုပ်သာ လိုရင်းလို့ ဆိုလိုပါ တယ်”

နုပီ။ ။ “သု အယုဟာ တပိုင်းမှန်တယ်လို့ ကျွန်တော် ဆိုတယ်”

ဆစ်။ ။ “ရှင်းပါ ဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “စင်စစ်အားဖြင့် စိတ်ဟာ အရေးလဲမကြီးဘူး။ အရေး အကြီးဆုံးလဲ ဖြစ်တယ်။ အရေးမကြီးတဲ့အပိုင်းကို သူစဉ်းစားမိတယ်။ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ အပိုင်းကို သူမမြင်ဘူး။ ဗုဒ္ဓကတော့ စိတ်၏ အရေးမကြီးပုံ ကိုလဲ မြင်တယ်။ အရေးကြီးပုံ ကိုလဲ မြင်တယ်”

ဆစ်။ ။ “ဘယ်ပုံ အရေးကြီးသလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “စိတ်ချမ်းသာမှု ရဘို့အတွက် စိတ်လွတ်လပ်ခြင်း ရဘို့ အတွက် ရှာခြင်း ဖြစ်လေတော့ စိတ်ချမ်းသာလိုလျှင်၊ စိတ်ငြိမ်းချမ်း လိုလျှင် စိတ်ကို ပြုပြင်ဘို့ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်တယ်လို့ မြင်တော် မူတယ်”

ဆစ်။ ။ “စားစရာမရှိရင် စိတ်ချမ်းသာနိုင်ပါ့မလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါကတော့ မှန်ပါတယ်။ သို့သော် တဖက်ကမေးစရာက စားစရာတွင်မက တိုက်ကြီးတွေ မော်တော်ကားကြီးတွေ ရှိနေတဲ့ လူတွေဟာကော စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု စိတ်လွတ်လပ်မှုရကြရဲ့လား”

ဆစ်။ ။ “ဒါကတော့ဟုတ်ပါတယ်ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတ္တဝါလို့ ဖြစ်လာရင်တော့ စား နေ ဝတ် အ တွက် ဖူလုံမှု ရှိရမယ်ပေါ့ဗျာ၊ ဒီထက်မက ကဲတက်လာတဲ့ လောဘတွေ၊ ဂုဏ်ပြိုင်မှုတွေကို ချိုးနိမ်မှုအတွက်က ဗုဒ္ဓကနည်းလမ်းညွှန်ပြခြင်းဖြစ်ပါ တယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့နည်းလမ်းကတော့ စိတ်အကြောင်းကို ယထာဘူတ ကျ ကျ သိအောင်လုပ်၊ စိတ်အကြောင်းကိုသိရင် လောကကြီးအကြောင်း (အရေးကြီးဒါ ဟူသမျှကို) သိတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်”

ဆစ်။ ။ “စိတ်ဟာ အဟုတ်တကယ် ရှိတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကို ဆရာကြီးက ဘယ်လိုသဘောကျပါသလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “စိတ်ဟာ (လူတွေထင်တဲ့ အတိုင်း) အဟုတ်တကယ်ကြီး ရှိနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဟုတ်တကယ် ရှိတယ်ဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ဝင်လို တောင် မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။”

ဆစ်။ ။ “ဘယ်ပုံရှိတာလဲ ဆရာကြီး။”

နုပျံ။ ။ “တကယ်ရှိတာကတော့ တစိတ်၊ နှစ်စိတ်၊ သုံးစိတ်မဟုတ် လောကကြီးမှာ စုစုပေါင်းမှ စိတ်တခု တည်းသာ ရှိတယ်ခင်ဗျ။ အဲဒါ က ပရမတ်စိတ်ဘဲ။”

ဆစ်။ ။ “သူ့မှာတစိတ် ငါ့မှာတစိတ် မဟုတ်ဘူးလား ဆရာ ကြီး။”

နုပျံ။ ။ “အဲဒါက ပညတ်အမြင်တွေဘဲဗျ။ ပရမတ်အနေနဲ့တော့ သိတတ်တဲ့ သဘောကလေးတခုထဲဘဲရှိတယ်။ သို့သော် ဒီဟာကတော့ နက်နဲလွန်းပါတယ်လေ။ ကျွန်တော်ပြောခဲ့သလို ကိုယ် စိတ်ကို စောင့် ကြည့်ပြီး ပေါက်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့မှ မြင်ကောင်းတဲ့ သဘာဝ ပါဗျာ၊ ခင်ဗျားက အရိယာ ဆိုဒါကို မယုံဘူးလို့ ပြောခဲ့တယ်ဟုတ် လား။ ကိုယ် စိတ်ကိုနည်းနာသူက ကိုယ် ဟာကိုယ် စောင့်ကြည့်လို့ ဥာဏ်တွေ ပေါ်လာတဲ့ အခါကျတော့ ဘာဖြစ်လာသလဲလို့ ကိုယ် ဟာ ကိုယ်တွေ့ပါလိမ့်မယ်ဗျာ။”

(၄)

သမထနှင့် ဝိပဿနာ

(သမာဓိနှင့် ပညာအကြောင်း ကပ်၍ ရှင်းခြင်း)

ယခင် တပတ်က ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ တရား အားထုတ်၍၊ ကာယာနုပဿနာအလုပ်နှင့် စိတ္တာ နုပဿနာအလုပ် အကြောင်းကို ဆွေးနွေးခဲ့ဘူးသော ဓမ္မမိတ်ဆွေသည် ကျွန်ုပ်၏အိမ်သို့ တခေါက်လာပြန်၍ မရှင်းလင်းသော အချက်အလက်များကို ဆက် လက် ဆွေးနွေးကြပြန်ပါသည်။

မိတ်။ ။ “သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် လုပ်ရာမှာ ရုပ်ကို ရှုပုံနဲ့ စိတ်ကို ရှုပုံ ခြားနားခြင်းအကြောင်းကို ဆရာကြီး ပြောပြလိုက်တဲ့အတိုင်း ကျွန် တော် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြည့်တော့ ထပ်ပြီး ကျေနပ်သွားပါတယ် ဆရာကြီး။ သို့သော် ဆရာကြီးပြောတဲ့ စကားတွေထဲမှာရော၊ ဆရာ ကြီး ရေးတဲ့ စာတွေထဲမှာရော၊ သမထအလုပ်နဲ့ ဝိပဿနာအလုပ် ခြား နားပုံ အကြောင်းကို ကျွန်တော် ကြားရ ဖတ်ရလို့ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာမှာ ကျွန်တော့စိတ်ထဲ သံသယ မရှင်းတရှင်း ဖြစ်နေ ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “မရှင်းတဲ့ အချက်တွေ မေးပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် နား လည်သလောက်တော့ ကြိုးစားပြီး ဖြေရှင်းပြရတာပေါ့”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စဉ်းစားဉာဏ်ကိုတော့ ကျွန်တော် သံသယ မရှိပါဘူး။ သို့သော် စဉ်းစားဉာဏ်သက်သက်နဲ့ ပြောခြင်းလား၊ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့အလုပ်လုပ်ပြီး ပြောခြင်းလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သမထအကြောင်း၊ ဝိပဿနာအကြောင်းများကို ပြောရ ရေးရခြင်းဟာ ကိစ္စကိုယ်၌က အလွန်တရာ အရေးကြီးတဲ့အပြင်၊ ဒီခေတ်မှာ ဝိပဿနာအလုပ်ကို သင်ပြကြတဲ့ ဂိုဏ်းဆရာ အမြောက်အမြားရှိတဲ့အနက်၊ နေမြင် လမြင်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ပါဝင်လေတော့၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တယောက်လို့ မြင်ကြတဲ့ ကျွန်တော်လို့ လူတယောက်က နငယ် အမြီးရှည်ပေးတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ဝင်စွက်တယ်လို့ စွပ်စွဲကြမှာကို စိုးရိမ်တဲ့အတွက် အင်မတန် ချိန်ချိန်ဆဆ၊ စဉ်းစဉ်းစားစား ပြောရ ရေးရပါတယ်။ ကျွန်တော် ပြောခြင်း ရေးခြင်းများဟာလဲ စိတ်အဆင်သက်သက် မဟုတ်၊ ထိုထိုသော နည်းနာများကို ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်ကြည့်ပြီးမှ ရေးသားတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၃၆-နှစ်လောက်ကတည်းက ကိုယ် ဆရာတော်ရဲ့ နည်းနာအရ အားထုတ်ခဲ့ဘူးလို့ မို့၊ ဓမ္မသဘာဝတ္ထကို အထိုက်အလျောက် ရိပ်မိထားသဖြင့် နည်းရှာဘို့ မလိုသော်လဲ၊ နာမည်ကြီးတဲ့ နည်းကောင်း နည်းသစ် ပေါ်ပေါက်တယ်ဆိုရင် အသင့်အတင့် လေ့လာကြည့်လို့ သဘာဝကျတယ်ထင်ရင် ၎င်းနည်းအရ ကိုယ်တိုင် ထွက်ပြီး အားထုတ်ကြည့်ခဲ့ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “တဆိတ်ကလေးခင်ဗျာ ကျွန်တော်တခု မေးပါရအစ ဆရာကြီးရယ်။ ကိုယ် ဆရာတော်ရဲ့ နည်းနဲ့ ကိုယ် အားထုတ်လို့ ကျေနပ်ထားတယ်ဆိုရင် သူတပါးရဲ့ နည်းကို စမ်းကြည့်ဘို့ လိုသေးသလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ဟာ အာသဝေါ ကုန်ခန်းတဲ့ အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျေနပ်လောက်တယ်ထင်တဲ့ နည်းကောင်းတခု တွေ့ရင် အားထုတ်ဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ အကြောင်းမှာလဲ ကျွန်တော်က စူးစမ်းချင်တတ်တဲ့ ဝါသနာ ရှိပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်ဟာ သောတာပန်တယောက် ဖြစ်စေဦးတော့၊ အခြားသော နည်းကောင်း နည်းမှန်တခုကို အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် အထက်မဂ်များကို တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ရင်၊ ၎င်းနည်းကို

လည်း ကျွန်တော်က လှိုက်လှဲစွာ ထောက်ခံဘို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိပါတယ်။ ပေါက်ရောက်ထားချင်း တူခဲ့ရင်၊ ကျွန်တော် နည်းထက် နေမြင် လမြင် ဆိုတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများရဲ့ နည်းကို ‘လူသာမန်’ တွေက ပိုပြီး သဘောကျမယ် မဟုတ်ဘူးလားခင်ဗျာ”

မိတ်။ ။ “လူသာမန်လို့ ဆိုလိုက်ခြင်းဟာ ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ပါလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “လူ ၁၀၀-မှာ ၉၉-ယောက်လောက်ဟာက ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ရှိတတ်တယ်ခင်ဗျ။ ပြောလိုက်တဲ့စကား၏ သဘာဝ ကျမကျကို မစဉ်းစားချင်းဘဲ၊ ဘယ်သူက ပြောတာလဲ၊ လူလားဘုန်းကြီးလား၊ ပဌမကျော်လား၊ ဓမ္မာစရိယလား ဆိုတာတွေကို သိရပြီးမှ ယုံချင်တတ်တဲ့ လူတွေက များတယ်ခင်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ရာခိုင်နှုန်း ၉၉-ယောက်ဆိုတော့ မများ လွန်း ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်က ခပ်ရှေ့ရှေ့ ပြောသေးတာဘဲ။ ကျွန်တော် အသက် ၇၀ ကျော်ပြီမို့ တွေ့ဘူးတဲ့လူပေါင်း တထောင်ကျော်ရော့မယ်။ ဒီအထဲမှာ ဓမ္မဒိဋ္ဌာန် ဆုံးဖြတ်ရဲတဲ့လူ နှစ်ယောက် သုံးယောက်လောက်ဘဲ တွေ့ဘူးပါတယ်။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ ဘာလောက်မှ စဉ်းစားဉာဏ် ကြီးတာ မဟုတ်ဖူးခင်ဗျ။ ငယ်ငယ်ကတည်းက သင်ပေးထားရင် ဘာမဆို လက်ခံယုံကြည်တတ်ကြတာဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဒီစကားဟာ ဟုတ်ပုံတော့ရတယ် ဆရာကြီးရေ။ ဒါ့ထက် သမထအလုပ်နဲ့ ဝိပဿနာအလုပ် ခြားနားပုံကလေး ပြောပြပါဦး ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ခြားနားပုံကလေးလို့ မဆိုပါနဲ့။ ခြားနားပုံကြီးလို့ ဆိုစမ်းပါ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အတွက် အားထုတ်တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီများ အဖို့မှာ ဒီကိစ္စဟာ အင်မတိ အင်မတန် အရေးကြီးလွန်းလို့ ပါဗျာ”

မိတ်။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး၊ ကိုင်း-ဆရာကြီးရယ်၊ ကျွန်တော် အားထုတ်နေတဲ့ စကြို အလုပ်ဟာ သမထလား၊ ဝိပဿနာလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “စိတ်က ဘယ်လိုထားသလဲ”

မိတ်။ - “ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ရှုမှတ်ခြင်း ပေါ့ခင်ဗျာ”

နုပီ။ “တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဘယ်သူ့ မျက်နှာ ကိုမှ မထောက်ဘဲ ကျွန်တော်တွေ့တဲ့ အတိုင်း ကျွန်တော် ပြောမယ်နော်”

မိတ်။ “ဒီလိုမှကြိုက်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ “ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှ ဓမ္မမစ္ဆရိယစိတ် မရှိဘူးဆိုတာကို ယုံကြည်ရဲ့လား”

မိတ်။ “အမှန်ကြိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးလို့ ယုံကြည်ပါတယ်ဆရာ ကြီး”

နုပီ။ “ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဆိုတဲ့ အလုပ်ကို ရှုမှတ်ပြီး စကြို လျှောက်ခြင်းဟာ စိတ်တည်ငြိမ်စေမှု(သမာဓိ)အတွက် လုပ်ခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုရင်တော့ ပြောစရာမရှိပါပေဘူး။ သို့သော် ဒီအလုပ်သည် ပင် ဝိပဿနာ အလုပ်ဖြစ်တယ် ဆိုရင်တော့ အများကြီး ပြောစရာ ရှိတယ်”

မိတ်။ “ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကတော့ ဒီအလုပ်ဟာ ဝိပဿနာ အလုပ်ဘဲလို့ ထင်မိတာဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ “ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အကြိမ်ကြိမ် စမ်းခဲ့ဘူးပါတယ်။ ‘ကြွတယ်’ ဆိုတာကို ‘လှမ်းတယ်’လို့ အမှတ် မမှားစေရဘူး။ ‘လှမ်း တယ်’ဆိုတာကို ‘ချတယ်’လို့ အမှတ်မမှားစေရဘူး။ ‘ချတယ်’ဆိုတာ ကို ‘ကြွတယ်’လို့ မမှတ်မမှားစေရဘူး။ ဟုတ်ကဲ့လား”

မိတ်။ “ဟုတ်ပါတယ်ဆရာကြီး”

နုပီ။ “စိတ်က တောင်ရောက် မြောက်ရောက် ငုံ့လွင့်နေသည် ဖြစ်စေ၊ တခုခု တွေးတောနေသည်ဖြစ်စေ၊ မမှတ်ဘဲသော်လည်းနေမိ မယ် မဟုတ်ဖူးလား”

မိတ်။ “ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ “ဒီတော့ စိတ်မပျံ့လွင့်ဘဲအတွက် ကြွခြင်း လှမ်းခြင်း ချခြင်း တို့ကို အမှတ်ပြုနေရတယ် မဟုတ်ဖူးလား”

မိတ်။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး၊ နို့ပေမဲ့ စိတ်မပျံ့လွင့် အောင်လုပ်ဖို့ကလဲ အရေးကြီးတယ်မဟုတ်ဖူးလားခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ဟုတ်တော့ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့- ဝိပဿနာ အလုပ် ဆိုတာက မပျံ့လွင့်ရုံတင် မကသေးဘူး ဥာဏ်ပေါ်ဘို့ကလဲ လိုသေး တယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “မပျံ့လွင့်ရင် ဥာဏ် ပေါ်လာ ရ မယ် မဟုတ်လား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “မပျံ့လွင့်တိုင်း ဥာဏ်ပေါ်လာတာ မဟုတ်သေးဘူးဗျ၊ ဥပမာ ပထဝီ ကသိုဏ်းအလုပ် လုပ်လျှင် စိတ်ကခတာ့ မပျံ့လွင့်ဘူး။ သို့သော် ဥာဏ်ပေါ်မလာနိုင်ဘူးဗျ”

မိတ်။ ။ “စကြိုအလုပ်ဟာက ကသိုဏ်းအလုပ်မှ မဟုတ်ဘဲ ဆရာ ကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “ကသိုဏ်းအလုပ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော်ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်လေ၊ ‘အကြ’ ‘အလှမ်း’ ‘အချ’ တို့ကို အမှတ်အသား မှန်အောင် ဂရုစိုက်နေရတယ် မဟုတ်ဖူးလား”

မိတ်။ ။ “ဂရုစိုက်ရဒါပေါ့ ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ဒီဟာ သုံးခုကို မှန်ကန်အောင် ဂရုစိုက်နေရတဲ့ယောဂီ တယောက်ဟာ ဒီသုံးခုမှအပ၊ ဥာဏ်တမျိုး ပေါ်နိုင်ခွင့် ရှိပါဦး မလား”

မိတ်။ ။ “ပေါ်ချင် ပေါ်နိုင်မှာပေါ့ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ကျွန်တော်က လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်ပြီးမှ ပြောနေတာ နော်။ ဥာဏ်ပေါ်ခွင့်ကို မရနိုင်ဘူး။ ကိုင်းဗျာ၊ ‘အကြ’ ‘အလှမ်း’ ‘အချ’ ကိုမှတ်နေတုန်းမှာ ခင်ဗျားအဖို့ ဘယ်လိုဥာဏ်များ ပေါ်ဘူးပါ သလဲဗျာ”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော် မှာ မပေါ်ဘူးပေမဲ့ ဒီပြင် လူများမှာပေါ် ချင်ပေါ်မှာပေါ့ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ဒီလို မဟုတ်ဖူး မိတ်ဆွေ။ ကျွန်တော်ကစိတ်အကြောင်း ကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ် လေ့လာနေတဲ့ လူတ ယောက်ဗျ။ ဒီလိုရမ်းပြောလို့ မဖြစ်ဖူး။ အမှတ်များမှာစိုးလို့ ဂရုစိုက် ပြီး ‘အကြ’ ‘အလှမ်း’ ‘အချ’ ကို အာရုံပြုနေရတဲ့ ယောဂီတယောက် အဖို့မှာ ‘အကြ’ ‘အလှမ်း’ ‘အချ’ ကိုဘဲသုသိနိုင်မယ်။ အဖြစ်အပျက်ကို

မြင်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မဆိုထားနဲ့ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တောင် ပေါ်ဘို့ ခက်တယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘာကြောင့်လဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “မှန်အောင် မှတ်ရတဲ့ အလုပ် တာဝန်ကြီးတခုက သူ့ ရှေ့မှာ ဆီးတားနေပြီး ဉာဏ်ပေါ်ဘို့ လမ်းပိတ်နေတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လိုဉာဏ်မျိုး ပေါ်ရမှာလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မပေါ်မီ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိမြင်တဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပေါ်ရမယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “အကြာ၊ အလှမ်း၊ အချွေ့တွေကို အမှတ်အသား မထားဘဲ စကြိုရှောက်ယင်း နာမ်နဲ့ ရုပ် အလုပ်လုပ်ပုံ ကို သတိနဲ့ စောင့်ကြည့် ရင် နာမ်ကရှေ့က ရုပ်ကနောက်က ဖုံတဲ့ အလုပ်လုပ်နေကြတယ်ဆို တဲ့အကြောင်း သဘောကျတဲ့ ဉာဏ်တခုဟာ စိတ်ထဲမှာ ရှင်းရှင်းကြီး ပေါ်လာတတ်တယ်ခင်ဗျ။ အဲဒီဉာဏ်ဟာ ရှေးဦးစွာ အရေးကြီးတယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ ဉာဏ်ပေါ်အောင် လုပ်ရတဲ့ အလုပ်ခင်ဗျ”

မိတ်။ ။ “အမှတ်နဲ့ လုပ်တော့ကော ခင်ဗျာ၊ ဉာဏ်မပေါ်နိုင် ဘူးလား”

နုပိ။ ။ “အမှတ်ကတားစီးနေတဲ့အတွက် ဉာဏ်ပေါ် ဘို့ခက်တယ်။ သို့သော်တခုတော့ရှိပါတယ်။ စိတ်မပျံ့ လှင့်ရအောင် သို့မဟုတ် သမာဓိ ကောင်းလာအောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်တယ် ဆိုရင်တော့ လုပ်ပေါ့ ခင်ဗျာ”

မိတ်။ ။ “အမှတ်နဲ့ လုပ်ရင်တော့ ဘာခေါ်မလဲ ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “သမထဘဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဉာဏ်ပေါ်စေဘို့ လမ်းမပွင့်တဲ့ အတွက် ဝိပဿနာ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ကျွန်တော်ဆိုချင်တယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီး ဘယ် နှယ်သိသလဲ”

နုပိ။ ။ “ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လဲ စမ်းကြည့်ပါတယ်။ အကြိမ်ကြိမ် လဲ ဆင်ခြင် သုံးသပ်ကြည့်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ခြောက်ဒွါရ၊ ခြောက်အာရုံ အလုပ်ကော၊ ဘယ်လို ပြောမလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဝိပဿနာအလုပ်ပါပေဘဲ။ သို့သော် ‘မှတ်တယ်’ဆိုတဲ့ အလုပ်ကိုတော့ ကျွန်တော်မကြိုက်ဘူးဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဘာကြောင့်လဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “မှတ်ရတယ်ဆိုတော့ မှတ်တဲ့အလုပ်ဟာက တာဝန်ကြီး တခုအနေနဲ့ ရှေ့က ခံနေတာကို ကျွန်တော်တွေ့ရတယ်”

မိတ်။ ။ “ဘယ်ပုံ၊ ခံနေတာလဲ ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ထိုင်ခြင်း- ထ၊ ခြင်း၊ ကျွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းတို့ ဆိုတာ တွေက ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းတွေ၊ အခေါ်အဝေါ်၊ အမည် ပညတ်တွေ မဟုတ်လားဗျာ”

မိတ်။ ။ “မှန်ပါတယ် ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ဒီအခေါ်အဝေါ်တွေကို မှန်ကန်အောင် လိုက်မှတ်နေ ရခြင်းဟာ အလုပ်တခု ဖြစ်မနေပေဘူးလားဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဒါဟာ ကောင်းတဲ့ လိုအပ်တဲ့ အလုပ်မဟုတ်ဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ဒီအမှတ်ကို ဒါလောက် အရေးပေးထားရင် ဒီထက် အရေးကြီးတဲ့ သဘာဝကို ထိုးထွင်းမြင်ဘို့ အနှောင့်အယှက် အတား အဆီး ဖြစ်တတ်တယ်လို့ ကျွန်တော် နားလည်နေပါတယ်”

မိတ်။ ။ “မြင်ရမည့် သဘာဝက ဘာလဲဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “နာမ်ရုပ်တို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောပါဘဲဗျာ။ အခေါ်အဝေါ် (ပညတ်) တွေကို မှန်ကန်အောင် ‘မှတ်’ နေရတဲ့ အတွက် လက္ခဏာဆီကို မရောက်ဘဲ ဖြစ်တတ်တယ်လို့ ကျွန်တော်နား လည်တယ်။ စမ်းကြည့်တော့လဲ ဒီလိုဘဲ တွေ့ရတယ်”

မိတ်။ ။ “ဗုဒ္ဓဟောတော်မူခဲ့တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်မှာလဲ ‘ပဇာနာတိ’ လို့ ပါတယ် မဟုတ်ဖူးလားခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ပဇာနာတိ-သိ၏လို့ အဓိပ္ပာယ်ပြန်ကြပါတယ်။ သို့သော် သိခြင်းဆိုတာနဲ့ မှတ်တာနဲ့တော့ ခြားနားခြင်း ရှိတယ်ထင်ပါတယ်။ ဥပမာ- ဦးခေါင်းကိုစောင်းရင် သိပါစေလို့ ဆိုခြင်းအားဖြင့် ပညတ် အခေါ်အဝေါ်ကြီးနှင့်တကွ။ ‘စောင်းတယ်’ ‘စောင်းတယ်’လို့ အမှတ် အသား ပြုနေဘို့ မဆိုလို့။ လှုပ်ရှားပုံ၊ ပြောင်းလဲပုံ အခြင်းအရာ အပြု အမှုကို အမှတ်တမဲ့ မပြုလုပ်ဘဲ လှုပ်ရှားတိုင်း၊ ပြောင်းလဲတိုင်း သိပါ စေလို့ ဆိုလိုတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ‘မှတ်ရတယ်’ဆိုတော့ အပြုအမှု အပြောင်းအလဲကို သိရုံမျှမက အခေါ်အဝေါ် (ပညတ်) နှင့်တကွ

သီရိမည်ဆိုတဲ့သဘောရောက်ပါတယ်။ ဒီနှစ်ခု ခြားနားပုံကို တရက်
လောက် တလှည့်စီ လုပ်ကြည့်ရင် ရိပ်မိနိုင်လောက်ပါတယ်။ အရေးကြီး
နေတာကတခြားကြောင့် မဟုတ်ဖူးဗျ အခေါ် (ပညတ်)ကို ဂရုစိုက်
ရတဲ့အတွက် ဥာဏ်ပေါ်ဘို့ အတွက်မှာ အနှောင့် အယှက်ဖြစ်တာကို
ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် တွေ့ရပါတယ်။ ဘာဘဲပြောပြော အနည်းဆုံးတော့
နှောင့်နှေးခြင်း ဖြစ်စေတတ်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ခြောက်ဒွါရနဲ့ ခြောက်အာရုံ တိုက်ခိုက်တဲ့အကြောင်း
ကော ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်လို့ မှတ်တယ်လား”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်ကဲ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် လက်တွေ့ကတော့ ပညတ် အခေါ်တခုခုနဲ့
မှတ်ရတယ်ဆိုတဲ့အလုပ်ကို တယ် မကြိုက်ဖူးဗျာ။ ဝိပဿနာအလုပ်မှာ
ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲဆိုတော့ ရုပ်နာမ်တို့၏ လက္ခဏာ သဘောကို
မြင်စေဘို့ မဟုတ်ဖူးလား။ မြင်တဲ့အခိုက်မှာ မြင်တဲ့သဘောလေးကို
(ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်အရ) စူးစမ်းတဲ့ သဘောထည့်ပြီး စောင့်ကြည့်
လိုက်တဲ့ အခါကြတော့ မြင်တယ်ဆိုတာ အဆင်းရှုပါရုံနဲ့ မျက်စိနဲ့
ကိုက်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အဆင်းကို သိသော စိတ်ကလေးလို့ စာကဆို
ခြင်းဟာ ဟုတ်ပါပေတကားလို့ သဘောကျပါတယ်လား။ အကြိမ်
ကြိမ် အထပ်ထပ် စောင့်ကြည့်ဘန်များလာတော့ အဆင်းကို သိတဲ့မြင်
စိတ် အသံကို သိတဲ့ကြားစိတ် အစရှိတဲ့ စိတ်အမျိုးမျိုးကလေးတွေဟာ
တခုပျက်ပြီးမှ တခုဖြစ်လာခြင်းပါ တကားလို့ ဥာဏ်ထဲမှာ ရှင်းလာ
တတ်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “မြင်ရင်မြင်တယ်လို့ မှတ်၊ ကြားရင် ကြားတယ်လို့ မှတ်
တော့ကော ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “အဲဒီလို ဆိုတော့၊ စိတ်မပျံ့လွင့်စေတတ်တဲ့ သမာဓိ
သဘောဘဲ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ပြောတဲ့ အသိဥာဏ်
သဘော(ပညာ)မျိုး ပေါ်မလာတတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်က ကိုယ်
တိုင် လုပ်စမ်းပြီးမှ လက်တွေ့သဘော တင်ပြတာနော်။ ဒီနှစ်နည်းကို
ရက်သတ္တတပတ်စီလောက် ကိုယ်တိုင်စမ်းလုပ်ကြည့်ရင် ခြားနားပုံကို
တွေ့ရတတ်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးက ‘မှတ်တယ်’ဆိုတာကို မကြိုက်ဘဲကိုး”
 နုပ်။ ။ “ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် စမ်းကြည့်တဲ့အခါမှာ မှတ်တာ
 ထက် စောင့်ကြည့်ခြင်းက ဥာဏ်ပေါ်လွယ်ခြင်းကို တွေ့ရပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးအဖို့ ဒီလိုမှတ်ပေမဲ့ ဒီပြင် လူတယောက်
 အဖို့က တမျိုးဖြစ်ချင် ဖြစ်မှာပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပ်။ ။ “ကျွန်တော်က စိတ်သဘောကို လက်တွေ့ တင်ပြခြင်း
 ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓညွှန်ပြတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ၊ ပဇာနာတိ မှတ်
 စကားနဲ့လဲ ကိုက်ညီတယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ်မှတ်
 တဲ့ အလုပ်နဲ့ ဥာဏ်ပေါ်တယ် ဆိုရင်လဲ ဟုတ်ပေတာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်
 တော် စုံစမ်းကြည့်လို့ ကြားသိရသလောက်တော့ အဖောင်း အပိန်
 အလုပ် လုပ်တုန်းမှာ ဥာဏ်ပေါ်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ခြောက်
 ဒွါရအလုပ်က အဖြည့်အစွက် သဘောနဲ့ လုပ်ကြတာကိုဘဲ တွေ့ရ
 တယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် နည်းနာခံယူပြီး လုပ်တုန်းကလဲ ဆရာလုပ်
 သူက ဒီလိုဘဲ သင်ပြခြင်းကို ကြုံခဲ့ရပါတယ်”

မိတ်။ ။ “အဖောင်း အပိန် အလုပ်ကိုတော့ ဆရာကြီး ဘာများ
 ပြောစရာ ရှိပါသလဲ ခင်ဗျာ”

နုပ်။ ။ “ကျွန်တော်က စာတတ် ပေတတ်တယောက် မဟုတ်ပါ
 ဘူး။ လက်တွေ့လောက်သာ လိုက်ခဲ့တဲ့ လူဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်
 လက်တွေ့ဟာ စာပေနဲ့ မကိုက်ညီဘူး ဆိုရင်လဲ ဝေဘန်ခံရပါတယ်။
 အဖောင်းအပိန် အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ တော့ ‘အရိယာဘုံသွား ဥာဏ်
 လှေခါး’စာအုပ်ကို ရေးသားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ကျမ်းဂန် အကိုးအကားနဲ့
 ဝေဘန်ထားပြီကောဗျ။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အရေးအသားဟာက အစွန်း
 ထွက်တဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေ ပါရှိသော်လဲ သူ့စာတွေက ကျမ်းဂန်
 အထောက်အထားတွေ ပါလို့ မို့ တနည်းနည်းနဲ့ ဖြေဆို ချေပဦးမှ
 သင့်တော်မယ် ထင်တယ်။ ကိုယ် ဆရာတော်ရဲ့ နည်းကို ဝေဘန်ရ
 မလားဆိုပြီး မကျေ မနပ်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော် မိတ်ဆွေ ပြောသလို
 ဘောက်ဆင်ထိုးချင်တယ်ဆိုရုံနဲ့ မပြီးဘူး ထင်တယ်။ ကိုယ် ဂိုဏ်းသား
 ချင်းက ကျေနပ်ပေမဲ့၊ တိုင်းပြည်အဖို့ကတော့ ဒီလိုနဲ့ မပြီးပေဘူးဗျ။
 ဆရာတော် ကိုယ်တိုင်က မဟုတ်တောင် တံပည့်တပန်းထဲကဖြစ်စေ၊
 ရှင်းလင်းတင်ပြဘို့ ဝတ္တရားရှိတယ်လို့ ကျွန်တော် ယူဆတယ်”

မိတ်။ ။ “သမထအလုပ်နဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို နဲ့နဲ့လောက် ထပ် ပြီး ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်လဲ တော်တော် ရေးလှပါပြီဗျာ”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်လဲ ဖတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် ကောင်းကောင်းကြီး မရှင်းသေးဘူး ဆရာကြီးရဲ့။ ဘယ်လိုဘဲ ရှင်း အောင် ရေးတတ်ပေမဲ့၊ ဆွေးနွေးရတော့ သာကောင်းပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် ရှင်းလင်းချက်ကို ဖတ်ပြီး သဘောပေါက် ပါပြီဆိုတဲ့ လူများဆီက ပေးစာတွေကို ကျွန်တော်လက်ခံရရှိပါတယ်။ သို့သော် အခက်အခဲတခု ရှိတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်သူကဟောဟော၊ ဘယ်သူက ရေးရေး၊ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြပြီး သဘာဝလဲ ကျတယ်၊ ကျမ်းဂန်နဲ့လဲ ကိုက်ညီတယ် ဆိုရင် လက်ခံသင့်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆမျိုးရှိတဲ့ လူက အင်မတန် နဲ တယ်ဗျ။ ကျွန်တော်လဲ ခုနက ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ ကိုယ် မှာ ဆရာရှိနေပြီး ကိုယ် ဆရာ ပြောထားတာနဲ့ မကိုက်ညီဘူး ဆိုရုံနဲ့ စဉ်းစားလို့ တောင် မကြည့်ချင်တော့ဘဲ၊ တခါတည်း ပယ်ချလိုက်ချင် တဲ့ လူတွေက များနေတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်က အဲဒီအထဲက မဟုတ်ပါဘူး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပါးစပ်ကတော့ ပြောကြတာဘဲ။ တကယ် တကယ် ကျ တော့ ကိုယ် ဆရာပြောတာကို ပထမ၊ ဒီနောက် ကျမ်းဂန်ဟတ် ဆရာ တော်ကြီးများ၊ ဓမ္မကထိကများ၊ ခိတ်ပုတီးနဲ့ ပိတ်ဖြူဝတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် များ စသည်ဖြင့် တဆင့်တဆင့် လျှော့ပြီး ယုံကြည်လက်ခံကြတဲ့ လူက များတယ်ဗျ။ ဒီလိုလူတွေအတွက် ကျွန်တော် ရည်ရွယ် ရေးသားခြင်း မဟုတ်။ ဘုရားဟောဒေသနာနဲ့ ဖြစ်စေ၊ သဘာဝနဲ့ ဖြစ်စေ၊ ညှိနှိုင်း တိုက်ဆိုင်ကြည့်လို့ ကိုက်ညီရင် လက်ခံမယ်ဆိုတဲ့ ပရိသတ်မျိုးအတွက် ကျွန်တော် ရေးထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဟိုဆရာ ဒီဆရာရဲ့ တပည့် များ ဆိုတာတော့ ဖတ်ကြည့်ကြတဲ့တောင် ကျွန်တော် မမြေ့လင့် ပါဘူး”

မိတ်။ ။ “နို့ ခင်ဗျာ။ ဘုရားဟော ဒေသနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဓိပ္ပာယ် အယူအဆ ကွဲလွဲကြရင်ကော ဆရာကြီးရယ်”

နုပျို။ ။ “အဲဒီလို ကိစ္စမျိုးကျတော့ သဘာဝနဲ့ ကိုက်ကြည့်ဗျာ။ သဘာဝဟာ (ဥာဏ်ရှိသူများအဖို့) စံချိန်ကြီးပါဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဘုရားဟောနဲ့ သဘာဝနဲ့ မကိုက်ရင်ကောဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “ဒီလို မဖြစ်ရဘူးလေ။ ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဟာ သဘာဝ ဆရာကြီးဗျ။ သဘာဝကို ယထာဘူတ ကျကျ မြင်တော်မူတယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်။ မကိုက်ညီဘူးဆိုရင် မိမိ က အဓိပ္ပာယ် အကောက်အယူလဲနေလို့ ဆိုပြီး တမျိုးကမည် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ ယူရ လိမ့်မယ်။ သဗ္ဗညုတဥာဏ်တော်ရှင် မှန်ရင်သဘာဝကို အကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူခြင်း ဖြစ်ရမယ်”

မိတ်။ ။ “သဘာဝ ကျ မကျကို လူတိုင်းနားလည်သလား ဆရာ ကြီး”

နုပျို။ ။ “လူတိုင်း နားမလည်ဘူးဗျ။ ဒါကြောင့် ဥာဏ်ရှိသူများ အဖို့လို့ ကျွန်တော် ချင်းချက်ထားခဲ့တယ် မဟုတ်ဘူးလား”

မိတ်။ ။ “ကိုင်းပါ ဆရာကြီးရယ်။ သမထနဲ့ ဝိပဿနာအကြောင်း ရှင်းပါဦး ခင်ဗျာ”

နုပျို။ ။ “သမထ အလုပ်ဆိုတာက သမာဓိကို အသားပေးတဲ့ အလုပ်ခင်ဗျ။ ဒီအလုပ်မျိုးဟာက ဗုဒ္ဓပွင့်တော် မမူမီ ကတည်းက အိန္ဒိယပြည်မှာ ဖက်ရိများ၊ ဆာဒူးများ၊ ပရိပိုင်များ၊ သူတော်သူမြတ် ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များလုပ်ခဲ့ကြတဲ့ အလုပ်ဘဲ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဝိပဿနာအလုပ် ကွယ် ပျောက်သွားတဲ့ ယခုအချိန်တွင် အိန္ဒိယပြည်မှာ ဒီအလုပ်ဘဲ ကျန်ရစ် ခဲ့လေတော့၊ ဒါကိုဘဲ ဆက်ပြီး သူတို့လုပ်နေကြတယ်”

မိတ်။ ။ “ဒီအလုပ်မျိုးရဲ့ လက္ခဏာက ဘယ်လိုလဲဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “သစ်တပင်၊ ဝါးတပင်အောက်မှာ၊ သို့မဟုတ် ဂူထဲမှာ တောထဲမှာ ဆိတ်ငြိမ်တဲ့ နေရာတခုခုမှာ ထိုင်ပြီး တခုခုကို စိုက်ရှုရတဲ့ အလုပ်မျိုးဘဲဗျ။ တခုခုကို စိုက်ပြီး ရှုနေတယ်ဆိုရင် လူပြန်းတွေက အထင်ကြီးတော့တာဘဲ။ အထင်ကြီးစရာ ဘန်ခိုးသတ္တိထူးကလေးတွေ ကလဲ ပေါ်လာတတ်သကဲ့သို့ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လိုတန်ခိုး သတ္တိမျိုးလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “အမြင်တို့၊ အကြားတို့၊ မအိပ်ဘဲနေနိုင်တာတို့၊ ခေါင်းထဲ မှာ ပိတ်ထားခြင်း ခံနိုင်တာတို့၊ အသက်မရှူဘဲ နေနိုင်တာတို့၊ သူတပါး စိတ်အကြံကို သိနိုင်တာတို့ပေါ့လေဗျာ”

မိတ်။ ။ “သူတပါးရဲ့ စိတ်အကြံကို သိနိုင်တယ် ဆိုခြင်းဟာ ရဟန္တာများမှ ဖြစ်နိုင်တယ်ဆို မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ရဟန္တာတိုင်းလဲ မဖြစ်ဘူးဗျ။ ဒီလိုဖြစ်တိုင်းလဲ ရဟန္တာ မဟုတ်သေးဘူးဗျ။ အိန္ဒိယပြည်က ဖက်ရီများ၊ ဆာဒူးများ ဖြစ်နိုင် တယ်လို့ ကျွန်တော် ဖတ်ရဘူးတယ်”

မိတ်။ ။ “ဒီလိုဆိုရင် သူတို့ကော ရဟန္တာ ဖြစ်နေလို့ များလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “ဘယ်ကလာဖြစ်ရမှာလဲဗျ။ လောကီအသိဉာဏ်ဘဲ ဖြစ် ရမှာပေါ့။ အိန္ဒိယပြည်က စာအုပ်ထဲမှာ ကျွန်တော် ဖတ်ရဘူးတယ်။ ဖက်ရီတယောက်ဟာ မှန်ခေါင်းထဲသွင်းထားပြီး ထမင်းလဲမစား၊ ရေ လဲ မသောက်၊ အသက်လဲ မရှူ။ ၇-ရက်တိတိ နေပြတယ်တဲ့ဗျ။ ဒီလို ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်က လူတွေက နိရောဓသမာပတ် ဝင်စား တယ်လို့ ဆိုကောင်း ဆိုကြလိမ့်မယ်။ ၇-ရက်စေ့ တဲ့နေ့ကျတော့ ဘာ တောင်းတယ် ထင်သလဲ။ သူ့ အတွက် မြင်းတစီးပေးရတယ်တဲ့ဗျ။ မြင်း စီးပြီး ထွက်သွားရောတဲ့။ နိရောဓသမာပတ်နဲ့ မြင်းတစီး တောင်းတာ နဲ့ တော်နိုင်ရောလားဗျာ”

မိတ်။ ။ “တော်တော်ဆန်းကြယ်တဲ့ အတတ်ဘဲနော် ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “စိတ်ဟာ အလွန် ဆန်းကြယ်တယ်ဗျာ၊ သမာဓိဘက်က လေ့ကျင့်ထားပြီဆိုမှဖြင့် မျက်လှည့်ပြသလို အံ့ဩဘွယ် အလုပ်မျိုး တွေကို အများကြီး လုပ်ပြနိုင်တယ် ဆိုဘဲ။ လူပြိန်းဟောကတော့ ဒါကို သိပ်ပြီး အဟုတ်ကြီး ထင်ကြဒါပေါ့လေဗျာ”

မိတ်။ ။ “တန်ခိုးကြီးဒါလဲ ကောင်းဒါပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “လူပြိန်းရဲ့ အကြိုက်မှာတော့ ဟုတ်တာပေါ့ လေဗျာ၊ ကြည်ညိုစရာကြီးတခုလို့ ထင်ကြဒါပေါ့”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးကော မကြည်ညိုဘူးလား”

နုပိ။ ။ “၇-ရက် အသက်မရှူဘဲ နေနိုင်ခြင်း အတွက်တော့ မျက် လှည့်ဆရာတယောက်ကို အံ့ဩသလို အံ့ဩရုံရှိဒါပေါ့ဗျာ။ ကြည်ညို

စရာလို့ တော့ မထင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်က လောကဓံ အောင်တဲ့ပညာ မျိုးကိုမှ ကြည်ညိုတတ်တဲ့ လူဗျ”

မိတ်။ ။ “ခုနက ပြောတဲ့ ဖက်ရီဟာ လောကဓံ အောင်ချင် အောင်မှာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လောကဓံ အောင်တဲ့ လူကလားဗျာ မြင်းတစီးအတွက် မျက်လှည့်ပြမှာ ဝေးသေးဗျာ။ လောကဓံ အောင်နိုင်တဲ့ အကျင့်မျိုးက သူတို့ရဲ့ သမထ အကျင့်မျိုး မဟုတ်ဘူးဗျာ။ ဝိပဿနာအလုပ်ဖြစ်ရမယ်”

မိတ်။ ။ “သူတို့အလုပ်မှာ ဘယ်ဟာ လိုနေသလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လောကဓံ ကို အောင်နိုင်တဲ့အကျင့်ကတော့ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယတရား(၃၇)ပါးမှ တပါး မရှိဘူးဗျာ။ ရှိတယ် ဆိုရင် ဗုဒ္ဓဟောတော်မူဒါတွေလဲ မှားပြီး သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဆိုဒါလဲ မရှိဘူး။ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတို့ ဆိုဒါတွေလဲ စိတ်ကူးယဉ်ခြင်း သက်သက် ဖြစ်ကုန်တော့မှာဘဲ”

မိတ်။ ။ “လောကဓံ အောင်တဲ့တရားကို သူတို့နည်းနဲ့ သူတို့ကော မတွေ့နိုင်ပေဘူးလား ဆရာကြီး။ ရှေးတုန်းက အနောက်တိုင်းမှာ (Stoicism) ဥပေက္ခာတရား လေ့ကျင့်တဲ့ ပညာရှိကြီးတွေ ရှိတယ် ဆိုဘဲ”

နုပီ။ ။ “ရှိဘူးပါတယ်။ သို့သော် သူတို့အလုပ်က ‘အောင်ခံ’ တဲ့ အလေ့ အကျင့် လုပ်ထားခြင်းဘဲ။ အမြစ်ပြတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓရဲ့ နည်းကမှ အမြစ်ပြတ်တဲ့နည်းဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘာကြောင့် အမြစ်ပြတ်နိုင်သလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဝိဇ္ဇာနည်းကိုဗျ”

မိတ်။ ။ “ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုလေ။ ဟိုတုန်းက ပညာရှိကြီးတွေက လောဘ ဒေါသဆိုဒါ မကောင်းဘူးလို့ သူတို့ နားလည်တယ်။ လောဘ အလျောက် ဒေါသအလျောက်ပြုမိရင် မကောင်းဘူးလို့ သူတို့ နားလည်တယ်။ ဒီတော့က လောဘစိတ်ဖြစ်လာရင် လောဘအလျောက် မပြုဘူး။ လောဘအလို သူတို့မလိုက်ဘူး။ ဒေါသကိုလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ အလုပ်လုပ်တယ်။ အလိုမလိုက်ဘူး။ ချုပ်တည်းထားတယ်။ ‘အောင်’

ထားတယ်။ လေ့ကျင့်ဖန်များတော့ သူတို့စိတ်ကိုသူတို့ ဖတ်တော်ကြီး နိုင်နင်းနေဒါပေါ့ဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဒါဆိုရင် လုံလောက်နေပြီကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အပြစ်မပြုရုံဘဲ ရှိတယ်ဗျ၊ အမြစ် မပြတ်ဘူး”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လိုမှ ပြတ်သလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓရဲ့ နည်းကတော့ လောကကြီးမှာ လိုချင်စရာ၊ တပ်မက်စရာ၊ ဘာတခုမှမရှိဘူးလို့ သိမြင်တဲ့ ဝိဇ္ဇာဥာဏ် ပေါ်လာအောင် လုပ်ယူရတဲ့နည်းဗျ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ လောကဓံကို အောင်တယ်ဆိုဒါ သူတို့လို ‘အောင်’ ထားခြင်း မဟုတ်ဘူးဗျ။ တပ်မက်စရာ မဟုတ်တဲ့အဖြစ်ကို ရှင်းရှင်းကြီး မြင်တော်မူကြခြင်း ဖြစ်တယ်”

မိတ်။ ။ “ဒီ ဥာဏ် အမြင်ရဘို့အတွက် ဗောဓိပက္ခိယ တရား (၃၇)ပါးအရ အားထုတ်ယူရတယ် ဆိုပါတော့”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “အလုပ်လုပ်တဲ့အခါကျတော့ (၃၇)ပါးလုံးနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ညှိနှိုင်းရမယ်လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တချို့ ဟာတွေကတော့ တကြိမ်နားလည်လို့ သဘောပေါက်ထားရင် လုံလောက်ပါတယ်။ အရေးကြီးတဲ့ဟာ တချို့ ကတော့ အားထုတ်တဲ့ယောဂီတိုင်း ခဏခဏ တိုက်ကြည့်ဘို့ လိုတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “အရေးကြီးတာတွေ အမိန့်ရှိပါ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကတော့ အလွန်အရေးကြီးတယ်ဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဒီ ၁၅ ပါးလုံး အရေးကြီးသလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အထူးသဖြင့် အရေးကြီးဒါကတော့ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်နဲ့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဘဲခင်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဒီ အကြောင်းကို ဆရာကြီးရေးထားဒါ ဖတ်တော့ ဖတ်ဘူးပါပြီ။ သို့သော် အရေးကြီးပုံ ကို တဆိတ်လောက် ထပ်ရှင်းပါဦးခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “တချို့ သမထ အလုပ်တွေမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ အစရှိတဲ့မဂ္ဂင်တွေ၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးထဲက ပီတိ၊ ပဿဒိ၊ သမာဓိ အစရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တွေ၊ ဗောဓိပက္ခိယ

တရား ၃၇ ပါးထဲက အဓိပတိလေးပါးတို့ ဣဒ္ဓိပဂါဒ် လေးပါးတို့ ဆိုဒါမျိုးတွေ ပါဝင်ခြင်းကို တွေ့ရနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်နဲ့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုဒါမျိုးကိုတော့ မတွေ့နိုင်ဘူးဗျ။ ဒီဟာက ဝိပဿနာအလုပ်အတွက် သက်သက်ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ် တဆူတည်း ညွှန်ပြတော်မူခဲ့တဲ့ လုပ်နည်းဘဲ ခင်ဗျာ”

မိတ်။ ။ “သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကော ဆရာကြီးရယ်။ အရေးမကြီး ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပင်။ ။ “ကျွန်တော်က ယောဂီတို့ လုပ်ရမည့် ‘အလုပ်’ကို ပြောနေခြင်းဖြစ်တယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုဒါက အလုပ်မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ ဥာဏ်အမြင်(ပညာ)ဖြစ်တယ်။ နည်းနာကျကျအလုပ်လုပ်ပြီးတဲ့နောက်၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဥာဏ်အမြင်ကို ဆိုလိုတယ်။ ဥာဏ်အမြင် ဆိုဒါမျိုးက မြင်လိုက်မဟဲ့ ဆိုလို မြင်တာမဟုတ်ဘူး။ အလုပ်လုပ်တော့မှ အလိုအလျောက် သူ့ သဘောအတိုင်း ပေါ်ပေါက်လာရတဲ့ သဘောတရားတခုဘဲ”

မိတ်။ ။ “အိန္ဒြိယပြည်မှာ အာဠာယ၊ ဥဒကတို့ကစပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ နည်းတွေမှာ ဒီဟာနှစ်ခုမပါဘူးပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “အိန္ဒြိယပြည်မှာသာမကဘူး။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာလဲ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုပြီး အားထုတ်ကြတဲ့နည်းတွေမှာ ဒီဟာနှစ်ခုပါရမယ်လို့ အလေးပေးဘို့ သတိရတဲ့ဂိုဏ်းက ခပ်ရှားရှားဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီနှစ်ခုမပါရင် ဝိပဿနာအလုပ် လိုလို့နဲ့ သမထဖြစ်နေ တတ်တာဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဒီနှစ်ခုဟာက ဘာကြောင့် ဒီလောက် အရေးကြီးရဒါလဲ ဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုဒါက ဥာဏ်ပေါ်အောင်လုပ်ယူရတဲ့ အလုပ်မျိုးဗျ။ ဒီမဂ္ဂင်နဲ့ ဒီဗောဇ္ဈင်ဟာက ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ပါရမီအလျောက် ကိန်းအောင်းနေတဲ့ ‘ဥာဏ်’ ကိုဖွင့်ပေးခြင်းဖြစ်တယ်။ ဥာဏ်ကိုဖွင့်မပေးဘဲ မျက်စိမှိတ်ပြီး နင်းကန်အလုပ်လုပ်တဲ့ ယောဂီများ အဖို့မှာ သမာဓိသာကောင်းပြီး ဥဒယဗ္ဗယဥာဏ် စစ်စစ်တောင်မပေါ်လာဘဲ ဖြစ်တတ်တယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “တဖွဲဖွဲနဲ့သဲပြိုသလို မြင်ရဒါဟာ ဥဒယဗ္ဗယဥဏ် မဟုတ်ဘူးလားဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တယ် ခက်တယ်ဗျာ။ ဒါလောက်ကို ဥာဏ်ထင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တော်တော်များနေတယ် ဒါက ဥာဏ်အမြင် မဟုတ်သေးဘူးဗျ။ သမာဓိအစွမ်းကြောင့် စိတ်ထဲမှာထင်လာခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအထင်မျိုးဟာက ဂယောင် ချောက်ချား ဖြစ်ပြီး ရူးချင် ရူးသွား နိုင်တယ်”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်တို့ နည်းပြ ဆရာကတော့ သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တို့ ဆိုဒါတွေကို ယောဂီရဲ့ အလုပ်တခု အနေနဲ့ အရေးကြီးတယ်လို့ ရှင်းလင်းပြီး မပြောဘူးပါဘူးခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း-ကျွန်တော် ပြောလိုက်မယ်ဗျာ။ ဒီနှစ်ခုမပါဘဲ ဝိပဿနာအလုပ်လုပ်လို့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်လို့ ပြောဝံ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ထွက်စမ်းပါစေ။ ဒီဟာနှစ်ခုမပါရင် သမထသာဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောလိုက်တယ်။ မိုးပျံ ချင်ပျံ နိုင်မယ်။ မဂ်တော့မဆိုက်နိုင်ဘူး”

မိတ်။ ။ “လူတွေကတော့ ဆရာကြီးရယ်။ မိုးသာပျံ ပြလိုက်ရင် သောက်သောက်လဲ ကြည်ညိုပစ်လိုက်ကြမှာဘဲ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “လူတွေကတော့ တော်တော် ပြီးနားပါတယ်ဗျာ။ မိုးပျံ ဒါမဆိုသားနဲ့ မအိပ်ဘဲ ခန့်နိုင်တယ်ဆိုဒါနဲ့ တောင် ကြည်ညိုစရာကြီး ဟု တခုထင်နေကြတာဘဲ”

မိတ်။ ။ “သူများမလုပ်နိုင်ဒါကို လုပ်ပြနိုင်ရင် ကြည်ညိုချင်ကြ ဒါဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မျက်လှည့်ဆရာတွေ၊ လောကဓာတ် ဆရာကြီးတွေ၊ အနံ့မြူဆရာကြီးတွေကိုလဲ ကြည်ညိုကြပေဦးဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီး ကတော့ ဘယ်လိုဟာမှ ကြည်ညို သလဲ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ခေါင်းပါးတဲ့ အကျင့်ကို ကျွန်တော်ကြည်ညိုပါတယ်။ နိုင်ငံခြားကရဟန်းတပါးဟာ မအိပ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်တယ်လို့ နာမည်ကြီးပေမဲ့ ဓာတ်ပုံတွေနဲ့ အလှူငွေခံပြီး သူ့တပည့်ကို ဘယ်လောက် ရလဲဟေ့လို့ လူထဲမှာ မေးဒါမျိုးတော့ ခေါင်းပါးတဲ့ အကျင့်လို့ ကျွန်တော် မယူဆပါဘူး။ သို့သော် သမထအလုပ်ကြောင့် သမာဓိ

ကောင်းလာပြီဆိုမှဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်စေ၊ လူပြိန်းများ ကြည်ညို
ဘွယ် ဖြစ်လာတတ်ခြင်းကိုတော့ ကျွန်တော် ဝန်ခံပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဘယ်လိုကြံ့ဘူးလို့လဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အာနာပါနဘဲ လုပ်လုပ်၊ ကသိုဏ်းဝန်းဘဲ လုပ်လုပ်၊
တော်တော်ကြီး သမာဓိ ကောင်းလာပြီဆိုမှဖြင့် စိတ်က တောင်ရောက်
မြောက်ရောက် မရောက်တော့ဘဲ ငြိမ်သက်ပြီး အိန္ဒြေရတဲ့ မျက်နှာ
ထားမျိုး ဖြစ်လာတော့တာဘဲ။ ဒါဟာလဲကြည်ညိုစရာပါဘဲ။ သို့သော်
ဘာများ ထူးထူးခြားခြားသိတဲ့ ဥာဏ်ပေါ်သလဲဆိုတော့ ဘာဥာဏ်မှ
ပေါ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ သမာဓိကို ကျွန်တော်က အလကားဟာလို့
မဆိုလိုပါဘူး။ တန်ခိုးသတ္တိတမျိုးတော့ ရှိပါပေတယ်။ အမှန်ကတော့
လူပြိန်းကြိုက်တတ်တဲ့ အမှုအရာမျိုးပါဘဲ”

မိတ်။ ။ “ပညာနဲ့တော့ လူ့အမြင်မှာ ဘယ်လို ခြားနားသလဲ
ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် တခု တင်ပြမယ်။ ဝိသာခါဟာ သောတာ
ပန်ဆိုသောကြောင့် ပညာအလုပ် မဟုတ်ဘူးလား”

မိတ်။ ။ “ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်တယ်ဆိုတော့ ပညာနဲ့ ပယ်ရမှာ
ပေါ့ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “နို့ပေမဲ့ နံ့သာရေချိုးလို့ မလ္လိကာ တန်ဆာကြီး
ဆင်လို့ လှတော့လှရဲ့၊ ကြည်ညိုဘွယ် မဖြစ်ဘူးနော်”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်မှာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သမထအလုပ်နဲ့ သမာဓိ ထူထောင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က
တော့ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်နဲ့ ကောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် မကြည့်ဘဲ
မျက်လှာချလို့ နှုတ် ခပ်ဆိတ်ဆိတ်ဆိုတော့ ကြည်ညိုဘွယ် မကောင်း
ဘူးလားခင်ဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်ကဲ့၊ ကြည်ညိုစရာပါဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဝိသာခါနဲ့ ဘယ်သူက ကြည်ညိုဘွယ် ဆောင်သလဲ။
ဘယ်သူ ကို အထင်ကြီးမလဲ”

မိတ်။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး။ ဝိသာခါဟာ သောတာပန်
တည်ပြီးလို့ ဗုဒ္ဓက ဖွင့်ပြောထားလို့ သာကိုး၊ နို့မဟုတ်ရင် သမာဓိ
သမားက သာတယ်လို့ ထင်ကြမှာဘဲ”

နုပိ။ ။ “သာတော့လဲ သာတဲအချက်မှာ သာပါတယ်။ သာမန် သောတာပန်ထက် သမထ တော်တော်ပေါက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လူ့ အမြင်မှာ သာတတ်ပါတယ်။ သို့သော် အောက်တန်း အရိယာများ အဖို့မှာတော့ လူ့ အမြင်တခုတည်းနဲ့ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်လို့ မရဘူးဗျ။ ဒိဋ္ဌ ဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်တယ်ဆိုရုံနဲ့ အခါခပ်သိမ်း အိန္ဒြေကြီးနဲ့ နေတယ်လို့ မယူဆထိုက်ဘူးဗျ။ သေတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဥာဏ်အမြင်ဟာက ဆွေး နွေးကြည့်မှ သိနိုင်တယ်။ ဒါလဲ ဆွေးနွေးတဲ့လူက သိတတ်တဲ့ ဥာဏ် မျိုးရှိဦးမှဗျ။ သမထအလုပ်နဲ့ သမာဓိကောင်းထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက တော့၊ လူ့ပြုံးတောင် ကြည်ညိုနိုင်လောက်အောင်ထူးခြားပေတယ်ဗျ။ ဒီခေတ်မှာတော့ ဒါလောက် သိတတ်တဲ့လူ ခပ်ရှားရှားဘဲဗျ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စာတွေကို လူတွေက ဘယ်လို လက်ခံကြ သလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “စာအုပ်တော့ ဟော်တော် တွင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အထင်ကို ဖွင့်ပြောရရင်တော့ မြန်မာပြည်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဟာ ထွန်းကားစ ပြုလာရုံဘဲ ရှိသေးတယ်။ ဒီ ခေတ်လူများ ဥာဏ်မမှီရင် နောင်ခေတ် နောင်ခေတ်များအတွက် မြော်လင့်တယ်ဗျာ”

(၅)

ဓမ္မတာနှင့် သဘာဝ ခြားနားပုံ ရှင်းလင်းချက်

လောကုတ္တရာရေးရာ ဆွေးနွေးခန်းများအကြောင်း ရေးသားသော အချိန်မှစ၍ တရားအားထုတ်ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တရားဝါသနာ ပါသောလူများနှင့် လောကုတ္တရာဘက်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ ရှာမှီးသူများ သည် ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ တရက်ခြား နှစ်ရက်ခြား လာရောက်ကာ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ကြ၏။ ငြင်းခုံရန် လာသော လူများကိုမူ စကားစ၊ လိုက်ကတည်းက ကျွန်ုပ်သိသည် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ကအငြင်းအခုံလက်လျှော့ထားသည်မှာကြားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်၏ ဆောင်းပါးများကိုဖတ်၍ သဘောကျသော်လည်း မရှင်းလင်းသော အချက်များရှိ၍ ဆွေးနွေးမေးမြန်းလိုသော ပုပ္ပိုလ်များနှင့် သာ တွေ့လိုကြောင်း။ ကျွန်ုပ်ကို 'ချွတ်' မည်ဆိုသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လာသောလူများအားမူ အချိန်နှင့် လဘက်ချည်အကုန်ခံပြီး ဧည့်မခံနိုင်ကြောင်းနှင့် ပြတ်ပြတ်ပြောကာ စကား ဖြတ်လိုက်ရဘူးပါသည်။ ဤတလော၌မူ ယခင်တပတ်က လာသောလူသည် မကြာမကြာရောက်လာတတ်ပေရာ ဤတခေါက်တွင် လူနှစ်ယောက်ခေါ်လာ၏။ သို့ရာတွင် ထိုနှစ်ယောက်မှာ တခွန်းတလေမျှသာ ထောက်ဖော်ကြ၍ နားထောင်သူများသာ ဖြစ်လသည်။

မိတ်။ ။ “ဟိုတခေါက်က ဆရာကြီးနဲ့ ဆွေးနွေးလို့ ဆရာကြီး ပြောလိုက်တဲ့ စကားတွေကို အိမ်ရောက်တော့ ပြန်ပြီး သုံးသပ်ရာမှာ ကောင်းကောင်းမကျေနပ်နိုင်သလို ဖြစ်တဲ့အချက်ကလေးတွေ ရှိနေပါတယ် ဆရာကြီးခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “ဟိုတုန်းကတော့ ခင်ဗျားကျေနပ်တယ်ဆို”

မိတ်။ ။ “အမှန်ပြောရရင် ဆရာကြီးရဲ့အရှိန်ကို လန့်လေတော့ ချက်ခြင်းပြန်ပြီး မေးတတ် လောက် အောင် ဥာဏ်မပေါ်ဘူးခင်ဗျ။ အိမ်ကိုရောက်တော့မှဘဲ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဆင်ခြင် သုံးသပ်ကြည့်လို့ ဥာဏ်ပေါ်တယ်ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “မေးစရာ ပေါ်လာတယ်ဆိုပါတော့၊ ဟုတ်ပေမယ့်ပေါ့ဗျာ၊ ကျွန်တော် ဝါသနာကလဲ ခပ်ဆတ်ဆတ် ပြောတတ်လေတော့ အတော် လူတော့ တွန့်သွားကြမှာဘဲ။ ဒါက ကျွန်တော် ချွတ်ယှင်း ချက်တခုပေဘဲ။ သာယာညှင်းပြောင်းမပြောတတ်ဘဲနဲ့ ဒိုးဒိုး ဒေါက် ဒေါက် ပြောချင်တတ်တဲ့ဝါသနာ ရှိပေတာကိုး”

မိတ်။ ။ “ဒိုးဒိုး ဒေါက်ဒေါက် ပြောခြင်းကိုတော့ ကျွန်တော် သဘောကျပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ဆရာကြီးရဲ့ စာတွေကိုဖတ်ထားလို့ အရှိန်ကို လန့်နေလို့ပါဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း-မေးစရာရှိ မေးပါဗျာ”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်တို့အထင်က အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ဣန္ဒြေ သမ္မတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံလိမ့်မယ်လို့ ထင်မိပါတယ်ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်က တမင်တဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ သမထ တော်တော်ပေါက်ထားပြီး သမာဓိကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ် ပြောခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တမင်တဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလဲ နောက်တီး နောက်တောက်တော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ သမထ သမားကို မမှီချင်မမှီဘဲ ရှိနိုင်တယ်လို့ ပြောခြင်းဖြစ်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “သောတာပန် ဆိုတာ ပညာအရာ မဟုတ် ဘူး လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ဒါပေါ့”

မိတ်။ ။ “ပညာဆိုဒါဟာ ရင့်ကျက်တဲ့ ဣန္ဒြေ ဖြစ်စေနိုင်တယ် မဟုတ်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းက ရှင်အဿဇိကို မြင်တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရင့်ကျက်တဲ့ ဣန္ဒြေနဲ့ ပြည့်စုံတယ်။ သူ့မှာတရားထူးရှိတန် လောက်တယ်လို့ အကဲခတ်တယ်ဆိုတာကို ခင်ဗျား ကြားဘူး ထား ဟန် ကူတယ်”

မိတ်။ ။ “ဒီဟာကို သာဓက တင်ပြမလို့ဟာ ဆရာကြီးက ယူပြောနေနှင့်ဒါကိုး”

နုပျံ။ ။ “ရှင်အဿဇိက အာသဝေါကင်းထားတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဗျ။ သူတို့အဖို့မှာတော့ ဣန္ဒြေပါ ပါပြီးသားပေါ့”

မိတ်။ ။ “ဒါဖြင့် ဘယ်လိုနားလည်ရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ရိုးရိုး သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် သည် သမာဓိ အထိုက် အလျောက် ရှိရမည် ဖြစ်သော်လဲ၊ သမထ အလုပ် သက်သက်ဖြင့် သမာဓိ ထူထောင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သမာဓိကို မမှီဘူး။ ဖြစ်ချင် ဖြစ် နိုင်တယ်။ သို့သော် သမာဓိလို့ ကျွန်တော်တို့ သုံးနှုန်းနေတဲ့ နေရာမှာ အရပ်သုံး သမာဓိကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ဖူးနော်။ ဒီလူဟာ သိက္ခာ သမာဓိ နဲ့ ပြည့်စုံတယ်ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းမျိုးတော့ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လဲ ပြည့်စုံရမှာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ ပြောနေကြတဲ့ သမာဓိက ဈာန် သမာဓိမျိုးကို ပြောနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်နားလည်ပါတယ် ခင်ဗျာ။ ရိုးသား ဖြောင့် မတ်ပါတယ်ဆိုတဲ့ အရပ်သုံး သမာဓိမျိုးတော့ သောတာပန် မှာလဲ ရှိရမှာပေါ့”

နုပျံ။ ။ “ဟုတ်ပြီ ဈာန် သမာဓိမျိုးကျတော့ အောက်နှစ်ဆင့် အရိယာများမှာ ဒါလောက်မပြည့်စုံဘူးဗျ။ အနည်းဆုံး အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှသာ ပြည့်စုံနိုင်တယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးက သင်္ဂြိုဟ်တတ်လို့ ပြောနေဒါလား”

နုပျံ။ ။ “သင်္ဂြိုဟ်ကိုတော့ ငယ်ငယ်တုန်းက နှစ်ပိုင်းလောက်ဘဲ သင်ဘူးပါတယ်။ ကျွန်တော်က သဘာဝ အတွေးအခေါ်အရ ပြောခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော် စကားဟာ ကျမ်းဂန်နဲ့ ကိုက်ညီ လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “သောတာပန် ရိုးရိုးက မမှီနိုင်ဘူးဆိုတော့ ဘယ်လို သောတာပန် မျိုးက မှီနိုင်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ဈာနလာဘိ သောတာပန်လို့ ရှိသေးတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “သောတာပန်အနေနဲ့ ဈာန်ရနိုင်စကောင်းလား ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “အရူပဘုံမှာ သောတာပတ္တိဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိတယ်လို့ စာက ဆိုပါတယ်”

မိတ်။ ။ ဟင် ဆရာကြီးက သင်္ဂြိုဟ်မတတ်ဖူးဆိုပြီး ဒါတွေကို သိထားသကိန်း”

နုပျံ။ ။ “ဒီလိုပါဗျာ၊ ကျွန်တော် အသက် ၃၅-နှစ်လောက်က တရားအားထုတ်ရာမှာ ဈာန်သမာဓိမျိုး ဖြစ်နေလေတော့ အားထုတ်တာက ဝိပဿနာ။ ဖြစ်နေတာက ဈာန်သမာဓိဆန်ဆန်၊ (ဆန်ဆန်လို့ ကျွန်တော် ပြောတယ်နော်။ တထစ်ချ ပြောခြင်း မဟုတ်ဖူး။) ဒီတော့ ဖခင်ထံ ကျွန်တော် စုံစမ်းတယ်။ ကျွန်တော် ဖခင်က စာအသင့်အတင့် တတ်တယ်ဗျ။ ဒီတော့ ဖခင်က ဘာပြောသလဲဆိုတော့ ဝိပဿနာ အလုပ် အားထုတ်သူ ဖြစ်ပေမင့် ဘဝအဆက်ဆက်က သမထအလုပ် အားထုတ်ဖူးတဲ့ ပါရမီခံပါရင် ဝိပဿနာအလုပ်မှာ ပေါက်ရောက်တဲ့ အချိန်ကျတော့ ဟိုတုန်းက ထူထောင်ခဲ့ဘူးတဲ့ သမာဓိအကျိုးဆက်ပါ ‘အဆစ်’အဖြစ်နဲ့ ရတတ်တယ်လို့ ပြောတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဘယ် နှယ်လဲ ဆရာကြီး။ ‘အဆစ်’ရတယ်လို့ ဖြစ်နိုင် သလား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ထင်ရှားတဲ့သာဓကတခု ပြောမယ်ဗျာ။ သန္တတိ အမတ် ကို ကြည့်ပါ။ တနေ့လုံး အရက်တွေ မူးပြီး၊ ဗုဒ္ဓနဲ့ ဘွဲ့တဲ့အချိန်မှာ တရားတချို့ နာလိုက်ရရုံနဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုက်ရုံသာမက ဈာနလာဘိ အဖြစ်နဲ့ တေဇောကသိုဏ်း ဝင်စားပြီး ကောင်းကင်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြု တယ်ဆို မဟုတ်လား”

မိတ်။ ။ “ဒီအကြောင်း ဟောကြားဘူးပါတယ်”

နုပျံ။ ။ “သန္တတိအမတ်ကြီး ရတဲ့ သမာဓိက ဈာန်သမာဓိတွင် မကဘူး။ အဘိညာဏ်တောင် ရသွားတာဗျ။ ကျွန်တော်တို့ဆီက အရပ် သား ရိုးရိုးတွေကတော့၊ ဈာန်စိတ်ဆိုလိုက်ရင် မြေလျှိုး မိုးပျံ့နိုင်တဲ့ တန်ခိုးသတ္တိမျိုး ရှိတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ သမထအလုပ်နဲ့ ဈာန်စိတ် လောက် ဖြစ်တတ်ရုံနဲ့၊ မိုးပျံ့နိုင်တာ မဟုတ်ဘူးဗျာ။ ဈာန်ရပြီးတဲ့

နောက် တဆင့်တက်ပြီး အဘိဉာဏ်အတွက်ရယ်လို့ အားထုတ် ယူရ သေးတယ်။ အဘိဉာဏ်အလုပ်ဟာက နည်းပြဆရာ လိုသေးတယ် ဆို တော့ ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာ အဘိဉာဏ်ရတဲ့ဆီအထိ ပေါက် ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ်လို့ မကြားဘူးလေတော့၊ စျာန်သမာဓိ ရိုးရိုး လောက်နဲ့ဘဲ နေကြရဟန် တူပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စာတွေထဲမှာဟိုတုန်းက ဆရာကြီးမှာသတ္တိ အထူးအဆန်းကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ် လာဘူးတယ်လို့ ဖတ်ရဘူးပါ တယ်။ နောက်တော့ကော် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သမာဓိဆိုတာ အတက်အကျ ရှိနိုင်တယ်။ ပညာဆိုတာ မျိုးကမ္မ ခိုင်မြဲတယ်ဗျ။ ဟိုတုန်းက အားထုတ်လို့ ရဘူးတဲ့ အသိဉာဏ် (ပညာ)ဆိုတာကတော့ ပျောက်ပျက်မသွားပါဘူး။ အားထုတ်နိုင် သလောက် တိုးတက်လာပါသေးတယ်။ သမာဓိကတော့ ဟိုတုန်းက အဆင့်ကို မရောက်တော့လို့ မို့ သတ္တိအထူးအဆန်းကလေးတွေဟာ လဲ ပျောက်သလောက် ဖြစ်ကုန်ပါပြီဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဟိုတုန်းက သမာဓိအဆင့်အတန်းကို ဆရာကြီး ဘယ် တော့မှ မရောက်နိုင်တော့ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဝမ်းစာအတွက် အလုပ်မလုပ်ရဘဲ၊ သဲသဲမဲမဲ ကြိတ်လိုက် ရရင်တော့ ဟိုတုန်းက သမာဓိမျိုး ပြန်ရနိုင်စရာကောင်းတယ်လို့ မြော်လင့်တာဘဲ။ သို့သော်လဲ အရွယ်က နဲ့နဲ့ရင့်လာတော့ ဟုတ်ချင် မှတ်ဟုတ်မယ်ဗျ။ ဟိုသမာဓိမျိုး ပြန်မရတောင် ပညာဘက်က တိုးဘို့ ကတော့ အားမလျှော့သေးပါဘူးဗျာ”

မိတ်။ ။ “အရွယ်ကြီးရင့်လာရင် သမာဓိအားလျှော့တတ်သလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လျှော့တတ်တာပေါ့ဗျ။ သာဓကတခုတင်ပြမယ်။ နာ မည်တွေ့တော့ကို ကျွန်တော်မမှတ်မိတော့ဘူး။ ရဟန္တာကြီးတွေနဲ့ စျာန် လာဘီ သာမဏေကလေးတပါး၊ ခရီးသွားကြရာမှာ ဂဠုန်ကနဂါး ကို လိုက်နေတာ တွေ့ရတယ်တဲ့။ ဒီတော့ရဟန္တာကြီးတွေက သာမဏေ ကလေးအား ‘လုပ်ပါဦးငါ့ရှင်၊ ငါတို့က အသက်ကြီးလို့ ထိုင်းမိုင်း ကုန်ပါပြီ၊ စျာန်ဝင်စားဘို့ မလွယ်တော့ပါဘူး၊ နှေးကွေးကုန်ပါပြီ၊ ငါ့ရှင်ကသွက်သွက်လက်လက်နဲ့ ဝင်စားပြီး နဂါးကို ဂဠုန်အန္တရာယ်မှ

ကယ်ဆယ် လိုက်ပါဦး' လို့ ခိုင်းကြသတဲ့။ ဒီတော့ သာမဏေက ချက်ခြင်း စျာန် ဝင် စား ပြီး သူ့ကိုယ်သူ ဟိုဂဠုန်ထက် ကြီးတဲ့ ဂဠုန်ကြီးယော့ ဖန်ဆင်းပြီး ဂဠုန်ကို လိုက်ချောက်ပေးလိုက်လို့ နဂါးမှာ ချမ်းသာရာရတယ်တဲ့”

မိတ်။ ။ “အသက်ကြီးလာတော့ ဘာကြောင့်တန်ခိုးသတ္တိ လျော့ ဒါလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “တန်ခိုး ဆိုတာမျိုးဟာက သမာဓိမှ ရတဲ့ စိတ်ဓာတ် အားအင်ဘဲဗျ။ ရုပ်ကအိုလာတော့ စိတ်ကလဲ အိုလိုက်ရတာပေါ့။ စိတ်အိုလို့ ခွန်အားနဲ့လာပြီဆိုမှဖြင့် စိတ်ခွန်အားကြောင့် ဖြစ်ရတဲ့ တန်ခိုးဆိုတာမျိုးဟာလဲ လျော့ဆင်းကုန်ရတော့ဒါပေါ့”

မိတ်။ ။ “ပညာကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူးနော် ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ပညာကျဆင်းမှဖြင့် ခက်ရချေရဲ့ ဗျာ။ အသက် ၁၆၀ နေရတယ်ဆိုတဲ့ ရှင်မဟာ ကဿပထေရ်ကြီးဟာ ရဟန္တာကနေပြီး သောတာပန် ပြန်ဆင်းသွားရင် မခက်ရပေဘူးလားဗျ”

မိတ်။ ။ “လောကီပညာမျိုး ကကော ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “လောကီ အတတ်ပညာ မျိုးတွေက၊ အဘိဓမ္မာ အခေါ် နဲ့တော့ သညာဘဲဗျ။ ဒါမျိုးတွေကတော့ အသက်ကြီးလာတဲ့အခါ မေ့လျော့တတ်လေတော့ လျော့ဆင်းကုန်တတ်တာပေါ့”

မိတ်။ ။ “ရဟန္တာပေမင်း၊ အလွန်အသက်ကြီးလို့ သူငယ်ပြန်တဲ့ အခါကျတော့ သူ့ပညာကော လျော့ဆင်းမကုန်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “စာတွေတော့မဟုတ်ဘူးဗျ။ သဘာဝ အတွေးအခေါ်နဲ့ ကျန်တော်ပြောမယ်။ ရဟန္တာ ဆိုတာမျိုးဟာ ဘယ်လောက်ဘဲအသက် ကြီးကြီးသူငယ်ပြန်တယ်လို့ မဖြစ်စကောင်းဘူး ထင်တယ်။ ရဟန္တာ မဆိုထားနဲ့ အောက်တန်း အရိယာများပေမယ့် သူငယ်မပြန်စကောင်း ဘူးထင်တယ်ဗျာ။ ကျမ်းဂန်မနဲ့ လို့ တိုက်ခိုက်တော့မတွေ့ဘူးဘူး။ သိ သော်သဘာဝအနေနဲ့စဉ်းစားကြည့်ရင်ဒီလိုဘဲဖြစ်သင့်တယ်ထင်တယ်”

မိတ်။ ။ “ရှေးသူပဲခြင်းလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဒါလဲအတူတူ ဖြစ်ရမှာဘဲ များနေတဲ့ အရိယာလို့ မရှိ စကောင်းဘူးဗျ။ ရှေးတယ်ဆိုကတည်းက ဂတိမမှန်နိုင်တော့ ဘူးပေါ့။ အရိယာဆိုတာ လားရာဂတိ မြဲတယ်လို့ ဆိုတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စကားတွေကို ပြန်ပြီး အကျဉ်းချုပ်လိုက် ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “စကားပြောကြရင်းနဲ့ နဲ့နဲ့ကျယ်ပြန့် ထွက်သွားတယ် ဗျာ။ အချုပ်ကတော့ စျာန်သမာဓိလောက်ထိအောင် ပေါက်ရောက် တဲ့ သဒ္ဓထယောဂီ တယောက်သည် သမာဓိအစွမ်းကြောင့် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြေမျိုးနဲ့ တူညီနိုင်ပြီး ရိုးရိုးသောတာပန် သကဒါဂါမ် ထက်ရင့်ကျက်သော ဣန္ဒြေရှိနိုင်တယ်လို့ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ် နှယ်လဲ လက်ခံနိုင်ရဲ့လား”

မိတ်။ ။ “သဘာဝ ကျပါတယ်ဆရာကြီး။ လက်ခံနိုင်ပါတယ်။ ကိုင်း တခု မေးပါရစေဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မေးပါဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးကဖြေဆိုလိုက်တယ်။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ စဉ်းစားဥာဏ် ဘယ်လောက်မှ မကြီးကျယ်ဘူး။ ငယ်ငယ်ကလေးက သင်ပေးထားရင် ဘာမဆို လက်ခံယုံကြည်နိုင်တယ်လို့ ပြောလိုက်ပါ တယ်။ ဒီဟာကို သာဓက တင်ပြပါဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ ဗမာတွေနဲ့ ဥရောပတို့တို့က မျက်နှာဖြူ တွေဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် စဉ်းစားဥာဏ် အရာမှာ ဘယ်သူက သာ တယ်လို့ ထင်သလဲ”

မိတ်။ ။ “သူတို့က သာလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုမေးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဗမာတွေက နာချင်နာကြ လိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်ပြင်ပေးဦးမယ်။ သူတို့ဆီကနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီက လို့ စဉ်းစားဥာဏ်ထူးချွန်တဲ့လူ ဘယ်ကအထွက်များသလဲ”

မိတ်။ ။ “သူတို့ဆီက များတာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ဆီ မှာ ယနေ့ထက်ထိ ကမ္ဘာကျော်ကြားလောက်အောင် စဉ်းစားဥာဏ် ကြီး တဲ့လူရယ်လို့ တယောက်မှ မထွက်သေးဘူးခင်ဗျာ။ ဝါးလုံး ခေါင်းထဲ မှာ လသာနေတဲ့ လူလောက်ရှိတာဘဲ”

နုပီ။ ။ “လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရား တပါးတော့ အနောက်က မစ္စစ်ရိုးဒေးဗစ်တို့မေးတဲ့ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မေးခွန်း ပုစ္ဆာများကို ဖြေဆိုနိုင်တယ်ဆိုလို့ ဗမာတယောက် အနေနဲ့ ဂုဏ်ယူ မိပါတယ်။ သို့သော် ဒီဟာက ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မေးခွန်း

ပုစ္ဆာတွေကိုးဗျ။ ဘာသာရေး မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ရဟန်းတော် များက ဂေါတမဗုဒ္ဓရဲ့ ဒေသနာတွေကို လေ့လာ သင်ကြား ထား လို့မို့ ရှေ့ဉာဏ်တော်ကို အမှီပြုပြီး ဖြေဆိုနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့် မယ်။ တကယ် ပင်ကိုယ်ဉာဏ်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ဆီက ‘ဒိပ်’ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူတို့ဆီက ‘ဒိပ်’ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မမှီနိုင်သေးဘူးဗျ။ ဒီအချက်မှာတော့ဗုဒ္ဓပွင့်ခတ်မှတ် မဇ္ဈိမဒေသမှလူများက ကျွန်တော် တို့ဗမာထက် (ယနေ့အထိမှာတော့) သာလျက် ရှိတယ်။ သူတို့ဆီက ကမ္ဘာကျော် ပုဂ္ဂိုလ်တွေထက်ခွဲလှပြီ။ ကျွန်တော်တို့ဆီက မယ်မယ်ရရ မထွက်သေးဘူးဗျ။”

မိတ်။ ။ “ဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “စဉ်းစား ဉာဏ် အရာ မှာ၊ အတော် အဆင့်အတန်း မြင့်တယ်ဆိုတဲ့ အနောက်တိုင်းသား တွေထဲမှာတောင် ငယ်စဉ်က သင်ပေးထားတဲ့အယူဝါဒ တခုခုကို ထိုးဖောက်ပြီး မှားလျှင် မှားတယ် လို့ ပြင်နိုင်တဲ့လူ အလွန်ရှားတယ်ဗျ။”

မိတ်။ ။ “ဘယ်ဒင်းကို ပြောဒါလဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “အနောက်တိုင်းကို ခရစ်ယန်ဘာသာက အရင် ရောက် သွားတယ်ဗျ။ လောကကြီးကို ထာဝရ ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတယ် ဆိုတဲ့ အယူဝါဒပေါ့လေဗျာ။ ဒီအယူဝါဒကို ငယ်ငယ်ကလေးက သင်ပေးထားလိုက်ရာမှာ၊ အဟုတ်ကြီး မှတ်ပြီး ကြီးပြင်းလာသည် တိုင်အောင် လက်ခံယုံကြည်ကြတော့တာ။ စင်စစ်မှာတော့ ကျွန် တော်တို့ သိကြတဲ့ နိယာမတရား ဆိုတာလောက်တော့ ဘယ်မှာ သဘာဝ ကျမှလဲဗျာ။ နို့ပေမဲ့ သူတို့ဆီမှာ တော်တော် စဉ်းစား ဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို တံဦးတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး က ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတာကို ယနေ့ထက်တိုင် လက်ခံယုံကြည်လျက် ရှိကြ တယ်ဗျ။”

မိတ်။ ။ “တချို့ လောကဓာတ် ဆရာကြီးတွေကတော့ ဖန်ဆင်း တယ်ဆိုခြင်းကို မယုံဘူးဆို ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဒါက အင်မတန် နည်းပါတယ်ဗျ။ လောကဓာတ် ဆရာ ကြီးများ ဖီလော်ဆိုဖီ ဆရာကြီးများဆိုတဲ့ အထဲမှာတောင် အားလုံး မဟုတ်သေးပါဘူး။ သူတို့က လွဲရင်တော့ ‘ဒိပ်’ ဆိုတဲ့ စာရေး ဆရာ

ကြီးတွေထဲကတောင် လက်ခံတဲ့လူ တော်တော်များပါသေးတယ်။ ကျောင်းဆရာတို့၊ ပရော်ဖက်ဆာတို့ ဆိုတာမျိုးတွေကတော့ ဒီဝါဒကို လွန်မြောက်နိုင်တဲ့လူ အင်မတန် ရှားပါတယ်”

မိတ်။ ။ “သုတိုဆီက လူထုကကော ဆရာကြီး၊ ဘာသာရေးမှာ တော်တော်ကြီး ပေါ့ကုန်ကြပြီဆို”

နုပီ။ ။ “ဒါကတော့ တကမ္ဘာလုံးလိုလို ဘာသာရေးဘက်မှာ ပေါ့ကုန်ကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတာကို ပစ်ပယ်ခံလို့ မဟုတ်ပါဘူး”

မိတ်။ ။ “သုတိုဆီက လူတွေ စဉ်းစားဉာဏ် ကြီးတယ်ဆို ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့ ဉာဏ်အမြင်အရ အလွန်ရှင်းနေတဲ့ ကိစ္စတခုမှာ သုတိုက မှားတုန်းဘဲကိုး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကိုယ် ကိုယ်ကိုသိပ်ပြီး အထင်မကြီးနဲ့ အုံးဗျ။ ခင်ဗျား ရဲ့ ဉာဏ်အမြင် မဟုတ်ဖူး။ မိဘများက ငယ်ကဘည်းက သင်ကြား ထားလို့ ခင်ဗျား လက်ခံထားခြင်းဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားကော ခရစ်ယန် ဝမ်းထဲမှာ ဝင်စားရင် ခရစ်ယန်ဘဲ ဖြစ်မနေဘူးလို့ ပြောခံရဲ့လား”

မိတ်။ ။ “ဟုတ်မှာဘဲ ထင်ပါရဲ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ပြောတယ် မဟုတ်လား၊ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ စဉ်းစားဉာဏ် သိပ်ကြီးတာ မဟုတ်ဖူး။ ငယ်ငယ်က သင်ပေးထားရင် အမှားပင်ဖြစ်စေ၊ ထိုးဖောက်ပြီး ထွက်ဖို့ ခဲယဉ်း တယ်လို့၊ တချို့ ကျတော့လဲ ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စကလေး ပေါ်ရှာပါရဲ့။ သို့သော် သတ္တိမရှိလေတော့ လူအုပ်ထဲမှာဘဲ မှိတ်ပြီး လိုက်ရှာကြရ တယ်”

မိတ်။ ။ “သနားစရာဘဲနော်”

နုပီ။ ။ “ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓက ကာလာမသုတ် ဟောတော်မူဒါဘဲ။ စဉ်းစားဉာဏ် အရာမှာ ထိပ်တန်းကဆိုတဲ့ လူတွေတောင် (တင်ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း) မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာကို မထိုးဖောက် နိုင်ကြဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဆီက ဉာဏ်နဲ့ သေးတဲ့ လူတွေအဖို့မှာ ကျွန်တော် စာ တွေကို အထင်သေးသူများ ရှိတယ်ဆိုဒါ အံ့ဩစရာ မရှိပေဘူးဗျ”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီး စာတွေကို ဘယ်သူများ အထင်သေးလို့လဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “မနေ့တနေ့က ရွာသစ်ကြီးက ဆိုလား-လူငယ်တယောက် ကျွန်တော် ဆီ ရောက်လာတယ်။ သူက ကျွန်တော်ရဲ့ ဒီဌေးဒီဌမတ္တံ စာအုပ်ကို သဘောကျလေတော့ ဟိုလူကိုပြု၊ သည်လူကိုပြု၊ ဖတ်ဖို့ တိုက်တွန်း၊ တိုက်တွန်းလို့ မရတော့ သူ့ကိုယ်တိုင် ဖတ်ပြတယ်ဗျ။ ဒီတော့ သူတို့က “ဝတ္ထု ရေးနေတဲ့ မင်း ရှေ့ဥဒေါင်းက တရား အကြောင်း ဘယ်လောက်များ ရေးဖတ်မှာလဲတဲ့။ ‘ဟိုဆရာတော် ဒီဆရာတော်ကြီးတွေ ရေးတဲ့စာအုပ် ကောင်းတွေ အပုံကြီးဘဲကွာ’လို့ ပြောကြသတဲ့။”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးက နာသလားခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ကျွန်တော်က သူတို့ပြောမည့်ဟာတွေ သိပြီးသားဘဲ။ ဘာနာမှာလဲ ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော် ရေးကတည်းက ဟိုဂိုဏ်း သည်ဂိုဏ်း ဟိုဆရာ သည်ဆရာတွေရဲ့ တပည့်တပန်းများအတွက် မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ဓမ္မဓိဌာန် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားတတ်တဲ့ ခေတ် လူ ငယ် များ နဲ့ နောက်လာ နောက်သား တိုးတက်တဲ့ လူငယ်များအတွက် ရည်ရွယ် ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါကယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးသာရဟန်းပြုရင်တော့ ဒီထက်ယုံကြည်သူပေါ မယ်ခင်ဗျ”

နုပျံ။ ။ “သိပ်မထူးပါဘူး မိတ်ဆွေ၊ ဓမ္မဒိဌာန် မစဉ်းစားတတ်တဲ့ လူတွေကတော့ ငယ်ဖြူလဲ မဟုတ်ဖူး။ ခုမှပတ်တဲ့ ရဟန်းဘဲ၊ စာများ ဘယ်လောက် တတ်လို့ လဲနဲ့ လုပ်ကြံအုန်းမှာပါဘဲ။ လူသာမန်တွေရဲ့ အမြင်မှာတော့ ထေရ်ကြီးဝါကြီး၊ စာတတ် ပေတတ် ဆိုခြင်းလောက် ကိုသာ နားလည်ကြတယ်။ သဘာဝတ္ထနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သတ်သတ် ဆင်ခြင်သုံးသပ်တတ်တဲ့ ပညာပါရမီခံ (Clear Thinking) ရှိ မရှိကို နားလည်တဲ့ လူမျိုးက အလွန် ရှား ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “ဆရာကြီးပြောတဲ့ ပါရမီခံမျိုးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ် လောက် ရှားသလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာ မဆိုထားနဲ့ ကမ္ဘာ့ ခေါင်း ဆောင်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာတောင် ထွေးလုံးရစ်ပတ် စဉ်းစား တတ်တဲ့ လူတွေက များနေတယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ကျွန်တော်တခု မေးချင်သေးတယ် ဆရာကြီး၊ ဗုဒ္ဓဟာ သဘာဝ ဆရာကြီးလို့ ပြောခဲ့ပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်များဟာ သဘာဝနဲ့ ကိုက်ညီတာချည်းဘဲလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်တော့ ဒီလိုဘဲ ရဲရဲကြီး ယုံကြည်ထားတယ်”
တယောက်။ ။ “လူတွေဟာ မျိုးရိုး တည်တံ့ရေးအတွက် အိမ်ထောင်ပြုခြင်းဟာ ဓမ္မတာ သဘာဝ မဟုတ်လား ဆရာကြီးရယ်။ ရဟန်းပြုခြင်းဟာ သဘာဝကို ဆန့်ကျင်ရာ မရောက်ပေဘူးလား၊ ဒီအတိုင်းဆိုရင် လူမျိုးပြုတ်မသွားပေဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီနေရာမှာ ဓမ္မတာဆိုတဲ့ စကားနဲ့ သဘာဝဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ရောထွေးမကုန်ရအောင် ရှင်းပြဘို့ လိုတယ်။ ဓမ္မတာဆိုတာ က သတ္တဝါတွေ ပြုနေကျ အစဉ်အလာလို့ အဓိပ္ပာယ် ရှိတယ်။ သဘာဝဆိုတာကတော့ နိယာမတရား၊ သို့မဟုတ် အမြဲတည်ရှိတဲ့ စည်းကမ်း ဥပဒေများကို ဆိုလိုတယ်။ သဘာဝကျခြင်း ဆိုတာကတော့ အမြဲတည်ရှိတဲ့ နိယာမ စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီခြင်း လို့ အဓိပ္ပာယ် ရှိတယ်။ ဒါကို ရှင်းရှဲလားဗျ”

တယောက်။ ။ “ရှင်းပါပြီ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတ္တဝါတွေဟာ အဖို့နဲ့ အမ ဖက်စပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဖက်စပ်လိုတဲ့ ရာဂစိတ်၍ခြင်းဆိုတာ ဓမ္မတာသဘောလို့ နားလည်ရမယ်”

တယောက်။ ။ “နားလည်ပါတယ် ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “သတ္တဝါတွေဟာ မိမိကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဆိုတာ ဓမ္မတာလို့ နားလည်ရမယ်”

တယောက်။ ။ “ဟုတ်ကဲ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါကြောင့် တကိုယ်ကောင်းကြံခြင်း ဆိုတာလဲ ဓမ္မတာလို့ နားလည်ရမယ်”

တယောက်။ ။ “နားလည်ပါတယ်ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အဲဒီလို ဓမ္မတာသဘောတွေ အများကြီးရှိတယ်နော်”

တယောက်။ ။ “မှန်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “အဲဒီ ဓမ္မတာ သဘောတွေဟာ လွန်ဆန်လို့ မရ စကောင်းဘူးလို့ ဆိုမလားဗျာ”

တယောက်။ ။ “ခဲယဉ်းတော့ ခဲယဉ်းပါတယ်။ သို့သော် မလွန်ဆန် နိုင်ဘူးလို့ တော့ မဆိုနိုင်ပါဘူး ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “လွန်ဆန်လို့ ဖြစ်နိုင်ရုံတင်မကဘူးဗျ။ လွန်ဆန်ခြင်းအားဖြင့် အကျိုးရှိတယ်ဆိုတဲ့ သဘာဝ ဥပဒေကြီးရှိတယ်”

တယောက်။ ။ “ရှင်းပါဦးဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဥပမာ တကိုယ်ကောင်း ကြံတတ်ခြင်း ဆိုဒါဟာ ကိုယ် ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဆိုတဲ့ ဓမ္မတာသဘောက ပေါက်ပွားလာတယ် မဟုတ် လား”

တယောက်။ ။ “ဟုတ်တာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကိုယ် ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဆိုတဲ့ ဓမ္မတာသဘောကိုတော့ ပြုပြင်ဘို့ခဲယဉ်းတယ်။ သို့သော် တကိုယ်ကောင်း ကြံတတ်တဲ့ သဘော ကိုတော့ ချုပ်တီးနိုင်တယ်၊ ချုပ်တီးသင့်တယ်၊ ချုပ်တီးရင်ကောင်း တယ်၊ ချုပ်တီးရင် အကျိုးကျေးဇူးရှိတယ်၊ အဲဒါက သဘာဝဥပဒေဗျ”

တယောက်။ ။ “ထပ်ပြီး ရှင်းပါဦးဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတ္တဝါတွေမှာ လောဘ ဒေါသ ဆိုတာ မျိုးတွေက ရှိနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူတပါးပစ္စည်းကို လိုချင်တယ်၊ ကိုယ်ပစ္စည်းကို မပေးချင်တတ်ဖူး။ အဲဒါက ဓမ္မတာဗျ။ တကိုယ် ကောင်းကြံခြင်းဘဲ ဖြစ်တယ်။ သို့သော် ငါချည်းမစားပါနဲ့ သူ့ကို ပေးလိုက်ပါဦးဆိုပြီး ဖဲပေးခြင်းဟာ ဓမ္မတာကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်းဟာကတော့ ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ အလုပ်ဘဲ။ အဲဒီလို ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုခြင်းအတွက် ကောင်းကျိုးပေးတယ် ဆိုခြင်းဟာက သဘာဝ ဥပဒေဖြစ်တယ်”

မိတ်။ ။ “တူသော အကျိုးပေးတယ် ဆိုတာမျိုးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ကဲ့ တူသော အကျိုးပေးခြင်း ဆိုဒါဟာ နိယာမ စည်းကမ်း ဥပဒေဘဲဗျ။ ဒါ့ကို ယုံကြည်လက်ခံရင် ကမ္မဿက တသမ္မာ ဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်ဗျ”

မိတ်။ ။ “ဒါကတော့ ကြိုက်ပါပြီ ဆရာကြီး။ ရဟန်း ပြုခြင်း အကြောင်း ပြောပါဦး”

နုပီ။ ။ “လာပါလိမ့်မယ်လေ။ သတ္တဝါတွေရဲ့ ဓမ္မတာ သဘော အတိုင်းက ဖြစ်လေရာဘဝကို နှစ်သက်တာတယ် နေတတ်တယ် မဟုတ်ဖူး လားဗျာ”

မိတ်။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး။ သို့သော် နတ်ပြည်တို့ ဗြဟ္မာပြည်တို့ ကို တာတယ်တဲ့ လူများကော မရှိဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒါက စိတ်ကူးယဉ် သမားတွေရဲ့ တွေးလုံးပါဗျာ။ အဟုတ် တကယ် တာတယ်တာကတော့ ကိုယ် ဘဝမှာ တွေ့ကြုံတဲ့ အာရုံတွေကို တာတယ်တတ်ကြဒါပါဘဲ”

မိတ်။ ။ “ဒါဖြင့် လူသေလူဖြစ် ဆိုဒါမျိုးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ကတော့ ဒီလိုမယဆပါဘူး။ နတ်ဘုံတို့ ဗြဟ္မာ ဘုံတို့ဆိုတာ ရှိစကောင်းတယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်”

မိတ်။ ။ “တာတယ်တာက ကိုယ် ဘဝ၊ ဖြစ်တော့ နတ်ဘုံလို့ ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တာတယ်ရင်း အစစ်ကတော့ ဘုံကို တာတယ်တာ မဟုတ် ဖူး။ အာရုံကို တာတယ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ လူတယောက်ဟာ ကာမဂုံငါးပါး အနက်က အာရုံဟေ့ကို တာတယ်ပြီး ခုတော့ စိတ်ကျသွားတယ် ဆိုပါ တော့။ ကုသိုလ်ဘက်ကများလို့ ကုသိုလ်ကံ ထောက်ပံ့ရင် ကာမသုဂတိ ခုနှစ်ဘုံမှာ ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်မှုများလို့ အကျိုးပေးရင် အပါယ် လေးဘုံမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါက ကျွန်တော် ယုံကြည်ချက်ဘဲ”

မိတ်။ ။ “လူသေလူဖြစ် ဆိုတာကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အဲဒါက သူ့ ယုံကြည်ချက်လေဗျာ”

မိတ်။ ။ “ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး။ ရဟန်းပြုတာ မရောက်သေးပါဘူး”

နုပီ။ ။ “ဖြစ်ရာဘဝမှာ တာ တယ် ခြင်း ဟာက ဓမ္မတာ။ အဲဒီ တာတယ်မှုကို လွန်မြောက်အောင် နည်းညွှန် ပြုသူက ဗုဒ္ဓ။ ၎င်းနည်းလမ်း အံတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းကြောင့် တာတယ်မှု ပြတ်စဲခြင်းဆိုတာက သဘာဝ ဥပဒေဗျ”

မိတ်။ ။ “ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓက တာတယ်မှု ပြတ်စဲပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့လမ်းကို ဟော တော်မူခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ တာတယ်မှု ပြတ်စဲရင် သံသရာမှ ထွက်

မြောက်တယ် ဆိုတာဟာ နိယာမ သဘာဝ ဥပဒေကြီးပေါ့ဗျ။ နို့ မဟုတ်ရင် တာတယ်မှု ဘယ်လိုဘဲ ပြတ်စဲပြတ်စဲ သံသရာဝဲထဲမှာ လည်နေရမှာပေါ့ဗျ။ ဗုဒ္ဓက ဒီသဘာဝ ဥပဒေကြီးကို မြင်တော်မူလို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်း ဟူသော နည်းလမ်းကို ပြတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်”

တယောက်။ ။ “ထွက်မြောက်ရေးအတွက် ကျင့်လို့ သော ကြောင့် ရဟန်းပြုကြတယ်။ ကျင့်လို့ ပေါက်ရောက်တော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကုန်ကြတယ်ဆိုရင် လူ့ လောကကြီးမှာ လူတွေ ကုန်မသွားပေဘူးလား ဆရာကြီးရယ်။ လူ့ ဘုံ မှာ လူရှိရမယ် ဆိုတာဟာ သဘာဝဥပဒေ မဟုတ်ဖူးလား။ လူမျိုးပြုတ်အောင် လုပ်ခြင်းဟာ သဘာဝကို ဆန့်ကျင်ရာ မကျဘူးလား။ ဓမ္မတာကို ဆန့်ကျင်စကောင်းသော်လဲ သဘာဝကို ဆန့်ကျင်လို့ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆို”

နဲ့ပဲ။ ။ “ခင်ဗျားဟာက မေးခွန်းတွေ တဆက်ကြီး မေးတာကိုးဗျ။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ရဟန်းပြုပါတယ်လို့ သိမ်တဲနွတ်က ဆိုကြသော်လဲ အဟုတ်တကယ် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ဘယ်နှစ်ပါး ရှိလို့ လဲဗျ။ ရဟန်းတွေ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကုန်ပြီး လူ့ပြည်မှာ လူတွေ လျော့နည်းသွားမှာကိုတော့ စိုးရိမ်စရာ မရှိဘူး ထင်ပါတယ်။ လူ့ ဘုံ မှာ လူရှိရမယ်ဆိုတာဟာ သဘာဝ ဥပဒေတခုဘဲ ဆိုတာကို ကျွန်တော် လက်ခံပါတယ်။ သို့သော် နိဗ္ဗာန် ဆိုတာမျိုးက အလွန်အလွန် ခဲယဉ်းတဲ့ သဘာဝ ဖြစ်ပါတယ်။ လူတိုင်းလဲ တကယ်လိုချင်တတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လိုချင်လို့ အားထုတ်ပြန်တော့လဲ သာသနာတော် အတွင်းမှာမှ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သာသနာတော်အတွင်း ဖြစ်စေဦးတော့ နည်းမှန် လမ်းမှန် ပြသနိုင်တဲ့ သဗ္ဗုရိသ ဆရာကောင်း ရှိရဦးမယ်။ ပြသပြန်တော့လဲ သမ္မပဋ္ဌာန် လုံ့လ ဝီရိယမျိုးနဲ့ အားထုတ်နိုင်ဘို့ လိုသေးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ လူ့ပြည်မှာ လူသတ္တဝါတွေ ကုန်ခန်းမသွားနိုင်ပါဘူး။ ယောကျ်ားတွေ အားလုံး သင်္ကန်းဝတ်၊ မိန်းမတွေအားလုံး သီလရှင် ဝတ်ကုန်ကြပြီး လူမျိုး ပြုတ်သွားမှာကိုလဲ ပူပန်ဘို့ မရှိပါဘူး။ ခင်ဗျားပြောတဲ့အတိုင်း လူ့ ဘုံ မှာ လူရှိရမယ်ဆိုတဲ့ သဘာဝ စည်းကမ်းအတိုင်း ဖြစ်ရမှာပါဘဲဗျ”

မိတ်။ ။ “သံသာတော် အရှင်မြတ်များဟာက နည်းလမ်း ညွှန်ပြနိုင်တဲ့ သဗ္ဗုရိသ ဆရာကောင်းတွေဘဲ မဟုတ်ဖူးလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပျို။ ။“အများအားဖြင့်ကတော့ နည်းလမ်းညွှန်ပြနိုင်တဲ့ ပရမတ္ထ သံဃာ မဟုတ်ကြပေဘူးဗျ။ ‘သုနာတုမေ ဘန္တေ သံဃော’ ဆိုတဲ့ သံဃာ မျိုးက များပေသကဲ့”

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းကို ရှေးဦးစွာ 'မူတည်' ပုံ

ဤဝါတွင်း သီတင်းနေ့ တနေ့၌ မှန်းလဲ့ချိန် လောက်တွင် ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ ဧည့်သည်နှစ်ယောက် ရောက်လာကြလေရာ၊ တယောက်မှာ တရားဂိုဏ်းတဂိုဏ်းမှ နည်းဖြင့် အားထုတ်ဖူးသည့် ယောဂီတယောက်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယလူမှာ ကျမ်းဂန် အတော်နဲ့ စပ်သည့် 'လူပျံတော်' တယောက်ဖြစ်လေသည်။

နှစ်ယောက်လုံးသည် ကျွန်ုပ်ရေးသည့် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ် ဖတ်ဖူးဘူးသူများ ဖြစ်လေရာ၊ ယောဂီကမူ သူ့ ဆရာ၏ နည်းဖြင့် ချိန်ထိုးချင်သည့် လက္ခဏာရှိ၍ လူပျံတော်ကမူ တရား အားထုတ်ကြသော နည်းများ အားလုံး အပေါ်၌ သံသယ မကင်းတကင်း ဖြစ်သည်နှင့် တီးခေါက် စုံစမ်းလျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦး ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့နှစ်ယောက်၏ တရား အယူအဆနှင့် သဘောတရားကို အတော်အတန် ရိပ်မိထားသည်ဖြစ်၍ သူတို့ လာကြခြင်းအတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်နိုင်အောင် ရှိပါသည်။

စကားအနည်းငယ် ပြောကြပြီးနောက် ယောဂီက တရားစကား စ၊ လိုက်ရာတွင်—

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့က ကျွန်တော်ကို 'ချွတ်' ချင်လို့ လာကြဒါ များလားဗျာ”

ဂီ။ ။ “မဟုတ်ပါဘူး ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့က ဆရာကြီး ခေါင်းမာတယ်ဆိုဒါကို သိပြီး ဖြစ်ပါတယ်”

ကျွန်ုပ် နင့်ကနဲ ဖြစ်သွားခြင်းကို ဝန်ခံပါသည်။ သို့သော် သတိမလွတ်ပါ။

နုပီ။ ။ “ခေါင်းမာတယ် ဆိုဒါတော့ နဲ့နဲ့များတယ် ထင်တယ်ဗျာ။ အကျိုးနဲ့ အကြောင်းနဲ့ ပြုပြီး သဘာဝကျကျ ဆွေးနွေးခြင်းမျိုးကိုတော့ ကျွန်တော် ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံပါတယ်။ ဘုရားဟော မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဘယ်ဆရာတော်က၊ ဘယ်အဋ္ဌကထာက ဘယ်လို ဆိုပါတယ်ဆိုတဲ့ အကိုး အကားမျိုးနဲ့ ကျွန်တော် ကို ချွတ်ဖို့ ကြံစည်ကြရင်တော့ မှန်မှန် ဝန်ခံ ရရင် ကျွန်တော်က စိတ်တိုတတ်တယ်ဗျ”

ပျံ။ ။ “ကျွန်တော်တို့က ချွတ်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး ဆရာကြီး။ စစ်ဆေး ချင်လို့ ပါဘဲ”

နုပီ။ ။ “ဘာကို စစ်ဆေးကြမှာလဲဗျ”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ တရားအမြင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ စစ်ဆေး ကြည့် ချင်ပါတယ်။ ခံနိုင်ပါ့မလား။ ဆရာကြီးက စိတ်ဆိုးမှာလား”

နုပီ။ ။ “စစ်ဆေး ခြင်းကိုတော့ ခံနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် မှန်တယ် မှားတယ်ကိုတော့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမသွားကြပါနဲ့။ ကျွန်တော် လို့ ဆန္ဒ ပြင်းပြင်းနဲ့ အားထုတ်ထားသူ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျွန်တော် အပေါ် လာပြီး ဆရာလုပ်ချင်ရင် ကျွန်တော် နားထောင်မှာ မဟုတ်ဖူးဗျ”

ပျံ။ ။ “ကန့်ကွက်ခြင်းကို ဆရာကြီးက လုံးဝ လက်မခံဘူးလား”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုလေဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့အိမ်ကို ကျွန်တော်ကလာပြီး ဆရာ လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ တရားဟောသည်ဖြစ်စေ သဘောမတူဒါရှိရင် ကန့်ကွက် ပေါ့။ မကြိုက်ရင်မောင်းထုတ်ပေါ့။ ကျွန်တော် အိမ်ကိုလာပြီး ချွတ်ချင် ဒါမျိုးတော့ ကျွန်တော် နားမထောင်ပါရစေနဲ့ ဗျာ”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးက ကျမ်းပြုဆရာ တယောက်ဆိုတော့ မှားတယ် ထင်ရင် ကန့်ကွက်ကောင်းတယ် မဟုတ်ဖူးလားခင်ဗျာ။ ဆရာကြီး မှားဒါ ကို လူတွေက ယုံကြည်ကုန်ကြရင် လူတွေ နှစ်နာမယ် မဟုတ်ဖူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ကစာနဲ့ရေးတယ်မဟုတ်ဖူးလား၊ ကျွန်တော်မှား တယ်ဆိုလျှင် ခင်ဗျားတို့က၊ သတ္တိရှိရှိနဲ့ စာနဲ့ ကန့်ကွက်ကြပေါ့။ ကျွန် တော့အိမ်ကိုလာပြီး ချွတ်ခြင်းမျိုးကိုတော့ ကျွန်တော်ကန့်ကွက်တယ် ဗျာ၊ ကျွန်တော့မှာ အချိန်ကုန်တယ်လို့ အောက်မေ့ ပါတယ်”

ပျံ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ ကန့်ကွက်ရင် မဂ္ဂဇင်းတွေက ထည့်မပေး တော့ ဘယ် နှယ် လုပ်မလဲ ခင်ဗျား”

နုပိ။ ။ “ဒါကတော့ ခင်ဗျားတို့က စာဖတ်ပရိသတ် စိတ်ဝင်စားအောင်၊ နားလည်အောင်၊ အကြောင်းပြ ကောင်း ကောင်းနဲ့ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း တင်ပြတတ်လျှင်တော့ မဂ္ဂဇင်းတွေက ထည့်ချင်လွန်းလို့ နေမှာဘဲ။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျမ်းဂန်မတတ်တဲ့ ရှေ့ဥဒေါင်းကလူစွာလုပ်ပြီး လောကုတ္တရာ ရေးရာတွေ ရေးရမလား ဆိုတဲ့သဘောမျိုးနဲ့ ကန့်ကွက်ရင်တော့ ခင်ဗျားတို့ အရူးဖြစ်မှာဘဲ”

ပျံ။ ။ “ကျွန်တော်တို့က ကန့်ကွက်ရင် ကျမ်းဂန်အထောက်အထားနဲ့ ကန့်ကွက်မှာပါ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဘုရားဟောကျမ်းဂန်ဆိုပေမဲ့ အဓိပ္ပာယ်အကောက် အယူက လိုသေးတယ်။ ဒုစရိုက်နဲ့ သိလကိုတောင် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား နားမလည်ဘဲ၊ ဒီကဟာ ဟိုပြောင်းထည့် ဟိုကဟာ ဒီပြောင်းသွင်း လုပ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိတယ်ဗျ”

ပျံ။ ။ “သူရာ မေရိယ အကြောင်းကို ဆ ရာကြီး ပြော ဒါ ပါ။ ကျွန်တော် ရိပ်မိပါတယ်။ ဒါ ကတော့ လူတွေကို မမှိုက်အောင် စေတနာနဲ့ ဟောကြပြောကြ၊ ရေးကြခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “ကျွန်တော်က လူတွေမှိုက်အောင် ဆိုတဲ့စေတနာမျိုးထက် သဒ္ဓါတရားရှေ့ ထားပြီး စဉ်းစားတတ်ဖို့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ဆိုတာမျိုးဟာ လိုချင်စကောင်းတဲ့ သဘာဝတခု ဖြစ်ကြောင်း နားလည်ကြစေဖို့ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ စာရေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမျိုးတွေအကြောင်း တော်လောက်ပါပြီဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော် ကို စစ်ဆေးချင်ကြရင် ကျွန်တော်အား ထုတ်တဲ့ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းအကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ စစ်ဆေးကြဗျာ ကျွန်တော်ကြားနာပါမယ်”

ဝီ။ ။ “ကျေနပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်းဟနည်း အဖုံ အားထုတ်ထားတဲ့ ယောဂီတဦးဖြစ်လေတော့ ဟိုအကြောင်း ဒီအကြောင်းများထက် အားထုတ်ပုံ နဲ့ပတ်သက်လို့ ဆရာကြီးကို စစ်ဆေးချင်တာပါဘဲ”

နုပိ။ ။ “စစ်ဆေးကြပါ။ ကျွန်တော်ဖြေပါ့မယ်။ သို့သော် တခုတော့ ရှိတယ်ဗျနော်၊ ကြိုက်ရင်လဲယူသွားကြ၊ မကြိုက်ရင်လဲ ဆင်ခြေကန်မနေကြနဲ့၊ အလကားဟာဘဲလို့ ထားပစ်ခဲ့ကြပေတော့။ ကျွန်တော်က သင်္ကာရှင်းမနေချင်ဘူး။ ဘယ်လိုထင်ထင် ခံနိုင်တဲ့ လူတယောက်ဘဲ”

ဂီ။ ။ “ဗုဒ္ဓကတော့ သစ္စကတို့ ဘာ တို့ ကို ချွတ် တော် မှု တယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓကတော့ စကားတတ်တယ်ဗျ။ ကျွန်တော် ကတော့ စာရေးရုံရေးတတ်တာ၊ စကားမပြောတတ်ဖူးဗျ။ ဒီအထဲမှာ ဒေါသ မပယ်ရသေး လေတော့ စိတ်က တိုချင်သေးတယ်”

ပျံ။ ။ “ဒေါသကို ပယ်မှကောင်းတယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် ကို တရားမဟောနဲ့ဗျာ ခင်ဗျားတို့က ဒေါသကို စာနဲ့ ပယ်တတ်တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မဂ်နဲ့ ပယ်မှ ပြတ်တယ်လို့ ယုံကြည်ထားတဲ့ လူတယောက်ဘဲ”

ပျံ။ ။ “ဒေါသနဲ့ဘို့ မကြီးစားထိုက်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့ ကြီးစားကြလေ၊ ကျွန်တော် အဘို့ကတော့၊ မဂ်နဲ့မဖြတ်နိုင်သေးမီ အတွင်းတော့၊ ရာဇဝတ်မှု မကျူးလွန်မီအောင် ချုပ်တီးထိန်းသိမ်းနိုင်ရင် တော်လောက်ပြီလို့ ကျွန်တော်ယူဆတယ်”

ပျံ။ ။ “ဓမ္မကထိက လုပ်မယ် ကြံရင်”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မကြံရွယ်ဘူး”

ဤနေရာတွင် တရားအားထုတ်ဘူးသည့် ယောဂီက ဝင်၍စကားဖြတ် လိုက်သည်။

ဂီ။ ။ “ကိုင်း ဆရာကြီးကို ကျွန်တော်စစ်ဆေးတော့မယ်နော်”

နုပီ။ ။ “မေးပါဗျာ ဖြေတတ်သမျှကိုတော့ မှန်မှန်ဖြေပါမယ်”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စာတွေကို ကျွန်တော်ဖတ်ရတယ်၊ တရားပေါက် မပေါက်ကို လောကဓံနဲ့ စစ်ကြည့်ရမယ်ဆို မဟုတ်ဘူးလား”

နုပီ။ ။ “ရေးဘူးတယ် ထင်ပါဗျာ သို့သော် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဟာ လောကဓံ ရှစ်ပါးကိုအောင်တယ်။ အောက်တန်းအရိယာများကတော့ သူ့ အဆင့်ကလေးနဲ့သူ ခံနိုင်ရည်ရှိဘို့ သင့်တယ်လို့ ရေးဘူးတယ်ထင်ပါတယ်”

ဂီ။ “ဆရာကြီးမှာ မနာလိုဝန်တို့ခြင်း(ဣဿာမစ္ဆရိယ)ဆိုတဲ့ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် သဘောမျိုး ရှိသေးလားဗျာ”

ပျံ။ ။ “ခင်ဗျားဟာတွေက ရောနေပြီကောဗျာ၊ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယာ က တခြားစီဘဲဗျ”

နုပီ။ ။ “မုန်ပါတယ် အဘိဓမ္မာကို အတိအကျ စစ်လိုက်တော့ တခြားစိတ်မျိုးစိပ်ါဘဲ။ သို့သော် လက်တွေ့လူမှုဆက်ဆံရေးမှာတော့ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်ပြုလုပ်ခြင်းဆိုတဲ့ သဘောမျိုး ပေါ်ထွက်လာတာပါဘဲ”

ဂီ။ ။ “ဟုတ်သားဘဲဗျာ၊ ဆရာကြီးမှာ ဒါမျိုးကင်းပြီလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် သဘောဆိုတာ နဲ့နဲ့ ကျယ်ဝန်းလေတော့ ကျွန်တော်ထပ်ပြီး ရှင်းပြပါရစေ။ ဒီသဘောဟာ မကောင်းတဲ့ သဘောတခုဖြစ်တယ်။ လူတိုင်းမှာ အနဲ့နဲ့ အများ ရှိတတ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ရှိတန်သလောက်လဲ ရှိသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်က ဆိုချင်တယ်”

ဂီ။ ။ “မကောင်းတဲ့ သဘောမှန်ရင် ဘာကြောင့် ရှိသင့်ရဦးမှာလဲ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “လူ့ဘောင်မှာ နေတဲ့အခိုက်မှာလို့ ဆိုလိုပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ရှင်းပါဦးဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းမှာ နေတုန်းက ကျောင်းသားကလေးတွေဟာ သူ့ထက်ငါ သာအောင် ပထမ၊ ဒုတိယ စသည်ဖြင့် ရအောင်ကြိုးစားကြတယ်မဟုတ်လား။ တချို့လဲ ဘာမှ ဂရုမစိုက်ကြဘူး။ မကြိုးစားဘူး မဟုတ်လား”

ဂီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီနှစ်မျိုးမှာ ဘယ်သူက ဖော်သလဲဗျာ”

ဂီ။ ။ “ပြိုင်ချင်တတ်တဲ့ ကျောင်းသားက တော်တာများပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဒါကြောင့် ဒီလောက်အထိတော့ ဂုဏ်ပြိုင်ချင်စိတ် ရှိသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ဆိုလိုတယ်။ သို့သော် တချို့ကျောင်းသားကတော့ ဒီလောက်မကဘူးဗျ။ သူ့ထက်သာသွားရမလားလို့ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီး အံသွားတကြိတ်ကြိတ်နဲ့ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်တာ မျိုးကိုလဲ ကျွန်တော် မြင်ဘူးတယ်။ ဒါလောက် ဆိုရင်ဘဲ တော်တော် ဆိုးလာပြီ။ ဒီထက် ဆိုးတာကတော့ သူ့ထက်သာတဲ့ ကျောင်းသားရဲ့ စာအုပ်များကို ဝှက်ထားပြီး စာမကျက်နိုင်အောင် အနှောင့် အယှက် ပေးတာ မျိုးကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ခံခဲ့ရဘူးတယ်။ ဒါကြောင့် ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် သဘောမျိုး ရှိသင့်သလောက် ရှိရမယ်။ များလွန်းရင်တော့ မကောင်းဘူးလို့ ကျွန်တော်ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားတို့မြင်လွယ်အောင်ကျောင်းသားနဲ့ ဥပမာ ပြုခြင်းဘဲ။ လောကမှာ စီးပွားရှာကြတဲ့ လူတွေမှာလဲ ဒီအတိုင်း

ပါဘဲ၊ ဂုဏ်ပြိုင်မှုအဆင့်ဆင့်ရှိပါတယ်။ ‘တန်ဆေး၊လွန်ဘေး’ဆိုတဲ့စကား အတိုင်းပါဘဲ”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီးမှာတော့ အကောင်းစားထဲက ဂုဏ်ပြိုင်မှုမျိုးတော့ ရှိတယ်ပေါ့လေ”

နုပီ။ ။ “ကောင်းလှတယ်လို့ တော့ မဆိုလိုပါဘူးဗျာ။ လောကီရေး နဲ့ ပတ်သက်လို့ တော့ အထိုက်အလျောက် ရှိတယ်လို့ ဝန်ခံရမှာပါဘဲ။ သို့သော် လောကုတ္တရာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ တော့ ကိုယ် ဟာကိုယ် တော်တော်ကင်းကယ်လို့ ထင်မိပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ဘယ်ပုံကင်းတာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တရားအားထုတ်ရာမှာတော့ ဘယ်သူ့ဘယ်ဝါထက် ငါက သာရအောင်ရယ်လို့ သဘောမထားပါဘူးဗျာ။ မိမိ စိတ်ချမ်းသာဘို့ အတွက် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်နို့က တော်လှလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ စစ်မှန်တဲ့ တရားသဘောဆိုရင် ဒီလိုဘဲ ဖြစ်ရ မယ်လို့ ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ထပ်ပြီး ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဥပမာ ကျွန်တော်ဟာ တိုင်းပြည်မှာ အကျော်ကြားဆုံး စာရေးဆရာတယောက်ဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ရှိချင်ရှိမယ် ကမ္ဘာအထိကျော်ကြား စေချင်တဲ့ စိတ်မျိုးရှိချင် ရှိမယ်။ သို့သော် ဘယ်သူ့ဟာ သောတာပန် ဖြစ်သွားပြီ၊ ငါကသကဒါဂါမ်ဖြစ်အောင်အနာဂါမ်ဖြစ်အောင်အားထုတ် ယူလိုက်မယ်။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နဲ့ တိုင်းပြည်တွင်မကမ္ဘာထိအောင် ကျော်ကြားဘို့ ငါလုပ်ယူလိုက်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုးတော့ မရှိပါဘူး ခင်ဗျာ”

ဂီ။ ။ “လူတိုင်းဘဲ ဒီလို ရှိမလားဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါကိုတော့ မပြောတတ်ဖူးဗျာ။ အရိယာ ဆိုတာမျိုးဟာ ဘယ်လိုဟာလဲလို့ နားလည်ထားတဲ့ လူဖြစ်ရင်တော့ ဒီလိုဘဲရှိလိမ့်မယ် ထင်ဒါဘဲ”

ဂီ။ ။ “ထပ်ပြီး ရှင်းနိုင်သေးလား၊ ဆရာကြီး ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကြီးစားကြည့်ဦးမယ်ဗျာ၊ မျက်လှည့်ဆရာ တယောက်ဟာ ရှုကို အရုပ်ကလေးတွေလုပ်ပြီး အသက်သွင်းပေးတတ်တယ် ဆိုပါတော့၊ အရုပ်ကလေးတွေက သူတို့ကိုယ် သူတို့ တကယ် အကောင်ကလေးတွေ

မှတ်ပြီး လက်မကလေး တထောင်ထောင် လုပ်နေကြတယ် ဆိုပါတော့၊ အရုပ်ကလေး တပျပ်ကတော့ သူဟာ ရှုံ့ကို အသက်သွင်းပေးထားတဲ့ အရုပ်ကလေးမျှသာ ဖြစ်ကြောင်းကို တနည်းနည်းနဲ့ သိသွားတယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီအရုပ်ကလေးက ၎င်းအသိဉာဏ်များ အတွက် အခြား အရုပ်ကလေးများအပေါ်မှာ ကြားဝါချင်တဲ့စိတ်၊ ဂုဏ်ယူချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်မလာတတ်ပေဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်ဒါဘဲ။ သူတို့ရဲ့ အမှားကို ရယ်ချင်ရယ်မိမယ်။ သနားချင် သနားမိမယ်။ သို့သော် သူ့ကိုယ်သူ ရှုံ့အဖြစ်ကို သိထားတဲ့အတွက်ကြောင့် ပလွားစရာကြီး တခုအနေနဲ့ ယူဆလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်ဘူးဗျ။ ကိုင်း ဒါကော ဘယ်နှယ်လဲ”

ဂီ။ ။ “တော်တော် ရှင်းလောက်တဲ့ ဥပမာတခုပါပေဘဲ ဆရာကြီး။ သို့သော် အိမ်ရောက်တော့မှ ကျွန်တော်ထပ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ပါဦးမယ်”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ အကျိုးကို တဆိတ်လောက် ကြားပါရစေခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ရဲ့ စာအုပ်ကိုတော့ ဖတ်ဖူးရဲ့ မဟုတ်လားဗျ”

ပျံ။ ။ “ဖတ်ဖူးပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်က ကမ္မဋ္ဌာန်း ထိုင်သလို လုပ်ရတဲ့အလုပ်မျိုးကို သိပ်ဝါသနာမပါဘူးဗျ။ စဉ်းစားရတဲ့အလုပ်မျိုးကို သာပြီး ကြိုက်ဟတ်ပါတယ်။ ဆရာကြီး ရေးထားတဲ့ အထဲမှာလဲ သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တို့က အရေးကြီးတယ်ဆို မဟုတ်လား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်။ သို့သော် စဉ်းစားတယ်၊ စုံစမ်းတယ်ဆိုပေမဲ့ စာကိုကြည့်ပြီး အလွတ်သက်သက် ရှောက်စဉ်းစားလို့ သိပ်ပြီးအကျိုးမရှိလှဘူးဗျ။ သတိယှဉ်တဲ့စိတ်ဆိုဒါ ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲဆိုဒါကို လက်တွေ့သိအောင် လုပ်စမ်းကြည့်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ စာဖတ်သူတွေ တော်တော်များများက ပြောကြတယ်။ သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်ဆိုဒါ ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲလို့ သူတို့ နားမလည်ဘူးတဲ့ဗျ”

ပျံ။ ။ “ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ် ဆရာကြီး။ သတိ ယှဉ်တဲ့ စိတ်ဆိုဒါ စကားအလိုတော့ ရှင်းသားဘဲ။ လက်တွေ့လုပ်ကြည့်တော့ ခက်ပေမှာဘဲ ဆရာကြီးရဲ့”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း၊ လုပ်တတ်အောင် ကျွန်တော် နဲ့နဲ့ ရှင်းပြပါရစေဦးဗျာ”

ဂီ။ ။ “ပြောပြပါ ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ခဲ့တဲ့ နည်းကလဲ သမာဓိအကြောင်းကိုသာ ခဏခဏ ပြောပါတယ်။ ‘သတိ’ဆိုတဲ့ စကား ကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆရာကိုယ်တိုင်က အင်မတန် အသုံးနဲ့ပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုဗျာ၊ လူရိုးရိုးတယောက်ဟာ သမ္မာသတိဆိုတဲ့ စကား နဲ့ လျော်ညီအောင် ဘယ်တော့မှ နေမကြည့်ဘူးဘူးဗျ။ ရိုးရိုး သတိမျိုး လောက်သာ သူနားလည်တတ်တယ်”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ ဖတ်ရတဲ့အတိုင်း ရှု့ တွေ့နဲ့ချော နေတဲ့လမ်းပေါ်မှာ ချော်မလဲအောင် လမ်းရှောက်တတ်တဲ့ သတိမျိုး၊ လူစည်းကားတဲ့ နေရာမှာ ခါးပိုက်နှိုက်မခံရအောင် ထားတတ်တဲ့ သတိ မျိုးလောက်ကိုသာ နားလည်တတ်တာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပြီဒီတော့ကာ စိတ်ကို ပေါက်လွတ်ပဲစား၊ သူ သွား ချင်ရာသွား ဆိုပြီး ပစ်ထားတဲ့ အနေအထားမျိုးနဲ့ စိတ်ကို စောင့်ကြည့် နေတဲ့ အနေအထားမျိုးဟာ ခြားနားခြင်း ရှိတယ်နော်”

ပျံ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သို့သော် ခြားနားခြင်း ရှိတယ်လို့ ခင်ဗျား အခု ပြော လိုက်ခြင်းဟာ စကားအရ သိပ္ပံ ကို ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။ လက်တွေ့ မဟုတ် သေးဘူးနော်”

ပျံ။ ။ “လက်တွေ့တော့ မဟုတ်သေးပါဘူး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီတော့ကာ လက်တွေ့ဖြစ်အောင် အိမ်ရောက်တော့ ခဏ လောက် လုပ်ကြည့်စမ်းဗျာ။ ကုံလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး ‘သတိ’ လို့ ကိုယ် ကိုယ်ကို နှိုးဆော်လိုက်ပြီး ခဏ နေကြည့်လိုက်စမ်း။ ခုနစ်က ပေါက် လွတ်ပဲစား သွားချင်ရာ သွားနေတဲ့ အနေအထားမျိုးနဲ့ ဘယ်လို ခြားနား သလဲ၊ ယှဉ်ကြည့်လိုက်စမ်း။ သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်နဲ့ သတိမယှဉ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ခြားနားပုံ ကို လက်တွေ့ ကိုယ် ဟာကိုယ် ရှာကြည့်ဗျာ။ တခါ နှစ်ခါ၊ ငါးခါ ဆယ်ခါနဲ့ ခြားနားပုံ ကို မရှင်းသေးရင် အခါပေါင်း ၅၀၊ အခါပေါင်း ၁၀၀ စမ်းကြည့်ဗျာ။ ကျွန်တော်လိုချင်ဒါက သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်နဲ့ သတိမယှဉ်တဲ့ စိတ်တို့၏ ခြားနားပုံ ကို အတုံးနဲ့ မဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့အားဖြင့် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထင်ထင် ရှားရှားကြီး သိစေချင် လို့ ပါဘဲ”

ပျံ့။ ။ “တော်တော် သေချာကယ်နေ၍ ဆရာကြီး။ ဥာဏ်ထဲမှာ ရှင်းလာအောင် မှန်းဆယူရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ လက်တွေ့သိအောင် လုပ်ယူ ရမှာကိုး”

နုပိ။ ။ “တွေ့ယူလို့ သိခြင်းက စိန္တာမယဘဲဗျ။ ဝိပဿနာအလုပ် ဟာက ဘာဝနာမယဥာဏ်၊ အထပ်ထပ်လုပ်ကြည့်လို့ သိလာတဲ့ဥာဏ်ကို လိုချင်တယ်”

ပျံ့။ ။ “သိပုံချင်းက နောင်ကို ဘယ်လို ခြားနား သွားလို့လဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ကျွန်တော် ပြောပါမယ်။ သတိယှဉ်တဲ့စိတ်နဲ့ ပေါက်လွတ် ပဲစားထားတဲ့စိတ်နဲ့ ခြားနားပုံကို အထပ်ထပ် လုပ်ကြည့်လို့ ရှင်းရှင်း ကြီး သိလာတဲ့အခါကျတော့ သမ္မာသတိဆိုဒါ ဘယ်လိုဟာမျိုးကလေး၊ ဘယ်လိုသဘာဝမျိုးကလေးတခု ဖြစ်တယ်ဆိုဒါကို ဥာဏ်ထဲမှာ ရှင်းရှင်း ကြီး သိမြင်လာတယ် ခင်ဗျ။ စာလိုပြောရရင် သတိ စေတသိက်ကလေး သက်သက်ကို ပိုင်းခြားပြီး သိစေချင်လို့ဘဲ”

ပျံ့။ ။ “ဘယ်လို အကျိုးရှိလို့လဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်မျိုးဆိုဒါမျိုးဟာ ‘သမ္မာသတိ’ ဦးစီးပြီး လုပ်ရတဲ့အလုပ်မျိုးဖြစ်လို့မို့ အရေးအကြောင်းရှိရင် သတိကို ချက်ခြင်း ခေါ်ယူဘို့ လွယ်ကူစေခြင်းအလို့ငှာပါဘဲခင်ဗျာ။ သတိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ရုံနဲ့ မပြီးဘူးဗျ။ သတိသဘောကို ကိုယ်တိုင်သိလို့ ကိုယ်နဲ့ မိတ်ဆွေလုပ်ထားတဲ့အခါကျတော့ ရုတ်တရက် ခေါ်ယူလို့ ရနိုင်ပါတယ်။ နို့မဟုတ်ရင် သတိထားပါဟဲ့လို့ ကိုယ် ကိုယ်ကို ပြောပေမဲ့ ဘယ်လို လုပ်ပြီး သတိထားရမှန်း မသိဘဲ ချာတီးချာလယ် ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်”

ပျံ့။ ။ “စမ်းတော့ စမ်းထိုက်တယ် ဆရာကြီးရှေ့။ ကျွန်တော် သဘောကျပြီ”

နုပိ။ ။ “ဒီတော့က သတိနဲ့ အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်အောင်ဟာ တနေ့ ကို အခါပေါင်း သုံးလေးငါးဆယ် ခေါ်ခေါ်ကြည့်ရမယ် ခင်ဗျ”

ပျံ့။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “တနေ့လုံးဟိုရောက်ဒီရောက် ရှောက်ပြေးနေတဲ့အထဲကနာရီ ၀က်တခါ၊ ၁၅-မိနစ် တခါ၊ ၁၀-မိနစ်အခါဆိုသလိုကိုယ် ကိုယ်ကို ‘သတိ’ လို့ တချက်တချက် အမိန့်ပေးကြည့်ရမယ်ဗျ။ ဒီဟာက ဘာမှမဟုတ်သေး

ဘူး။ သတိနဲ့ ကိုယ်နဲ့ အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်အောင် လုပ်ယူနေတဲ့သဘောဘဲ ရှိပါသေးတယ်”

ဗျုံ။ ။ “ကိုယ်ချယ်လို့ ရှိသလား ဆရာကြီး။ ဘယ်ဒင်းလဲ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်နဲ့ ဆွေးနွေးရင် ခုန်ကျော်ပြီး တွေးတဲ့အကျင့်၊ ပြောတဲ့ အကျင့်မျိုးတော့ သည်းခံပါ။ ကိုယ်ဆိုဒါ ခင်ဗျားနားလည်ပါတယ်။ သူ့ အဆင့်နဲ့ သူ့ အကန့်နဲ့ ပြောကြမ့် ဖြစ်ပါမယ်။ စခါ ရှိသေး အနတ္တ ကိုယ်မဟုတ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးနဲ့ တည်ခင်းလိုက်ရင်တော့ ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ စကားပြောလို့ ဖြစ်တော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူး”

ဗျုံ။ ။ “သည်းခံပါ ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်က စမ်းမိခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့ စာတတ်ပေတတ်ဆိုတဲ့ လူတွေဟာ စာကို သိဒါ ကို အဟုတ်ကြီး မှတ်ပြီး ထိပ်ကနေနေ ပြောချင်တတ်တာဘဲ”

ဂီ။ ။ “မှတ်ကရောဗျား။ ခင်ဗျားတို့”

ဗျုံ။ ။ “သတိအကြောင်းကို ကိုယ်တွေ သိလို့ ဖောက်သည် ဖြစ်လာတဲ့ အခါကျတော့ကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ပစ္စုပ္ပန် တည်တည် အပေါ်မှချည်း အာရုံပြုတတ်ဖို့ လေ့ ကျင့်ရပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ဒီဋ္ဌေဒီဋ္ဌမတ္တ နည်းဟာ ဒီလိုလုပ်မှ ဖြစ်သလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓက မာလုကျပုတ္တနဲ့ ဘာဟိယတို့ကို ဟောတော်မူစဉ်က တော့ တိုက်ရိုက်ဟောတော် မူလိုက်တာဘဲဗျ။ သတိကို တခြားသက်သက် လေ့ ကျင့်ယူရမယ်လို့ မပါဘူး။ သို့သော် မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တ၊ နံကာမတ္တ အစရှိသည်ဖြင့် အလုပ်လုပ်ကြတဲ့ အခါကျတော့ စမ်းကြည့်သူ တိုင်းဟာ အလွန်ခဲယဉ်းဒါကို တွေ့ရလို့ မို့ တော်တော် စဉ်းစားဥာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အပိုင်းမှ လူတွေကတောင် (Herculean Task) အလွန် အမင်း ခဲယဉ်းတဲ့ အလုပ်တခုရယ်လို့ ကျွန်တော် ဆီကို စာရေးကြတယ် လူကိုယ်တိုင်လဲ တိုင်တန်းကြတယ်။ အချို့ကလဲ ဒီနည်းဟာ မာလုကျ ပုတ္တနဲ့ ဘာဟိယတို့အတွက် သက်သက်ဖြစ်တယ်။ အခြားလူများအတွက် မဟုတ်ဖူးလို့ တောင် ပြောကြတယ်။ ဒီနည်းကို အားထုတ်ရာမှာတွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲက တခြားမဟုတ်ဖူး။ သတိလွတ်လွတ် သွားတတ်တဲ့ အခက် အခဲဘဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ကိုယ်တိုင်စမ်းသပ်ပြီး၊ ဒီအခက်အခဲမှ

လွန်မြောက်အောင် သတိမေးမြူတဲ့ အလုပ်ကို ရှေ့ဆုံးမှ ထိုးတည် စမ်းကြည့်ပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့ အခါမှာ သတိကောင်းလာလေတော့။ မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တဆိုတဲ့ အလုပ်ဟာ လုပ်လို့ဖြစ်နိုင်တဲ့ အခြေမျိုး ရောက်လာပါတယ်”

ပျံ။ ။ “ဗုဒ္ဓက ဟောတော်မူတဲ့နဲ့ ဆရာကြီးက သတိကို ခုတုနဲ့ အဖြစ်နဲ့ ထည့်သွင်းပြီး စမ်းသပ်ကောင်းပါရဲ့လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓဟောတော်မူခဲ့ခြင်းဟာကဘာဟိယနဲ့ မာလုကျပုတ္တတို့ကို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးက ပါရမီအလွန်ရင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ သူတို့အဖို့တော့ မြင်ကာမတ္တ အစရှိတဲ့အလုပ်ဟာ ချက်ခြင်းကောက်လုပ်လို့ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ဗုဒ္ဓမြင်တော်မူပါလိမ့်မယ်။ သူတို့အဘို့ဖြစ်နိုင်ပေမဲ့။ ကျွန်တော်တို့အဘို့မှာ နည်းပင်မှန်သော်လဲ လက်တွေ့စမ်းကြည့်တော့ အခက်အခဲ ကြုံနေကြရတယ် မဟုတ်ဘူးလား”

ဂီ။ ။ “သတိကို ရှေးဦးစွာလေ့ကျင့်ဘို့ ဆရာကြီးဘယ်က အကြံရပါသလဲ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ဟာ ဒီကမိတ်ဆွေကြီးလို ကျမ်းတတ်တယောက် မဟုတ်သော်လဲ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ခက်ဆစ်ခက်ရာ စာပေများကို ရှာဖွေ လေ့လာလေ့ ရှိပါတယ်။ အချို့ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များလို အဘိဓမ္မာ မသင်ဘူးသော်လဲ နိကာယ် ကျမ်းကြီးများကို မှေ့နှောက် ဖတ်ရှုဘူးပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဘာတွေကိုတွေ့ရသလဲဆိုတော့ သတိတရား(အပ္ပမာဒ)အကြောင်းကို နေရာတကာတိုင်းမှာ အလေးပေးပြီး ဟောတော်မူခြင်းကို တွေ့ရပါတယ်။ သတိတရားသည် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ ပညာ တည်းဟူသော တရားသုံးပါးကို ထိန်းနိုင်ကြောင်း။ သီလ ဟူသည်မှာ ကာယကံမှ ဝစီကံမှလောက်သာ လုံခြုံခြင်းဖြစ်၍ သတိသည် မနေ့ကံမှပါ လုံခြုံစေနိုင်ကြောင်း။ မကောင်းသော စိတ်ကို ပယ်နိုင်၍ ကောင်းသောစိတ်ကို ပွားများစေနိုင်ကြောင်း ဟောတော်မူပါတယ်။ ဤမျှမက ဝိပဿနာအလုပ်ဟူသည်မှာ သတိကို မူတည်ပြီးလုပ်ရ၍ သတိပဋ္ဌာန်ဟု ဟောတော်မူခဲ့ကြောင်း။ ဒါကြောင့် သတိမေးမြူဘို့ အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ယခု ချက်ခြင်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရမရ အပထာ၍ ယုတ်စွာအဆုံး အလွန်အဘိုးတန်သော ပါရမီဖြည့်နည်း တခု

ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။ ဘယ်သူကဘာပြောပြော သတိ ရှိဘို့ (သမ္မာသတိကို ဆိုလိုသည်) အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ခြင်းဟာ၊ လမ်း ချော်သွားနိုင်တဲ့ အလုပ်မျိုးမဟုတ်။ ရှားသွပ်သွားနိုင်တဲ့ အလုပ်မျိုးမဟုတ် လူတိုင်းအဘို့ သင့်တော်တဲ့ အလေ့အကျင့်တခုဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်”

ပျံ။ ။ “ကောင်းတယ်ဆရာကြီး ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်တော့ ဘယ် ဂိုဏ်းကနည်းကိုမှ အားမထုတ်ဘူးသေးပါဘူး။ သို့သော် သမာဓိကိုအလေး ပေးပြီး ပြောဆိုအားထုတ်နေကြတဲ့ ခေတ်ကြီးမှာ ဆရာကြီးက သတိကို အလေးပေးပြီးအလုပ်လုပ်ရတဲ့ နည်းဆိုတော့ ကျွန်တော်ကျေနပ်ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ခင်ဗျားက ဆရာကြီးဘက်။ တော်တော် ပါသွားပါလား”

ပျံ။ ။ “ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကတော့ ဘာမှအားမထုတ် သေးပါ ဘူး။ သို့သော် သမ္မာသတိကို အလေးပေးခြင်းကတော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ခြင်းအတွက် သဘာဝကျတယ်လို့ ကျွန်တော်လက်ခံပါတယ်”

ဂီ။ ။ “အာနာပါန အလုပ်ဟာလဲ သတိပါရတယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး။ သတိပါမှ လုပ်လို့ ဖြစ်တယ်မဟုတ်ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “သတိတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ သမ္မာသတိ လို့တော့ မခေါ် နိုင်ပေဘူးထင်တယ်”

ဂီ။ ။ “ဘာကြောင့်လဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “အိန္ဒိယပြည်က ဆာဒူးတွေ၊ ဖက်ရီတွေ၊ ပရိဗိုဇ်တွေ၊ ရှင်တ ထောင်တို့၊ အာဠာယ။ ဥဒယ တို့တွေဟာ အာနာပါန လုပ်ကြတာကဲဗျ။ ဒီအလုပ်ဟာ သမ္မာသတိပါလို့ ရှိရင် သူတို့လဲ မဂ်ဖိုလ်ရကုန်ကြမှာပေါ့”

ဂီ။ ။ “သမ္မာသတိဆိုတာ ဘယ်လိုသတိမျိုးလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “နာမ်ရှုပ်ကို စောင့်ကြည့်တဲ့ သတိပါဘဲ”

ဂီ။ ။ “အာနာပါနာဟာ ရုပ်တရားကိုစောင့်ကြည့်တဲ့အလုပ်မဟုတ် ဘူးလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဒါက ဘာသာပြန်ယူတဲ့ အလုပ်ကိုးဗျ”

ဂီ။ ။ “ဘယ်နှယ် ဘာသာပြန်ယူပုံလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “လူတယောက်ဟာ လက်ကို ကြည့်နေတယ် ဆိုပါတော့။ လက်ဟာ ရုပ်တရား ဖြစ်တယ်။ ထို့ကြောင့် ဒီလူဟာ ရုပ်တရားကိုရှုနေ ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်သလားဗျာ”

ပျံ့ ။ ။ “ရှင်းတယ်ဗျာ ကျွန်တော် သဘောကျတယ်”

နုပျံ့ ။ ။ “တချို့ကပြောကြတယ်။ အာနာပါနာဆိုတဲ့ ထွက်လေဝင်လေဟာ ဝါရောဓာတ်ဘဲတဲ့။ အာနာပါနာကို ရှုနေတဲ့လူဟာ ဝါရောဓာတ်ကို ရှုနေခြင်းဖြစ်တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဓာတ်ပေါက် သွားနိုင်တယ်တဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုဒါ ဒီလို ဘာသာပြန်ယူလို့ ရတဲ့ အလုပ်မျိုး မဟုတ်ဘူးဗျ။ ဒီလိုသာနံ ဘေးက လူကဘာသာပြန်ပေးတိုင်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရတယ်ဆိုရင် လူတွေတွင်မက တိရိစ္ဆာန် တွေတောင် မဂ်ဖိုလ် ရဦးရလို့ ဖြစ်နေပြီ”

ဂီ ။ ။ “ကြမ်းလှချေကလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ့ ။ ။ “နားထောင်ပါလေ ကျွန်တော်ရှင်းပြပါမယ်။ လောကကြီးမှာ နာမ်နဲ့ ရုပ်အပြင် ဘာမှမရှိဘူးမဟုတ်လား။ နာမ်နဲ့ ရုပ်မှ လွှဲပြီး ဘာကိုမှ အာရုံမပြုတတ်ဘူး မဟုတ်လား။ ကျားကောင်က သမင်ကို ဖမ်းစားမယ်လို့ စိုက်ကြည့်လိုက်ရာမှာ သမင်ဟာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမျှသာ ဖြစ်လို့ မို့ ကျားသည် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို အာရုံပြုနေတယ်လို့ ဆိုနိုင်သလားဗျာ၊ မြက်ကိုစားနေတဲ့ သမင် ဟာကလဲ မြက်သည် ရုပ်တရား ဖြစ်သောကြောင့် သမင်သည်ရုပ်တရားကိုရှုတယ်လို့ ဆိုရတော့မှာလားဗျာ။ သည်လိုဘဲ ဆရာလုပ်တဲ့လူက နံဘေးက ဘာသာပြန်ပေးပြီး တပည့် ယောဂီမှာ နာမ်ရုပ်ပေါက်နေတဲ့ ဂိုဏ်းတွေ တော်တော်ကြားရဘူးတယ်”

ဂီ ။ ။ “ထွက်လေ ဝင်လေကို အာရုံပြုတဲ့ ယောဂီဟာ ဝါယောဓာတ်၏ ထောက်ကန်သောသဘော၊ ဖိနှိပ်သော သဘောကို မြင်လာတယ်ဆိုတာ ဆရာကြီးက မယုံနိုင်ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပျံ့ ။ ။ “ကျွန်တော် လုပ်စမ်းကြည့်ပါတယ်၊ မမြင်ပါဘူး။ အထွက်အဝင်ပေါ်မှာ အာရုံစူးစိုက်ပြီး ငြိမ်သက်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာရုံရှိတာပါဘဲ”

ဂီ ။ ။ “ဆရာကြီး မဖြစ်ရင် သူများကော မဖြစ်နိုင်ရတော့ဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပျံ့ ။ ။ “ကောင်းပါတီ မြင်တယ်ဘဲ ထားလိုက်ပါဦး။ ဖိနှိပ်တဲ့ သဘော၊ ထောက်ကန်တဲ့ သဘောကို မြင်တော့ကော ဘာဖြစ်သလဲ။ အနောက်တိုင်း လောကဓာတ် ဆရာကြီးတွေဟာ ဝါယောဓာတ်အကြောင်းကို လက်တွေ့ စမ်းသပ် ကြည့်ထားလို့ ခင်ဗျားတို့ထက် နားလည်ထားသေးတယ်”

ဂ^၀။ ။ “ဒါဖြင့် ဆရာကြီးက ဓာတ်လေးပါးပေါက်ပြီး အရိယာ ဖြစ်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရှိတယ်လို့ စာထဲက ဆိုတာကို မယုံဘူးလား”

နုပီ။ ။ “စာက ဆိုတာကို ကျွန်တော် မယုံမရှိပါဘူး။ သို့သော် မာသောသဘော၊ ပျော့သောသဘော ဖိနှိပ်တဲ့သဘော၊ ထောက်ကန်တဲ့ သဘောဆိုတာမျိုးကို မြင်ရုံနဲ့ တော့ အရိယာဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်က မယုံဘူးဗျာ”

ဂ^၀။ ။ “ဒါဖြင့် ဘယ်လိုမြင်သွားကြတယ်လို့ ထင်ပါသလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဓာတ်ပေါက်ပြီး အရိယာဖြစ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် များဟာ ဘယ်နည်း ဘယ်ပုံ ဖြစ်ကြတယ်လို့ တော့ ကျွန်တော် မစမ်းဘူးလို့ မပြောတတ်ဘူးဗျာ။ သို့သော် ခင်ဗျားတို့တတွေ ပြောတတ်ကြတဲ့ မာ သဘော ပျော့သဘော ဆိုတာမျိုးနဲ့ လောက်တော့ အရိယာ ဖြစ်နိုင် တယ်လို့ ကျွန်တော် မယုံတတ်ဘူးဗျာ”

ဂ^၀။ ။ “အရိယာဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီလောက်မက မြင်မှာ ပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဘယ်လိုများ မြင်သတဲ့လဲဗျာ။ ဘယ်သူများ မြင်ကြဘူး သလဲ”

ဂ^၀။ ။ “မြင်ဘူးတဲ့လူက ဆရာကြီးဆီ လာပြီး အစီရင်ခံမနေနိုင်ဘူး ရှိမှာပေါ့ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မိတ်ဆွေက စကားနိုင်လှပြောနေတာကိုးဗျ။ ဟိုလေထဲမှာ အမည်မသိ၊ လူမျိုးမသိ၊ နေရပ်မသိ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဟာ ဓာတ်လေးပါးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူမြင်ချင်သလို မြင်ပြီးရဟန္တာဖြစ်သွားလေရဲ့ လို့ ပြောခြင်း မျိုးဖြစ်နေပြီကောဗျာ။ ကျွန်တော်တို့က လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ထောက်ပြ မှု လက်ခံစဉ်းစားချင်တဲ့ လူထဲကဘဲ”

ဂ^၀။ ။ “ဆရာကြီးကကော ဘယ်လိုများ ထင်ရှားအောင် ထောက် ပြနိုင်သလဲ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ရဲ့ ဒီဇွေဒီဇွေမတ္တံ နည်းဟာ အစမှာ ဘယ်လို၊ အလယ်မှာ ဘယ်လို၊ အဆုံးမှာဘယ်လို ဆိုတာကို နားပါးသူ ဥာဏ်မျက်စိ ဖွင့်ကြည့်တတ်သူများ မြင်နိုင်သိနိုင်လောက်အောင် ရှင်းပြနိုင်ပါတယ်”

ပျံ။ ။ “နားလည်းပါးဦးမှ ဥာဏ်မျက်စိကိုလဲ ဖွင့် ကြည့် ဦး မှ တဲ့ လား ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဟုတ်တာပေါ့ဗျာ ငါ့ဆရာက ဒီလို မဟောဘူးဆိုပြီး။ နားပိတ်ထား၊ မျက်စိစုံမှိတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုတော့ ကျွန်တော် မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့။ ကိုင်း ဒီတခေါက်တော့ အချိန် တော်တော် နှောင်းလို့ ကျွန်တော်လဲ ညောင်းသွားပြီ။ နောက်တခေါက် လာကြသေးတာပေါ့ဗျာ”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးက ဒီဋ္ဌဒီဋ္ဌမတ္တံ အလုပ်ရဲ့ အရေးပါ အရာရောက် ပုံ အကြောင်းကို ပြောပြမယ်ပေါ့။ ကျွန်တော် မိတ်ဆွေများကော မခေါ်ခဲရဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ခုနစ်က ကျွန်တော်ပြောတဲ့ အတိုင်း နားမျက်စေ့ ဖွင့်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတော့ ခေါ်ခဲနိုင်ပါတယ်”

(၇)

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ အားထုတ်ပုံအကြောင်း

(ဆက်လက်ဆွေးနွေးခြင်း)

လွန်ခဲ့သော တော်သလင်းလပြည့်နေ့၌ ယခင်တပတ်က ဆွေးနွေးခဲ့ကြဘူးသည့်ယောဂီနှင့် စာတတ် ပေတတ် ‘လူပျံတော်’သည်အခြားမိတ်ဆွေနှစ်ယောက်ကို ခေါ်ခဲ့၍ ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ ရောက်လာကြပြန်သည်။ မိတ်ဆွေနှစ်ယောက်မှာမူ ယောဂီလည်းမဟုတ်၊ စာတတ် ပေတတ်လည်းမဟုတ်၊ တရားဆွေးနွေးခြင်းကို ကြားနာလိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ သက်သက်ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီးနောက်-

နံပုံ။ ။ “မိတ်ဆွေနှစ်ယောက် တိုးလာသကဲ့သို့ပျံ”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီးက ခေါ်ခဲ့နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ ခေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာကြီးပြောသလို၊ နားပါးသူ၊ ဉာဏ်မျက်စိပွင့်ကြည့်တတ်သူတွေဘဲလို့ မြော်လင့်ပါတယ် ဆရာကြီး၊ သို့သော် ပါးစပ်တော့ ပါတဲလူတွေမဟုတ်ဘူးနဲ့ တတယ် ခင်ဗျ”

(သူတို့အချင်းချင်း ရယ်ကြသည်။)

နံပုံ။ ။ “မရှင်းလင်းတာရှိ၊ မေးတတ်ရင်တော်ပါပြီဗျာ၊ ငြင်းချင်တတ်တဲ့ လူကို အလိမ္မာရှိပါဘူး”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးက ဟိုနေ့က ပြောလိုက်တယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ တရားကို အားထုတ်တော့ အစမှာ ဘယ်လို၊ အလယ်မှာ ဘယ်လို၊ အဆုံးမှာ ဘယ်လိုဆိုတာကို ရှင်းပြခြင်းတယ်ဆိုလို့၊ ကြားနာကြဘို့လာကြတာပါ ခင်ဗျား”

နံပုံ။ ။ “ကျင့်စဉ်ကတော့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တ ကျင့်စဉ်ပါဘဲ၊ သို့သော် မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာမတ္တ၊ နံကာမတ္တဆိုတဲ့နည်းဟာ အပြောလွယ်သလောက် အလုပ်ခက်ပါတယ်လို့ ညည်းတဲ့လူတွေ တော်တော်များပေ

တယ်။ ကျွန်တော်စာအုပ်ကိုဖတ်ပြီး လုပ်တဲ့လူထံက ရာခိုင်နှုန်း ၂-၃ လောက်သာ စရင်စချင်း လုပ်တတ်ပါတယ်လို့ ဝန်ခံတဲ့ လူတွေရဘူး ပါတယ်”

ပျံ့။ ။ “လုပ်တတ်တော့ သူတို့ဘယ်လိုများ အကျိုးထူးပါ သတဲ့လဲ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “နေအုံးခလဗျ၊ စ၊ လယ်၊ ဆုံး ရှင်းပြရမယ်ဆို။ အလယ် ကကျော်ပြီး မမေးပါနဲ့ ၊ ကနဦးမူတည်ပုံကစပြီး ပြောပြရမယ်ဆို”

ပျံ့။ ။ “သည်းခံပါ ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်က ရှေ့လောကြီးသွားမိ ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ခင်ဗျားကို သတိပေးလာခဲ့လျက်သားနဲ့ ဗျာ”

နုပိ။ ။ “စ၊ လုပ်လုပ်ချင်း၊ ကြားကာမတ္တ၊ မြင်ကာမတ္တ၊ နံကာ မတ္တ စသည်ဖြင့် အလုပ်လုပ်တတ်သူ ရာခိုင်နှုန်းက အင်မတန်နဲလေတော့၊ အဲဒီလိုစ၊ မလုပ်တတ်တဲ့လူ၊ စ၊ လို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ လူများအနေနဲ့ ရှေးဦးစွာ ပြောပြချင်ပါတယ်”

ပျံ့။ ။ “ကြိုက်ပြီဆရာကြီး ပြောပါ”

နုပိ။ ။ “အဆင်းကို မြင်လိုက်ရင်၊ အသံကိုကြားလိုက်ရင်၊ ကြားကာ မတ္တ၊ မြင်ကာမတ္တ။ တွင် မနေဘဲ။ ၎င်းအဆင်း။ အသံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အခြင်းအရာများကို အရှည်ကြီးလိုက်ပြီးစဉ်းစားစိတ်ကူးခြင်းတွေ ဖြစ်ပေါ် လာတတ်ကြတယ်ဗျ။ တချို့လူတွေဟာ ဒါနဲ့ ဘဲ စိတ်ပျက်ပြီး ဖြစ်နိုင် ပါဘူးလို့ လက်လျှော့လိုက်ကြတယ်ဆိုကဘဲ”

ပျံ့။ ။ “ဟုတ်မှာပ ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တောင် တခါနှစ်ခါစမ်း ကြည့်ဘူးသေး၊ ဒီလိုဘဲတွေရတယ်”

နုပိ။ ။ “ကြားကာမတ္တတွင် မနေဘဲ၊ အရှေ့ကြီးရှောက် စဉ်းစားမိ ခြင်းဟာ ဘာကြောင့်ထင်သလဲဗျာ”

ပျံ့။ ။ “သတိလစ်လို့ ပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဟုတ်တယ်ဗျ။ အဲဒါ အရေးကြီးတယ်။ သတိ လစ် ရင် သတိကောင်းအောင် သတိမြဲအောင် ဘယ် နှယ်လုပ်မလဲဗျ”

ဂီ။ ။ “သမာဓိ ထူထောင်ပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “ဒီတချက်မှာ တရားဂိုဏ်းတွေ အများအပြားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ အယူအဆ ကွဲလွဲနေတယ်”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီးကတော့ ကိုယ် ဟာကိုယ်မှန်တယ် ဆိုချင်မှာပေါ့ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်က ဆိုချင်တိုင်း ပြီးဒါမဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ ကျမ်းဂန် အကိုးအကား ရှိရမယ်။ သဘာဝ အထောက်အထား ရှိရမယ်”

ဂီ။ ။ “ပြောပါ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်ရဲ့ ကိုယ်တွေ့ကတော့။ သတိနဲ့ သမာဓိမှာ၊ သတိက ရှေ့က သွားရတယ်ခင်ဗျ။ သမာဓိက နောက်လိုက် ဖြစ်တယ်”

ဂီ။ ။ “ကျမ်းဂန် အထောက်အထားပြောပါ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ရှိတဲ့အနက် သတိ၊ ပီရိယ၊ ဓမ္မဝိစယဆိုတဲ့ ဗောဇ္ဈင်သုံးပါးကို ရှေ့က မှုတည်ပြီး အလုပ်အဖြစ်နဲ့ လေ့ကျင့်တဲ့ အခါ မှာ ပီတိ၊ ပဿဒိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဗောဇ္ဈင်လေးပါးက အကျိုး တရား အဖြစ်နဲ့ နောက်က လိုက်လာတယ်လို့ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတယ်။ အားထုတ်ကြည့်တဲ့ အခါမှာလဲ လက်တွေ့အားဖြင့် ဒီအစီအစဉ်အတိုင်းဘဲ တွေ့ရပါတယ်။ သမာဓိကို မှုတည်ပြီး သတိက အလိုအလျောက် နောက်က လိုက်လာတယ်လို့ ဟောတော်မူတဲ့ ကျမ်းဂန်မျိုးကို တွေ့ဘူးသလားဗျာ”

ပျံ။ ။ “ဒီလိုတော့ မတွေ့ဘူးဘူး ဆရာကြီး။ သို့သော် သမထကို ရှေးဦးစွာ အားထုတ်ပြီးမှ၊ ဝိပဿနာတက်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိခဲ့ဘူးတယ် လို့ တော့ စာထဲမှာ တွေ့ဘူးပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဒီဟာ နဲ့နဲ့ရောထွေးစရာ ဖြစ် နေ ပါ တယ်။ ကျွန်တော် တဆိတ် ရှင်းပြပါရစေဦးဗျာ”

ဂီ။ ။ “လုပ်စမ်းပါဦး ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “သမထအလုပ်နဲ့ သမာဓိ ထူထောင်ပြီး ဝိပဿနာအလုပ်ကို တက်လှမ်းကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ (ဘုရားလက်ထက် ကတည်းက) ရှိခဲ့ကြဘူး ခြင်းကတော့ ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်။ သို့သော် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သမထ အလုပ်ဖြင့် ဈာန်ရပြီးသည့်နောက်၊ ဝိပဿနာ (သတိပဋ္ဌာန်) အလုပ်ကို တဆင့်တက်ပြီး လုပ်ယူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သမထအလုပ်မျိုးဖြင့် သမာဓိ ထူထောင်ပြီးနောက် သတိအလုပ်မျိုးကို တဆင့်တက်ပြီး လေ့ကျင့်ယူကြ ရပါတယ်။ သမာဓိကောင်းရုံနှင့် သတိက အလိုအလျောက် လိုက်လာပြီး သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ထဲ ဝင်သွားတယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဝိပဿနာ အလုပ်ရဲ့ စိတ်အစဉ်ကလဲ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ သတိတရား ဆိုဒါကတော့

(ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးအရ) သတိသမ္မောဇ္ဈင်က အစတည်ပြီး လုပ်လိုက်ပြီ ဆိုမှဖြင့်၊ သတိ ရင့်ကျက်လာတဲ့ အခါမှာ သမာဓိဟာ အကျိုးတရားအဖြစ် နဲ့ နောက်က လိုက်လာတယ်လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ လိုရင်းအချုပ် ကတော့ သတိကို အလေ့အကျင့်လုပ်လို့ မြဲလာရင် သမာဓိက အလို့ အလျောက် ဖြစ်လာတယ်။ သမာဓိ ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း သတိ တရားဟာ အလို့အလျောက် ပါလာတယ်လို့ မဖြစ်စကောင်းပါဘူး။”

ဂ^၀။ ။ “ဘာကြောင့် မဖြစ်စကောင်း ဘူးလို့ ဆိုနိုင် ပါ သလဲ ဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “ဝိပဿနာ စိတ်အစဉ်ကိုယ်နှိုက်က၊ ဒီလိုမဟုတ်လို့ပါဘဲ။ သာဓက တင်ပြရရင် အိန္ဒိယပြည်မှာ အာနာပါန အလုပ်မျိုးနဲ့ သမာဓိ ထူထောင်ပြီး တရား အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေဟာ ဗုဒ္ဓ မပွင့်မီက ရော၊ ဗုဒ္ဓ လက်ထက်ကရော၊ ယခုလက်ထက်မှာရော ရှိ ကြ ပါ တယ်။ အကယ်၍ သမထအလုပ်မျိုးနဲ့ သမာဓိ ထူထောင်ခြင်းအားဖြင့် သတိတရား ဟာ အလို့အလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့ သဘာဝ ရှိ တယ် ဆို ရင် ၎င်းဖက်ရှိများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဆာဒူးများဟာ မဂ်ဆိုက်ပြီး အရိယာ ဖြစ် ကုန်ကြဘို့ ရှိပါတယ်။ အခုတော့ ဒီလို မဖြစ်ကြပါဘူး။ သမထကို တသက်လုံး အားထုတ်ကြပေမဲ့ သမာဓိကောင်းပြီး မိုးပျံ ရင် ပျံ မယ်။ အရိယာ ဖြစ်ကြတယ်လို့ တော့ မရှိကြပါဘူး။”

ပျံ။ ။ “ဒါဖြင့် သမာဓိက သတိကို အထောက်အပံ့ မပေးဘူးပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “ဒီလိုဆိုချင်ပါတယ်။ သတိကစပြီး အလုပ်လုပ်လို့ သမာဓိ လိုက်လာသလို၊ သမာဓိကစပြီး အလုပ်လုပ်လို့ သတိလိုက်မလာတတ် ပါဘူး။”

ဂ^၀။ ။ “ဟုတ်ပါ့မလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပင်။ ။ “ကျွန်တော်က လက်တွေ့ရော၊ စာတွေ့ရော ပြောခြင်း ဖြစ် ပါ တယ်။ သတိနဲ့ သမာဓိမှာ သတိက အရင်းကျတယ်ဗျ။ သမာဓိက လက်ရင်း မဟုတ်ဖျားလက်ဖျားဘဲ”

ဂ^၀။ ။ “ဒီလိုဆို ဘာကြောင့် သမထကို အရင်အားထုတ်ကြ သလဲ ခင်ဗျာ”

နုပျို။ ။ “ကျွန်တော်လက်တွေ့ ရှာကြည့်ရာမှာ အကြောင်း နှစ်ရပ် တွေ့ရပါတယ်။ ပဌမအကြောင်းက ရှင်မောဂ္ဂလန် ဂိုဏ်းသားများလို စျာန်အဘိဉာဏ်ကို ရှေးဦးစွာရအောင် သမထနည်းနဲ့ အားထုတ်ပြီးမှ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို တက်ချင်ကြလို့ ဘဲခင်ဗျ။ ဒုတိယအကြောင်းက တော့ သမထ အလုပ်ဟာက ဝိပဿနာ အလုပ်ထက် လွယ်ကူလို့ ဘဲ ခင်ဗျ”

ပျို။ ။ “ပဌမ အကြောင်းကတော့ ကျွန်တော် သဘောကျနိုင် လောက်ပါတယ်။ သို့သော် သမထအလုပ်က ဝိပဿနာ အလုပ်ထက် လွယ် ကူတယ် ဆိုတာကတော့ ဟုတ်ပါသလား ဆရာကြီးရယ်။ သမထ အလုပ် မျိုးက တနေရာမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ပြီး လုပ်ယူရတယ်။ ဝိပဿနာ ဆိုတာ မျိုးကတော့၊ သွားရင်း လာရင်း ထိုင်ရင်း စားရင်း လုပ်နိုင်တယ်ဆို မဟုတ်လားခင်ဗျ။ တမင်တကာ တနေရာမှာ ထိုင်လုပ်ရတဲ့ အလုပ်မျိုးက ပိုပြီး မခဲယဉ်းပေဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “အပြောတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ တကယ် လုပ်စမ်းကြည့်တဲ့ အခါကျတော့၊ ဒီ လိုမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီ အကြောင်းကို ကျွန်တော်ရှင်းပြ ပါဦးမယ်။ သမထဆိုဒါက သမာဓိအလုပ်၊ ဝိပဿနာ ဆိုဒါမျိုးက သတိ ဦးစီးလုပ်ရတဲ့ ပညာအလုပ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့ ဂိုဏ်းမှာ ကျွန်တော် ကြားဘူးတယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးက တပည့်ကျောင်းသား ကလေးတွေကို (သမထ) အလုပ်သင်ပေးထားဒါ၊ သုံးလေးရက်လောက် လေ့ကျင့် ပေး လိုက်တဲ့အခါ၊ ကျောင်းသားကလေးတွေက၊ တင်ပြင်ခွေ ထိုင်နေကြ ဆဲမှာ သူတို့ကို တယောက်စီ မချီပြီး ရှေ့ ပေးလိုက်တော့၊ အခွေလိုက် က လေးတွေ ပါလာ ကြ သ တဲ့ ခင် ဗျ။ ဆရာလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ တပည့်တွေ ဖလ သမာပိတ် ဝင်စားကြတယ်လို့ ဆိုချင်တာပေါ့လေ။ သို့သော် စင်စစ်ကတော့ ဒီဟာ ပညာအလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ သမာဓိ အလုပ်သာ ဖြစ်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ သမာဓိက တယ်မသေးလှပေ ဘူးခင်ဗျ။ အတော်အတန် လှူပြုန်းတော့၊ အံ့ဩလောက်စရာပေဘဲ။ ကျွန် တော်ဆိုချင်ဒါက၊ ကျောင်းသားကလေး တွေကိုတောင် သုံးလေးငါးရက် လေ့ကျင့်ပေးရုံနဲ့ သတိလစ်ပြီး “အခွေလိုက်” မချီလို့ ရနိုင်တဲ့ သမာဓိ မျိုး ဖြစ်လာနိုင်တယ် ဆိုခြင်းကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် သမာဓိ အလုပ် မျိုးဟာ သိပ်ပြီးခဲယဉ်းတဲ့ အလုပ်မျိုး မဟုတ်ကြောင်း ထင်းရှားတယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်”

တယောက်။ ။ “သူတို့ဟာကော။ မဂ်ဆိုက်တာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား ဆရာကြီး ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “သူတို့ကို စစ်ဆေးကြည့်တော့ ဒီလိုဖြစ်သွားတဲ့ အတွက်၊ ထိုးထွင်းပြီး သိလာတဲ့ အခြင်းအရာ ဘာမျှ မရှိပါဘူးလို့ ပြောကြတယ်။ မိတ်ဆွေက ဒုတိယကို မဂ်ဆိုက်တယ် ထင်ရင်တော့။ သွားပြီး အားထုတ် ချေပါဗျာ။ တော်တော်လွယ်ပုံရတဲ့ နည်းပါဘဲ”

ပျံ။ ။ “ဝိပဿနာအလုပ် ခဲယဉ်းပုံကို ပြောပါဦး ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် သိသလောက် ပြောရရင် ဝိပဿနာအလုပ် ဆိုဒါမျိုးဟာ ခဲယဉ်းတယ်လို့ တသမတ်တည်းထားလို့ မရဘူးဗျ။ ခက် ချင်တဲ့ လူအဖို့ အလွန်ခက်ပြီး လွယ်ချင်တဲ့ လူအဖို့မှာ လွယ်နိုင်ဒါဘဲ။ ဘဝပါရမီ အပေါ်မှာ တည်တယ်လို့ ဆိုရမယ်ထင်တယ်။ သို့သော် တခု သေချာတာကတော့၊ ဝိပဿနာ (သတိပဋ္ဌာန်) အလုပ်သည် (သမာဓိ) အလုပ်ထက် ခဲယဉ်းဒါကတော့ အမှန်ဘဲ။ သမာဓိ အလုပ်မျိုးကတော့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားကလေးတွေကို ကြည့်ပါ။ သုံးလေးငါးရက် လောက်နဲ့ ဘယ်လောက် တက်သွားသလဲ၊ ဝိပဿနာ အလုပ်ဖြစ်တဲ့ သတိ မွေးရတဲ့ အလုပ်မျိုးကတော့ ဒီလောက် မတက်လွယ်ဘူးဗျ။ ခင်ဗျားတို့ စမ်းကြည့်ကြလေ။ သုံးရက်လောက် အာနာပါနု လုပ်လိုက်ရင် တော်တော် ကလေး စိတ်တည်ငြိမ် လာတာကို တွေ့နိုင်တယ်။ သတိမွေးရတဲ့ အလုပ် မျိုးကတော့ သုံးပတ်လောက် လေ့ကျင့်ဦးတော့ သိသိသာသာကြီး မတိုး တက်ချင်ဘူးဗျ”

တယောက်။ ။ “ဒါဖြင့် လွယ်တဲ့နည်း လုပ်ရောပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “လိုချင်ဒါကမဂ်ကိုးဗျ။ ခုနက ပြောသလို အခွေလိုက် ကလေးပါ လာတာမျိုး ဆိုရင်တော့ လုပ်ချေပေါ့ဗျ”

တယောက်။ ။ “သမာဓိနဲ့ သတိကို ထပ်ပြီးရှင်းပါဦး ဆရာကြီး ရယ်”

နုပီ။ ။ “သမာဓိဆိုတာက မပြန်လွင့်ဒါ။ သတိဆိုတာက(အပွဲမာဒ) မမေ့ ဒါကို ဆိုလိုတယ်။ လုပ်ကြည့်တော့မှ ခြားနား ခြင်းကိုတွေ့ရမယ်နော်”

တယောက်။ ။ “မပြန်လွင့်ခြင်း ကိုတော့ နားလည်ပါပြီ၊ မမေ့ခြင်း ဆိုတာက ဘာကို မမေ့ ရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တချို့ ဆရာတွေကတော့ ဒါနု၊ သီလ အစရှိတဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်တရားများပြု၍ မမေ့ကြနဲ့လို့ ဘာသာပြန်ကြတယ်။ ဒါကလူရိုး ရိုးတွေ အဖို့တော့ ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်။ သို့သော်...မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား အတွက်အားထုတ်တဲ့ ယောဂီများ အဖို့မှာတော့ ဒီအဓိပ္ပာယ်လောက်နဲ့ မပြည့်စုံဘူးဗျ။ သတိ ရှိစေရမယ်။ သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်မျိုး ဖြစ်အောင် အလေ့ အကျင့် ပြုလုပ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်”

တယောက်။ ။ “ဘယ်လိုပြုလုပ်ရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတ္တဝါများရဲ့ စိတ်တွေဟာ သူ့ ဖာသာပစ်သားပြီး မျော ချင်ရာ မျောနေတတ်တဲ့ ထုံးစံရှိတယ် မဟုတ်လား”

တယောက်။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်အားထုတ်တဲ့ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ် အရ၊ အား ထုတ်တော့မယ်ဆိုရင် သတိကို ရှေ့ဦးစွာမေးယူရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ မေး ပုံ မေးနည်းကတော့ တနေရာမှာထိုင်ပြီး ကိုယ် ကိုယ်ကို “သတိ” လို့ အမိန့် ပေးလိုက်ဗျာ။ ဒီအခါမှာ စိတ်ဟာတမျိုးဖြစ်လာလိမ့်မယ်။ ခုနစ်တုန်းက အနေကတမျိုး၊ အမိန့်ပေးလိုက်တဲ့နောက်မှာ အနေ တမျိုး ဖြစ်လာလိမ့်မယ်”

တယောက်။ ။ “ဘာကို သတိ ထားရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘာကို ရယ်လို့ မဟုတ်ဖူး။ သတိယှဉ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးဖြစ် နေတာကို သိနေရမှာဘဲ။ အစတော့ ယောင်လယ်လယ်ဖြစ်ပြီး ခက်သလိုလို ထင်ရတတ်တယ်။ သို့သော်ထပ်ခါထပ်ခါ လုပ်ကြည့်တော့ တဖြည်း ဖြည်းသဘောပေါက်ပြီး နေတက်လာလိမ့်မယ်”

တယောက်။ ။ “ဘယ်လို ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လေ့ကျင့်ရမှာလဲ ဆရာ ကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “သတ္တဝါများ အနေနဲ့ က ‘သတိ’ ဆိုတဲ့ သဘော တရားနဲ့ အင်မတန် ကင်းဝေးနေလေတော့ သတိယှဉ်နေတဲ့ အနေမျိုး နေတတ် အောင် သတိဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲလို့ တဖြည်းဖြည်း နားလယ်လာ အောင် လေ့ကျင့် ယူခြင်းပါဘဲ။ ဘာကြောင့်လေ့ကျင့်ရသတုန်းဆိုတော့ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ တခုလုံးက သတိဦးစီးပြီး လုပ်ရခြင်းဖြစ်လေတော့ သတိအကြောင်းကို နားမလည် သဘောမပေါက်ရင် ယောင်ချာချာ ဖြစ်ပြီး သမထအလုပ်ကို ဝိပဿနာအလုပ် မှတ်နေတတ်တယ်။ သမာဓိကို သတိမှတ်နေတတ်တယ်”

ပျံ့။ ။ “ဆရာကြီး ဆိုလိုတဲ့ သတိက နာမ် ရုပ်ကို စောင့်ကြည့်တဲ့ သမ္မာသတိဘဲ မဟုတ်ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ဟုတ်တော့ဟုတ်ပါတယ်။ သမ္မာသတိပါဘဲ။ သို့သော် နာမ် ရုပ်ကိုစောင့်ကြည့်တဲ့သမ္မာသတိလို့ ဖွင့်မပြောသေးဒါကတော့ တခုခုကို စိုက်သွားပြီး သမထ ဖြစ်သွားမှာ စိုးလို့ပါဘဲ။ ဥပမာ ရုပ်ကိုစိုက်ကြည့် တယ်ဆိုရင် အသက်ရှူနေဒါ တွေလေတော့ အာနုပါနု အလုပ်မျိုးဘက် ရောက်သွားမှာ စိုးလို့ပါဘဲ”

တယောက်။ ။ “အာနုပါနုဘက် ရောက်သွားရင်ကော ဘာ ဖြစ် သလဲဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ကြိုက်ရင်တော့ လုပ်ပေါ့လေဗျာ။ သို့တော် ကျွန်တော်က ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အရ အားထုတ်ဘို့ မြောင်းသွယ်ပေးနေခြင်း ဖြစ် ပါတယ်”

ပျံ့။ ။ “ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ခုပြောသလို သတိသက်သက်နဲ့ နေတတ်တဲ့ အဖြစ်မျိုးကို ရှာတွေ့ပြီး ခဏတဖြုတ်ဖြစ်စေ၊ နေတတ်ပြီဆိုတော့ တနေ့လုံး ဟိုဟာ ဒီဟာ လုပ်နေခိုက်မှာ ကိုယ် ကိုယ်ကို ‘သတိ’ လို့ အမိန့်ပေးကြည့်ဗျာ။ ဒီအခါမှာ သတိယှဉ်တဲ့၊ စိတ်ကလေးမျိုး ခဏဖြစ်စေ၊ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ လုပ်ရင်း၊ ကိုင်ရင်း၊ ပြောရင်း၊ ဆိုရင်းတော့ ကြားကြားကြီးနေဘို့ မရည်ရွယ် ပါနဲ့ဦး။ ‘သတိ’လို့ အမိန့်ပေးဘို့ ‘သတိ’ရရင်ဘဲ တော်လှပါပြီ။ အဲသလို တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တနေ့အတွင်းမှာ ၁၀ကြိမ်၊ ၁၅ကြိမ်၊ အကြိမ် သုံးလေး ငါးဆယ် စသည် ဖြင့် အမိန့်ပေးဘို့ သတိရလာတဲ့ အခါကျတော့ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အရ အလုပ်လုပ်ဖို့ တဆင့်တက်ရလိမ့်မယ်”

ပျံ့။ ။ “ခက်တော့ တော်တော်ခက်တဲ့ အလုပ်ဘဲ နော် ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “မှန်ပါတယ်။ ခက်တော့ခက်ပါတယ်။ သို့သော် သဒ္ဓါနဲ့ ဝီရိယရှိရင်တော့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အလုပ်မျိုးမဟုတ်ပါ ဘူး ခင်ဗျာ။ အချော တိုင်တက်ရသလို မဟုတ်ပါဘူး။ မက်စောက်မြင့်မားတဲ့ တောင်ကြီးလို့ ကုတ်စရာ၊ ကပ်စရာ၊ တွယ်စရာ၊ ကိုင်စရာ အမှီသဘဲတွေနဲ့ တက်ရသလို ဖြစ်ပါတယ်”

ပျံ့။ ။ “ဆရာကြီးပြောတဲ့ ဥပမာကလေးကတော့ အားရှိတယ်ဗျာ။

ကျွန်တော်တို့ အရွယ်ကျမှ အချောတိုင် တက်ရဒါမျိုးဆိုရင်တော့ လက်
မြောက်ရုံ ရှိတော့ဒါဘဲ။ ရှေ့ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တနေ့အတွင်းမှာ ကိုယ် ကိုယ်ကို ‘သတိ’ လို့ အမိန့်ပေးဘို့
အကြိမ် ၅၀!၁၀၀လောက် သတိရပြီး သတိယှဉ်တဲ့စိတ်မျိုးနဲ့ တမိနစ်
လောက် ဖြစ်စေ နေတတ်တဲ့ အခါကျတော့ မြင်ကာမတ္ထ၊ ကြားကာမတ္ထ
အလုပ်ကို စမ်းကြည့်ရမယ်။ စမ်းတာကတော့ ချောင်ကောင်းကောင်း
တနေရာမှာထိုင်ပြီး ‘သတိ’ လို့ ကိုယ် ကိုယ်ကို အမိန့်ပေးပြီး ၅မိနစ်
သို့မဟုတ် ၁၀မိနစ်လောက် အဓိဋ္ဌာန်နဲ့ ငြိမ်ငြိမ်နေရမယ်။ ရှေ့ အ
ကြောင်း၊ နောက်အကြောင်းတွေကို မစဉ်းစားဘဲ။ သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်နဲ့
နေလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ အများအားဖြင့် ကြားမှုကလေးဟော့ဖြစ်ပေါ်
လာတတ်တယ်။ သတိနဲ့ နေတဲ့ အလေ့ အကျင့် လုပ်ထားလို့ တော်တော်
ရင့်ကျက်လာတဲ့ ယောဂီတယောက်အဘို့မှာတော့ အသံတခု ကြားတဲ့
အခါမှာ ဟိုတုန်းကတော့ အသံနောက်ကို ချက်ခြင်းလိုက်ပြေးပြီး။ အရှည်
ကြီး စဉ်းစားတတ်သော်လဲ ခုကျတော့ အသံကနားထဲဝင်လာပြီး ကြား
စိတ်ကလေးဖြစ်နေပါတကားလို့ သိလာလိမ့်မယ်။ ထူးခြားချက်တခုက
လူရိုးရိုးမှာတော့ အသံကြားရင် အပြင်ထွက်လိုက်တတ်တယ်။ သတိယှဉ်တဲ့
စိတ်ဖြစ်အောင် လေ့ ကျင့်ထားတဲ့ ယောဂီအဘို့မှာတော့ စိတ်က အပြင်
ထွက်မလိုက်ဘဲ အတွင်းကနေပြီး စောင့်သိနေတဲ့ ဘဘောမျိုး ဖြစ်လာ
တယ်။ ထိန်းဘို့ခက်တယ်ခက်တယ်နဲ့ ပြောကြခြင်းဟာ တခြားကြောင့်
မဟုတ်ဘူး။ သတိယှဉ်တဲ့ စိတ်ဖြစ်ဘို့ အလေ့ အကျင့် လုပ်ထားလို့ ပါ
ဘဲ။ ကြားကာမတ္ထ၊ မြင်ကာမတ္ထ ဆိုတဲ့ အလုပ်ဟာ ချက်ခြင်း ထလျှင်ဘို့
ခဲယဉ်းဒါကတော့ အမှန်ဘဲ။ အာနာပါန အလုပ်မျိုးလောက်တော့ မလွယ်
ပေဘူး”

တယောက်။ ။ “ဒါ ဘာကြောင့်လဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သဘာဝအားဖြင့် သမာဓိအလုပ်က လွယ်တယ်။ သတိ
အလုပ်ကခဲယဉ်းလို့ ပေါ့ဗျာ။ ဘယ်သူမဆို(ခလေးဖြစ်ဖြစ်) သုံးလေးရက်
လောက် အာနာပါနလုပ်လိုက်ရင် စိတ်တောင်ငြိမ်လာတယ်။ သတိအလုပ်
ကတော့ ရက်သတ္တပတ်လောက်နဲ့များတော့ ယောင်ချာချာ ဖြစ်နေသေး
တဲ့ ယောဂီတွေ အများကြီးတွေ့ရဘူးတယ်။ အချို့မှာ ဝီရိယနဲ့တော့ တလ
လောက်နဲ့ တောင် ဘာမှမဟုတ်သေးဘူး”

ပျံ့။ ။ “တချို့ ဂိုဏ်းတွေမှာ ဂုရုလောက်နဲ့ တောင် ပေါက်
ရောက်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဆရာကြီးနည်းက ဒီလိုဆိုရင် လူတွေ စိတ်
ပျက်ကုန်ကြမှာပေါ့ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “သတိ ဦးစီးပြီး လုပ်ရတဲ့ အလုပ်မျိုးမဟုတ်ရင် သူတို့ပေါက်
ရောက်ကြတယ် ဆိုတာ ကျွန်တော်တော့ သံသယမကင်းဘူးဗျာ။ သတိ
ပဋ္ဌာန်အလုပ်မှန်ရင် သတိကို အရေးတကြီး မွေးယူရမှာချည်းဘဲ။ သမာဓိ
နဲ့ ချည်း စနစ်သွားလို့ စျာန်လမ်းကိုသာ ရောက်နိုင်တယ်။ ပညာဘက်
ကိုမရောက်တတ်ဘူးဗျ”

ပျံ့။ ။ “ကိုင်းဆရာကြီးရယ်။ လမ်းချော်တယ်ဆိုတဲ့ လူတွေကိုထား
ပါတော့ ဒီဋ္ဌေဒီဋ္ဌမတ္တနည်းကိုသာ ပြောပါ တော့။ ဆရာကြီးက စ၊ လယ်
အဆုံး ပြောပြမယ်လို့ ဆိုတယ်ဟုတ်လား။ ရှေးဦးစွာ သတိ သက်သက်
မွေးယူတာက အစပေါ့ ၊ ဒါကိုတော့နားလယ်ပါပြီ။ အလယ်ရောက်တော့
ဘယ်လိုလဲ ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “ခုနစ်ကပြောခဲ့ပါပြီ။ သို့သော် ထပ်ပြီးရှင်းပါဦးမယ်။ သတိ
ယှဉ်တဲ့ စိတ်မျိုးနဲ့ အတန်ကြာအောင် နေတတ်လို့ တနေရာမှာနေစမ်း
လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ ပင့်ကူအိမ်ဗဟိုချက်မှာ ထိုင်စောင့်နေတဲ့ ပင့်ကူဆီ
ကို ပင့်ကူမျှင်လှုပ်ရှားမှုကလေးတွေဟာ ပြေးပြေးလာကြသလိုနား၊ မျက်စိ၊
နှာခေါင်း အစရှိတဲ့ ဒွါရပေါက်များက အာရုံများဟာ ယောဂီရဲ့ မနော
ကို လာလာတိုက်ကြလိမ့်မယ်။ ဒီအခါမှာ သတိယှဉ်ဘို့ အလေ့အကျင့်
လုပ်ထားတဲ့ ယောဂီဖြစ်လေတော့ အာရုံနောက်သို့ (အပြင်ထွက်ပြီး)
မလိုက်ဘဲ ကြားကာမတ္တ၊ မြင်ကာမတ္တ၊ နံကာမတ္တဆိုတဲ့ အတိုင်း နေတတ်
လာပါလိမ့်မယ်”

ပျံ့။ ။ “ဒီတော့ကော ဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “လက်တွေ့အလုပ်လုပ်တဲ့အခါကျတော့ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု
အစရှိတဲ့ အာရုံအသစ်များ နောက်သို့ လိုက်ခြင်းထက် ဓမ္မာရုံ ခေါ်တဲ့
အတွေ့အကြုံ အဟောင်းကလေးတွေ ပေါ်ပေါက် လာခြင်းက သာပြီး
အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်းကို တွေ့ရတတ်တယ်”

တယောက်။ ။ “ဥဒါဟရုဏ် ဆောင်ပြပါဦး ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ပင့်ကူအိမ်ထဲမှာ ပင့်ကူကောင် ထိုင်စောင့်သလို ငြိမ်နေတဲ့
အခါမှာ အသံတွေ၊ အနံ့တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့နောက်ကို မလိုက်တော့ဘဲ

မနေ့က တုန်းက ‘ခင်ဗျားလို့ လူနဲ့ ၊ တရားနဲ့ ၊ ဝေး သပေါ်ဗျာ။ မျက်မျက်ကလေး မစားရရင် နေနိုင်တဲ့ လူတယောက်မှ မဟုတ်ဘဲ’လို့ လူတယောက်က ပြောလိုက်ဘူးတဲ့ စကားလုံးပေါ်လာပြီး မခံချင်တဲ့ စိတ်ကလေး ဖြစ်လာတယ် ဆိုပါတော့။ ဒီတော့ သူက ‘တရားအားထုတ်ရင် အငတ်နေရမှာတဲ့လားဗျ။ ခင်ဗျားတို့ လူစုက သက်သတ်လွတ် စားနိုင်မှ တရားအားထုတ်လို့ ရတယ်ထင်နေသလား၊ ဘာလား ညှာလားနဲ့ စိတ်ထဲက ပြန်ပြောရင်း မခံချင်တဲ့ ဒေါသစိတ်ကလေး ဝင်လာတယ် ဆိုပါတော့၊ ဒီအခြင်းအရာတွေဟာ သတိလွတ်နေတဲ့ လက္ခဏာဘဲ မဟုတ်လားဗျာ”

တယောက်။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အား ထုတ်ခါစ ယောဂီ ဆိုရင်တော့ ဒီလောက်မက တော်တော် ရှည်ရှည်ကြီး မျောချင် မျောလိုက်နေမိမယ်။ သတိယှဉ်ဘို့ တော်တော်ကြီး အလေ့ အကျင့်ရထားတဲ့ ယောဂီတယောက် ဆိုရင်တော့ ပြုံးဆို သတိဝင်လားပြီ ဟယ်- ငါဘာတွေ စဉ်းစား နေပါလိမ့်ရယ်လို့ သတိ ပြန်ယှဉ်လိုက်ကရော ဆိုပါတော့၊ ဒါ မျိုး က လေးတွေ က တော့ ကြိမ်ဖန်များစွာ တွေ့ရမှာဘဲ။ ကြားမှု၊ မြင်မှု၊ နံ့မှုနောက်ကို မလိုက်ဘဲ ကြားကာမတ္တ စသည်ဖြင့် နေနိုင်စေကာမူ တော်တော်ကလေး ကြာတိုင်း အဟောင်းအာရုံကလေးတွေက ဖျတ်ကနဲဖျတ်ကနဲ ပေါ်လာတတ်တယ်”

ပျံ။ ။ “ဒီတော့ကော ဘယ် နှယ် လုပ်ရမလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အလုပ်ကတော့ တခြားမရှိပါဘူး။ အဟောင်း အာရုံ ကလေးများ ပေါ်လာတိုင်း၊ ရှည်ရှည်ကြီး၊ ကြာကြာကြီး၊ မလိုက်မိစေ ရအောင် သတိစီရိယနဲ့ နေမယ်လို့ အားခဲထားရုံရှိဒါဘဲ”

ပျံ။ ။ “နောက်တော့ကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အဟောင်းအာရုံ ကလေးတွေ စိတ်ကူးကလေးတွေ ပေါ် ပေါ်လာတိုင်း သတိနဲ့ ဖြတ်လိုက်လို့ ပြတ်ပြတ်သွားဖန် များလာတော့ ယေ- ခိုကိတ်ထဲမှာ တခု သဘောပေါက်လာလိမ့်မယ်”

ပျံ။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဆိုပါတော့၊ ခုနက်က ဥဒေါ်ဟရုဏ် တင်ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း၊ ခင်ဗျားနဲ့ တရားနဲ့ ဘာဆိုင်သလဲလို့ ဝူပြောတဲ့လူအကြောင်း ပြန်ပေါ်ပြီး မခံချင်စိတ်ဖြစ်နေတုန်း၊ ပြုံးဆို သတိရလိုက်လို့ ဟိုလူရော၊ စကားရော၊

ပျောက်သွားတယ် ဆိုပါတော့၊ ဒီအခါမှာ ကျွန်တော် စာအုပ်မှာ ရှင်းပြ ဘူးတဲ့ ဒိဋ္ဌလောကနဲ့ အိမ်မက်လောက အကြောင်းကို ထပ်ပြီး သဘော ကျလိမ့်မယ်။ ဟုတ်သားဘဲ၊ သူ့ အကြောင်းကို သွားစဉ်းစားမိလို့ သူ့ အပေါ်မှာ ဒေါသစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတာဘဲ။ အခု သတိယှဉ်တဲ့စိတ် ဖြစ် လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဟိုလူလဲ မရှိတော့ဘူး။ သူ့ စကားလဲ မရှိတော့ ဘူး။ ဒါကမှ ဒိဋ္ဌလောကဘဲ။ ငါဒေါသဖြစ်ရခြင်းဟာ ဒိဋ္ဌလောကထဲမှာ မနေဘဲနဲ့ အိမ်မက်လောကထဲ ရောက်သွားမိတဲ့အတွက် ဖြစ်ရခြင်းဘဲ။ အိမ်မက်လောကထဲမှာ ရောက်နေရင် ငါ့စိတ်ဆင်းရဲတယ်၊ ဒိဋ္ဌလောက မှာထားရင် ငါ့စိတ်ငြိမ်းမှု ရတယ်၊ တကယ်ရှိတာလဲ မဟုတ်ဘဲ၊ ငါက ခေါ်ယူပြီး ငါ့စိတ်ကို ဆင်းရဲအောင် ငါ ဘာကြောင့်ပြုထိုက်သလဲ အစ ရှိတဲ့ အမှန်သဘောတရားတွေကို သူ့မြင်လာတတ်တယ်”

တယောက်။ ။ “ဒီလိုဆို ကျွန်တော်တို့လဲ သိသားဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်။ သို့သော် ခင်ဗျားတို့သိတာက သုတမယ ဉာဏ်၊ အလွန်ဆုံး စိန္တာမယဉာဏ်ဘဲရှိမယ်။ လက်တွေ့သဘောမျိုးမဟုတ် ဘူး။ ကျွန်တော် ပြောသလို လက်တွေ့ကျင့်သုံးအားထုတ်တဲ့ ယောဂီအဖို့ တော့ အိမ်မက်လောကထဲမှာ နေခြင်းထက် ဒိဋ္ဌလောကထဲမှာ နေရခြင်း က အကျိုးများတယ်လို့ ကိုယ် ဟာကိုယ် လက်တွေ့ သိလာတဲ့ အချိန်က စပြီး ဒိဋ္ဌလောကထဲမှာ ကြာကြာနေလို့ ဖြစ်နိုင်လာတယ်။ သူက သတိ ယှဉ်တဲ့စိတ်မျိုးဖြစ်ဖို့ အလေ့ အကျင့်ကလဲလုပ်ထားလေတော့ ဒိဋ္ဌလောက ထဲမှာ စိတ်က ခဏခဏထားဘို့ သတိရပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်ကျက်လာ နိုင်တယ်”

ပျံ။ ။ “ဘယ်လို ရင့်ကျက်လာခြင်းလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီနည်းနဲ့ အားမထုတ်ခင်တုန်းကတော့ ခုနစ်က လူ အကြောင်းကို သူက စဉ်းစားလိုက်ရင် ယခု ချက်ခြင်း လက်ငင်းဟိုလူက ပြောနေသလိုအဟုတ်တကယ်ကြီးထင်ပြီး ဒေါသတွေဘာတွေဖြစ်ခဲ့မိတယ်။ အခုတော့ပြီးပြီးသားဟာပြီးခဲ့ပြီ အခုပြောနေဒါ မဟုတ်လို့ ဒေါသဖြစ်စရာ အကြောင်း မရှိတော့ဘူးဆိုဒါတော့ သူ့သဘော ပေါက်လာတတ်တယ်”

တယောက်။ ။ “ပြီးပြီးသားဟာ ပြီးခဲ့ပြီဆိုဒါမျိုးကတော့ လူတိုင်း ပြောတတ်ကြဒါဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မှန်တယ်။ လူတိုင်းပြောတတ်ကြတယ်။ သို့သော် လူတိုင်းက

ပြောသာ ပြောတယ်။ သူ့ စိတ်ထဲမှာ ပြီးမသွားဘူး။ ခုပြန်စဉ်းစားလိုက်ရင် ခုဖြစ်နေသလိုဘဲ ရှိတတ်တယ်။ ကျွန်တော် ယောဂီ ကတော့ ကိစ္စတခု ပြီးဆုံး သွားရင် တကယ် ကို ပြီးဆုံး သွား တယ် လို့ သူ့ စိတ်ထဲမှာ ကောင်းကောင်းကြီး ရှင်းနေဒါဘဲ။ ဒီ အမြင်ဟာ ဒီဋ္ဌဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ် ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အမြင်ဘဲပျ။ ဒီဋ္ဌလောကနဲ့ အိမ်မက်လောက အကြောင်းကို သဘောပေါက်သွားတဲ့ ဉာဏ်အမြင်ဘဲ”

ပျ။ ။ “ဒီတော့ ဘယ်လို အကျိုးတရားမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာသလဲ ဆရာကြီး”

နုပျ။ ။ “ဒီ ဉာဏ်လောက်ကိုဘဲ ခဏခဏ အသုံးချရင် လောကဓံ ၏ ထိုးကြိတ်ခြင်းကို အတော်ကြီး ခံတတ်လာတယ်ပျ။ ကျွန်တော် ဒီဋ္ဌ လောကနဲ့ အိမ်မက်လောက ယှဉ်ပြုတဲ့နည်းက အခြား အခြားသော နည်းတွေနဲ့ ခြားနားတဲ့ အချက်ကြီး တခုရှိတယ်”

ပျ။ ။ “ဘာလဲဆရာကြီး”

နုပျ။ ။ “တချို့ နည်းတွေကတော့ သူ့ နေရာမှာ ထိုင်ပြီး လုပ်နေတဲ့ အခိုက်မှာ သမာဓိရပြီး စိတ်ငြိမ်သက်နေခြင်း မှန်ပါတယ်။ နေရာက ထလာပြီး လူတွေနဲ့ရောလိုက်လို့ လောကဓံ နဲ့ တိုက်လိုက်တဲ့အခါ ကျ တော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်း ထဲ ဝင်ပြေးရဦးမလို့ ဖြစ်နေ တတ်တယ်။ ကျွန်တော် ရဲ့ ကျင့်စဉ်ကတော့ နေ့စဉ်နဲ့ အမျှ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အခြင်း အရာတွေ(EVERY DAY LIFE)ပေါ်က အလုပ်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်လေ တော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းထဲ ဝင်ပြေးဘို့ မလိုဘူး။ အဖြေချက်ခြင်း တွေ နိုင်တယ်”

ပျ။ ။ “ထပ်ရှင်းပါဦးဆရာကြီးရယ်။ နေ့စဉ် ဘယ်လိုတွေ နေဒါ မျိုးလဲ”

နုပျ။ ။ “နေ့စဉ်တွေတတ်တဲ့ အခြင်းအရာမျိုးဆိုတာက တခြားကို ဆိုခြင်းမဟုတ်ဘူးပျ။ အိမ်မက်လောကကို ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။ ခုနစ်က ဥဒါဟရုဏ်တင်ပြခဲ့တဲ့ လူအကြောင်းကို ပြန်ကောက်ကြဦးစို့ ပျ။ တရား နဲ့ ခင်ဗျားနဲ့ ဘာဆိုင်လို့ လဲလို့ ဝံ့ပြောတဲ့ လူအကြောင်းကို သတိရလာ တဲ့အခါမှာ ခင်ဗျားတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသမားက ဘယ်လိုဖြေဖျောက် မလဲ အလွန်ဆုံး ဒီအကြောင်းကို မစဉ်းစားနဲ့ လို့ ဆိုပြီး သမာဓိနဲ့ ထိန်း နိုင်ရုံဘဲရှိမယ်။ ကျွန်တော် ရဲ့ ဒီဋ္ဌဒိဋ္ဌမတ္တံ ယောဂီ က တော့ ဒီဟာ

တကယ်မှမဟုတ်ဘဲ။ အိပ်မက်လောကထဲက လူကဘဲလို့ နှလုံးသွင်းနိုင်
လေတော့ အပူကြီးသက်သာခွင့် ရသွားနိုင်တယ်။ သူတို့ရဲ့ သမာဓိအလုပ်
နဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ ပညာအလုပ်ဟာ လောကနဲ့ အတိုက်ခံရတဲ့ အခါ
ကျတော့ ဘယ်သူက သက်သာရာရတယ်ဆိုတာကို ခင်ဗျားကို ကိုယ်ပိုင်
ဥာဏ်နဲ့ စဉ်းစားချေကြပေတော့ဗျာ”

ပျံ။ ။ “စဉ်းစားပါ မယ် ဆရာကြီး”

နှုပ်။ ။ “ကိုင်း၊ အစနဲ့ အလယ်တော့ ပြီးပါပြီ။ အဆုံးအကြောင်းကို
တော့ နောက်များမှ ဆွေးနွေးကြဦးစို့လေဗျာ”

ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌမတ္တိံ ကျင့်စဉ်ဖြင့် မဂ်ဆိုက်ပုံကို ဖော်ပြခြင်း

(လောကဓံကို ခံနိုင်ပုံအမျိုးမျိုး)

ဤစာအုပ် ဆွေးနွေးခန်း (၇) ၌ ဖော်ပြသည့် လူပျံတော်နှင့် ယောဂီတို့သည် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ကမှ ကျွန်ုပ်ထံသို့ လာရောက်ကြရာ အဖော်နှစ်ယောက်တို့ကား မပါလာကြပေ။

နုပိ။ ။ “ခင်ဗျားတို့နဲ့ မတွေ့ရတာ အတော်ကြာ သွားပြီ ဗျို။ တနှစ်လောက်တောင် ရှိသွားပြီထင်တယ်။ ဟိုမိတ်ဆွေ နှစ်ယောက်ကော ပါမလာကြဘူးလား”

ပျံ။ ။ “သူတို့က တောင်ပြုံးပဲ့ သွားကြထင်ပါရဲ့ ဆရာကြီး။ တရားဆွေးနွေးတာကို နားထောင်တဲ့ ဝါသနာပါကြတယ် ဆိုပေမယ့် တောင်ပြုံးသွားရတာလောက်တော့ ပျော်ကြဟန် မတူပါဘူး ဆရာကြီးရာ။ ကျွန်တော်တို့ မရောက်ကြတာကတော့ ဆရာကြီးက ရုရှားပြည် သွားလိုက်၊ ရန်ကုန်သွားလိုက်၊ မိုးကုတ်သွားလိုက်၊ ဝက်လက်သွားလိုက်နဲ့ သတင်းကြားရလေတော့ ကျွန်တော်တို့လဲ မလာကြဘူး ဆရာကြီးရေ။ ကျွန်တော်တို့က ရုရှားပြည် ဆရာကြီး သွားလေတော့ ကွန်မြူနစ်များ ဖြစ်လာပြီလားလို့ အောက်မေ့နေကြဒါ”

နုပိ။ ။ “ကျွန်တော် ကွန်မြူနစ် ဖြစ်သွားရင် ရုရှား မသွားခင် ကတည်းက ဖြစ်နေမှာပေါ့။ ကျွန်တော်က သူတို့ရဲ့ စီးပွားရေးစံနှစ်ကို သဘောကျတဲ့အတွက် ခင်ဗျားတို့က ကွန်မြူနစ်ခေါ်ချင်လဲ ခေါ်ကြပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် အဖို့ မနှစ်နာပါဘူး။ ခင်ဗျားတို့ လူစုသာ ဗဟုသုတ ခေါင်းပါးရာကို ကျမှာပေါ့ဗျာ”

ပုံ။ ။ “အလကား ကျီစားတာပါ ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့လဲ လူထု သကင်းစာ ဖတ်တဲ့ လူတွေပါ။ ဆရာကြီး အကြောင်းကို ရိပ်မိပါတယ်”

ဂ။ ။ “ဆရာကြီးဟာ တရားရှင်ဆိုပြီး ခင်ဗျားက သွားမကျီစား နဲ့ဗျ။ ဆရာကြီးက ကျွဲမြီးတိုတတ်တယ်”

နပ်။ ။ “ဟုတ်ပေ ဗျာ။ ခင်ဗျားတို့က ကျွန်တော် အကြောင်း တော်တော်သိနေကြသကဲ့သို့။ ကျွဲမြီးတိုတတ်တယ် ဆိုပေမင်္ဂ ကွန်မြူနစ် ထင်ရုံနဲ့ တော့ ဘယ်နှယ်မှ မရှိပါဘူးဗျာ။ ထင်သူများရဲ့ ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကို သနားရုံလောက် ရှိပါပါတဲ့”

ပျံ။ ။ “ကွန်မြူနစ် ထင်လို့ တော့ ကိစ္စမရှိဘူး။ လူကိုဖမ်းပြီး ထောင်ချမှ ကိစ္စရှိတယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နပ်။ ။ “ထောင်ချလို့ တောင် သိပ်ပြီး ကိစ္စမရှိပါဘူး။ တိုက်ပိတ်ပြီး လှောင်ထားမှ ကိစ္စရှိတဲ့လူပါ။ ကိုင်း ဒါတွေ တော်ကြပါစို့ဗျာ။ ဆွေး နွေးစရာ ဘာများ စဉ်းစားခဲ့ကြသလဲ”

ဂီ။ ။ “ကျွန်တော်တို့က စဉ်းစားဘို့ မလိုဘူးလေ။ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ စံ၊ လယ်၊ အဆုံး၊ ပြောပြမယ်လို့ ဆရာကြီး ပြော တယ် ဟုတ်လား။ အစနဲ့ အလယ်အကြောင်းကိုတော့ ဆရာကြီး ပြောပြီး ပါပြီ။ အဆုံးအကြောင်း ကြားနာပါရစေခင်ဗျား”

နပ်။ ။ “ကျွန်တော်လဲ မမေ့ပါဘူး သတိရပါတယ်။ သို့သော် ဒီအကြောင်းကို ဆက်မပြောခင်၊ ရှမ်းပြည်ဘက်က ဦးပဉ္စင်းကလေး တပါး ဆီမှ ရတဲ့ စာတစောင်အကြောင်းကို ပြောပြချင်သေးတယ်ဗျာ”

ဂီ။ ။ “အဲဒါကို နောက်မှပြော ပြီး။ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့် စဉ် အကြောင်းကို လက်ဦးပြောရင် မကောင်းပေဘူးလား ဆရာကြီး။

နပ်။ ။ “ဒီလိုပါဗျာ။ ချိပ်အဆက် ရှိနေလို့ပါ။ သူ့ အကြောင်း ကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြရင် ခင်ဗျားတို့ သိလိုတဲ့ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ရဲ့ ဆုံးပုံကို သာပြီးသဘော ပေါက်လွယ်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် မြင်ထား လို့ပါ’

ဂီ။ ။ “သည်လိုဆိုလဲ ပြောပါဆရာကြီး”

နပ်။ ။ “ဦးပဉ္စင်းကလေးရဲ့ စာထဲမှာ ရေးလိုက်ပုံက ကျွန်တော်ရဲ့ ဒီဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ်ကို သူဖတ်ကြည့်ပါတယ်တဲ့။ ကောင်းလဲ ကောင်း ပါတယ်တဲ့။ သို့သော် ဒီ နည်းဟာက ပါရမီရင့်ကျက်ပြီးတဲ့ လူများအဖို့

သာ ဖြစ်နိုင်လိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်တဲ့။ သူ့မှာလဲ တခြားနည်းတခုနဲ့ အား ထုတ်ထားလို့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနတွေဟာ လေးပုံ သုံးပုံ လောက်သာ ကျန်တော့လို့မို့။ လောကဓံရဲ့ တိုက်ခတ်ခြင်း ဒဏ်ကို အများကြီးခံနိုင်ရည် ရှိနေပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် သူ့ဆီလာပြီး သူတို့နည်းကို စမ်းသပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော့ နည်းနဲ့ ကျွန်တော် အားထုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ ရှမ်းပြည်ကို တခေါက်လောက် လာစေချင်တယ် တဲ့ ဖိတ်ခေါ်လိုက်တယ်’

ဂီ။ ။ “တယ်လာတဲ့ ဦးပဉ္စင်းပါလား”

နုပီ။ ။ “ခေတ်ပညာတတ်။ ဝါက လေးဝါတဲ့ ခင်ဗျ”

ပျံ။ ။ “လူငယ်ဆိုတော့ ရဲဒါပေါ့လေ။ ဆရာကြီးကို ဒီလိုရေးဝံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တော်တော် ရှားပါးလိမ့်မယ်ထင်တယ်”

နုပီ။ ။ “သံလျင်က ပဌမကျော် ဦးတိလောကဉာဏ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တပါး ကတော့ ကျွန်တော်ရဲ့ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌ မတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ အများ အမှန်တော့ ပြောစရာမရှိဘူး။ ဗုံဒွရဲ့နည်းဘဲ။ သို့သော် ခဲယဉ်းလှတယ် လို့တော့ သူ့စာအုပ်ကြီးထဲမှာ ရေးဘူးတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် အား ထုတ်ထားတဲ့ နည်းရှိတာတယ်လို့တော့ မရေးဘူး။ သူ့ဆီလာပြီး သူ့နည်းစမ်းလှည့်ပါလို့လဲ မခေါ်ဘူးပေဘူး”

ဂီ။ ။ “ဦးပဉ္စင်းလေး အကြောင်း ဆက်ပါဦးဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သူ့နည်းနဲ့ သူ တော်အောင် ပြင်ထားလို့ လောဘ ဒေါသ စသည်တို့ ရာခိုင်းနှုန်း ၇၅ လျော့ပါးပြီး လောကဓံ ကို ခံနိုင်ရည် ရှိနေတယ်လို့ သူကဆိုတယ်မဟုတ်လား”

ဂီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လော၊ ဒေါ၊ မော၊ မာတို့ လျော့ကုန်တယ် ဆိုတာတော့ ထားပါတော့။ ဒါမျိုးဟာက အတော်ကြာကြာ အတုနေပြီး ‘တို့’ ကြည့်မှသိနိုင် စကောင်းတယ်လို့ ကျွန်တော် ရေးဘူးပါတယ်။ သို့သော် လောကဓံ ကို ခံနိုင်ရည်ရှိတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုတော့ ကျွန်တော် နဲ့န ရှင်းပြချင်ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ဆိုပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခံနိုင်ပုံ ခံနိုင်နည်းက အမျိုးမျိုး ရှိတယ်ခင်ဗျ”

ဂီ။ ။ “ဟုတ်ကဲ့ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “နံပါတ် ၁ က လူတယောက်ဟာ အစစ အရာရာမှာ အကြောင်းညီညွတ်ပြီး အဆင်ပြေနေတဲ့ အလှည့်အပတ်မှာ သည်းခံခြင်း တရားနဲ့ အတော်အတန် လောကဓံ လောက်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသလို ဖြစ်နေ တတ်တယ်ခင်ဗျ”

ဂီ။ ။ “နုပိ။ ပျံ့တို့သည် သူတို့ ကြံ့ခိုင်ကြောင်းနှင့် တညီ တညာတည်း သဘောတူ ဝန်ခံကြသည်။”

နုပိ။ ။ “နံပါတ် ၂ ကတော့ ကျွန်တော် ငယ်တုန်းက ရှေ့နေကြီး တယောက် ဖွဲ့စည်းတယ်။ ရုံးက ပြန်ရောက်လာရင် ဘီဟိုက် ဘရန်ဒီ ဟတ် ပိုင် ကလေးတလုံးနဲ့ ဆိုဒါတလုံး သောက်လေ့ ရှိတယ်။ ဒါသောက်ပြီးရင် သားမယား သားသမီးတွေနဲ့ တဟဲ့ဟဲ့တဟားဟားနဲ့ တညနေလုံး အလွန် ကျေနပ်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ သားမယားများက နှလုံးမသာယာ စရာ သတင်း စကားမျိုးကို သူ့ရောက်ရောက်ချင်း ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ ဘရန်ဒီ ပုလင်းလေးကုန်တော့မှ ပြောကြတယ်။ ဟိုခေတ်က ဒေါက် ကတ်စီးတဲ့ခေတ်ဖြစ်လို့ မို့ ဘရန်ဒီ သောက်ပြီးဒေါက်ကတ်နဲ့ မြို့ကိုပတ်ဘို့ ဒေါက်ကတ်ပြင်ခိုင်းရာမှာ သူ့ မယားက မြင်းကြီးဟာ ဇောင်းတိုင်ကို ကန် မိလို့ ရွှေသာသွားကြောင်း ပြောခဲ့တာ ရှေ့နေကြီးက ဒါဖြင့်လဲ အေးတာ ပါဘဲကွယ် ဒေါက်ကတ် မောင်းရတာ ပင်ပန်းသားဘဲတဲ့ ပြောတယ်။ ရုံးမှ ရောက်ရောက်ချင်း ပြောရင်တော့ ‘တအိမ်လုံးသေဘို့ပြင်တော့’ တဲ့ ရှေ့နေကတော်က ကျွန်တော်ကို ပြောသေးတယ်”

ပျံ။ ။ “ဒါမျိုးကိုတော့ ဆရာကြီးက ပိုသိမှာပေါ့လေ”

နုပိ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ထားပါတော့။ ခင်ဗျား သင်္သန်းဝတ်နေ မိလို့ အသိနောက်ကျတယ်ဆို ပြီး ပိုကြိတ်မနေပါနဲ့။”

ဂီ။ ။ “နံပါတ် ၃ ကကောခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “နံပါတ် ၃ ကတော့၊ တချို့လူတွေဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကလေး ဘာလေး လုပ်လို့ သုံးလေးပတ်လောက် ရရင်ဘဲ၊ စိတ် ကလေးက တော်တော် သမာဓိ ကောင်းနေလေတော့၊ လောကဓံ ကို တောင် ခံနိုင်ပြီ ထင်လာတတ်တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်နေတဲ့ ယောဂီ တ ယောက် ပြောဘူးတယ်။ ခုနေအခါမှာ သူ့ အိမ်ကို မီးလောင်နေတယ်လို့ ကြားရရင် သူ့ စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုမှ မရှိဘူးတဲ့”

ပျံ။ ။ “တကယ်တုလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်ကဟုတ်လိမ့်မှာလဲခင်ဗျာ။ နောက်ကြာတော့ သူ့ သမီးလင်နောက် လိုက်ပြေးလို့ ပွက်ပွက်ရိုက်လို့ ဆိုဘဲ”

ဂီ။ ။ “ဒါကတော့ သားရေး သမီးရေးကို ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တော်စမ်းပါဗျာ။ သမီးလင်နောက် လိုက်ပြေးခြင်းဟာ အိမ်ကို မီးလောင်တာလောက် မဆိုးပါဘူး”

ပျံ။ ။ “ဒီပြင်ကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခန့်က ယောဂီ လောက်မကဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်နဲ့ တော်တော် ကြာကြာကြီး နေလာလို့ မို့ လောကဓံ ကို တော်တော်ခံနိုင်ရည်ရှိတဲ့ လူမျိုးလဲ တွေ့ဘူးပါတယ်။ သူကတော့ ဘယ်လိုကြောင့် ခံနိုင်ရည်ရှိသလဲလို့ တီးခေါက်စုံစမ်းကြည့်တော့ အလိုမကျမူ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါမှာ သူက ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အာရုံပြုပြီး နေလိုက်တယ်တဲ့ခင်ဗျာ။ ဒါကြောင့် သူက ခံနိုင်ရည်ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်”

ဂီ။ ။ “သူ့ ဟာလဲ ကောင်းပေသားဘဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကောင်းတော့ ကောင်းပါတယ်။ သို့သော် အကောင်းဆုံးနည်းတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ နံပါတ် ၄ ခဲ ထားလိုက်ပါဦး။ သူ့ထက် ကောင်းတဲ့နည်းတောင် တခုရှိသေးတယ်”

ပျံ။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သူ့ထက်သာတဲ့ နံပါတ် ၅ နည်း အကြောင်း ပြောဦးမယ်။ ဟိုရှေးတုန်းက ဂေါကဓ ဗုဒ္ဓနဲ့ စင်ပြိုင်လောက် ကျမလား မဆိုနိုင်ဘူး။ ဂရိတ်ပြည်မှာ ဆိုလား (STOICISM) ဥပေက္ခာဝါဒ ဂိုဏ်းတခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးတယ်။ သူတို့နည်းကတော့ လောကဓံနဲ့ ကြုံတွေ့တဲ့ အခါမှာ လိနိပိန်ပြီး ခံတတ်ဘို့ ကြိုးစားရမယ်တဲ့။ ပူစရာရှိလဲ မပူနဲ့၊ ပျော်စရာရှိလဲ မပျော်နဲ့ စိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ ထားဘို့ အလေ့အကျင့် လုပ်ရမယ်တဲ့။ ကျင့်ပါများဟော့ ကြာလေ ကြာလေ အကျင့်ရပြီး ပျော်ခြင်း ပူခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်လာတယ်တဲ့ ခင်ဗျာ”

ပျံ။ ။ “ဒါ ဖြစ်နိုင်သလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “လေ့ကျင့်ရင် ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ကျွန် တော် လဲ ယုံကြည်တယ်ဗျာ”

ပျံ။ ။ “ဒီလိုဆို သူတို့နည်းကလဲ ဟန်ပေသားဘဲ ဆရာကြီး။ ဟုတ်ခဲလို့ ရှိရင် ထောက်ခံထိုက်တာပေါ့”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျား ကျေနပ်သလား”

ပျံ။ ။ “ကျေနပ်ရမှာပေါ့ ဆရာကြီးရယ်။ ကျွန်တော် တို့ လဲ လောကဓံကို ခံနိုင်တဲ့နည်းမျိုး ရှာနေကြတာဘဲ မဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “လက်တွေ့ လုပ်မကြည့်ဘဲ၊ ဒါလောက်ကိုသာ လေ့လာ ခဲ့တဲ့ ခင်ဗျားတို့ လူစုံဟာ ဒီလိုဟာမျိုးကျတော့၊ ချော်ကုန်တတ်တာဘဲဗျ”

ပျံ။ ။ “ဘာ့ကြောင့်လဲ ဆရာကြီးရယ်”

ဂီ။ ။ “ကျွန်တော်လဲ သဘောကျတာဘဲ ဆရာကြီး။ လောကဓံကို အောင်တယ်ဆိုရင် ဟုတ်ပေတာပေါ့”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့ လက်တွေ့ အားထုတ်တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီမျိုး လဲ မိသွားပြီဟုတ်စ”

ဂီ။ ။ “ကျွန်တော်တော့ သဘောကျတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်မှာပေါ့လေ။ ခံနိုင်ရည်ရှိတာ တခုတည်း ကြည့်ရင် တော့ ကြိုက်စရာပေါ့။ သို့သော် ဘာ့ကြောင့် ခံနိုင်ရည် ရှိတယ်ဆိုတာကို လဲ စစ်ဆေးကြည့်ဖို့ လိုသေးတယ်ခင်ဗျ”

ပျံ။ ။ “ဘယ်လိုစစ်ဆေးရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သမာဓိ ကောင်းခိုက်မို့ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းလား။ ဥပမာကွာ ဝါဒသမားတွေလို အလေ့ အကျင့်လုပ်ထားလို့ ခံနိုင်ခြင်းလား။ ဥာဏ် အမြင်ကြောင့် ခံနိုင်ခြင်းလားဆိုတာကို စစ်ဆေးရပေလိမ့်ဦးမယ်”

ဂီ။ ။ “ထပ်ပြီး ရှင်းပြပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော် ဆီကို စာရေးလိုက်တဲ့ ဦးပဉ္စင်းကလေးဟာလဲ ခုနစ်က ပြောခဲ့တဲ့ ဟာတွေထဲမှာ နံပါတ် ဘယ်လောက်က ဖြစ်နေသလဲ မဆိုနိုင်ဘူး”

ဂီ။ ။ “ကျွန်တော်တော့ နားမလည်သေးဘူး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သူဟာ ပြောင်းပြန်သဘောတရားကို မြင်ဘူးသေးတယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်ဘူး”

ဂီ။ ။ “ဘယ်လို ပြောင်းပြန်သဘောမျိုးလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဝိပဿနာ ဥာဏ်ဆယ်ပါးထဲက နံပါတ် ၁၀ ဖြစ်တဲ့ အနု လောမ ဥာဏ်ဆိုတာ ပြောင်းပြန်အမြင်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်”

ဂီ။ ။ “မရှင်းသေးပါဘူး ဆရာကြီးခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ စ၊ လယ်၊ အဆုံး။ ပြောပြမယ်ဆိုပြီး အစနဲ့ အလယ်ကို ကျွန်တော် ပြောပြီးခဲ့ပြီ၊ ဒီကနေ့ အဆုံးအကြောင်းကို ကျွန်တော်ပြောပြပါ့မယ်လို့ ဂတိပေးခဲ့တယ် ဟုတ်လား”

ဂီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကျွန်တော်က ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ အဆုံးမှာ ပြောင်းပြန် သဘောသက်ရောက်တဲ့ ဉာဏ်အမြင်မျိုး ပါရှိခြင်းကို ပြောပြချင်လို့ ပလ္လင်ခံတဲ့အနေနဲ့ ဒီစကားတွေ ပြောလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “အမိန့် ရှိပါဦး ဆရာကြီး။ ပြောင်းပြန်အကြောင်း သိပါရစေ”

နုပီ။ ။ “စေ့ စေ့ ပါအောင် စဉ်းစားပြီး နားထောင် ကြနော်။ ကျွန်တော်ပြောမှာက ယပ်လှဲ တရားဟောတာမျိုးလို့ ဇိမ်က လေးနဲ့ နားထောင်လို့ ရတဲ့ တရားမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့မှာ ပါရှိတဲ့ ပညာ ပါရမီကို အစွမ်းကုန် ညှစ်ထုတ်ပြီး စဉ်းစဉ်းစားစား နားထောင်ပါမှ ရေးရေးလောက်ဘဲ နားလည်နိုင်မယ်ထင်တယ်။ ဒီလက်ထက်မှာ ဘယ်သူ့မှ မဟောပြောဘူးသေးတဲ့ ‘ပြောင်းပြန်ဉာဏ်’ အမြင်ကို စဉ်းစားဉာဏ် ရှိသူများ ရိပ်မိနိုင်လောက်အောင် ကျွန်တော် ကြိုးစားပြီး ရှင်းပြပါမယ်”

ပျံ။ ။ “တယ်လဲ ကြိုးဝါးလိုက်ပါကလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “လူတွေက ဉာဏ်တော်တော် ဝေးကြတယ်ဗျ။ လူပုဂ္ဂိုလ် အနေနဲ့ ပညာပါရမီရင့်သန်တဲ့ လူစားမျိုး ရှိနိုင်တယ်လို့ လက်မခံချင် တတ်ဖူး။ ထေရ်ကြီး ဝါကြီးထဲက ပြောဟောမှ ကြားနာထိုက်တယ်လို့ ယူဆတတ်ကြတယ်။ အနောက်နိုင်ငံများမှာတော့ တယောက်ယောက်က ‘ထူး’တဲ့ စကားတလုံး ထွက်လာတဲ့အခါမှာ သဘာဝမကျဘူး ဆိုပါက ဝိုင်းပြီး တွယ်ရင်လဲ တွယ်ကြတယ်။ သဘာဝကျတယ်ဆိုရင်လဲ ထောက်ခံ ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီကတော့ မြို့နေတဲ့လူတွေက များတာဘဲ”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးက အတွယ်ခံချင်လို့ လားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “စေတနာ မှန်မှန်နဲ့ တွယ်တဲ့လူရှိရင် ကြားချင်ပါတယ်။ ဣသာသဘောနဲ့ အရမ်း ကလောင်တုတ်ချင်တဲ့ လူမျိုးတော့ အရေးမလုပ် ပါဘူး”

ဂီ။ ။ “ပြောင်းပြန်သဘော အကြောင်း ကြား ပါ ရ စေ တော့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကောင်းပါပြီ။ သို့သော် အဖျားဆုတ်ပြီး ပြောလို့ ခင်ဗျား တို့ နားမလည်ဘဲ ရှိနေမယ်။ အလည်ပိုင်းက အကြောင်းကို နဲ့နဲ့လောက် ပြန်ကောက်ဦးမှ ရှင်းမယ်ထင်တယ်”

ဂီ။ ။ “အမိန့်ရှိပါခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အရ ယုံယုံကြည်ကြည် ကြီးကြီး စားစား အားထုတ်တဲ့ ယောဂီ တယောက်ဟာ တဖြည်းဖြည်း သတိ မြဲမြဲလာပြီး၊ တချို့တချို့မှာ မိနစ် ၂၀- ၃၀ စသည်ဖြင့် သူ့ စိတ်ကလေးကို သတိနဲ့ စောင့်ကြည့်နေနိုင်တဲ့ အခါမှာ သူ့ စိတ်ကတခြား။ သူက တခြား လိုလို ထင်မြင်လာတတ်ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ဆိုတဲ့ အတိုင်း ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့်အပေါ်မှာ အာရုံပြုလျက် ရှိတတ်ပါတယ်။ ကြားခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ နံခြင်း အစရှိတဲ့ အာရုံများဟာ သူ့ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် မထိခိုက်ဘဲ၊ မည်ကာမတ္တ လောက်သာ သူ့သိလိုက်ပါတယ်။ သို့သော် စိတ်ကူးကလေးတွေကတော့ တချက်ချက် ပေါ်တတ်ပါတယ်။ ကြာကြာ ကြီးတော့ သူ့လက်မခံဘူး။ သတိရလို့ စိတ်ကူးကလေး ပျောက်သွား သည်နဲ့ တပြိုင်နက်၊ ခုနစ်ကဟာ စိတ်ကူးဘဲ၊ စိတ်ကူးဆိုတာဟာ စိတ်ဘဲ၊ ခုနစ်က ပေါ်သွားတဲ့ အခြင်းအရာတွေဟာလဲ စိတ်ဘဲ၊ စိတ်ဆိုတာ ပေါ် ချည် ပျောက်ချည်နေတာဘဲ။ ကြည်နူးစရာ အာရုံတခုနဲ့ တွေ့လို့ ဝမ်းသာ သလိုလို ဖြစ်မိတာရယ်။ မှတ်လိုက်တာရယ်။ ကြိုက် လိုက် မိ တာ ရယ်။ သိလိုက်တာရယ်။ သူတို့ဖာသာ သူတို့ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် လုပ်နေ ကြတာဘဲ။ ငါက ခေါ်ယူတာလဲ မဟုတ်။ သူတို့ဖာသာ သူတို့ ပေါ်လာ ကြပြီး။ သူတို့ဖာသာသူတို့ အချိန်တန်တော့ ပျောက်သွားကြတာဘဲ။ ဒီအထဲမှာ ‘ငါ’က ဘယ်နေရာမှာ ပါလို့ လဲ။ ငါဆိုတာ ဘယ်မှာရှိလို့ လဲ။ အခုရှိတဲ့ ဥာဏ်အမြင် ကလေးတွေ ပေါ်လာတတ်ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ကောင်းပေတယ် ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့ အာနာပါန အလုပ်မျိုးက ဒီလို ဥာဏ်အမြင်မျိုးတွေ ပေါ်လာတာကို မကြုံဘူးပေဘူး ဆရာကြီး”

ပျံ။ ။ “ဟုတ်ပေတယ်ခင်ဗျာ။ စာနဲ့လဲ ကိုက်ညီပေတယ်။ ဒီလိုဆို ဟော့ အတ္တပြုတ်ရောလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီလောက်နဲ့တော့ အတ္တပြုတ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်သေးဘူးဗျ။ သို့သော် အတ္တပြုတ်ဖို့ လမ်းကြောင်းပေးသလို ဥာဏ်အမြင်များ ပေါ်လာခြင်းမျှသာ ရှိပါသေးတယ်”

ဂီ။ ။ “ရှေ့ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “အတ္တပြုတ်တဲ့ အဖြစ်မျိုးဟာကတော့ တချိန်တခါမှ ဘူးကနဲ ပေါ်ပေါက် လာတတ်တဲ့ အဖြစ်မျိုးဖြစ်တယ်။ သို့သော် ခုနစ်က ဥာဏ်အမြင်မျိုးဟာက ရှေ့ ဖော်ပြေး အနေနဲ့ တရေးရေး ပေါ်လာခြင်း မျှသာ ရှိပါသေးတယ်”

ဂီ။ ။ “ဆိုပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခုနစ်ကလို့ တချိတချိ ထိုင်ပြီး စိတ်ကို စောင့်ကြည့်တဲ့ အခါမှာ ဘယ်လိုမြင်တတ်သေးသလဲ ဆိုတော့၊ စိတ်ကူးကလေးတခု ဖြစ်ပေါ်တဲ့ အခိုက်မှာ တကယ်ထင်လိုက်ရတဲ့ အခြင်းအရာများဟာ မိမိကို ဝမ်းသာခြင်း၊ ပျော်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်စေတတ်တယ်။ သို့သော် တော်တော်ကြာတော့ ပျောက်ကုန်ကြတာပါဘဲ တကား။ တခဏတော့ တကယ်ထင်မိလို့ ပျော်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း ဆိုတာမျိုးတွေ ဖြစ်ရအောင်လဲ ဒီအာရုံ ပျောက်သွားတဲ့ အချိန်ကျတော့ ပျော်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း ဆိုတာတွေလဲ ပျောက်ကုန်ကြတော့ ဒါပါဘဲလား။ ပျော်စရာတွေ ပေါ်လာတာလဲ စိတ်ဘဲ၊ ပျော်တာလဲ စိတ်ဘဲ၊ ဒါတွေကို သိလိုက်တာလဲ စိတ်ဘဲ၊ လက်စသတ်တော့၊ စိတ်ဆိုတာဟာ တခဏချင်း၊ တခဏချင်း အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေတာ ပါဘဲလား။ သူ့မှာ ရေရာတဲ့သဘော၊ အနှစ်သာရရှိတဲ့သဘော ဘာမှ မရှိပါဘဲတကား။ အစရှိတဲ့ ဥာဏ်အမြင်တွေ ပေါ်ပေါက် လာတတ်ပါတယ်။ အခု ကျွန်တော် ပြောပြတဲ့ အခြင်းအရာကို ခင်ဗျားတို့ ငြင်းနိုင်သလားဗျာ”

ပျံနှင့်ဂီ။ ။ “မငြင်းနိုင်ပါဘူး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့လဲ သဘောကျတတ်တယ် မဟုတ်လားဗျာ”

ပျံနှင့်ဂီ။ ။ “ဟုတ်လဲ သဘောကျတတ်ပါတယ်”

နုပီ။ ။ “သို့သော် ကျွန်တော်က ပြောပြလို့ ခင်ဗျားတို့ သဘောကျတတ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီဥာဏ် အမြင်ဟာ ခင်ဗျားတို့ ပိုင်တာ မဟုတ်သေးဘူးဗျ။ စိတ်ကို ကိုယ်တိုင် စောင့်ကြည့်ပြီး ဒီဥာဏ်အမြင်မျိုး ကိုယ်တိုင် မြင်လာတော့မှ ခင်ဗျားတို့ ရင့်ကျက်လာတယ်”

ဂီ။ ။ “စမ်းသပ်ကြည့်ချင်တဲ့ ဆန္ဒတော့ ပေါ်လာပြီ ဆရာကြီးရေ။”

ပျံ။ ။ “ပြောင်းပြန်သဘော ဖြစ် ပေါ် ပုံ ကို အမိန့် ရှိ ပါအုံး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပြောပါမယ်။ ခင်ဗျားတို့ အသိဉာဏ် ခိုင်မြဲ ပါစေတော့ လို့ ချည်တုပ် နေရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ဂီ။ ။ “ကျွန်တော်တော့ ခိုင်မြဲပါတယ် ဆရာကြီး”

ပျံ။ ။ “ခင်ဗျားက ဆရာကြီးပြောနေလို့ သိနေတာဘဲ၊ ဘာခိုင် မြဲမှာလဲဗျ”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီး ပြောတဲ့ဟာတွေ သဘာဝကျတယ်လို့ ယုံကြည်မှု ခိုင်မြဲခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်။ ကိုယ်တိုင် မြင်လို့ ပြောလိုခြင်း မဟုတ်ပါဘူး ခင်ဗျ”

ပျံ။ ။ “ကိုင်းဆရာကြီး ပြောင်းပြန် အကြောင်း ပြောပြပါတော့ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားက ကြားချင် လှပြီလား။ ကျွန်တော်သတိပေးခဲ့တဲ့ အတိုင်း စဉ်စားပြီးနားထောင်ဗျနော်”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးက တယ်ဆွဲတာကိုး”

နုပီ။ ။ “လေးနက်တဲ့ကိစ္စ ဆိုတာမျိုးဟာ မြင်းပြေးသလို ခိုင်းခိုင်း ခိုင်းခိုင်းနဲ့ ပြေးသွားလို့ မကောင်းဘူး ခင်ဗျ”

ဂီ။ ။ “ဒီခေတ်ကမော်တော်ကားခေတ်၊ လေယာဉ်ပျံခေတ် ဒုုံးပျံ ခေတ် ဆရာကြီးရဲ့။ မြင်းပြေးတာလောက်နဲ့ နှိုင်းပြောလို့ မကိုက်တော့ ဘူး ခင်ဗျ”

ပျံ။ ။ “နေစမ်းပါဗျာ။ ဆရာကြီးက ဆွဲချင်နေရတဲ့ အထဲမှာ၊ ခင်ဗျားကရှည်အောင် ဝင်ရှုပ်နေပြန်ပါပြီ။ ပြောပါဆရာကြီး စဉ်းစားပြီး နားထောင်နေပါတယ်ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း—နားသောင်။ ခုနစ်က ပြောခဲ့သလို စိတ်ကလေးကို သတိနဲ့ စောင့်ကြည့်လို့ တဖြည်းဖြည်း ရင့်ကျက်ပြီး ဉာဏ်အမြင်တွေ ပေါ်ဖန်များတဲ့ အခါကျတော့ စိတ်ဆိုတာ အခိုင်အမာတကယ် ဟာကြီး မဟုတ်ပါဘဲ တကားလို့ အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် သဘောကျ နေရာက နေပြီး ဒါဖြင့်အဟုတ်ရှိ၊ တကယ်ရှိ၊ တကယ် ဟာ ဆိုတာက ဘယ်မှာ

လဲလို့ မိမိကိုယ်မိမိ မေးလိုက်တဲ့အခါမှာ ဘွားကနဲဆို ဉာဏ်အမြင်တခု ပေါ်လာတယ်ခင်ဗျ”

ပျံ့။ ။ “ပြောင်းပြန်သဘော ဆိုဒါက ဘယ်မှာလဲဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “နေပါဦးလေ။ ကျွန်တော်ပြောပါ့မယ်။ ကျွန်ုပ်နားလည်သည့် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးကို ကျွန်တော်ရေးခဲ့ တုန်းက၊ ပန်းချီ ဆရာက ကြံ ဖန်ပြီး ရေးထားတဲ့ ပန်းချီကားတခုမှာ အဖြူကိုနောက်ခံထားပြီး ကြည့် လိုက်တဲ့ အခါမှာ တောကားတောင်ကားကြီးအနေနဲ့ မြင်ရတယ်။ အနက် ကို နောက်ခံပြုပြီး ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ အဆောက် အဦကြီး တခုကို မြင်တယ်လို့ ရေးခဲ့တယ်မဟုတ်လား”

ဂီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဖတ်ဘူးပါတယ်”

နုပီ။ ။ “အဖြူပေါ်မှာ အနက်နဲ့ ရေးထားတဲ့ ပန်းချီကားဆိုရင် အများကအဖြူကိုနောက်ခံထားပြီးကြည့်တတ်တဲ့ထူးစံရှိလေတော့။ ခုနက် က အရုပ်ကားကို တောကားတောင်ကား အနေနဲ့ သာမြင်ရလို့ တောကား တောင်ကားကြီးဘဲလို့ သာ မှတ်ဆင်နေကြတယ်။ အဆောက်အဦ ကြီးရဲ့ သဏ္ဍာန်ကို ဘယ်သူမှ မမြင်မိကြဘူး။ ဒီကားအကြောင်းကို သိတဲ့ လူတယောက်က အနက်ကို နောက်ခံထားပြီး ကြည့်လိုက်တော့မှ ဘွားကနဲ ဆို အဆောက်အဦပုံ သဏ္ဍာန်က ပေါ်လာတယ်။ ဒီလူက အရုပ်ကားကြီးထဲ မှာ အဆောက်အဦပုံ သဏ္ဍာန်မြင်ကြရဲ့ လားလို့ မေးတော့ လူတွေက ဒီလူဟာ ရူးပြီထင်တယ်လို့ ပြောကြလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ သူကအနက်ကို နောက်ခံထားပြီး ကြည့်လိုက်ကြစမ်းလို့ ပြောလိုက်တော့မှ လူတွေက ကြည့်လိုက်ရာမှာ အဆောက်အဦကြီးကို မြင်ကြရလို့ ဟုတ်ပေတယ်လို့ ဆိုကြရတယ်။ အဖြူကို နောက်ခံထားပြီး ကြည့်လိုက်တော့ တမျိုးမြင်ရ တယ်။ အနက်ကို နောက်ခံထားပြီးကြည့်တော့ တမျိုးမြင်ရတယ်။ နားလည် ကြတယ်မဟုတ်လား။ အရိယာများကတော့ နှစ်မျိုးလုံးကြည့်တတ်တယ်။ ပုထုဇဉ်များကတော့ တမျိုးတည်းသာ ကြည့်တတ်ကြတယ်။ အရိယာ ပေခယ်လို့ နှစ်မျိုးလုံးကို တပြိုင်နက်တည်း ကြည့်လို့ မရဘူး။ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နေရခိုက်မှာ လောကကို မမြင်ဘူး။ လောကကို ကြည့်နေခိုက်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်ဘူး။ သို့သော် အလို့ရှိသလိုပြောင်းလဲပြီး ကြည့်နိုင်ကြတယ်။ ပုထုဇဉ်များ အဖို့တော့ လောကကိုသာ မြင်နိုင်ကြတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်

နိုင်ကြဘူး။ အရုပ်ကားကို လူတွေကကြည့်တော့ အဆောက်အဦကို မမြင်ရ၊ တောတောင် များကိုသာ မြင်ကြရသလိုပေါ့ဗျာ”

ပျံ။ ။ “တခုကိုအာရုံပြုတုန်းအခိုက်မှာ အခြားတခုကိုမမြင်နိုင်ဘူးဆို တဲ့ သဘောကိုတော့ နားလည်ပါပြီဆရာကြီး။ ပြောင်းပြန်သဘောနဲ့တော့ ကောင်းကောင်းကြီး မရှင်းသေးပါ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကောင်းပြီ။ ဒါဖြင့် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပြောပြပါမယ်”

ဂီ။ ။ “လုပ်ပါဦး ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “နိဗ္ဗာန်အကြောင်းကို စာထဲမှာရှာကြည့်ပြီး ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ စဉ်းစားလိုက်ကြတဲ့ အခါကျတော့၊ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဘာမှမရှိလို့ ဆိုတတ် ကြတယ် မဟုတ်ဘူးလား”

ပျံ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တချို့ကလဲ ဘာမှမရှိဘူးဆိုရင် လိုချင်စရာမဟုတ်ဘဲဖြစ်နေ မှာစိုးတဲ့ အတွက် သူတို့ဥာဏ်နဲ့ ကြံဆပြီး၊ ရုပ်နုနာမ်နုတမျိုး ရှိရမယ်လို့ ပြောကြတယ် ဟုတ်လား”

ပျံ။ ။ “မှန်ပါတယ်။ ပြောကြပါတယ်ဆရာကြီး။ ဘယ်သူမှန်ပါသလဲ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဘယ်သူမှ မမှန်ဘူးဗျ”

ဂီ။ ။ “ရှင်းပါဦး ဆရာကြီးရယ်။ တယောက်ယောက်ကတော့၊ မှန်ရမယ်ပေါ့။ ၂-ယောက်စလုံးတော့ မမှားနိုင်စကောင်းပါဘူးခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မှန်းဆပြီး ပြောခြင်းဖြစ်လို့ ဘယ်သူမှ မမှန်ဘူးဗျ”

ပျံ။ ။ “မှန်းဆပြီး ပြောခြင်း ဖြစ်ပေမင့်၊ တယောက်ယောက်ရဲ့ အတွေး အဆကတော့ မှန်ရမှာပေါ့ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်သူမှ မှန်ကန်အောင် မတွေးနိုင်ဘူးဗျ။ ကိုယ် တိုင်မြင်မှ သိနိုင်တယ်”

ပျံ။ ။ “ဒါကတော့ ဟုတ်ပါပြီ ထားပါတော့။ ပြောင်းပြန် သဘောက ဘယ်မှာလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “စေ့ စေ့ နားထောင်ကြနော်”

ဂီ။ ။ “စိတ်ချပါ ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့ အင်မတန် သိချင် နေကြပါတယ်”

နုပီ။ ။ “အမှန်ကဒီလိုဗျ။ ပုထုဇဉ်အနေနဲ့ နိဗ္ဗာန်အကြောင်းကို စာထဲကအတိုင်း မှန်းဆလိုက်တဲ့ အခါမှာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဟာ ဘာမှမရှိတဲ့ သဘောတရားမျိုးဘဲလို့ ယူဆတတ်ကြတယ် မဟုတ်ဖူးလား”

ပျံ။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျန်စဉ်အရ အားထုတ်တဲ့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ ယောဂီဟာ ဥာဏ်ရင့်ကျက်သထက် ရင့်ကျက်လာတဲ့ နောက်ဆုံး အချိန်ကျတော့ သူသိခဲ့သမျှ၊ သူ့အာရုံပြုခဲ့သမျှ၊ ပြုတတ်သမျှသော ရုပ်သဘာဝ နာမ်သဘာဝ တရားများမှတစ်ပါး၊ သည့်ပြင်ဘာမှ မရှိပါတကားလို့ ထင်မြင်လာခဲ့ရာက နေပြီး၊ သူ့ရှိတယ်လို့ မှတ်ထင်နေခဲ့တဲ့ ရုပ်တို့ နာမ်တို့ (လောကကြီး တခုလုံး) ဗြုန်းကနဲ ပျောက်ပြယ်သွားပြီး၊ ဘာမှ မရှိဘူးလို့ ယူဆလာခဲ့တဲ့ သဘာဝကြီးကမှ အဟုတ်တကယ် ရှိတာပါတကားလို့ ဘူးကနဲ ထင်မြင်လာတယ်”

ဂီ။ ။ “ပြောင်းပြန်က ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ရှိတယ်လို့ ထင်မှတ်ခဲ့တဲ့ ဟာတွေက ချုပ်ပျောက်သွားပြီး၊ မရှိဘူးလို့ ထင်ခဲ့တဲ့ သဘာဝကြီးဟာက အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိလို့ ထင်မြင်လာခြင်းဟာ ပြောင်းပြန်သဘော မဟုတ်ဘူးလား ခင်ဗျာ”

ပျံ။ ။ “တောကား တောင်ကားလို့ မြင်နေရာကနေပြီး အဆောက်အဦကြီးကို မြင်လာတဲ့ သဘောပေါ့လေ ဟုတ်ပေ ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်သေးပေမယ့် နိဗ္ဗာန် သဘောကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ရိပ်မိပြီ ဆရာကြီးရေ။ သည်လို့ရှင်းအောင် ပြတာမျိုးကို တခါမှ ကျွန်တော် မကြားဘူး။ မဖတ်ဖူးပါဘူး။ ဆရာကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော် ဝန်ခံပါတယ်”

နုပီ။ ။ “သည်တော့ အရိယာများဟာ လောကဓံကို ခံနိုင်ရည် ရှိတယ်။ ဆိုတာက ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ သဘာဝကြီးကို အာရုံပြုတတ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဂရိတ်ပြည်က ဥပေက္ခာဝါဒ သမားများလို အကျင့် လုပ်ထားခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ဖလသမာပတ် ဝင်စားတယ် ဆိုပြီး ‘လစ်’ သွားလို့ လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ ပြောင်းပြန်အဖြစ် မျိုးကို တကြိမ်တခါမှ မမြင်ဘူးဘဲနဲ့ ဖလ သမာပတ် ဝင်စားနိုင်တယ် ဆိုတာကိုလဲ ကျွန်တော် မယုံနိုင်ဘူးခင်ဗျ”

ဂီ။ ။ “အရိယာ အဆင့်ဆင့်ရှိတဲ့အနက် လောကဓံကို ခံနိုင်ရည်ရှိပုံ အတူတူဘဲလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မတူပေဘူးဗျ။ အောက်တန်း အရိယာမျိုး အဖို့ကတော့ မခံချင်စရာ၊ မခံနိုင်စရာ အမှုကိစ္စကလေးတွေ ကြုံတွေ့တဲ့အခါမှာ ချက်ခြင်းတော့ ထိခိုက်သေးတာဘဲ။ သို့သော် သူမြင်ထားဘူးတဲ့ အမြင်ကို ပြန်လည်ပြီး သုံးသပ်ဖို့ သတိရပြီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အလိုမကျမှုဟာ ပျောက်ပျက်သွားတာဘဲ”

ဂီ။ ။ “အာသဝေါကင်းပြီးတဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတော့ကော ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “သူတို့ကတော့ သဒ္ဓါတရားကို သန်သန်ကြီး မြင်ထားသူ များ ဖြစ်လေတော့ လောကဓံ တရားတွေဟာ သူတို့ကို လုံးဝ မထိခိုက် နိုင်တော့ဘူးဗျ။ လောကနဲ့ သူတို့နဲ့ တခြားစီ ဖြစ်နေသလိုပေါ့ဗျာ။ ပြန်ပြီးဆင်ခြင်သုံးသပ်ဘို့ မလိုတော့ဘူးဖြစ်မှာပေါ့”

ဂီ။ ။ “ဆင်ခြင်သုံးသပ်တယ်ဆိုတာ ဘာကိုဆင်ခြင်သုံးသပ်တာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခုနစ်ကပြောခဲ့တဲ့ ပြောင်းပြန်ကို ပြန်ပြီးဆင်ခြင်တာပေါ့ ခင်ဗျာ”

ဂီ။ ။ “ဘယ်လိုလဲဆရာကြီး။ တဆိတ်ပွင့်ပြောပါခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “နာမ်တို့ ရုပ်တို့ ဆိုတဲ့ သဘာဝတွေဟာက၊ အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တဲ့ အခိုက် အဟန့်ကလေး မှာသာ ရှိတယ်လို့ ထင်ရခြင်းဖြစ်တယ်။ အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိ သဘာဝကြီး က တသီး တခြားဘဲလို့ သူမြင်ထားဘူးတာကို ပြန်ပြီးသုံးသပ်ခြင်းပါဘဲ”

ဂီ။ ။ “ဆရာကြီးကတော့ သုံးသပ်ဘို့ မလိုတော့ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဟာ မလုပ်ပါနဲ့။ ဒေါ သတောင် အမြစ်ပြတ်အောင် ပယ်နိုင်သေးတဲ့လူမဟုတ်လို့ ကြိုးစားရတုန်းပါခင်ဗျာ”

ပျံ။ ။ “တနေ့တော့ အောင်မြင်မယ်ပေါ့လေ”

နုပီ။ ။ “တနေ့တော့သေရဦးမှာဘဲဆိုတာကို စိတ်ချထားသလောက် ဒါကိုတော့လဲ စိတ်ချထားတယ်ဗျ”

ပျံ။ ။ “ဆရာကြီးဆီ စာရေးတဲ့ ဦးပဉ္စင်းကလေးဟာ၊ လောကဓံ ကို ဘယ်လိုခံနိုင်တယ် ထင်ပါသလဲ ဆရာကြီး”

နုပျို။ ။ “ဦးပဉ္စင်းကလေးရော၊ ဟိုဂိုဏ်းဒီဂိုဏ်းက တရားပေါက် ထားတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရော ကျွန်တော်ရှင်းပြတဲ့ ပြောင်းပြန်အဖြစ်မျိုး ကြုံဘူးကြရဲ့ လားလို့ ကိုယ် ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်ကြပေတော့ဗျာ”

ဂ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ ပြောင်းပြန်အမြင်က ဘယ်ကရတာလဲခင်ဗျာ”

။နုပျို ။ “ဟာ၊ ကျွန်တော်က ထွင်ပြီးပြောနေတယ် မှတ်လို့ လား။ ဝိပဿနာဉာဏ်(၁၀)ပါးမှာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်နေတဲ့ အနုလောမ ဉာဏ်တဲ့ဗျ။ ဒီအမြင်မျိုး မရောက်ဘဲ မဂ်မဆိုက် နိုင်ဘူးလို့ တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမှတ်လိုက်ဗျား”

(၉)

မေတ္တာနှင့်ပညာ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့၏

(ခြားနားချက်ကို ရှင်းပြခြင်း)

ကျွန်ုပ်၏ လောကုတ္တရာရေးဆိုင်ရာ (ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ) ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ရှုကြသော ပရိသတ်သည် မြန်မာပြည် အနှံ့အပြားတွင် ရှိကြသည်ဟု သိရ၏။ ၎င်းတို့အနက် ရပ်ဝေးပရိသတ်သည် ရပ်နီးပရိသတ်ထက် ပိုမို လေးစားခြင်းရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ် မမြော်လင့်သည့် မြို့သိမ်မြို့ငယ် ကလေးများမှ ပရိသတ်သည် သာ၍ လေးစားခြင်း ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ် အတော် အထင်ကြီးခဲ့မိသည့် ခေတ်ပညာတတ် အထက်တန်းစား ပင်စင်စား အရာရှိဆူများမှာလည်း ထင်သလောက် မဟုတ်ခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမျိုးသည် စဉ်းစားဉာဏ်ရှိသော အစိပ်အပိုင်းမှ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ကျွန်ုပ် အထင်ကြီးခဲ့မိခြင်းဖြစ်ရာ၊ သူတို့၏ စဉ်းစား ဉာဏ်မှာ လောကီမှုရေးရာ ဘက်လောက်သာ ကျက်စားခြင်းများ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျွတ်လွတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စမျိုး၌မူ သူတပါးနည်းတူ ယောင်ချာချာရှိကြခြင်းကို တွေ့ရ၏။ စာရေး၊ စာချီ၊ ကုန်သည်၊ ကျောင်းဆရာ အတန်းအစား လူလတ်အရွယ်များအနက်မှ ထိုးထွင်းဉာဏ် ရှိသူများကို အမြောက်အမြား တွေ့ရ၏။ ခေတ်ပညာတတ် အထက်တန်းအရာရှိ ပင်စင်စားများအနက်မှမူ ဒီပနီကျမ်းစာအုပ်များလောက်မျှ ဖတ်ဖူးသည်ဆိုရင် ‘လူတကိုယ် ထင်တလုံး’ ဆိုသော စကားအတိုင်း ကိုယ် အထင်ကလေးနှင့် ကိုယ် စိတ်ကူးယဉ်လျက်ရှိကြသူ အမြောက်အမြား ကြုံတွေ့ခဲ့ရဘူးလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သာမန်အားဖြင့် ရဟန်းကို အထင်ကြီးပူရသော်လည်း တရားဆိုရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အရာမဟုတ်သကဲ့သို့ ထင်တတ်ကြလေသည်။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် ရပ်ဝေးနေ အလယ်အလတ် အတန်း

အစား စာရေးတယောက်နှင့် ကျောင်းဆရာကလေး တယောက်သည် ကျွန်ုပ်၏ ဆောင်းပါးများကို အမြဲဖတ်ကြ၍ မန္တလေးသို့ ရောက်တိုင်း ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်သို့ ဝင်လေ့ရှိကြရာ လွန်ခဲ့သော ရက်အနည်းငယ်က ကျွန်ုပ်ထံသို့ ရောက်လာကြသည်။

ရေး။ ။ “ဆရာကြီးဆီ မရောက်ရတာ တော်တော် ကြာသွားပြီ။ ကျွန်တော် မြို့မှာတော့ ကျွန်တော်က ‘ဝိုင်းထိုင်’ ဆရာပါတဲ့။ တပည့်ကလေးများက ဆရာကြီးဆီ ဝင်ဖြစ်အောင် ဝင်ခဲ့ပါလို့ မှာလိုက်ကြပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့ မရှင်းလင်းတာ ကလေးတွေကိုလဲ မေးခဲ့ပါလို့ မှာလိုက်ကြပါတယ်”

နု။ ။ “ဆရာ့ ဆောင်းပါးများလဲ မဖတ်ရတာ အတော်ကြာသွားပြီပေါ့နော်”

ရေး။ ။ “မှန်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ဆောင်းပါး မဖတ်ရလေတော့ တသက်တာမှတ်တမ်းနဲ့ဘဲ ကျွန်တော်တို့ နေရပါတော့တယ်။ ခုတလောမှာ ဆရာကြီးရဲ့ ဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်ကို ရှုမဝထဲမှာ ဖတ်ရပါတယ်”

နု။ ။ “ဆရာ့မှာ တော်တော်ကြီးတဲ့ အကြံအစည်နဲ့ အလုပ်ကြီး တခုလုပ်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိလေတော့၊ နောက်ကို တပတ်လောက် ဆောင်းပါး ရေးပြီးရင် ရပ်ထားရဦးမယ် ထင်တယ်”

ရာ။ ။ “လောကုတ္တရာရေးထက် ကြီးကျယ်တဲ့ အလုပ်ရှိသေးလား ဆရာကြီးရယ်”

နု။ ။ “လောကုတ္တရာရေးရာကို လူတိုင်း မလိုက်နိုင်ဘူး။ လူတိုင်းနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အလုပ်တခု လုပ်ဖို့စိတ်ကူးနေတယ်”

ရေး။ ။ “ဘာအလုပ်လဲ ဆရာကြီးရယ်”

နု။ ။ “ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက်ပါ။ ကမ္ဘာစစ်ဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ယူဆနေခဲ့ရာက အရှေ့အုပ်စု အနောက်အုပ်စုတို့ လုပ်ကြပုံတွေကို လေ့လာကြည့်တော့ ကေန္တ စစ်ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ မပြောနိုင်သော်လဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဖြစ်ဘို့တော်တော်လမ်းများတယ်လို့ မြင်လာပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒကို အထောက်အထားပြုပြီး စာတအုပ်ရေးစမ်းမယ် အောက်မေ့တယ်”

ရာ။ ။ “ဒီလူတွေကို တရားဟောလို့ ရနိုင်ပါ့မလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဆရာ နားလည်ပါတယ်။ တရားဟောလို့ မရပါဘူး။ သို့သော် အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် တင်ပြရင်တော့ စဉ်းစားတတ်တဲ့ လူတွေဘဲလို့ ယုံကြည်နေတယ်။ ‘မကြောရပြန်ရုံ’ဆိုတဲ့ စကားလို့ စမ်းကြည့်ဖို့တော့ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ”

ရေး။ ။ “လုပ်ပေါ့ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ စစ်ကြီးဖြစ်လို့ သေရတောင် ဆရာကြီးရဲ့ နှလုံးသွင်းတရားလက်ကိုင် ထားပြီး။ သေလိုက်ရရင် ယုတ်ညံ့တဲ့ ဘဝတော့ မရောက်နိုင်ဘူးလို့ အားကိုးထားပါတယ် ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “ဒီတချို့ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်လို့ သေရရင် လူသေလို့ လူပြန်ဖြစ်ဖို့တောင် ဘုံမရှိတော့ပေဘူးထင်တယ်”

ရာ။ ။ “သည်ဟော့လဲ ရောက်ယားပ ဆရာကြီးရယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ကြောက်အားတကြီးနဲ့ မျက်လုံးပြူးပြီး မသေရရင် တော်ပါပြီ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း ဒီအကြောင်း တော်ကြစို့ မေးမြန်းစရာ ဘာများပါကြသလဲ”

ရေး။ ။ “ရှုမဝထဲမှာ တရားထူးမြင်တဲ့ ဦးဘကျမ်း အကြောင်းကို ဖတ်ရလို့ သဘောကျပါတယ်ဆရာကြီး။ သို့သော် ကျွန်တော် တခုတော့ မေးပါရစေ”

နုပီ။ ။ “မေးပါ မောင်”

ရေး။ ။ “ဆရာကြီးဆီတရားတောင်းဖို့လာကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆရာကြီးက ဦးဘကျမ်းဆီ ပို့တယ်လို့ ဖတ်ရပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဆရာကြီးက မပြသလဲခင်ဗျာ။ ဆရာကြီးလဲ ပြတတ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယူဆပါတယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ ဆောင်းပါးတွေ ဖတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့က ဆရာကြီးကို အထင်ကြီး နေကြတဲ့ အထဲမှာ ဆရာကြီးက ကိုယ်တိုင် မပြဘဲ ဦးဘကျမ်းဆီ ပို့တယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့မှာ သံသယဝင်လာပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပေမှာပေါ့။ သို့သော် ဒီလိုရှိတယ်မောင်ရဲ့။ ဆရာက ကိုယ် ဆီမှာ တိုက်ရိုက် တရားမတောင်းလို့ ရှိရင် နည်းလမ်းညွှန်ပြဖို့ ဝါသနာမရှိကြောင်းကို ‘မိုးကြိုး’ (ဦးအုန်းခင်)နဲ့ ဆရာ့အကြောင်း သွေး

သောက်မဂ်ဇင်းထဲမှာ ရေးခဲ့ဘူးပါတယ်။ တရား အားထုတ်ပြီးစကတော့ ဆရာလဲ ‘ဖိုးဟောချင်’ တယောက်ပါဘဲ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ တရား တော်၏ အလွန်နက်နဲခြင်း(အတိဂမ္ဘီရ)အကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သိလေလေ၊ နှုတ်ဆိတ်ချင်လာလေလေဘဲ။ လူ့အများဖတ်ဖို့ စာနဲ့ ရေးရင် သာ ရေးမယ်။ ပါးစပ်နဲ့တော့ မဟောချင်တော့ဘူး။ ကိုယ် ကို တိုက်ရိုက် တောင်းမှတ် ပြောပြချင်တော့တယ်”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးဆီ လာတဲ့လူတွေကို ဦးဘဂျမ်းဆီ ပို့တယ်ဆို”

နုပီ။ ။ “မှန်ပါတယ်။ သို့သော် အကြောင်းက နှစ်ချက်ရှိပါတယ်။ ပထမအချက်က ဆရာ့ဆီလာတဲ့ လူများက တရားရှာတဲ့ သဘောနဲ့ ဆွေး နွေးကြခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာ့ကို ယုံကြည်ပြီး တိုက်ရိုက် တရား တောင်းခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာကလဲ ကိုယ် ကို တိုက်ရိုက်မတောင်း ရင် မဟောတော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ ကိုယ် အပေါ်မှာယုံကြည်မှု (သဒ္ဓါ) ရှိပါတယ်ဆိုတဲ့ မောင်တို့လို လူများကိုတောင် တော်တော် အဟောရခက်တဲ့တရားဘဲ။ ယုံကြည်မှု(သဒ္ဓါ)မရှိသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဆို တော့ ပါးစပ်ညောင်းခံပြီး ဟောမပြချင်တော့ဘူး။ ယုံကြည်ပြီး လူကိုမှ ပြောပြချင်တော့တယ်။ ပြောတော့လဲ ရေးရသလောက် အားမရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဦးဘဂျမ်းဆီကို ပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ရေး။ ။ “ဒုတိယအကြောင်းကကော ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒုတိယအကြောင်းကတော့ ဦးဘဂျမ်းဟာ တရားပေါက် ရောက်ထားတယ်လို့ ဆရာကိုယ်တိုင် ကောင်းကောင်း သိသော်လည်း (တကယ်တော့ ဘယ်ဂိုဏ်းက ယောဂီနဲ့မှ မတူဘူး။ ဆရာကျေနပ်တယ်) သူ့ ခမ္မာမှာ တပည့်တယောက်မှ မရှိရှာဘူး။ ဘယ်သူကမှလဲ ကောင်း ကောင်းမသိဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာက ကြော်ငြာပေးချင်တဲ့သဘောနဲ့ သူ့ ဆီ ပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်တယ်”

ရာ။ ။ “သူက လုပ်နည်းမှ မပေးတတ်ဘဲ ဆရာ့ကြီးရယ်။ သူလုပ် သလို လိုက်လုပ်ဖို့ကော ဖြစ်မှာတဲ့လား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒါတော့မှန်တယ်။ သို့သော် သူ့၏နည်း မပြနိုင်သော်လဲ တရားပေါက်ပုံ ထူးဆန်းလွန်းလို့ (ဗုဒ္ဓရမဏ) ဘုရားအာရုံ ပြုခြင်း၏ အာနိသင်ကြီးမားပုံကို လူများ သိစေချင်လို့ လိုက်ပို့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ရေး။ ။ “ဒါကတော့ ဆရာကြီးရယ်။ သူက လူထူးတယောက်မို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ သူလိုလုပ်လို့ ရပါမလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒါလဲ မှန်တာဘဲ။ ဆရာ့အဘို့ကတော့ လုပ်လို့ရမရကို မစဉ်းစားဘဲ ဦးဘဂျမ်းကို မြင်ရတွေ့ရရင် ဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် တိုးတက်သွားပါစေတော့ဆိုတဲ့ သဘောပါဘဲ”

ရာ။ ။ “ဒီလိုဆို ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် နည်းပေးလိုက်ကရောပေါ့ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကိုယ် ဆီ တိုက်ရိုက်မတောင်းဘဲ ကျုပ်ဟောတတ်ပါတယ် ဆိုပြီး မဟောချင်တတ်ဘူးလို့ ပြောခဲ့ပြီ မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “သင်္ခါရအဓိပ္ပာယ်က ဘာတုန်းဆရာကြီး။ နာမ်ရုပ်ကို ခေါ် တာလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စဆိုတဲ့ သင်္ခါရလား ဒီနေရာမှာ နာမ်ရုပ်တို့ ပြုပြင်မှုတို့ဆိုတဲ့ စကားတွေဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ယောဂီ အဘို့ တိုက်ရိုက်မထိခိုက်ဘူး နားမလည်ဘူး”

ရေး။ ။ “ဘယ်လိုမှ ရှင်းသလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “အကြောင်း တိုက်ဆိုင်လို့ အ ခိုက် အ တန့် အား ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော အရာအပေါင်းတို့သည်လို့ ဆိုသင့်ကယ်”

ရာ။ ။ “ရုပ်နာမ်တို့လဲ ပါတာပေါ့နော် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သင်္ခါရဆိုရင် နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး အား လုံး ပါ တယ် လို့ နားလည်ရမယ်”

ရေး။ ။ “ရှင်းပါပြီ ဆရာကြီး။ သို့သော် တခုတော့ ကျွန်တော် မေးပါရစေဦး ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မေးပါလေ အဝေးကြီးကလာပြီး မရှင်းလင်းလို့ မေးချင် တဲ့ မောင်ရင်ကိုတော့ ဖြေပါ့မယ်”

ရေး။ ။ “ကပ်ချင်လို့ မေးရင်တော့ မဖြေဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အမေးပုစ္ဆာ အမျိုးမျိုး အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓ ဟောတော် မူခဲ့တာ ကြားဘူးတယ်မဟုတ်လား။ ဆရာ့ကိုကပ်ချင်လို့ မေးမေးချွတ်ချင် လို့ မေးမေး မဖြေပါဘူး”

ရေး။ ။ “သည်းခံပါဆရာကြီး။ ကျွန်တော်မေးချင်တာက ဆရာကြီး ရုရှားပြည် သွားတုန်းက မေတ္တာအလုပ်ကို ဖိလုပ်တယ်ဆိုတာ ဘာကြောင့် လဲ ခင်ဗျာ သိပါရစေ”

နုပီ။ ။ “တပြည်တနိုင်ငံကို သွားတဲ့အခါမှာ မေတ္တာအလုပ်ဟာ အထူးသဖြင့် အရေးပါ အရာရောက်တယ် မောင်ရဲ့။ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ပညာအလုပ်နဲ့ တောင် မတူပေဘူး”

ရေး။ ။ “ဆရာကြီးလဲ ပညာသမားလို့ ကျွန်တော်တို့ နားလည် ထားပါတယ်။ မေတ္တာအလုပ်က ပညာအလုပ်ထက် မြတ်သေးသလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုမောင်ရဲ့။ သူ့နေရာနဲ့ သူ့ရှိတယ်။ ဆရာကြီးသွားက တည်းက သူတို့ အကြောင်းကို သိရအောင် သွားခြင်းဖြစ်လေတော့ မေတ္တာနဲ့ ခင်မင် ရင်းနှီးအောင် လုပ်ပါမှ အကျမ်းတဝင် ဖြစ်ကြပြီး တယောက်နဲ့ တယောက် သိကျမ်းနိုင်ခွင့် ရှိတယ် မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “မေတ္တာက ပညာထက် အရာရောက်တာက ဘာကြောင့် လဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မေတ္တာတရားမှာ ဓာတ် တမျိုး ရှိတယ်။ သည်ဓာတ်က သတ္တဝါကို ဆွဲငင်တတ်တဲ့ သတ္တိရှိတယ်။ တဦးက မေတ္တာထားတော့ တဦးက တုံ့ပြန်ရတယ် မဟုတ်လား။ ပညာကို ရည်ရွယ်တဲ့ သမ္မာ သတိ အလုပ်မျိုးကတော့ လူကြည်ညိုချင် ကြည်ညိုမယ်။ မေတ္တာကဲ့သို့ ဆွဲဆောင်တတ်တဲ့ သတ္တိမရှိလှဘူး။ ဆရာကြီးက ပညာဘက်မှာ တိုးတက်ဖို့ သွားခဲ့ခြင်း မဟုတ်။ ခင်မင်ရင်းနှီးမှု ရှိစေလိုလို့ သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်”

ရေး။ ။ “ခင်မင်တော့ ဘာလုပ်မှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခင်ခင်မင်မင်နဲ့ ရောနှောလိုက်ရတော့ နှီးနှီးရင်းရင်း ဖြစ် လာပြီး တယောက်အကြောင်းကို တယောက် သိလာနိုင်တယ်လို့ ပြောခဲ့ ပြီ မဟုတ်ဖူးလား”

ရေး။ ။ “သိရတော့ ဘာလုပ်ဖို့လဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဆရာစိတ်ကူးထားတဲ့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်း အစီ အစဉ်မှာ ရုရှားလူမျိုးရဲ့ အကြောင်းကို သိဘို့လိုတယ် ထင်လို့ပါဘဲ”

ရေး။ ။ “ဘာများ သိခဲ့ရသလဲ ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ရုရှားလူမျိုးတွေဟာ ဂျာမန်လူမျိုးတွေလို စစ်ကို လိုလား တဲ့ လူတွေ မဟုတ်ဖူးလို့ သိခဲ့ရတယ်။ သူတို့မှာ ဂျာမန်လူမျိုးတွေလို မကျေမချမ်း ဖြစ်နေတဲ့ အချက်ရယ်လို့ မတွေ့ခဲ့ရဘူး။ ကိုင်း တော်လောက် ပါပြီ။ နိုင်ငံရေးနယ်ထဲ ရောက်သွားပြန်တော့မယ်”

ရေး။ ။ “ဆရာကြီး ကြံရွယ်တဲ့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဆိုတာဟာလဲ နိုင်ငံရေးဘဲ မဟုတ်ဖူးလား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်ရအောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ နိုင်ငံ ရေးထက်ကမ္ဘာရေးလို့ ဆိုရင်သာ ပြီးမှန်မယ်ထင်တယ်။ သို့သော် ဆရာ့ဆီ ကို ဆွေးနွေး မေးမြန်းဘို့ အဝေးကြီးက လာကြခြင်းဟာ လောကုတ္တရာ ရေးရာ အတွက်ဆို မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပါတယ်။ နို့ ပေမင့် ဆရာကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ် ဆီက ကမ္ဘာ့ရေးရာ အကြောင်းလဲ သိချင်ပါတယ် ဆရာကြီး”

ရာ။ ။ “သိချင်ပေမင့် ဆရာကြီးက ကျွန်တော်တို့ဆီက ဒါမျိုးတွေ မမြော်လင့်ပေဘူး ထင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့လှည့် မေးပါရစေဦး၊ ဆရာ ကြီး ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “မေးပါမောင် မေးပါ”

ရာ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ဆီက တရားသမားတွေဟာ သမထနဲ့ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ကောင်းကောင်း မရှင်းကြပါဘူး ဆရာကြီး။ အင်မတန် ရော ထွေး နေကြပါတယ်”

နုပျံ။ ။ “သူများမရှင်းတာက ကိစ္စမရှိဘူး။ မောင်တို့ကော ဆရာ ကြီးရဲ့ စာတွေကို ဖတ်ထားကြပြီး ကောင်းကောင်း ရှင်းကြပြီလား”

ရာ။ ။ “ကိုယ် ဟာ ကိုယ်တော့ ရှင်းတယ် ထင်ဒါဘဲ ဆရာကြီးရဲ့။ သို့သော် သူတို့ကို ရှင်းအောင် ပြောမပြတ်ဘဲသေးဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တသက်လုံး မှတ်သား သွားရအောင် အကျဉ်းချုပ် ရှင်းပြ ပါဦး ဆရာကြီးခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “အထင်းရှားဆုံး အချက်တခုကတော့၊ သမထ အလုပ် ဟူသမျှ ဟာက တခုခုကို စိုက်ပြီး ရှုရတယ်။ စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု အလျင်း မပါဘူး။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းသည် အနှောက်အယှက် ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး တစိုက်တည်းစိုက်ပြီး ရှုရတယ်။ အဲဒါဟာ သမထ အလုပ်လို့ မှတ် ထားလိက်”

ရာ။ ။ “ဝေဒနာကို စိုက်ရင်ကောခင်ဗျာ”

နုပုံ။ ။ “ဘာကိုဘဲ စိုက်စိုက်၊ စိုက်လေသမျှဟာ သမထနည်းဘဲ မှတ်လိုက်”

ရာ။ ။ “ဝေဒနာကို ရှုတော့၊ ဝေဒနာ ပျောက်သွားတယ်ဆိုဘဲ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “ပျောက်တာ ဘာဖြစ်သလဲ ပညာအစွမ်း မဟုတ်ဖူး။ သမာဓိ အစွမ်းဘဲ။ ဝေဒနာတွင် မကဘူး။ လူပီတောင် ပျောက်သွားရတယ်။ ထင်ရတတ်သေးတယ်။ ဒါလဲဘဲ ပညာမဟုတ်ဖူး။ သမာဓိ အစွမ်းဘဲ”

ရာ။ ။ “နာမ်ရုပ် ချုပ်သွားတယ် ဆိုပါကလား။ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “နာမ်ရုပ် ချုပ်တယ်ဆိုဒါဟာ ဥာဏ်အမြင်အားဖြင့် ချုပ်ရ ဒါမျိုး ဖြစ်တယ်။ သူ့ရုပ်ကြီး ပျောက်သွားတယ်လို့ ထင်ရခြင်းမျိုးဟာ ဥာဏ်အမြင် မဟုတ်သေးဘူး။ သမာဓိသတ္တိဘဲ ဖြစ်ရမယ်”

ရာ။ ။ “သူ့ ကိုယ်မှာ ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို စိုက်ပြီး ရှုခြင်းဟာ ဝေဒနာ နုပဿနာ မဟုတ်ဖူးလား ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “စိုက်ရှုခြင်းရော၊ စိုက်ရှုလို့ ဝေဒနာပျောက်သွားခြင်းရော ဝိပဿနာအလုပ် မဟုတ်ဖူး။ စိုက်ရှုဒါက သမထအလုပ်၊ ပျောက်သွား တာက သမာဓိ သတ္တိဘဲ ဖြစ်တယ်”

ရာ။ ။ “စိုက်ရှုလို့ အကျိုးမရှိဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပုံ။ ။ “အကျိုးကတော့ သူ့ ဟာနဲ့ သူ ရှိဒါပေါ့။ အမြင်အကြား တွေ ဘာတွေ ရတယ်လို့ ပြောကြဒါဘဲ။ သို့သော် အဲဒီအမြင်အကြား ဆိုဒါတွေဟာ သမာဓိ သတ္တိဘဲဖြစ်တယ်။ ဥာဏ်အမြင် မဟုတ်နိုင်ဘူး”

ရာ။ ။ “ဝိပဿနာဥာဏ် ဆယ်ပါးထဲက ဘယ်ဥာဏ်လို့ ခေါ်မလဲ ဆရာကြီး”

နုပုံ။ ။ “ဘာဥာဏ်မှ မဟုတ်ဖူး။ သမာဓိသာ ဖြစ်တယ်”

ရာ။ ။ “နို့ ဆရာကြီးရယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ ဝေဒ နာ နုပဿနာဆိုဒါက ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲ ခင်ဗျာ”

နုပုံ။ ။ “သတ္တဝါမှာ ဝေဒနာသုံးမျိုး (အကျယ်ငါးမျိုး) ဟာ တခုပြီးတခု ပြောင်းလဲပြီး၊ တခုခုတော့ အမြဲဖြစ်ပေါ်နေဒါဘဲ။ အဲဒီ အပြောင်းအလဲတွေကို စောင့်ကြည့်ပြီး သိနေစေရမယ်။ အရိယာပုတ် မပြောင်းဘဲ ညောင်းအောင်ထိုင်ပြီး ပူလာခြင်း၊ ကိုက်ခဲလာခြင်းတို့ကို

စိုက်ပြီး ရှုနေခြင်းဟာ ဝိပဿနာအလုပ် မဟုတ်ဖူး။ သမထအလုပ် ဖြစ် သွားတယ်”

ရာ။ ။ “ပျောက်သွားဒါကကော ဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “ပျောက်သွားဒါက သမာဓိ အစွမ်းဘဲ။ သဘောက ဒီလို လေ။ သမထ အလုပ်က သမာဓိ တိုးတက်စေတယ်။ တန်ခိုးကလေး၊ သတ္တိ ထူးကလေးများ ရလာတတ်တယ်။ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ဥာဏ်ပေါ်စေ တယ်။ နာမ်ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သဘော ပေါက်စေတတ်တယ်။ ညောင်း တဲ့ ကိုက်တဲ့ ဝေဒနာ ပေါက်သွားခြင်းဟာ ဥာဏ်မဟုတ်ပါဘူး။ သတ္တိ ထူး တခုသာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဝေဒနာပျောက်သွားပြီလို့ သိခြင်းဟာ အနိစ္စသဘောကို သိခြင်း။ မဟုတ်ဘူးလားဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “ဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။ ပျော်ရာက နေပြီး ဒေါသဖြစ်တဲ့ အခါမှာ ပြောင်းလဲခြင်းကို သိလိုက်ခြင်း။ အခံခက်ရာကနေပြီး။ နေသာ တဲ့အဖြစ် ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ပြောင်းလဲခြင်းကို သိလိုက်ခြင်းတို့ သည်သာလျှင် အနိစ္စသဘောကို ရိပ်မိနိုင်စေတတ်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဝေဒနာပျောက်သွားခြင်းဟာ၊ နီရောဓ သဘောကိုသိခြင်း ဆိုပါကလားခင်ဗျာ”

နုပင်။ ။ “တောက်တီး ဟောက်တဲ့ မောင်ရယ်။ ဘယ်သူတွေက ပြောလို့တုန်း”

ရာ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ဆီက ကမ္မဋ္ဌာန်း သမားတွေဟာ ဒီလိုဘဲယူဆ ကြတယ် ဆရာကြီး”

နုပင်။ ။ “တံချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားတွေ လဲ့နေကြတာကို ပြောပြရဒါ အားနာစရာ ဖြစ်နေပြီကော။ သို့သော် သာသနာတော်ရဲ့ တည်တန်မှု ကို ထောက်၍ တကြောင်း၊ လိုရာမရောက်ဘဲ လမ်းချော်နေကြဒါတွေ ကို ကြားရတွေ့ရလို့ မေတ္တာ ကရုဏာကြောင့် တကြောင်း၊ ရေးလဲ ရေးခွဲလှပါပြီ။ တချို့က ဆရာ့ကို အလဲ့ထင်ကြသလား မဆိုနိုင်ဘူး။ ဆရာက တဂိုဏ်း ဟဲ့ထူထောင်ပြီး လူစုချင်တဲ့ ကြံရွယ်ချက်မရှိပါဘူး။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကိုယ်တိုင်လေ့လာ စုံစမ်းခြင်း။ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် ဥာဏ်ဝင်စား ပြုပြီးတဲ့နောက်မှ လူအများ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်အောင် ရေးသား တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာရေးတိုင်း ပြောတိုင်း ယုံဘို့

မဟုတ်ပါဘူး။ ကျမ်းဂန်နဲ့ ကိုက်မကိုက်၊ သဘာဝနဲ့ ညီမညီ စဉ်းစား ကြစေချင်လို့ ကင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဝိပဿနာ အလုပ် အား ထုတ်ခြင်း နဲ့ ပတ် သက် လို့ အထောက်အသား အကိုးအကားနဲ့ တကွ ခိုင်လုံတဲ့ နည်းဥပဒေသ အဖြစ်နဲ့ မှတ်သားထားဘို့ စံချိန်ထိုးကြည့်ဘို့ ပြော ပြ စမ်း ပါ ဦး ဆရာကြီး ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “ဒီအကြောင်းကို ရေးဘူးခဲပါပြီ။ လူငယ်ကဏ္ဍတခုအဖြစ်နဲ့ တသီးတခြား မှတ်သားဘို့ ရှင်းပြရဦးမှာပေါ့ မောင်ရယ်”

ရာ။ ။ “အမိန့်ရှိပါ ဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗမာပြည်မှာ ခုတလော ခေတ်စားနေတဲ့ ဝိပဿနာ လုပ် နည်းအမျိုးမျိုးအနက် အဖောင်းအပိန်လုပ်လုပ်၊ ငယ်ထိပ်ခိုက် ရှုတဲ့နည်း လုပ်လုပ်၊ အာနာပါနရိုးရိုး လုပ်လုပ်၊ နှာသီးဖျားကို ခိုက်တဲ့ နည်း ဘဲ လုပ်လုပ်၊ ကာယကိုရှုခြင်း၊ ဝေဒနာကိုရှုခြင်း၊ စိတ်ကိုရှုခြင်း၊ ဓမ္မသဘာဝ ကိုရှုခြင်းကိုဘဲလုပ်လုပ်၊ ရှုးရဲကိုဘဲလုပ်လုပ်၊ အရေကလပ်၊ အဖတ်ကလပ်၊ ဆိုတာကိုဘဲလုပ်လုပ်၊ သိရင်ပြီးတာဘဲဆိုတဲ့ နည်းကိုဘဲလုပ်လုပ်၊ မြင် သိ ပျက်၊ ကြား သိ ပျက်ဆိုတဲ့နည်းကိုဘဲလုပ်လုပ်၊ လုပ်ချင်တဲ့ နည်းနဲ့ လုပ်ကြ စေ။ လုပ်ပုံ လုပ်နည်းဟုတ်မဟုတ် မှန်မမှန် ‘မှတ်တင်’ ကြည့်နိုင်တဲ့ မူသေကိန်း တခုရှိတယ်”

ရာ။ ။ “တယ်ပြီး ဥာဏ်ကျက်စားတဲ့ ဆရာကြီးပါတကား”

နုပီ။ ။ “ဘယ်ကလာ ကျုပ်ဥာဏ် ဟုတ်လိမ့်မှာလဲ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ နည်း မောင်ရဲ့။ သို့သော်လဲ တရားသမား ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာက ဗုဒ္ဓချမှတ်ခဲ့တဲ့ စည်းမျဉ်းကို ဘတိမပြုကြဘဲ မေ့ပျောက်သလို ဖြစ်နေကြတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားတိုင်း တွင်တွင်ကြီး ပြောတတ်ကြတာ က သမာဓိကိုချည်းပြောနေကြတယ်”

ရေး။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်ဆရာကြီး။ ပြောတတ်ကြပါတယ်။ တဆိတ် ရှိ သမာဓိ မကောင်းဘူး၊ သမာဓိကောင်းတယ်၊ ဒါလောက်ဘဲ သူတို့ ပြောကြတယ်”

နုပီ။ ။ “ပြောမှာပေါ့၊ သူတို့တတွေ လုပ်နေကြတဲ့ အလုပ်ကိုက သမာဓိအလုပ်ဖြစ်နေတာကိုး၊ ဗမာပြည်မှာ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုရင်

သမာဓိအကြောင်းကိုချည်း ပြောကြခြင်းဟာ ဟိုရှေးကစပြီး ခုလက်ထက် တိုင်ရောဘဲ၊ သီလနဲ့ သမာဓိက မတက်ကြတော့ဘူး”

ရေး။ ။ “သီလ၊ သမာဓိ ပြီးတော့မှ ပညာဆိုကိုး ဆရာကြီးရဲ့”

နုပီ။ ။ “ဒီစကားမျိုးက စာသမားရဲ့ စကားပါ။ အလုပ်သမားရဲ့ စကားမဟုတ်ပါဘူး။ စာသမားသက်သက်က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာလို့ ပြောတတ်ကြတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားက သမာဓိ၊ သမာဓိ၊ သမာဓိလို့ ပြောတတ်တယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်ဒင်းက မှန်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်ဒင်းမှ အလိုတော်ကျ မဟုတ်ဘူး”

ရာ။ ။ “မှားသလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “မှားတယ်လို့ ဆရာမဆိုဘူး။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ အားထုတ် ပါတော့မယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီတယောဂ်အဖို့မှာတော့ ယထာဘူတ မကျဘူး ဒီစကားမျိုးက အားထုတ်ဘို့ သဘောမထားတဲ့ ဆူလို့ငါလို့ သာမန် ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်များအတွက် ဖြစ်တယ်”

ရေး။ ။ “ဆရာကြီးပြောခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓချုထားတော်မူခဲ့သည့် တရားအား ထုတ် ယောဂီများအဘို့ ချိန်ထိုးစရာ စည်းမျဉ်းဆိုတာကို အမိန့်ရှိပါ ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “မဂ်ဖိုလ်အတွက် အားထုတ်တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီများ အဘို့ အရေးတကြီး သဘောထားပြီး စစ်ဆေးချိန်ထိုးစရာ မှတ်ကျောက်ကြီး ကတော့ ဗောဇ္ဈင် ဂူ ပါးတဲ့ မောင်တို့ရဲ့”

ရာ။ ။ “အမိန့်ရှိပါဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခုနင်က ဆရာပြောခဲ့တဲ့ နည်းတွေက ကြိုက်တဲ့နည်းကိုရှေး၊ ရှေးရဲ့ကြိုက်ကြိုက်၊ ပိန်ဖောင်းကြိုက်ကြိုက်၊ ငယ်ထိပ်ရွတ်နည်း ကြိုက်ကြိုက်၊ ဒါမှမဟုတ်ရင် ဆရာရေးခဲ့တဲ့ ဒီဋ္ဌေဒီဋ္ဌမတ္တံ နည်းကြိုက်ကြိုက်၊ တခုခု ကိုရှေးပြီး အားထုတ်တော့မယ်ဆိုပါတော့”

ရာ။ ။ “ရှေးပြီးပြီ ဆိုပါတော့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်နည်းကို ရှေးသလဲ”

ရာ။ ။ “စိတ်ကို စောင့်ကြည့်တဲ့နည်း ရှေးပါတယ် ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “တယောဂ်ကကောမောင်”

ရေး။ ။ “ကျွန်တော်က အာနာပါနဆိုတဲ့ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်တဲ့ နည်းကို ရှေးပြီဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးမှာ နံပါတ်(၁)က သတိသံဗောဇ္ဈင်ဆို မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတိဆိုတဲ့ စကားအဓိပ္ပာယ်က စောင့်ခြင်း မဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျား”

ရေး။ ။ “စိတ်ကို စောင့်ကြည့်တော့ ဘယ်လိုကြည့်သလဲ အာရုံ အပြောင်းအလဲလေးတွေကို စောင့်ကြည့်ရတယ်မဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

ရေး။ ။ “စောင့်ကြည့်ရသလား၊ စိုက်ကြည့်ရသလား”

နုပီ။ ။ “စောင့်ကြည့်ရပါတယ်ခင်ဗျား”

ရေး။ ။ “စိုက်တာနဲ့၊ စောင့်တာနဲ့၊ ဘယ်လို ခြားနားတယ်လို့ ပြောခဲ့ပြီမဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “ပြောခဲ့ပါပြီခင်ဗျား”

ရေး။ ။ “လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ စိုက်တာနဲ့ စောင့် တာ ဟာ ခြားနားခြင်းရှိတယ်ဆိုတာကို ရိပ်မိရဲ့လား။ မရိပ်မိရင် မထင်ရှား သေးရင် ထင်ထင်ရှားရှားသိလာအောင် နှိုင်းယှဉ်ပြီး တလှည့်စီလုပ်စမ်း ကြည့်လိုက်ဦး”

နုပီ။ ။ “ကောင်းပါပြီ ဆရာကြီး”

ရေး။ ။ “ကိုင်း-ဟိုတယောက်က ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ရှုတော့ ဘယ်လိုရှုသလဲ”

နုပီ။ ။ “စိုက်ပြီး ရှုရုံပါတဲ ခင်ဗျား”

ရေး။ ။ “စိုက်ကြည့်တော့ ဝင်လေနဲ့ ထွက်လေဘဲတွေ့ရတယ်ဟုတ်လား”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး”

ရေး။ ။ “ဒီပြင် အပြောင်းအလဲ ရှိသေးသလား”

နုပီ။ ။ “အတိုအရည် အပျော့အပြင်း ရှိပါတယ်ခင်ဗျား”

ရေး။ ။ “စိတ်ဆိုတဲ့ သဘာဝက (ထွက်လေ ဝင်လေ) အသက်ရှူ ရတာမျိုးကို ခြောက်မျိုးထဲ မကဘူး။ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နှိပ်စိတ် စသည် တို့အပြင် ဟိုရောက်၊ သည်ရောက်၊ ဟိုစိတ်ကူး၊ သည်စိတ်ကူး စသည်ဖြင့်

ပြောင်းလဲမှုပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်လဲမက၊ သိန်းခြောက်သောင်းလဲမက၊ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲခြင်း ရှိနေနိုင်တယ်”

ရာ။ ။ “လက်ဖျစ် တတုက် အတွင်း ကုဋေ တသိန်း ချုပ် တယ် ဆို မဟုတ်လားဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဆရာတို့ ဗမာပြည်မှာ စိတ်အကြောင်း ပြောကြတဲ့အခါ အဲဒါတခု ခက်နေတာဘဲ။ ယောဂီရဲ့ အလုပ်က ကုဋေတသိန်း၊ ကုဋေ တသောင်း အရေအတွက်နဲ့ ဖြစ်ပျက်တာကို ရှုကြည့်နေတဲ့ မဟုတ်ဘူး။ တမိနစ်လောက်အတွင်းမှာ စက္ခု သောတ အစရှိတဲ့ အတွင်းခြောက်ပါး နဲ့ အဆင်း အသံ အစရှိတဲ့ အပြင် ခြောက်ပါးကို ပြောင်းလဲ ပြောင်းလဲ ပြီး တိုက်ခတ်နေခြင်းကလေးတွေကို စောင့်ပြီး ကြည့်နေတဲ့ ပြောင်းလဲ တာကလေးတွေကို မလွတ်တမ်းသိစေဘူး၊ သတိထားပြီး ကြည့်နေဘို့ဘဲ အလုပ်ရှိတယ်”

ရာ။ ။ “ဒီလိုပြောင်းလဲမှုမျိုးက လက်ဖျစ်တတုက်မှာ ကုဋေတသိန်း မဟုတ်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်ကလာ ဟုတ်ရမှာလဲ။ စောင့်ကြည့်စမ်းပါ၊ လက်ဖျစ် တတုက်မဆိုထားနဲ့ တမိနစ်မှာမှ ဆယ် သေးငါးမျိုး ရှိတော့မပေါ့ဗျာ”

ရာ။ ။ “ကုဋေတသိန်းဆိုတာက ဘာလဲဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “မော်တော်ကား ဟွန်းသံတချက် ‘ပေါ်’ ကနဲ့ ကြားလိုက်ရ တယ်ဆိုပါတော့။ ကြားစိတ်ကတော့ တခုထဲပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့အဲဒီ ကြားစိတ် ကလေးတစိတ်တည်းမှာ ဖြစ်ပျက်ပေါင်း ကုဋေတသိန်းကျော်သွားပြီ ဆိုတဲ့ သဘောကိုဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ယောဂီရဲ့ အလုပ်က အဲဒီ ဖြစ် ပျက်ကိုသိဘို့မဟုတ်ဘူး။ ပြင်အောင်ရှုဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်လဲမဖြစ်နိုင်ဘူး။ သမ္မာသံဗုဒ္ဓများသာဖြစ်နိုင်တယ်။ ယောဂီရဲ့ အလုပ်က မော်တော်ကား သံကို သိလိုက်တဲ့ ကြားစိတ်ကနေပြီး မော်တော်ကားကို လှမ်းကြည့်လိုက် တော့ မြင်စိတ်ဖြစ်သွားတဲ့ ပြောင်းလဲမှုကို သိအောင် သတိထားနေဘို့သာ အလုပ်ရှိတယ်”

ရာ။ ။ “ဒီလိုဆိုတော့ သိပ်မခက်လှပါဘူး ဆရာကြီး”

ရာ။ ။ “မခက်လှပါဘူး။ သတိသာလို့ပါတယ်။ ဆရာတို့ဗမာပြည်မှာ သာသနာတလျှောက်လုံး လူများလာခဲ့ကြတာက စိတ်ဆိုတာ လက်ဖျစ် တတုက်အတွင်း ကုဋေတသိန်းဖြစ်ပျက်မှုရှိလေတော့ စိတ်ကိုရှုရတာ အလွန်

ခက်ပါတယ်လို့ လူရော ရဟန်းရော ပြောနေကြတယ်။ အဲဒါ ယောဂီ
လောင်းတွေဘိ အနစ်နာဆုံးဘဲ မောင်တို့”

ရာ။ ။ “ရုပ်အနိစ္စကို မြင်ဘို့ထက် စိတ်အနိစ္စကို မြင်ဘို့က ခဲယဉ်း
တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲဆရာကြီး”

နှပ်။ ။ “နားထောင်- ဆရာရှင်းပြမယ်။ ခြေတလှမ်း လှမ်းလိုက်တဲ့
အခါမှာ ကြွလှိုက်တုန်းက ခြေထောက်ဟာ ချလိုက်တဲ့အခါမှာ မပါလာ
တော့ဘူးတဲ့။ ဒါဟာ ရုပ်တရား ပြောင်းလဲခြင်းဘဲတဲ့။ ဒါကို မြင်အောင်
ရှုရမယ်လို့ ပြောတတ်ကြတယ်။ ကောင်းပြီ မှတ်ထားလိုက်။ ခုနစ်က
မော်တော်ကားသံကို သိလိုက်လို့ ကြားစိတ်ဖြစ်လာပြီး၊ မော်တော်ကားကို
လှမ်းကြည့်လိုက်လို့ မြင်စိတ်ဖြစ်သွားတယ်ဆိုမဟုတ်လား။ ကြားစိတ်ကနေ
ပြီး မြင်စိတ်ကိုပြောင်းလဲသွားတယ်မဟုတ်လား။ ကောင်းပြီခုနစ်က ကြွလှိုက်
တဲ့ ခြေထောက်သည် ချလိုက်တဲ့အခါကြတော့ မပါလာတော့ဘူးဆိုခြင်း
ကို သိမြင်ဘို့နဲ့ ကြားစိတ်မှ မြင်စိတ်သို့ ပြောင်းလဲသွားလေပြီ ဆိုခြင်းကို
သိဘို့ဟာ ဘယ်ဒင်းက ခဲယဉ်းသလဲမောင်”

ရာ။ ။ “ခြေထောက် မပါတော့ဘူး ဆိုခြင်းကို သိဘို့က သိပ်ပြီး
ခဲယဉ်းမှာပေါ့ ဆရာကြီး”

ရေး။ ။ “တချို့က ပြောကြတယ် ဆရာကြီး။ ကြားရာကနေပြီး။
မြင်စိတ်ဖြစ်သွားခြင်းကို သိရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး ဆိုပါကလား ခင်ဗျာ”

နှပ်။ ။ “ပြီးတယ်လို့ ဆရာက ပြောနေသလား။ ကြားလိုက်၊ မြင်
လိုက်၊ နံလိုက်၊ ထံလိုက်၊ ယားလိုက်၊ နာလိုက် အစရှိတဲ့ ပြောင်းလဲမှု
ကလေး တွေကို အမှတ်မဲ့ မထားဘဲ၊ သတိနဲ့ လိုက်ပြီး သိအောင်လုပ်ခြင်း
သည် ယောဂီရဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ သည်အလုပ်ဟာ ဝိပဿနာဘာဝနာ
အလုပ်ဖြစ်တယ်။ နောက်ခြေထောက် ရှေ့သို့ မပါခဲ့တော့ဘူး ဆိုတဲ့ ခက်
ခဲသော သိမှုမျိုး လေ့ကျင့်ရခြင်းထက်၊ မြင်စိတ်မှ ကြားစိတ်သို့ ကူး
ပြောင်းသွားလေပြီဆိုတဲ့အထိ အသိလွယ်ကူသော အလုပ်မျိုးဖြင့် လေ့ကျင့်
ရခြင်းသည် အနိစ္စသဘောကို မြင်ဘို့ ပို၍မခက်ပါဘူးလို့ ပြောလိုခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်”

ရေး။ ။ “ဆရာကြီးပြော တော့လဲ ရှင်းသားဘဲ။ လူတွေကတော့
ရုပ်အနိစ္စကို မြင်ဘို့က သာပြီးလွယ်တယ်လို့ ဇာတ်ပြောနေကြတယ်
ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “အနိစ္စကို မြင်ဘို့ လွယ်ကူတယ်လို့ သာ ပြောနေကြတယ်။ သူတို့ လုပ်နေကြတာတွေကတော့ အမြင် အကြား ပေါက်တယ် ဆိုတဲ့ သမထလမ်း သမားတွေက များနေကြဒါတဲ့”

ရာ။ ။ “ဝိပဿနာအလုပ်မျိုးက အမြင်အကြားမပေါက်နိုင်ဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ပြဒါးတလမ်း ခဲတလမ်းကပေါတယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်မျိုး ဟာက သူတို့ရဲ့ သမာဓိ (စျာန်သမာဓိ) မျိုး မဟုတ်လေတော့၊ အမြင် အကြားဆိုဒါမျိုး ရနိုင်တယ်ထင်ပါဘူး။ စကားပြောကြဒါ တော်တော် ကြာသွားပြီ။ ဘယ်တော့ပြန်ကြမလဲ”

ရေး။ ။ “၂ ရက် ၃ ရက်တော့ နေဦးမှာပါ ဆရာကြီး။ သို့သော် ဆရာကြီးရဲ့ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးမှာ သတိသံဗောဇ္ဈင်တခုက ရှိပါသေးတယ်။ ၆ ခု ကျန်ပါသေးတယ်။ ဆရာကတော်ကြီးကလဲထမင်းခူးပြီးလို့ ထင်ပါရဲ့ ခဏခဏ ပြုပြုကြည့်ခနပ်ပါတယ်။ နက်ဖြန်မှ ကျွန်တော်တို့ လာခဲ့ပါအုံး မယ် ဆရာကြီးခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “သတိသံဗောဇ္ဈင်အကြောင်း ပြောပြီးလို့ ဗောဇ္ဈင် ၆ ပါး ကျန်တဲ့အနက်က ဓမ္မဝိစရာသံဗောဇ္ဈင် အရေးကြီးဆုံးပါတဲ့။ သည်သံဗောဇ္ဈင် ကို ကောင်းကောင်း ရှင်းရှင်း သဘောပေါက် နားလည်တဲ့လူ တော်တော် နည်းတယ်။ နက်ဖြန်တော့မှ တခေါက်လာခဲ့ကြဦးပေါ့။ ရှင်းပြချင်ပါ သေးတယ်။ နက်ဖြန်ခါတော့ မနက်စာ ဒီမှာစားကြပေါ့”

ရာ။ ။ “နေပါစေ ဆရာကြီး။ ဆရာကတော်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ဒုက္ခမပေး ပါရစေနဲ့။ မြို့ကြီးဆိုတော့ ထမင်းဆိုင်တွေ ပေါပါတယ်။ ထမင်းစားပြီးမှ လာပါရစေတော့ခင်ဗျာ”

ဓမ္မဝိစရာ သံဗောဇ္ဈင် အရေးကြီးပုံ

တဖက်ပါ ဆွေးနွေးခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ကျောင်းဆရာနှင့် စာရေး ဆရာတို့သည် နက်ဖြန်မှ လာမည်ဟု ပြောသွားကြသော်လည်း အရေး ကြီးသော ကိစ္စတခု ပေါ်လာသောကြောင့် နက်ဖြန်နံနက်စောစောပင် နေရပ်သို့ ပြန်ကြရတော့ မည်ဆိုကာ၊ ထိုနေ့ ညနေခင်း၌ပင် ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ ရောက်လာကြလေသည်။

နုပျံ။ ။ “မနက်တုန်းက ဆရာတို့ ဘယ်နေရာမှာ စကား ဆိုသွား သလဲမောင်တို့”

ရေး။ ။ “စာသမားများက သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာလို့ ပြောကြတဲ့ အကြောင်း။ ကမ္မဋ္ဌာန်း သမားများကတော့ သမာဓိ အကြောင်းကို အားကြီး ပြောတတ်ကြကြောင်း ဆရာကြီး ပြောလိုက်ပါတယ် ခင်ဗျား”

နုပျံ။ ။ “ဟုတ်ပြီ။ ဆရာကြီးကတော့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ အလုပ်သမား ဖြစ်လို့ မို့ သတိကို အလေးပေးပြီး အားထုတ်တယ်၊ ရေးတယ်၊ ပြော ဟောတတ်ပါတယ်။ ၁၉၅၇-ခုနှစ် ကစပြီး၊ ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ စိတ်သ ဘာဝ အကြောင်းကို ရေးလာခဲ့တယ်။ ဆရာရေးခဲ့တာတွေဟာ အချည်း နှီးတော့ ဖြစ်ဟန်မရှိဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်း သမားတွေ တော်တော် လေသန် ပြောင်းလဲလာကြခြင်းကို ကြားရတယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်လိုပဲလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ဆရာဟာ ကိုယ် နည်းနဲ့ ကိုယ် အားထုတ်လေ ရှိသူ တယောက်ဖြစ်သော်လဲ တခြားနည်းများကိုလဲ တော်တော် စေ စုံအောင် စမ်းသပ်ကြည့်ခဲ့ဘူးတယ်။ နည်းလမ်းညွှန်ပြတဲ့ဆရာတိုင်းကလိုလိုဘဲ။ သမာဓိ သမာဓိ၊ သမာဓိနဲ့ ပြောကြတာချည်းဘဲ။ ခုတလောမှာတော့ ဟုတ်ဂိုဏ်း သည်ဂိုဏ်းက နည်းပြ ဆရာ တွေဟာ သတိဆိုတဲ့ အလုံးကို တော်တော် ကလေး ထည့်သုံး လာကြခြင်းကို တွေ့ရတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ဟော

တော်မူတဲ့အကြောင်း၊ သမာဓိပဋ္ဌာန်လို့ မဟော ခဲ့ကြောင်း ဆရာက တော်တော် ဖိုရေးလိုက်ရာမှာ တော်တော် ထိသွားလေသလား မပြော တတ်ဘူး။ လေသံပြောင်းလာကြခြင်းကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဆရာမှာ ရေးရကျိုးနပ်တယ်လို့ အောက်မေ့ပါတယ်”

ရေး။ ။ “ဆရာတွေကတော့ ဆရာကြီးရေးပြီး သတိပေးလို့ ရယ် လို့တော့ ဝန်ခံချင်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး ထင်တယ်”

နဲ့ပဲ။ ။ “ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ဆရာက တဂိုဏ်းတဖွဲ့ထူထောင်ပြီး နာမည် ကြီးစေလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မရှိပါဘူး။ ဆရာ့ကို ရဟန်းများလို ကြည်ညို ခြင်းမျိုးကိုလဲ အလိုမရှိပါဘူး။ အနေရအထိုင်ရ ခက်ပါတယ်လို့ တသက် တာ မှတ်တမ်း ထဲမှာတောင် တည့်ပြီးရေးခဲ့ပါသေးတယ်”

ရာ။ ။ “လူတွေက ကြည်ညိုတော့ကော။ ဘာဖြစ်သလဲ ဆရာ ကြီးရယ်”

နဲ့ပဲ။ ။ “ဆရာ့ သဘော အရကတော့ အိမ်ထောင် သားမွေးတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ ဂိုဏ်းဆရာလုပ်ခြင်းဟာ မလျော် ကန်ဘူးလို့ ယူဆ တယ်။ ခုတလောမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်တဦးတဂိုဏ်းတဖွဲ့တည်ထောင်ပြီး။ လူပြိုနိုး ကြိုက် ဟောတတ်လို့ ဘုရားတဆူ ဂူတလုံးအမှတ်နဲ့ ကိုးကွယ်ခံပြီး ဒုက္ခချောက်နေတဲ့ အကြောင်း ကြားကြတယ်မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “ရှေးတုန်းက စိတ္တ သူကြွယ်တို့ဆိုတာ လူပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နဲ့ တရားဟော ကောင်းလှတယ်ဆို မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “သူက အနာဂါမ်ပေမောင်ရဲ့။ ကာမရာဂကို ပယ်နိုင်တဲ့ အဆင့်ပေကိုး။ လူတွေက ဝိုင်းပြီးကြည်ညိုကြပြီ ဆိုမှဖြင့် စိတ်ဖောက် ပြန်တတ်တယ်။ ရဟန်းတောင်မှအတော့ပုဂ္ဂိုလ်မခံနိုင်ဘူးမဟုတ်ဘူးလား”

ရာ။ ။ “အနာဂါမ် တည်ပြီးမှတရားဟောစကောင်းတယ်လားခင်ဗျား”

နဲ့ပဲ။ ။ “တဂိုဏ်းတဖွဲ့ တည်ထောင်ခြင်းကို ပြောဘာပါ လူအနာဂါမ် သော်၎င်း ရဟန်းသော်၎င်း ဖြစ်သင့်တယ်လို့ ဆရာယူဆပါတယ်”

ရေး။ ။ “ရဟန်းများ အဖို့တော့ အနာဂါမ်မဟုတ်လဲ ကိစ္စမရှိဘူး လား ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “သူတို့အဖို့ ကတော့ အရဟတ္တဓဇဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်လေ တော့ တမင်တဖိုလ်ဆိုရင်ဘဲ ဂိုဏ်းထောင် ဆရာဖြစ်ဆိုက်ပြီ ထင်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “တမင်တဖိုလ် မရသေးတဲ့ ရဟန်းများကော ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “ဆရာပြောနေခြင်းက မဂ်ပေါက် ဖိုလ်ပေါက်ပြုနိုင်တယ်ဆိုပြီး တဂိုဏ်းတဖွဲ့ တည်ထောင်ကြတဲ့ နည်းပြဆရာလုပ်သူများကို ဆိုလိုပါတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကြောင်း စာထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း ဟောပြောခြင်း မျိုးကတော့ ရဟန်းတိုင်း ဟောထိုက်တာပေါ့ မောင်ရယ်”

ရေး။ ။ “ကိုယ်တိုင်အရိယာအဆင့်အတန်းမရောက်နိုင်သေးရင်တရား အားထုတ်နည်း မပြုထိုက်ဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “စာထဲကအတိုင်းတော့ ပြတတ်တာပေါ့ ဆရာကိုယ်တိုင်က သဒ္ဓါအပြည့်အဝနဲ့ လက်တွေ့ စမ်းသတ်အားထုတ်ခြင်းမရှိသေးဘဲ၊ နည်း ပေးလမ်းပြ လုပ်ရင်တော့ ဗဟုသုတတော့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ပေါက်ရောက် ဘို့တော့မလွယ်လှဘူး။ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ လက်တွေ့ လုပ်ကြည့် လိုက်တဲ့ အခါမှာ အခက်အခဲကလေးတွေ တွေ့ရမြဲဖြစ်ပါတယ်။ တပည့်ရဲ့ အခက်အခဲကိုဆရာလုပ်သူက စာထဲကလောက်နဲ့ မဖြေရှင်းနိုင်ပါဘူး။ ကိုယ် တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရဘူးတဲ့ ဆရာမျိုးကမှ ဖြေနိုင်တတ်ပါတယ်။ ဒါတောင်မှ အရိယာတိုင်းမဟုတ်သေးပါဘူး။ ဆရာလုပ်ဘို့ ပါရမီပါတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှဖြစ် နိုင်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးမှာကော ဒီလို ပါရမီမျိုး မပါဘူးထင်သလား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “မပြောတတ်ဘူး။ ဆရာက တဂိုဏ်းတဖွဲ့ တည်ထောင်ချင်ရင် မိမိကိုယ်ကို ကာမရာဂနဲ့ ဒေါသကိုအမြစ်ဖြတ်တဲ့ အဆင့်အတန်း ရောက် အောင် အားထုတ်ရဦးမယ်”

ရေး။ ။ “မဂ္ဂဇင်းတွေထဲမှာ လောကုတ္တရာရေးရာအကြောင်းတွေ ဆရာကြီး ရေးထည့် နေခြင်းဟာ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်လဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “ဆရာ ပြောခဲ့ပြီမဟုတ်လား။ တရားဂိုဏ်း တဂိုဏ်း တည် ထောင်ချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက် မရှိပါဘူး ။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ အား ထုတ်ကြပါတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သမထအလုပ်နဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို တောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ် သားသား နားလည်တဲ့လူ ရှားပါး နေတဲ့ ခေတ်ကြီးဖြစ်လို့ မို့ သူတို့ရဲ့ လမ်းချော်မှုတွေကို ထောက်ပြနိုင် တဲ့ရည်ရွယ်ချက်ပါတဲ့။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ ခေတ်ပညာတတ် မိတ်ဆွေ တဦးက ဆရာ့ဆီ စာရေးလိုက်ဘူးတယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်လို ရေးလိုက် သလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဆရာ ရေးခဲ့တဲ့ တရား ဆောင်းပါး တွေဟာ စာဖတ်ပရိ သတ်အဖို့ သူ့ စကားအတိုင်း **Brain Washing** ဦးနှောက်မှ အညစ် အကြေးများကိုဆေးကြော ပေးလိုက်သလို ရှိပါပေတယ်တဲ့။ သူ့ဆိုလိုတာ ကဆရာ့စာတွေကိုဖတ်လိုက်ရရင် အားမထုတ်ချင်လဲနေပါစေ။ လွဲချော်နေ တဲ့အယူ အဆတွေတော့ ပြုပြင်ပေးလိုက်သလို ရှိပါပေတယ် ပြောလိုခြင်း ဖြစ်တယ်”

ရေး။ ။ “ဒါကတော့ဟုတ်တယ်ဆရာကြီး။ စဉ်းစားဘို့ ပျင်းတဲ့ လူ တွေမှအပ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ထုတ်ပြီး ဆင်ခြင် သုံးသပ်ချင်တဲ့ လူစုအဖို့တော့ အလွန် နေရာကျပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ကိုင်း ကိုင်း ဒါတွေ တော်လောက် ပါပြီ။ နံနက်က စကားကို ပြန်ကောက်ကြပါဦးစို့”

ရာ။ ။ “ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးအကြောင်း ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်ဂိုဏ်းကနည်းနဲ့ အားထုတ် အားထုတ် ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး အတိုင်း ကိုက် မကိုက် ညီ မညီ စတင်ကြည့်ရမယ်လို့ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ထွက်သက်ဝင်သက် (အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း) အလုပ်ဟာ စိုက်ပြီးရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ စောင့်ပြီးကြည့်ရတဲ့ သတိအလုပ်မျိုး မပါ ဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ အလုပ်မဟုတ်၊ သမထအလုပ်မျှသာ ဖြစ်တယ် လို့ ပြောခဲ့တယ်မဟုတ်လား”

ရာ။ ။ “ပြောခဲ့ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒီတော့ကော ဒီခေတ်မှာ အားထုတ်နေကြတဲ့ ဘယ်နည်းကို ဘဲဖြစ်ဖြစ် စိုက်ပြီးရတဲ့ အလုပ်မျိုးလား စောင့်ပြီးကြည့်ရတဲ့ အလုပ်မျိုး လား စစ်ကြည့်လိုက်ရင် သမထအလုပ်လား ဝိပဿနာ အလုပ်လားဆိုတာ အဖြေပေါ်ထွက်လာမယ် မဟုတ်လား”

ရေး။ ။ “စောင့်တာနဲ့ စိုက်တာတော့ မမှားတန်ကောင်းပါဘူး နော် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပါးစပ်နဲ့ ပြောပြီး အလွတ်စဉ်းစားနေခြင်းထက် လက်တွေ့ ထိုင်ပြီး လုပ်ကြည့်လိုက်ရင် စဉ်းစားဥာဏ် အသင့်အတင့်ရှိတဲ့ လူဆို၊ ရှင်း လောက်ပါတယ် မောင်ရယ်”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီး ပြောပုံအရဆိုတော့ အလုပ်ထက် လုပ်ပုံ လုပ်နည်းက ပိုပြီး အရေးကြီးတယ်ပေါ့နော် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အလုပ်ကလဲ နာမ်ရုပ်ကိုရွှေ့တဲ့ အလုပ် ဖြစ်ရမယ်ပေါ့လေ။ ဥပမာ ဝေဒနာကို ရှုတယ်ဆိုပါတော့”

ရေး။ ။ “ဝေဒနာဟာ ရုပ်လား၊ နာမ်လား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဝေဒနာဆိုတာဟာ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး အနက်က တပါးပေါ့။ သို့သော် ရုပ်ကို အစွဲပြုပြီး ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဝေဒနာမျိုးလဲ ရှိတာပေါ့”

ရာ။ ။ “ဝေဒနာ ဟူသမျှဟာ ရုပ်ကို အစွဲပြုပြီး ဖြစ်ထာချည်းဘဲ မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လူတယောက်က မောင့်ကို လူလိမ်လူညာ တယောက်ဘဲလို့ စွပ်စွဲလိုက်တယ်ဆိုရင် နားထဲက နာသွားသလား”

ရာ။ ။ “နားကတော့ မနာပါဘူး ဆရာကြီး။ သို့သော် နားက ကြားရလို့ စိတ်ထဲမှာ ဒေါသ ဖြစ်သွားပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါမျိုးကို စေတသိက ဒုက္ခလို့ ခေါ်ရပေလိမ့်မယ်။ အာသဝေါကင်းပြီးတဲ့ ရဟန္တာမျိုးမှ သည်လို့ဒုက္ခမျိုး မရှိဘူးလို့ ဟောတော်မူတယ်”

ရေး။ ။ “ဝေဒနာရှုပုံ ခြားနားကြောင်း ဆက်ပြောပါဦး ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “နံနက်ပိုင်းကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ ကြာ ကြာ ထိုင် နေ လို့ ညောင်းကိုက်လာတဲ့ ဝေဒနာကို စိုက်ပြီး ရှုခြင်းသည် သမထ အလုပ် ဖြစ်တယ်။ ဝေဒနာသုံးမျိုး၊ ဝေဒနာငါးမျိုးတို့ ပြောင်းလဲပုံ ကို စောင့်ကြည့်ခြင်းသည်သာလျှင် ဝေဒနာနုပဿနာ ဖြစ်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်ကျမ်းဂန်မှာ ဟောတော်မူပါသလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးထဲက ဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ကို ကြည့်လေ။ ဝေဒနာကို စိုက်ပြီး ရှုရမယ်လို့ ဟောတော်မူသလား။ စောင့်ပြီး ကြည့်နေရမယ်လို့ ဟောတော်မူတယ် မဟုတ်ဖူးလား”

ရေး။ ။ “ကမ္မဋ္ဌာန်း သမားတွေဟာ သိသိကလေးကပ်ပြီး လွဲနေကြတာကိုးနော် ဆရာကြီး။ ဒါထက်စိုက်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ စောင့်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ပြောခဲ့ပြီ မဟုတ်ဖူးလား။ စိုက်တော့ စိတ်မပျံ့လွင့်ဘူး။ သမာဓိဖြစ်တယ်။ စောင့်ကြည့်တော့မှ ဥာဏ်ပေါ်နိုင်တယ်”

ရာ။ ။ “ဥာဏ်ဆိုတာ သမာဓိကင်းပြီး ပေါ်နိုင်သလား ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဝိပဿနာဥာဏ်မျိုး ခေါ်ဆိုရာမှာ သမာဓိ မရှိဘဲ မခေါ်နိုင်ဘူး မှန်ပါတယ်။ သို့သော် သတိလမ်းက သွားတဲ့ အလုပ်မျိုးကမူ ဥာဏ်ပေါ်နိုင်ပါတယ်။ ဝေဒနာကို စိုက်ရှုတဲ့ နည်းက တော့ သတိအလုပ်မပါလို့ သမာဓိဘဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဥာဏ်ပေါ်ဘို့ ခဲယဉ်းပါတယ်။ သို့သော် ဒီအကြောင်းကို ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး ရှင်းပြလို့ “သမာဓိသံဗောဇ္ဈင် အကြောင်း ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ရှင်းပါလိမ့်မယ်”

ရေး။ ။ “ရှေ့ဆက်ပါတော့ ဆရာကြီးခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “သတိ သံဗောဇ္ဈင်အကြောင်း တော်တော်နားလည်ကြပြီ ဆိုပါတော့ ဟုတ်စ”

ရာ။ ။ “သဘောပေါက်ပါပြီ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “နံပါတ် ၂ က ဝီရိယ သံဗောဇ္ဈင်တဲ့ တချို့ စာက လဲ မေ့ဝိစရာ သံဗောဇ္ဈင်ကို နံပါတ် ၂ မှာ ထားတယ်။ ဆရာက လက်တွေ့အားထုတ်ကြည့်တဲ့ အခါမှာ ဝီရိယကို နံပါတ် ၂ မှာ ထားခြင်းက ပိုပြီး သဘာဝကျတယ်လို့ ဆိုချင်တယ်။ သို့သော် ရှေ့နောက် အစဉ်ကို ထားလိုက်ပါတော့။ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုဘဲ ရှင်းပြပါစို့နော်”

ရေး။ ။ “ပြောပြပါ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတိထားပြီး စိတ်ကလေးကို စောင့်ကြည့်ရတဲ့ အလုပ်ဟာက တော်တော် ပျင်းစရာကောင်းတယ် မဟုတ်လား”

ရာ။ ။ “ပျင်းစရာ ကောင်းပါတယ် ဆရာကြီး။ နှာသီး ဖျားတို့၊ ငယ်ထိပ်တို့၊ ဝမ်းဗိုက်တို့ကိုစိုက်ပြီးရှုရတာလောက် မလွယ်ပါဘူး ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်တယ်လေ ဒါကြောင့်လဲ လူတွေက ခက်တယ် ခက်တယ်နဲ့ ပြောရှာကြတာဘဲ။ စိုက်ရတာထက် စောင့်ကြည့်ရတာက ခက်တာအမှန်ဘဲ။ သို့သော် လိုရာခရီး ရောက်ချင်တယ်ဆိုရင် ခက်တယ်ဆိုပြီး ရှောင်လို့ မရပေဘူး။ လမ်းမှန်အတိုင်း လိုက်ကြည့် ရပေလိမ့်မယ်”

ရေး။ ။ “စောင့်ကြည့်ရတာက စိုက်ရှုရတာထက် ဘာကြောင့်ပိုပြီး ခက်ခဲရတာလဲဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဒါကတော့ စိတ်ရဲ့ ဓမ္မတာသဘာဝလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ သို့သော် တခုတော့ မှတ်ထားလိုက်ကြ။ စိုက်ရှုတဲ့နည်းမျိုးက အိန္ဒြိယပြည်မှဖက်ရိများ၊

ဆာဒူများ။ ပရမိုဇ်များ လုပ်ကြရတဲ့နည်းဘဲ။ စောင့်ပြီး ရှုတယ်ဆိုတာက ဂေါတမ ဗုဒ္ဓတီထွင်ခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာ ရှုနည်းဖြစ်တယ်။ စကားစပ်မိလို့ ပြော လိုက်ရဦးမယ်။ တိဘက်ပြည်တို့ ဂျပန်ပြည်တို့မှ (ZEN BUDDHISM) ဈာန်ဗုဒ္ဓဘာသာ ခေါ်တဲ့ မဟာယန ဂိုဏ်းသားတွေ အားထုတ်ကြတဲ့ နည်းတခုရှိတယ်။ သူတို့နည်းက စိတ်ကိုအတင်းဘက်လှည့်ပြီး စိုက်ရှုရတဲ့ နည်းဘဲ။ ဆရာကိုယ်တိုင် စုံစမ်းတဲ့ သဘောနဲ့ သူတို့စာတွေဖတ်ပြီးသူတို့ နည်းအတိုင်း စမ်းကြည့်ဘူးတယ်။ သူတို့အလုပ်က စိတ်ကို စောင့်ကြည့် ခြင်းမဟုတ်။ အတင်းဘက်လှည့်ပြီး စိုက်ကြည့်ရတဲ့ အလုပ်ဘဲ ပုတ်ခါ သီခါ လောက်ကလေးလဲ့တဲ့ အလုပ်ဘဲ မောင်တို့ရေ။”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီး စမ်းကြည့်တော့ ဘာများ တွေ့ရသလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “သမာဓိခိုင်မြဲဘို့ အတုကတော့ တော်တော် ကောင်းတဲ့ အလုပ်တခုဘဲ။ သမာဓိသက်သက် မြန်မြန်ကြီးရစေဘို့ အတုကတော့ တော်တော်ကြီး အရာရောက်ခြင်းကို တွေ့ရတယ်။ သူတို့ ဂိုဏ်းသားထဲ က တရားပေါက်တယ်ဆိုတာ ဈာန်ဘက်က ပေါက်ခြင်းဖြစ်ရမှာဘဲ။ ဥာဏ် မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။”

ရေး။ ။ “ဆရာကြီးက ဘယ်အထိ စမ်းကြည့်ခဲ့သလဲ ခင်ဗျာ။ တော် တော် ပေါက်ခဲ့ပါသလား”

နုပီ။ ။ “ဒီလမ်းအတိုင်း လိုက်ရင် ဘယ်ရောက်တယ်ဆိုတာ လောက် သိချင်လို့ စမ်းကြည့်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ် ပေါက်ရောက်အောင် တော့ မလိုက်ခဲ့ပါဘူး။ ပညာစခန်းအတိုင်း အဆုံးတိုင် ပေါက်တဲ့အခါ ကျတော့မှ စမ်းချင်လဲ စမ်းကြည့်မယ်ပေါ့လေ။ သည့်ပြင်လူတွေမပြော တတ်ဘူး။ ဆရာ့အဖို့ကဟော့ သမာဓိ သက်သက် အတုက ဆိုရင်တော့ တော်တော်မြန်တဲ့ နည်းဘဲ မောင်ရဲ့။”

ရာ။ ။ “ရှုမဝထဲမှာ တခါတုန်းက ဆရာကြီးရေးဘူးတယ် မှတ်ပါ တယ်။ အတင်းဘက် လှည့်ကြည့်တဲ့ နည်းဟာလေ”

နုပီ။ ။ “သည့်နောက်မှ မဟာယနဂိုဏ်းစာတွေဖတ်ပြီး တမင်တကာ စမ်းသပ်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

ရေး။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းထက် သာချင်သာမယ် ထင်လို့လား ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ဟာ သည်လိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စုံအောင် စမ်းကြည့် ချင်တတ်တဲ့ ဝါသနာအလျောက် ရံဖန်ရံခါ စမ်းကြည့်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်လို ဗဟုသုတမျိုး ရခဲ့ပါသလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ဆရာပြောခဲ့ပြီကော။ သမာဓိသက်သက် လိုချင်ရင်တော့ ဝင်လေ ထွက်လေကို စိုက်ရှုတာထက် ခရီးပေါက်ရောက် လွယ်မယ်လို့ ယူဆတယ်”

ရေး။ ။ “ဟုတ်နိုင် မထင်ပေါင်ဆရာကြီးရယ်။ သမာဓိအတွက်ဆိုရင် တော့ အိန္ဒိယပြည်က ဖက်ရီများရဲ့ နည်းထက် သာနိုင်တယ် မထင်ပါဘူး ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “အမှန်တော့ ရဲရဲကြီး မပြောဝံ့ဘူးလေ။ ဆရာ့ အဖို့က တော့ အတွင်းဘက်လှည့်ပြီး ရှုရတဲ့အလုပ်မျိုးမှာ အလေ့အကျင့် ရနေ လို့ ထင်ပါရဲ့”

ရာ။ ။ “ဒါဖြင့် သူတို့အလုပ်က ဗုဒ္ဓရဲ့ စိတ္တာနုပဿနာ အလုပ်နဲ့ ဘယ်လို ခြားပါသလဲ ခင်ဗျာ”

နုပျံ။ ။ “ပြောခဲ့လှပြီမဟုတ်လား။ အတွင်းဘက် လှည့်ပြီးစိုက်တာနဲ့ ဒေါင့်ကြည့်တာနဲ့ ခြားနားခြင်းပါဘဲ”

ရေး။ ။ “ဝီရိယ သံဗောဇ္ဈင်အကြောင်း ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “သတိ သံဗောဇ္ဈင်အရ သတိမလွတ်အောင် လုပ်သော်လဲ ခဏခဏလွတ်လွတ် သွားတတ်တယ်။ လွတ်ဖန်များလေတော့ စိတ်ပျက် တတ်တယ်။ စိတ်မပျက်အောင် ကိုယ် စိတ်ကို အားပေးပြီး ကြိုးစားခြင်း ဟာ ဝီရိယသံဗောဇ္ဈင် ခေါ်တယ်”

ရာ။ ။ “သတိလွတ်ခြင်းကို သမာဓိနှင့် ထိန်းရတယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “သတိလွတ်ခြင်းက တခြား၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းက တခြား ဘဲ။ လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်တော့ နားလည်လိမ့်မယ်။ သတိ လွတ်ခြင်းကို ဝီရိယနဲ့ ထိန်းရတယ်။ သမာဓိဆိုကို မရောက်သေးပါဘူး။ နောက်ပိုင်း ကျတော့မှ သမာဓိသံဗောဇ္ဈင်ဆိုရောက်ပါလိမ့်မယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားတွေ ခက်နေတာက သတိလွတ်ခြင်းနဲ့ စိတ်ပျံ့ လွင့်ခြင်း(ဥဒ္ဓစ္စ)ကို ပိုင်းခြားပြီး နားမလည်ကြဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ် ဆိုပေမယ့် သတိအလုပ်ကို မလုပ် ကြဘဲ သမာဓိအလုပ်ချည်း လုပ်နေကြလို့ ဝေးနေကြရှာတာဘဲ”

ရေး။ ။ “နေပါဦး ဆရာကြီး။ ဥဒ္ဒစ္စကို သမာဓိနဲ့ ထိန်းတယ်ဆို တယ်။ သတိလွတ်တော့ကော ဘာနဲ့ ထိန်းမလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “သတိလွတ်တယ် ဆိုတာ ပမာဒ သဘောဘဲ။ ပမာဒကို အပမာဒသဘောနဲ့ ထိန်းရတယ်။ စိတ်အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဟောတော် မှုနဲ့ပုံတွေက အင်မတန် တိကျတယ်။ သူ့အနာနဲ့ သူ့ဆေးနဲ့ ရှိနေ တာဘဲ။ စိတ်သဘာဝကို လက်တွေ့ မလေ့လာဘူးတဲ့ လူတွေကသာ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် သမာဓိကိုချည်း အားကိုးကြတယ်။ သမာဓိအကြောင်းကို ချည်း ပြောကြ ဟောကြတယ်”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးကတော့ သမာဓိကို အားမကိုးဘူးလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးအရ အားထုတ်သူဖြစ်လေတော့ ရှေးဦး စွာ သတိကိုဘဲ ကြိုးစားတယ်။ နောက်တော့မှ သမာဓိရောက်လာတယ်”

ရေး။ ။ “ဒီလိုဆို သမာဓိက အဆင့်အတန်း မြင့်လို့လား ဆရာ ကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “နိမ့်တယ်၊ မြင့်တယ်ပြောဘို့ မလိုပါဘူး။ ဝိပဿနာအလုပ် မှန်ရင်တော့ သတိကခံပြီး မူတည်မှ ယထာဘူတကျတယ်”

ရာ။ ။ “သမထကစပြီး ဝိပဿနာ တက်တော့ သမာဓိက စရမယ် မဟုတ်ဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါကတနည်းဘဲ။ သျှင်မောဂ္ဂလန် ဂိုဏ်းသားများ တော့ ဒီလိုဘဲလုပ်ကြတယ်ဆိုထင်ပါရဲ့။ သို့သော် တခုခက်နေတာက သမထ ကစပြီး ဝိပဿနာကူးတယ်လို့ ပြောကြပေမင့်။ ဝိပဿနာ တက်တယ် ဆို တော့လဲ သမာဓိအကြောင်းကိုဘဲ ဖိပြောနေကြတယ်။ သဟိဆိုတဲ့အသုံး အနှုန်းကို လွှတ်ထားတဲ့လူတွေက တော်တော်များနေတယ်”

ရေး။ ။ ရှေ့တဆင့်တက်ကြပါစို့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “နံပါတ် ၃ က ဓမ္မဝိစရ သံဗောဇ္ဈင်တဲ့။ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးမှာ နံပါတ် ၃ ဟာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ဝိပဿနာ အမည်ခံ ဂိုဏ်းတွေဟာ ဓမ္မဝိစရ သံဗောဇ္ဈင်အကြောင်းကို ထည့်ပြောတဲ့ လူခပ်ရှားရှား ဖြစ်နေတယ်။ ပြောကြ ပြန်တော့လဲ တရား သဘာဝနဲ့ ပတ်သက်လို့ နှလုံးသွင်းခြင်း ဆိုသလိုလိုပြောတတ်ကြတယ်”

ရာ။ ။ အဓိပ္ပာယ်က ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “နုလုံးသွင်းရုံမဟုတ်ဘူး မောင်တို့ရဲ့၊ စူးစမ်းခြင်း၊ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးကိုဆိုလိုတယ်”

ရေး။ ။ “ဘယ်လိုစူးစမ်းရမှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ဥပမာ၊ စိတ္တာ နုပဿနာ အလုပ်ကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာနုပဿနာအလုပ်ကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ သတိ၊ ဝိရိယနဲ့ စောင့်ပြီး ကြည့်နေတဲ့ အခါမှာ စိတ်အကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ဝေဒနာအကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ အတွေ့အကြုံ ကလေးတွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်”

ရာ။ ။ “ဝေဒနာအကြောင်း ကြားပါရစေ ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ဆရာက စိတ်အကြောင်းကို လေ့လာထားတဲ့လူ ဖြစ်လေတော့၊ စိတ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စူးစမ်းပြီး သုတေသန အလုပ်ကို ပိုပြီး ကျင့်လည်ပါတယ်။ သို့သော် အားထုတ်နည်း တခုကို လက်တွေ့ လေ့ကျင့်ထားတဲ့ လူဟာ အခြားနည်းတခုနဲ့ ပတ်သက်လို့ လုပ်ပုံလုပ်နည်းကိုလဲ သဘော ပေါက်နိုင်ပါတယ်။ မောင်သိချင်တဲ့ ဝေဒနာ နုပဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စူးစမ်းပုံ သုတေသန လုပ်ပုံ ကို ပြောရရင် ဝေဒနာကို စောင့်ရှုတဲ့ ယောဂီသည် ထိုပေါက်တယ်လို့ သတင်းကြားလိုက်တဲ့ အခါမှာ အင်မတန် ပျော်သွားလို့ သောမနဿဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်ဆိုပါစို့။ သူ့မှာ ပျော်နေတဲ့ သောမနဿဝေဒနာ ဖြစ်နေပါတကားလို့ သိလာရမယ်။ ချက်ခြင်း မသိနိုင်ရင်လဲ တခဏလောက်ကြာတော့ သိရမယ်။ တော်တော်ကြာတော့ သူ့ခလေးတယောက် လှေကားပေါ်မှ ဂျမ်းထိုးကျသွားတယ် ဆိုပါတော့၊ ခလေးအတွက် ဝမ်းနည်းတယ်။ ခလေးထိန်းရဲ့ ပေါ့လျော့မှု ပြောဆိုပြီး၊ ဒေါသဖြစ်တယ်။ ဒီအခြင်းအရာ နှစ်ခုကိုလဲ ယောဂီဟာ သိတယ်ဆိုပါစို့။ ဒီအခါမှာ ဓမ္မဝိစရ သံဗောဇ္ဈင်အရ စူးစမ်းတဲ့ သဘော၊ သုတေသနပြုတဲ့ သဘော ဖြစ်ပေါ်၍ လာခဲ့လို့ ရှိရင် ငါဟာ ထိုပေါက်တယ်ဆိုလို့ ဝမ်းသာမိတယ်။ အခုတော့ ဝမ်းသာစိတ် ပျောက်သွားပြီး ခလေးအတွက် ဝမ်းနည်းခြင်းနဲ့ ခလေးထိန်းအပေါ် ဒေါသဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ခုနင်က ဝမ်းမသာဘဲ နေခဲ့တဲ့ သောမနဿဝေဒနာဟာ ဘယ်ဆီ ရောက်သွားသလဲ။ ဝမ်းမသာမီကော ဘယ်ကနေပြီး စောင့်နေသလဲ။ ဝမ်းသာခိုက်မှာ ဝမ်းသာပြီး၊ ဒေါသဖြစ်စရာ ကြုံလာတော့၊ တခုဖျောက်ပြီး တခုဝင်လာတာ ပါဘဲလား။ ဝမ်းသာခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း ဆိုတာဟာ အမြဲတည်နေတာ မဟုတ်

ပါဘဲတကား။ အခိုက်အတန့်အရ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး တခဏနေတော့ ပျောက်သွားကြတာပါဘဲ တကား။ ဝေဒနာ တခုပြီးတခု ပေါ်ချည် ပျောက်ချည် ဖြစ်နေခြင်းမျိုးဟာ ဘယ်လောက်များ နှစ်သက်တယ်တာ စရာ ရှိပါသလဲ။ ဝေဒနာ တခုဟာ ဘယ်လောက် တည်မြဲပြီး နေနိုင်ပါ သလဲ။ ပျော်စရာကလေး တွေတော့ နှစ်သက်တယ်။ သဘောကျတယ်။ ခံရခက်တာ ကလေးတွေ တွေတော့ မကျေမနပ် ဖြစ်ရတယ်။ ဝေဒနာ ဆိုတာ ငါပိုင်တာလဲ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကောင်းတာကလေး ရွေးပြီး ခံစားချင် လို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ ဖြစ်နိုင်တဲ့ သဘာဝ ရှိပါမလား။ မဖြစ်နိုင်တာကို တောင့်တခြင်းဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိ၊ ဆင်းရဲခြင်းဘဲ မဟုတ်လား။ အစရှိတဲ့ စူးစမ်းဆင်ခြင်ဉာဏ်မျိုး ကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ဓမ္မဝိစရာ သံဗောဇ္ဈင် လို့ ခေါ်တယ်။ သည်လို စဉ်းစားဉာဏ်မျိုးမဖြစ်ပေါ်တဲ့ အလုပ်မျိုးဟာ သမထ အလုပ်မျိုးသာ ဖြစ်နိုင်တယ်”

ရေး။ ။ “ဥဒါဟရုဏ် တခုလောက် ပြုပါ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ယောဂီတယောက်ဟာ ပထဝီကသိုဏ်းအလုပ်ကို လုပ်တယ် ဆိုပါတော့ သူ့ ရှေ့မှာ ကသိုဏ်းဝန်းတည်ပြီး တစိုက်တည်း စိုက်ကြည့် နေရတာဘဲ။ ဘာဉာဏ်မှလဲ မပေါ်နိုင်ဘူး။ စူးစမ်း ဆင်ခြင် နိုင်စရာ အချက်အလက်လဲ ဘာမှမရှိဘူး။ မပြန်လွှင့်တဲ့ သမာဓိ အစွမ်းကြောင့် တန်ခိုးသတ္တိအထူးအဆန်းတွေ ရချင်ရမယ်။ ဉာဏ်အမြင်အနေနဲ့ ကတော့ တိုးတက်နိုင်စရာ လမ်းကို မရှိဘူး။ တခါတုန်းက ရိပ်သာတခုမှာ ပြတ် နည်းကို သဘောမကျလို့ ထွက်လာတဲ့နိုင်ငံခြားသား ရဟန်းတပါးနဲ့ တွေ့ရဘူးတယ်။ ဘာလုပ်သလဲလို့ မေးလျှောက် ကြည့်တော့ ပထဝီ ကသိုဏ်း အလုပ်ကိုလဲ လုပ်တယ်တဲ့။ သူ့စိတ်ကို အတွင်းဘက် လှည့် ကြည့်တဲ့အလုပ်ကိုလဲ လုပ်တယ်တဲ့ ပြောဘယ်။ သည်တော့ ဆရာက စိတ် ဝင်စားပြီး အတွင်းဘက်လှည့်ကြည့်ပုံ အမျိုးမျိုး ရှိကြောင်း လျှောက် ထားပြီး ဘယ်ပုံ ကြည့်နည်းမျိုးနဲ့ အားထုတ်ပါသလဲလို့ မေးလျှောက် ကြည့်တော့ အဖြေမပေးဘဲ ဦးခေါင်းငိုက်စိုက်နဲ့ ထိုင်နေခြင်းကို ကြုံရ ဘူးတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အသင်ကြီးပြီး လာရောက်စမ်းသပ်ကြည့်ကြတဲ့ နိုင်ငံခြားသားများကို နည်းနာပြုသတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက စောင့်ကြည့်ရတဲ့ (ဝိပဿနာ)အလုပ်မျိုးကို မပြုသကြဘဲ စုံ)အလုပ်မျိုး

လောက်နဲ့ ပြန်သွားကြရတာတွေ ကြားရဘူးတော့ နှမြောမိတယ် မောင် တို့ရယ်”

ရာ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ခုမေးပါရစေ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မေးပါမောင်”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီး ပြောခဲ့တဲ့ စူးစမ်း ဆင်ခြင်သော ဓမ္မဝိစရ သံဗောဇ္ဈင်အလုပ်ကို သူ့ချည်းသက်သက် လုပ်လို့ကော မရဘူးလား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်လို မေးတာလဲ၊ စာအုပ်တွေ ဒီပနီတွေ ဖတ်ရှုပြီး စာထဲက အကြောင်းအရာတွေကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်ခြင်းမျိုးလား”

ရာ။ ။ “ဟုတ်ကဲ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးအနက်မှ တပါးပါးကို မှုတည်ပြီး သတိဝီရိယနဲ့ စောင့်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ အခြင်းအရာကလေး တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းမျိုးက သံဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး၏ ဓမ္မဝိစရ သံဗောဇ္ဈင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ စာကိုဖတ်ပြီး စဉ်းစားခြင်း မျိုးက တော့ လက္ခဏာဆိုက်အောင် ဥာဏ်အမြင်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာဘို့ ခဲယဉ်းပါ လိမ့်မယ်”

ရာ။ ။ “လက္ခဏာ ဆိုက်တဲ့ ဥာဏ်အမြင်မျိုး ဆိုတာက ဘယ်လို ဥာဏ်အမြင်မျိုးလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဆရာ ခဏခဏ ရေးခဲ့ဘူးလှပါပြီ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတဲ့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးထဲမှ တပါးပါးနဲ့ အဓိပ္ပာယ် အကြုံးဝင်တဲ့ ဥာဏ်အမြင်မျိုးကို ဆိုလိုပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဖြစ်ပျက်လို့ မြင်ရင် လက္ခဏာ ဆိုက်တယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဖြစ်ပျက် အစစ်အမှန်ကို တကြိမ်တခါမြင်ရရင် ဥဒယဗ္ဗယ ဥာဏ်ဖြစ်နိုင်ပါတတ်။ ‘တဖွားဖွား’ဆိုတဲ့ အထင်မျိုးကတော့ ဥဒယဗ္ဗယ ဥာဏ်မဟုတ်။ သမထနိမိတ်မျှသာ ဖြစ်ကြောင်း ရေးခဲ့ဘူးလှပါပြီ”

ရေး။ ။ “နံပါတ် ၄ ကို ဆက်ပါတော့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “နံပါတ် ၄ ဖြစ်တဲ့ ပိတိသံဗောဇ္ဈင်ကတော့ အကျိုးတရား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟာကလဲ တော်တော် ကြီးကျယ်တယ်”

ရေး။ ။ “ပြောပြပါဦး ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “သတိဝီရိယနဲ့ ဓမ္မဝိစရ သံဗောဇ္ဈင်အတိုင်း အားထုတ်ရတဲ့ အခါမှာ တော်တော်ပင်ပန်းပါတယ်။ သတိမြဲအောင် အင်မတန် ကြိုးစား ရပါတယ်။ ကြပ်ကြပ်ကြိုးစားလို့ စိတ်အရည်အချင်း တက်လာတဲ့ အခါ ကျတော့ အားထုတ်ရခြင်း အလုပ်မှာ ပျော်လာတတ်ပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်ပုံ ပျော်နိုင်သလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပျံ။ ။ “စိတ္တာနုပဿနာ အလုပ်ဆိုပါတော့။ အစပဌမမှာ ကိုယ် စိတ်ကို စောင့်ကြည့်ရခြင်းဟာ တော်တော်ကြီး ပင်ပန်းပါတယ်။ နောက် တော့ ဘယ်လို သဘောပေါက်လာသလဲ ဆိုတော့ နှလုံး မသာယာစရာ မျိုးတွေ၊ အလိုမကျမှု မျိုးတွေ၊ ဟိုအကြောင်း ဒီအကြောင်းတွေကို ပေါက်လွှတ်ပဲ့စား စဉ်းစားနေရခြင်းထက် မိမိစိတ်ကလေးကို စောင့်ကြည့် နေခြင်းအလုပ်ဟာက သက်သာပါသေးကလား။ ဒါကမှ နေရာကျတာ ကိုးဆိုတဲ့ သဘောကျမှုမျိုးတွေဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဒီအချိန်ကစပြီးစိတ်ကို စောင့်ကြည့်ရခြင်းအလုပ်ဟာ အသာကလေး လုပ်နေရတာဘဲ။ ဘယ်မှာ ပင်ပန်းစရာရှိလို့ လဲဆိုတဲ့ သဘောထားမျိုး ဖြစ်လာတယ်။ သည်တော့မှ သူ့အလုပ်မှာ သူ့ပျော်လာပြီး စိတ်ကြည်လင်ခြင်းဆိုတဲ့ ပဿာဒိခေါ်တဲ့ သံဗောဇ္ဈင်နဲ့ ပြည့်စုံလာတယ်”

ရေး။ ။ “ဒီစိတ်မျိုးဖြစ်လာတဲ့ အခြေကျတော့ အားထုတ်ရခြင်း ဟာ တော်တော်ကြီး ဝန်ပေးသွားမှာပေါ့နော် ဆရာကြီး”

နုပျံ။ ။ “ဟုတ်တာပေါ့။ ရှေ့ရှောက်တော့ ယောဂီရဲ့ စိတ်ဟာ သူ့ အလုပ်ထဲမှာ တည်ငြိမ်လာပြီး သမာဓိ သံဗောဇ္ဈင် ဆိုတာနဲ့ ပြည့်စုံလာ တော့တာပေါ့”

ရာ။ ။ “ရှေ့အဆင့်ကတော့ ဥပေက္ခာသံဗောဇ္ဈင်ဘဲ ရှိတော့တာ ပေါ့နော် ဆရာကြီး။ ဘယ်လို ဥပေက္ခာမျိုးလဲ ခင်ဗျ”

နုပျံ။ ။ “ဥပေက္ခာကတော့ အမျိုးမျိုးဘဲ။ သင်္ခါရ ဥပေက္ခာတို့ တတ်မြဲမေတ္တိတ္ထိထုပေက္ခာတို့ ပေါ့လေ။ ဒါတွေက အကျိုးတရားတွေဘဲ။ အားထုတ်လို့ ကိုယ်ရောက်တော့ သိလိမ့်မပေါ့။ အရေးကြီးတာက အကြောင်း ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်တဲ့ သတိဝီရိယနဲ့ ဓမ္မဝိစရအကြောင်းကို နားလည် ဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။ အကြောင်းအတိုင်း မှန်ကန်အောင် အလုပ် လုပ်၍ မှန်ကန်တဲ့အလျောက် အကျိုးထူးထူး ဖြစ်လာရမှာပေါ့”

ရေး။ ။ “ကျေးဇူးများပါတယ်ဆရာကြီး။ ဗောဇ္ဈင်ဆိုတာမျိုးဟာ ရုတ်ရတယ်လို့ သာ ကျွန်တော်တို့ နားလည်ခဲ့ပါတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီများအဖို့ ‘မှတ်ကျောက်’ အနေမျိုး ဆိုတာကတော့ ဆရာကြီး ပြောဟောမှ ကျွန်တော်တို့ ကြားရဘူးပါတယ်”

ရာ။ ။ “ဟိုတပတ်က ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ နိဗ္ဗာန် အကြောင်းကို ဆရာကြီးရှင်းပြလို့ တခုတော့ ကျွန်တော် သဘောပေါက်သွားပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်လို ပေါက်တာလဲ မောင်ရယ်”

ရာ။ ။ “နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ပုထုဇဉ်များ နားလည်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းတယ် လို့ တော့ ကြားဘူးပါတယ်။ ဆရာကြီးရေးပြတဲ့ အနုလောမ ဥာဏ်ဆိုတဲ့ ‘ပြောင်းပြန်’ ဥာဏ်အမြင် အကြောင်းကို ဖတ်လိုက်ရတဲ့ အခါကျတော့မှ နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင် မမြင်ရသော်လည်း၊ ပုထုဇဉ်အနေနဲ့ မြင်နိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်ဆိုတာဟာ ဘာကြောင့် ခဲယဉ်းတယ် ဆိုတာကိုတော့ ကျွန် တော် ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက် ကျေနပ် သွားပါတယ် ဆရာကြီးခင်ဗျား”

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်၏ အကျိုးတရား

လွန်ခဲ့သော ၆ လခန့်မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် မိုးကုတ်မြို့သို့သွား၍ ကမ္ဘာ့
ငြိမ်းချမ်းရေး ကျမ်းတစောင်ကို အင်္ဂလိပ်လိုစီရင်ရေးသားလျက်ရှိသည်နှင့်
ဆောင်းပါးများ မရေးနိုင်ဘဲ ကျွန်ုပ်၏ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် အဆက်ပြတ်
လျက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းစာအုပ်မှာ ကျွန်ုပ်ခန့်မှန်းသည့် အချိန် အပိုင်း
အခြား အတွင်း၌ ဆုံးခန်းတိုင်ရောက်ပြီးမြောက်ခြင်း မရှိရာတွင် ခေတ္တမျှ
ရပ်နားပြီး လက်ငင်းပရိယေသနအတွက် ကျွန်ုပ်ရေးနေကျဖြစ်သည့် ရှုမဝ၊
ငွေတာရီ၊ သွေးသောက် တည်းဟူသော မဂ္ဂဇင်းများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ
ဆောင်းပါးများကို တတိုက်လျင် တမျိုးစီ၊ သူ့အခန်းနှင့်သူ ဆက်လက်
ရေးသားပေးပို့ ရပါဦးတော့မည်။

ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့က မိုးကုတ်မြို့မှ မန္တလေးသို့ ဆိုက်ရောက်လာခြင်း
ကို ကြားသိကြသည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ ကျွန်ုပ်၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေများနှင့် ဗဟု
သုတရှာမိုးသည့် လူကြီးလူငယ်များသည် ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်သို့အလှူ လှူ
ပေါက်လာကြလေရာ အောက်ပါဆွေးနွေးခန်းမှာ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်
ကို နှစ်သက်သဘောကျသဖြင့် ဝမ်းသာအားထုတ်ဘူးသည့်ကျောင်းဆရာ
တယောက်နှင့် အမေးအဖြေပြုကြသည့် အကြောင်း အရာများ ဖြစ်ပါ
သည်။

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးကို ကျွန်တော်မြှော်လိုက်ရတာခင်ဗျာ၊ ပြောချင်
လွန်းလို့ အူကိုယားနေဒါဘဲ”

နုပီ။ ။ “ဘာတွေများ ပြောချင်လို့လဲ ဆရာလေးရဲ့”

ရာ။ ။ “မိုးကြိုးသတင်းစာမှာ ဦးစိန်ခိုဆိုတဲ့ ဓမ္မစရိယပုဂ္ဂိုလ်တဦးက
ဆရာကြီးအကြောင်းရေးလိုက်တာကို ဆရာကြီးဖတ်လိုက်မိသလား မဆို
နိုင်ဘူး”

နုပိ။ ။ “ဖတ်လိုက်ရပါတယ်။ ဆရာကို လှူကြတဲ့ သတင်းစာ လေး ငါးစောင်အနက်မှာ မိတ်ဆွေဦးအုန်းခင်ရဲ့ မိုးကြိုးသတင်းစာလဲပါလေ တော့ ဖတ်လိုက်မိပါတယ်။ ကိုယ် မလှတဲ့ သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းများတွေ ဆရာမဖတ်မိပါဘူး။ ဓမ္မာစရိယ ဦးစိန်ခို ဆိုခြင်း အားဖြင့် ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲအောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလား။ သို့မဟုတ် တရားဟော ဆရာလို့ ဘဲ ဆိုလိုပါသလားမပြောတတ်ဘူး”

ရာ။ ။ “စာမေးပွဲအောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးထင်ပါရဲ့ ဆရာကြီး”

နုပိ။ ။ “ဘယ်အချက်ကြောင့် ဆရာကလေးက အူယားနေရ တာ လဲဗျာ”

ရာ။ ။ “ပဌမတော့ သူက ဆရာကြီး ကျေးဇူးကြောင့် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ မြန်မာပြည်မှာ လူသိများပေတယ်လို့ ဝန်ခံဘော် ရပါ ပေတယ်”

နုပိ။ ။ “ဒါကတော့ ဟုတ်ပါတယ်လေ။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ ဗမာပြည်မှာ ခပ်မြုပ်မြုပ်ဖြစ်ခဲ့ရာက ခုတလောမှာတော့ ဘယ်တရားပွဲ မှာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ အကြောင်းမပါရင် မပြီးသလောက် ဖြစ်နေ တယ်လို့ လူတွေပြောသံကြားရတယ်”

ရာ။ ။ “ချီးမွမ်းတာကတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ဆရာကြီးကို ‘နှက်’ ထား တဲ့ အချက်ကလေးတွေလဲ ပါနေတယ်ခင်ဗျာ”

နုပိ။ ။ “နှက်ပါစေလေ။ ကျုပ်မေးတိုင်း နာယူသင့်တယ်လို့ မဆို လိုပါဘူး။ ကျုပ်တို့ဗမာပြည်မှာ ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်ကျကျ ဝေဖန်တတ်တဲ့အလေ့ အကျင့်တော်တော်နည်းပါတယ်။ အတွေးအခေါ် အယူအဆကို ဝေဖန် ရာကနေပြီး လူကိုကလော်တုတ်တဲ့ဆီ ရောက်ရောက် သွားတယ်။ စာကြီး ပေကြီးအနေနဲ့ လူတွေပါးစပ်ဖျားမှာ ရွတ်ဆိုနေကြတဲ့ ဗန်းမော် ဆရာ တော်နဲ့ သီလရှင်တို့ အပြန် အလှန် ရေးကြခြင်းများဟာလဲ ပုဂ္ဂိုလ် အရ ကကော်တုတ်ပြီး တယောက်ကိုတယောက် နိုင်အောင်ရေးကြတဲ့ စာမျိုး တွေဘဲဗျ။ ဆွေးနွေးတဲ့ကိစ္စ ဘာမှမပါဘူး။ အသားလွတ် ရေးခြင်းမျိုး တွေဘဲ။ ဟိုတုန်းကတော့ တယောက်နဲ့ တယောက် စာပြိုင်ကြရင်ဒါမျိုး တွေချည်းတွေ့ရတာဘဲ။ ကျုပ်လဲ ဖတ်မိပါတယ်။ သို့သော် မေ့ကုန်ပြီ နှက်ပဲ့ နှက်နည်း ဆိုစမ်းပါအုံးဆရာလေး”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးဟာ ပရိယတ်ဉာဏ် မရင့်သန်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ကို စိတ်အလုပ်နဲ့ သက်ဆိုင်တယ်။ စိတ္တာနုပဿနာ အလုပ်ဖြစ်တယ်လို့ ရေးခဲ့တယ်တဲ့ခင်ဗျ”

နုပ။ ။ “စိတ္တာနုပဿနာအလုပ် ဟုတ်မဟုတ်ကို ထားပါဦး။ ပရိယတ္တိ ဉာဏ်မရင့်သန်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ကလေးကို ဖြေပါဦးမယ်။ ပဌမအချက်က ပရိယတ်ဉာဏ်ဆိုဒါ ကျုပ်ကောင်းကောင်းသဘောမပေါက်ဘူး။ ပရိယတ် ဆိုဒါ မျိုးဟာ သင်နိုင်ရင် တတ်ကြဒါပါဘဲ။ မှတ်နိုင်ရင် အာဂုံဆောင် နိုင်ကြတာပါဘဲ။ ထက်မျက်တဲ့ဉာဏ်။ နက်နဲတဲ့ အတွေး အခေါ်မျိုး မဟုတ်ဘူးလို့ ကျုပ်နားလည်တယ်။ တနည်းအားဖြင့်တော့ သညာအလုပ် ပါဘဲ။ ဉာဏ်အလုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ တန်ဖိုးရှိတာကထက်ထက်မျက်မျက် နဲ့ ထိုးထွင်းပြီး သိသောဉာဏ်။ ယုတ္တိ တန်မတန်။ သဘာဝကျမကျကို နှိုင်းချိန်နိုင်တဲ့ဉာဏ် စသည် များ က အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီဉာဏ်မျိုး ကတော့ ပါရမီအလျောက် ပဋိသန္ဓေကပါလာတဲ့ အရည်အချင်းမျိုးဖြစ် တယ်။ စာပေပရိသတ်တို့ကို ကျက်မှတ်လို့ ရသည်မဟုတ်ဘူး”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးကို ဉာဏ်မရင့်သန်ဘူးဆိုတာတော့ ကျွန်တော်လဲ မကြိုက်ဘူး။ သို့သော် ရှင်းလို့ တော့ မပြောတတ်ဘူး။ အခုတော့ ရှင်းပါပြီ၊ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုဆိုသင့်သလဲ ဆရာကြီး”

နုပ။ ။ “စာပေပရိယတ်ဖက်မှာ သူတို့လို မနဲ့ စပ်ဘူးလို့ တော့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ စိတ္တာ နုပဿနာ အလုပ်မဟုတ်ဘူး။ ဝေဒနာနုပဿနာအလုပ်ဖြစ်တယ်လို့ သူပြောခြင်းဟာ ပရိယတ်ဉာဏ်လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဉာဏ်မှလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ရမ်းချတဲ့ သဘောပါ။ ကျုပ်က လက်တွေ့ စမ်းသပ်ပြီးမှ ရေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျုပ်ရေးခဲ့တာတွေလဲ သူကနဲ့ အောင် စုံအောင် ဖတ်မကြည့်ဘဲ အရမ်း စွပ်စွဲခြင်းသာဖြစ်တယ်”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးက ဘယ်လိုရေးဘူးသလဲ ခင်ဗျာ”

နုပ။ ။ “ကျုပ်အဘို့မှာတော့ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်သည် စိတ္တာ နုပဿနာအလုပ်နဲ့ နီးစပ်ပြီး စိတ်အပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ခါ စောင့်ကြည့် ရသော အလုပ်ဖြစ်သွားသော်လဲ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝါသနာ အား လျော်စွာအချို့ မှာဝေဒနာနုပဿနာအလုပ်ဖြစ်သွားတယ်။ အချို့မှာမော နုပဿနာ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်လို့ ရှင်းပြခဲ့ဘူးပါတယ်။ စာတတ်တယ် ဆို

ပြီး လက်တွေ့ မစမ်းဘဲနဲ့ ရမ်းချဲ့တဲ့ လူတွေ တော်တော် များတယ်ဗျ။
ဓမ္မာစရိယ တယောက်မဆိုထားနဲ့ ၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးအရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ
ကိုယ်တော်မြတ်တောင် လက်တွေ့မစမ်းသပ်ဘဲ။ စိတ်ကူးဉာဏ် သက်သက်
နဲ့ ရေးခဲ့လို့ ချွတ်ချော်တဲ့အချက်ကလေးတွေ တွေ့ရဘူးတယ်”

ရာ။ ။ “ဘယ်ဒင်းတုန်း ကြားပါရစေ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ ။ “နေပါအုံးလေ နောက်ပီးတော့ ပြောတာပေါ့၊ ဦးစိန်ခိုက်စွ
ကို လက်ဦးရှင်းစမ်းပါရစေဦး”

ရာ။ ။ “ဒီဋ္ဌေဒီဋ္ဌမတ္တ ကျင့်စဉ်ဟာ ဝေဒနာသက်သက်ဖြစ်တယ်လို့
သူက ဆိုထားတယ် ဆရာကြီးရဲ့”

နုပီ။ ။ “ဒီကိစ္စကို ရှင်းရာမှာ သူကိုယ်တိုင်က ဆရာ တဆူ အနေနဲ့
ဆည်းကပ်နေတဲ့ မိုးကြိုးဦးအုန်းခင်ကို တိုင်တယ်ရမှာဘဲ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်
ဇူလိုင် လထဲမှာ ဦးအုန်းခင်နဲ့ ကျုပ်နဲ့ တနေရာသွားပြီး တရားအားထုတ်
ကြယင်း ဝေဒနာ သဘောနဲ့ အသိစိတ်သဘော ခြားနားပုံ ကို ဆွဲနှေး
ကြဘူးတယ်။ မိမိခန္ဓာကို စိုက်ပြီးရှုလိုက်တဲ့အခါတိုင်း အသိစိတ်ကလေးကို
အာရုံပြုမိရက်သား ဖြစ်နေတယ်။ တချို့ကတော့ ဝေဒနာကို အာရုံပြုမိ
တတ်တယ်လို့ ပြောကြကြောင်း ကျုပ်က ပြောပြတော့ ဦးအုန်းခင်က
‘ဟုတ်တယ်ဆရာကြီး။ ကျွန်တော်လဲဒီလိုဘဲ အခါခတ်သိမ်း ဖြစ်တတ်တယ်
တဲ့ပြန်ပြောတယ်။ အမှန်ကတော့ ဝေဒနာအနေနဲ့ အာရုံ ပေါ်တတ်တဲ့
လူကများကြောင်း အသိစိတ်ကို အာရုံပြုမိတဲ့လူက အလွန်နည်းကြောင်း
ကျုပ်က ပြောလိုက်ပါသေးတယ်”

ရာ။ ။ “သူ့ ဆရာ ပြောရင်တော့ ဦးစိန်ခို ယုံကောင်းပါလား ဆရာ
ကြီး”

နုပီ။ ။ “ဦးစိန်ခိုတို့လို စာသမားတွေကတော့ ခန္ဓာငါးပါးကို လက်
ချိုးပြီး ရေရွတ်တတ်ပေမင့် ကိုယ် နှာမ်တရားကို ကိုယ်စောင့်ကြည့်ပြီး ဤ
ကား ဝေဒနာစေတသိက်။ ဤကား သညာစေတသိက်။ ဤကား စေတနာ
ခေါ်တဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဤကား ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ အသိစိတ်ကလေး
စသဖြင့် တကွဲတခြားစီ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ် သားသား ထင်မြင်
လာအောင် ရှုကြည့်ဘူးတဲ့ အလေ့ အကျင့်ရှိချင်မှရှိတဲ့လူစုဘဲ”

ရာ။ ။ “စိတ်နဲ့ စေတသိက်တွေဟာ တပြိုင်နက်တည်းဖြစ်ပြီး တပြိုင်
နက်သည်း ချုပ်တယ်ဆို ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မှန်ပါတယ်။ သို့သော် စိတ်အကြောင်းကို စေ့ စေ့ စပ်စပ် လေ့လာပြီး ပိုင်းပိုင်းခြားခြား နှိုက်နှိုက် ချွတ်ချွတ်ဆင်ခြင်သုံးသပ်တတ် တဲ့ ဉာဏ်မျိုး ရှိသူများအဖို့တော့ တပြိုင်တည်း ဖြစ်ချုပ်နေကြတဲ့ စိတ် စေတသိက်တွေကို တခုစီ တလှည့်စီ အာရုံစိုက်ပြီး ရှုလို့ ရစကောင်း ပါ တယ်ဗျာ”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးတော့ ရတယ်ပေါ့”

နုပီ။ ။ “ကျုပ်အဖို့တော့ နာမ်တရားကို ရှုကြည့် ရတာလောက် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အလုပ်ဟာ ဘယ်မှမရှိဘူး။ ရုပ်တရားဆိုတဲ့ သူတို့အနုမြူ ဓာတ်တွေ၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗူးတွေ ဆန်းကြယ်တယ်ဆိုတာ အပျော့ပေါ့ဗျာ။ စိတ်လောက်ဆန်းကြယ်တဲ့ သဘာဝဟာ လောကကြီး တခုလုံး ဘယ်မှာမှမရှိဘူး”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီးရဲ့ မိတ်ဆွေ ဦးအုန်းခင်ကတော့ ဓာတ်သဘော ကို ရှုနေတယ် ဆိုပါကလားဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ရှုပါစေလေဗျာ၊ ဓာတ်နဲ့ ပေါက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များလဲရှိကြဘူး တယ်လို့ စာကဆိုပါတယ်။ သပေါက်ရောက်တဲ့ အခါကြတော့မှ သူရေးပြ တာတွေကို ဖတ်ရဦးမှာပေါ့”

ရာ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်ဟာ မာလုကျပုတ္တနဲ့ ဘာဟိယ တည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါက်ရောက် ဘူးတယ်လို့ စာထဲမှာ မတွေ့ရတဲ့အတွက် သည်နည်းဟာ ခုခေတ်လူ များအဖို့ ပေါက်ရောက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့သယောင် ရေးနေကြပါကလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်တယ် ရေးကြတာတွေဘူးပါတယ်။ ဉာဏ်လှေခါး ကျမ်းပြုတဲ့ ဦးတိလောကညာဏကလဲ့ရေးတယ်။ ဓမ္မာစရိယ ဦးစိန်ခိုက်ကလဲ့ ရေးပြန်တယ်”

ရာ။ ။ “ဆရာက ဘယ်လိုပြောမလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အကျွတ်တရားရတိုင်း ဘယ်နည်းနဲ့ ကျွတ် သွားတယ်ဆိုဒါကို စာထဲမှာစေ့ စုံအောင် ဖော်ပြထားတယ်မထင်ပါဘူး။ တနည်းအားဖြင့် ထင်ရှားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူတို့နှစ်ပါး အကြောင်းကို အထူးတလည် ဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အကျွတ် တရားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်း ဆိုဒါကလဲ အလျဉ်းသင့်သလိုဖော်ပြ

ခဲတဲ့ လက္ခဏာရှိပါတယ်။ အချို့မှာ ဘဝဘဝက ထင်ပေါ်ကျော်ဇော
 ဘို့ အတိတ်ကံပါတဲ့အတွက် ကျွန်မဖြစ်ရက်နဲ့ လက်ကောက်နှစ်ဖက်ထိ
 ခိုက်မိတဲ့အတွက် ထွက်ပေါ်တဲ့အသံကို သဘောပေါက်ပြီး တမက်တဖိုလ်
 ရသွားတဲ့ အကြောင်းကို စာထဲမှာ ဖော်ပြခြင်း ခံရတယ်မဟုတ်လား။
 အကယ်၍ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ အစရှိတဲ့ရဟန္တာ
 အရှင်သူမြတ်တပါးပါးကဖြစ်စေ၊ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်သည် ဘာဟိယ
 နဲ့ မာလုကျပုတ္တနှစ်ပါးအတွက်သာဖြစ်သည်။ အခြားအခြားပုဂ္ဂိုလ်များ
 အတွက် အကျွတ်တရားရစေနိုင်သော ကျင့်စဉ်မဟုတ်ဘူးလို့ တနေရာရာ
 မှာ အတည့်အလင်း ဖော်ထုတ်မိန့်မြှောက်ခြင်း ရှိခဲ့ရင်တော့ ဟုတ်ပါပေ
 လိမ့်မယ်။ သို့မဟုတ်ရင်တော့ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ဟောပြောတော်မူခဲ့သည့် ကျင့်
 စဉ်များသည် ဤလူ့ ထိုလူမျိုးများအနက်မှ တကယ်ယုံယုံကြည်ကြည်အား
 ထုတ်မယ်။ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ပြီးဖြစ်တဲ့ လက်ထပ်ဆရာ ကိုယ်တိုင်ကလဲ
 နည်းနာကျကျ ပြသမယ်ဆိုရင် ပေါက်ရောက်နိုင်တဲ့ ကျင့်စဉ်ချည်းဘဲ
 လို့ ဆရာယုံကြည်လျက်ရှိတယ်။ သည်ယုံကြည်ချက်ကိုတော့ ဘယ်သူဖျက်
 လို့ မှဆရာမပျက်ဘူး”

ရာ။ ။ “နို့ ဆရာကြီးရယ်၊ ဆရာကြီးတပည့်ထဲက ပေါက်ရောက်တဲ့
 လူများရှိကြပါသလား” “ဆရာကြီးကိုယ်တိုင်ကော ပေါက်ရောက်ပြီး
 ပါပြီလား”

နုပိ။ ။ “တရား ပေါက်ရောက်ခြင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ၊ ဟိုဂိုဏ်း
 သည်ဂိုဏ်းမှာ အယူအဆအမျိုးမျိုးရှိကြတယ်။ ဆရာ့ကိုယ်တိုင်လဲ အယူ
 အဆတမျိုးရှိတာဘဲ၊ တချို့ဂိုဏ်းက တကိုယ်လုံးပျောက်သွားပြီး ဘာမှ
 ရှာမရတဲ့ အဖြစ်မျိုးကိုတရားပေါက်ရောက်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ တချို့
 ကလဲ သတိလစ်သွားပြီး ဘာမှမသိဘဲ။ မေ့သွားတဲ့အဖြစ်မျိုးကို တရား
 ပေါက်တယ်။ တရားကောင်းတယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ ဆရာ့အယူကတော့
 အနုလောမဉာဏ်ဆိုက်တယ်ဆိုခြင်းဟာ ဉာဏ်အမြင်ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွား
 တယ်လို့ ရေးပြခဲ့ဘူးတယ်။ သည်ဟာတွေကို အသာထားပြီး ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌ
 မတ္တံ ကျင့်သုံးနည်းအရဆရာရေးပြသလို အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့်။ စိတ်ငြိမ်း
 ချမ်းမှုရကြတဲ့ တပည့်တပန်းအချို့ အကြောင်းကိုတော့ ပြောပြချင်တယ်”

ရာ။ ။ “ကြားပါရစေ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော် အစစ်အမှန်ကတော့ ဟိုဘဝ နိဗ္ဗာန် ရောက်ခြင်း၊ သောတပန်တည်ခြင်း၊ အရိယာဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ အခြင်း အရာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကိုယ်တိုင် ရောက် မရောက်၊ သူ့ ဟာက မှန်တယ်၊ ငါ့ဟာက မှန်တယ်၊ သည်စစ်ဆေးနည်းက မှန်တယ်၊ ဟိုစစ် ဆေးနည်းက မှားတယ် စသည်ဖြင့် အငြင်းပွား နေကြခြင်းထက် တရား သဘောကို သိမြင်တယ် ဆိုတဲ့ အချိန်ကစပြီး လောကဓံ ကို ကိုယ် အထွာ ကလေးနဲ့ ကိုယ် ဘယ်လောက် ခံနိုင်ရည်ရှိသလဲလို့ စစ်ဆေးကြည့်ခြင်းက သာပြီး အရေးပါ အရာရောက်တယ်လို့ ဆရာယူဆတယ်”

ရာ။ ။ “တချို့ကတော့ ငါးပါးသီလနဲ့ စစ်ကြည့်တယ်ဆို ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒါတွေက မသေချာပါဘူး။ အမှုနဲ့ မတွေ့သေးလို့ လုံခြုံ တဲ့ ပုထုဇဉ်တွေလဲရှိပါတယ်။ တကယ် တကယ် ကြီးကျယ်တဲ့ အမှုကြီး မျိုးနဲ့ တွေ့တဲ့ အခါကျတော့ သောတာပန်တိုင်းတောင် မလုံတတ်ဘူးလို့ ရတနာ့သုတ်မှာ ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူချက်ရှိပါတယ်။ အင်္ဂုတ္တို ကျမ်းမှာလဲ လေးငါးနေရာ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဆရာကတော့ ဒါတွေကို မစစ် ဆေးချင်ဘူး။ တကြိမ်တခါ တရား မြင်ဘူးတယ်ဆိုရင် လောကဓံနဲ့ ဝင်တိုးတဲ့အခါမှာ ဘယ်လောက်ခံနိုင်ရည် ရှိသလဲလို့ ကိုယ် ဟာကိုယ် စစ်ကြည့်ရင် သိနိုင်တာမျိုးဘဲ”

ရာ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အရ အားထုတ်ထားတဲ့လူထဲက ခံနိုင် ရည်ရှိပုံ၊ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုရပုံ၊ ခံပုံခံနည်းကို ကြားပါရစေဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ဆိုတဲ့ကျင့်စဉ်အရက မြင်ကာမတ္တ၊ ကြားကာ မတ္တ၊ နံကာမတ္တ စသည်ဖြင့် မနောနဲ့ အာရုံ ၆ ပါးနဲ့ တလှည့်စီ တိုက်ခိုက်စဉ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဉ်စိတ်ကလေးတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ အရှည် ကြီးလိုက်ပြီးမစဉ်းစားဘဲ၊ ချက်ခြင်းချက်ခြင်း ရပ်လိုက်ဖို့ သတိမှေးမြူ ရမယ်လို့ ဆိုခြင်းကို နားလည်တယ်မဟုတ်လား”

ရာ။ ။ “နားလည်ပါတယ်ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တော်တော်ဂရုစိုက်ပြီး အားထုတ်ဘူးဘယ်မဟုတ်လား”

ရာ။ ။ “အားထုတ်ဘူးပါတယ်ခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “အားထုတ်တော့ သယ်လိုဖြစ်ပေါ်လာသလဲ”

ရာ။ ။ “တလာကျော်ကျော်လောက် အားထုတ်လိုက်တော့ မြင်ကာ မတ္တ၊ ကြားကာမတ္တနဲ့ချည်း နေနိုင်တဲ့ အတောအတွင်းမှာ စိတ်ထဲမှာ

ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ထုပ်ဖြစ်မလာဘဲ၊ အသိစိတ်ဟာ ဒလဟောကြီး ဖြစ်နေ တာပါတဲ့ တကားလို့ မြင်လာပါတယ်ခင်ဗျား”

နုပျံ။ ။ “ဇာတ်လမ်းဇာတ်ထုပ်ဆိုတာ ဘာဆိုလို့တာလဲ”

ရာ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ အလုပ်ကို လုပ်နေခိုက်မှာ လူတယောက်ရဲ့ အသံကိုကြားလိုက်ရတော့ ဒီလူဟာ မောင်ဘဘလို့ သိသည်အထိအာရုံ ပြုလိုက်မိရင် သည် လူ ဟာ ငါ့ ငွေငါးဆယ်ကို ချေးတုန်းက နက် ဖြန်ပြန်ပေးပါ့မယ်ဆိုပြီး ခုလေးငါးရက်ရှိပြီပြန်မဆပ်သေးဘူးလို့ စဉ်စား မိရာကနေပြီး မကျေနပ်တဲ့ ဒေါသစိတ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်”

နုပျံ။ ။ “သည်တော့ ဘယ်လို ဖြစ်လာမလဲ”

ရာ။ ။ “ကြားကာမတ္တလောက်သာထားပြီး၊ ရပ်တုန်းက ရပ်လိုက် နိုင်တယ်ဆိုရင် ငွေငါးဆယ် ချေးသွားတဲ့အခြင်းအရလဲ ပေါ်မလာပေ ဘူး။ ဒေါသစိတ်ကလေးနှင့် တကုန်လုံးမသာယာမှုဟာဖြစ်ရမှာ မဟုတ် ဖူးလို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်”

နုပျံ။ ။ “နောက်တော့ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ”

ရာ။ ။ “အသံကြားမိခြင်းကကိစ္စမရှိဘူး။ ၎င်းအသံရှင်နဲ့ ပတ်သက် ပြီး အရှည်ကြီးလိုက်ကာ စဉ်းစားမိတဲ့အတွက် နှလုံးမသာယာတဲ့ ဒုက္ခ ခံစားရပါတကားလို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်”

နုပျံ။ ။ “ဒုက္ခဖြစ်လာတော့ ဒုက္ခဘဲ၊ ဒုက္ခဘဲ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဘဲလို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေသလား”

ရာ။ ။ “ဒီလိုတော့မသုံးသပ်ပါဘူး ဆရာကြီး။ အသံကြားကာမတ္တနဲ့ မရပ်ဘဲ အရှည်ကြီးလိုက်စဉ်းစားမိတဲ့အတွက် နှလုံးမသာယာမှုဖြစ်ရတာ ဘဲဆိုတဲ့ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းရင်းကို လှမ်းပြီး သဘောပေါက်လာတယ် ဆရာကြီးရဲ့”

နုပျံ။ ။ “အသံကိုကြားရုံကြားလို့ ကိစ္စမရှိသေးဘူး။ ကိုဘရဲ့ အသံဘဲ ဆိုပြီးငွေ ၅၀၊ အကြောင်းကိုပါ စဉ်းစားမိတဲ့အတွက် နှလုံးမသာ ယာမှု ဖြစ်ရတယ်လို့ နားလည်မိတယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီနားလည်မှုဟာ ဉာဏ်ပေါ်လာခြင်းဘဲဗျ။ ဒုက္ခဝေဒနာ အကြောင်းကို အဖန်တလဲလဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင်နေတဲ့လိုသေးလားဗျ”

ရာ။ ။ “မလိုပါဘူး ဆရာကြီး။ မီးကိုင်ပြီး ပူတယ် ပူတယ်လို့ ဆင်ခြင်နေစရာ မလိုပါဘူး။ အကြာကြီး ထိုင်နေပြီး ညောင်းလှချည့် ကိုက်လှချည့်လို့ ဆင်ခြင်နေဘို့လဲ မလိုပါဘူး။”

နုပီ။ ။ “ဗုဒ္ဓရဲ့ ကျင့်စဉ် တရားတွေ ဟာက အကြောင်းနဲ့ အကျိုး ကို ရှင်းရှင်းကြီး ဥာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာအောင် လုပ်ယူရခြင်းဘဲဗျ။ ဒါကို ဥာဏ်ခေါ်တယ်။ ဥာဏ်ပေါ်စေနိုင်တဲ့ အလုပ်မျိုးမှ ဝိပဿနာ အလုပ် စစ်မှန်တယ်။ ပေါ်လာတဲ့ ဥာဏ်ကို ဝိပဿနာဥာဏ်ခေါ်တယ်။”

ရာ။ ။ “သဘောပေါက်ပါတယ် ဆရာကြီး။”

နုပီ။ ။ “တအာရုံတည်း စိုက်ပြီး ရှုနေလို့ စိတ်မပြန်လွင့်ဘဲ တည်ငြိမ်နေခြင်းကို သမာဓိ၊ ၎င်းအလုပ်မျိုးကို သမထလို့ ခေါ်တယ်။”

ရာ။ ။ “ခုနင်က အကြောင်းတရား အကျိုးတရားဆိုတဲ့ ဥာဏ်မျိုး ပေါ်မလာရင် သမာဓိဘဲလား ဥာဏ်မဟုတ်ဘူးလား ဆရာကြီး။”

နုပီ။ ။ “စာသမားတွေ စာနဲ့ တိုက်ကြည့်ကြစမ်းပါစေ။ ပေါက်ပေါက်လှော်သလို သဲပြိုသလိုဆိုတဲ့ အထင်မျိုးတွေဟာ ဝိပဿနာဥာဏ် မဟုတ်ဘဲလားလို့ အကြောင်းတရား အကျိုးတရား ဘယ်မှာအဆက်ရှိသလဲလို့။”

ရာ။ ။ “ကျွန်တော် မှာ ဖြစ်ဘူးတဲ့ ခုနင်က မောင်ဘက်စွကတော့ အကြောင်း အကျိုး ဘယ်လို ဆက်သွယ်မှု ရှိတယ်ဆိုတာ ထပ်ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး။”

နုပီ။ ။ “ကြားလိုက်တဲ့အသံပေါ်မှာသာ စိတ်ကိုထားနိုင်ခဲ့ရင်မောင်ဘနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ နှလုံးမသာယာမှု ဒုက္ခ မဖြစ်ပေါ်ရဘူး။ အရှည်လိုက်ပြီး စဉ်းစားမိတဲ့ အတွက် ဇာတ်ကွက် ဇာတ်လမ်းပေါ်လာပြီး စိတ်နှလုံး မသာယာမှု ဖြစ်ရတယ်။ အရှည်ကြီးလိုက်ပြီး စဉ်းစားမိခြင်းသည် အကြောင်းတရား။ နှလုံးမသာယာမှု ဒုက္ခသည် အကျိုးတရားဘဲလို့ သိမြင်တယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီဥာဏ်ဟာ တန်ဖိုးရှိတယ်။ သူတပါးပြောပြလို့ သိတဲ့အသိမျိုးထက် ကိုယ်တိုင် လုပ်ကြည့်လို့ သိရတဲ့ အသိဥာဏ်ကမှ တန်ဖိုးရှိတယ်။”

ရာ။ ။ “ဟုတ်ပေတယ် ဆရာကြီး။ သို့သော် သည်လိုသိရုံနဲ့တော့ မတ္တ၊ ကြားကြီး မစဉ်းစားဘဲ မနေနိုင်ဘူး ခင်ဗျ ခက်သေးတယ်။”

နုပီ။ ။ “တလျှောက်ထဲ အကြာကြီး မနေနိုင်သေးရင် ကိစ္စမရှိပါဘူး။ သတိကွာသွားပြီး အရှေ့ကြီး စဉ်းစားမိတဲ့ အခိုက်အတန့်နဲ့ သတိကောင်းပြီး မြင်ကာမထွ ကြားကာမထွ ဆိုသလို ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့် အပေါ်မှာ စိတ်ကိုထားနိုင်တဲ့ အခိုက်အတန့်တို့ရဲ့ ခြားနားပုံကိုတော့ ဥာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာတယ် မဟုတ်ဘူးလား”

ရာ။ “ဒီနှစ်ခု ခြားနားပုံကတော့ ရှင်းပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဘယ်ပုံ ရှင်းတာလဲ ဆရာခလေး”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီး စာအုပ်ထဲမှာ ရေးပြထားတဲ့ ဒိဋ္ဌလောကနဲ့ အိပ်မက်လောက အကြောင်းကို ဘွားကနဲ သတိရလာမိပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ပြောပြစမ်းပါအုံးဗျာ”

ရာ။ “သတိ လွတ်ပြီး ဟိုအကြံ ကလေး သည်အကြံကလေး ဟို စိတ်ကူးကလေး သည်စိတ်ကူးတွေဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခိုက်မှာတော့ ပူစရာကလေးတွေ ဘေးပြီး ပူမိတယ်။ ပျော်စရာကလေးတွေ တွေးတွေးပြီး ပျော်မိပါတယ်။ ခဏကြာလို့ သတိရပြီး ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌမတ္တ အတိုင်း ထလုပ် လိုက်ပြန်တဲ့အခါကျတော့”

နုပီ။ ။ “ခုနစ်က ပူပန်စရာ ကလေးတွေ ပျော်စရာကလေးတွေ ဟာ ပျောက်ကုန် ကြတယ် မဟုတ်လား”

ရာ။ ။ “ပျောက်ကုန်တာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သည်တော့ဘယ်လိုအသိဉာဏ်မျိုး ပေါ်လာသလဲ”

ရာ။ ။ “တကယ် တကယ်ဆိုတော့ စိတ်ညစ်စရာကလေးတွေ ပျော်စရာကလေးတွေဟာ စိတ်ကူး ယဉ်မုသက်သက်ဘဲ။ အဟုတ်ရှိတာ မဟုတ်ပါတကား။ ဒါကြောင့်မို့ ဆရာကြီးက အိမ်မက်လောကလို့ ခေါ်ထားတာကို သဘောကျမိပါတယ်”

နုပီ။ ။ “သတိရလို့ အလုပ်ကို ပြန်ကောက် လိုက်ပြန်တော့ ဘယ်ရောက်လာသလဲ”

ရာ။ ။ “ဒိဋ္ဌလောကထဲ ပြန်ရောက် လာဒါပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပူပန်တဲ့စိတ် ပျောက်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဘယ်ရောက်ကုန်ကြသလဲ”

ရာ။ ။ “ချုပ်ပျောက် ကုန်တာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သတိလွတ်သွားတဲ့ အခိုက်မှာတော့ ပူပန်တယ်ဆိုတဲ့ ဒေါမနဿ စိတ် (လောဘစိတ်) ပျောက်တယ်ဆိုတဲ့ သောမနဿစိတ် ကလေးတွေဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။ သတိရလို့ အလုပ်ကိုပြန်ကောက်ပြီး ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့်အပေါ် အာရုံပြုလိုက်တာနှင့် တပြိုင်နက် လောဘစိတ် ဒေါသ စိတ်တွေ ချုပ်ပျောက် ကုန်ကြပါတကားဆိုတဲ့ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ ဒါပေါ့နော် အလုပ်မလုပ်ဘူးခင်ကသည်ဉာဏ်မျိုး ဖြစ်ဘူးပါသလား”

ရာ။ ။ “ဘယ်တုန်းကမှ မဖြစ်ဘူးပါဘူး ဆရာကြီး။ ပြီးတော့ကျွန် တော်သဘောပေါက်လာတာတခု ရှိသေးတယ်ခင်ဗျ”

နုပီ။ ။ “ဆိုစမ်း ဆရာလေး”

ရာ။ ။ “ဆရာကြီး စာအုပ်ထဲမှာ ရေးထားတယ်ဟုတ်လား။ ပန်းချီ ဆရာတယောက်ဟာ ကြောက်စရာအရုပ်ကြီးကို ကိုယ် ဟာကိုယ် ရေးကြည့် ပြီး လန့် အော်တယ် ဆိုရင် ရူးနေပြီလို့ လူတွေက ဆိုကြမှာဘဲတဲ့။ စင်စစ် မှာတော့ လူတွေဟာလဲ ပန်းချီဆရာလို ပါဘဲတဲ့။ အဖြစ်အပျက်က ပြီးဆုံး သွားလို့ ပျောက်ကွယ်သွားပြီ ဖြစ်ပါ လျက်နဲ့ ကိုယ် ဟာကိုယ် ပြန်တွေးပြီ စိတ်ဆိုးလိုက်၊ ဝမ်းသာလိုက် ဖြစ်နေကြတာဘဲ။ မဟုတ်လားတဲ့၊ ဆရာကြီး ရေးထားတဲ့စာက တယ်ပြီးလျှင်လျှင်လှလှ သဘောကျမိပြန်တယ် ဆရာ ကြီးရေ”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်လှပြီ။ သည်ဟော့ ဘယ်လိုများတိုးတက်မှု ရှိလာပါ သလဲဗျာ”

ရာ။ ။ “အဟောင်းကို ပြန်တွေးပြီး နှလုံးမသာယာမှု ဖြစ်မိတဲ့ အခါတိုင်း ပန်းချီဆရာဥပမာကိုသတိရပြီး ချက်ခြင်း သက်သာရာ ရသွား တာပေါ့ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “လက်တွေ့ပြယုဂ်ကလေး ဆောင်ပြစမ်းပါဦးဗျာ”

ရာ။ ။ “ကျွန်တော်ဟာ တော်တော်နဲ့မြောတတ်တဲ့ လူတယောက် ဖြစ်ပါတယ်ဆရာကြီး။ ကျွန်တော့်အိမ်တလုံး မီးထဲပါပြီး၊ တနှစ်လောက် ကြာလို့ အိမ်သစ်ကလေးတလုံး ဆောက်ပြီးတဲ့အခါ ကျတော့တောင် မီးထဲပါသွားတဲ့အိမ်ကို ခဏခဏသတိရပြီး ရင်ထဲမှာ နွေးကနဲ နွေးကနဲ ဖြစ်သွားမိပါတယ်။ ကျွန်တော် အိမ်ခေါင်မိုးကိုမီးကူးပြီး တဟုန်းဟုန်း ထတောက်ပုံကို မျက်စိထဲမှာတောင် မြင်လာလိုက်နေသေးတယ် ခင်ဗျ။ ဆရာကြီး တရားနည်းအတိုင်း အားထုတ်လို့ ပန်းချီဆရာရဲ့ ဥဒါဟရုဏ်ကို

သဘောကျတတ်တဲ့ အချိန်ကစပြီး အိမ်ဟောင်းကိုသတိရမိလို့ မီးလောင်
နေပုံကို မျက်စိထဲမှာ မြင်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် ကိုယ် ကိုယ်ကို 'ဟေ့ ပန်း
ချိုဆရာ၊ ဘာလုပ်နေပြန်တာလဲ' လို့ မေးပြီးပြုံးနိုင်သေးတယ်ဆရာကြီး”
နုပီ။ ။ “သည်တော့ ဆရာလေးအဖို့ သက်သာခွင့် ရတယ်မဟုတ်
ဖူးလား”

ရာ။ ။ “သက်သာခွင့်မှာ အင်မတန်သက်သာခွင့်ကြီးပါဆရာကြီး။
ပြီးတော့ ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာလဲ လောကကိုစိတ်က ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုတဲ့
ဘုရားဟောတော်မူချက်ကိုလဲသပ်ပြီးသဘောကျမိပြန်တယ်ဆရာကြီးရဲ့”

နုပီ။ ။ “ပူပန်စရာကို မစဉ်းစားဘဲ အာရုံပြောင်းထားနိုင်လျှင်
ပူပန်မှု မရှိပါဘူးလို့ လူတကာသိတဲ့ အသိနဲ့ ဆရာလေးအသိနဲ့ ဘယ်လို
ခြားနား သလဲဗျာ”

ရာ။ ။ “လူတကာသိကြတဲ့ အသိက သာမန်အသိပါဆရာကြီး။ လက်
တွေ့ ကျတော့ အာရုံပြောင်းနိုင်ကြမှာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်အဆို
မှာတော့ စိတ်သဘာဝအကြောင်းကိုတဆင့်တက်ပြီးလက်တွေ့သိထားခြင်း
ဖြစ်လေတော့ သူတကာထက် ခံနိုင်ရည် ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ သူတို့
အာရုံ ပြောင်းနိုင်တယ်တဲ့ ဆိုတာက မျက်နှာ လှဲထားတဲ့ သဘောမျိုးသာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာက၊ ပူစရာကိုပုတ်ချေပစ်နိုင်တဲ့ သဘောမျိုး
သက်ရောက်ပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဓမ္မာစရိယ ဦးစံနိဗ္ဗိကဆိုထားတယ်။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ အလုပ်
ဟာ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာအလုပ် ဖြစ်တဲ့အတွက် အလွန် ခဲယဉ်းပါတယ်တဲ့
ဆရာလေး ဘယ်လိုပြောမလဲ”

ရာ။ ။ “လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်ခြင်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ အတေးနဲ့ ရှောက်ပြီး
စာထဲကဟာတွေ ရေးပြနေတာပါ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “လက်ကောက် နှစ်ဖက်တိုက်မိလို့ အသံဖြစ်လာတာ တွေ
ရပြီး တရားပေါက်သွားတဲ့ ကျွန်မဟာဥပေက္ခာဆိုတဲ့စကားလုံးကို ကြား
ဘူးမယ်တောင် မဆင်ပါဘူးနော်”

အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ရှင်းလင်းချက်

ကျွန်ုပ်ထံသို့ ရံဖန်ရံခါ လာရောက်ဆွေးနွေးသေ့ ရှိသော စာတတ်ပေတတ် (လူပျံတော်)နှင့် ၎င်း၏သားသည် တညနေ၌ ကျွန်ုပ်နေအိမ်သို့ ရောက်လာကြ၍ လူပျံတော်က ‘ကျွန်တော် သားတော်မောင်က ကျွန်တော် ရှင်းပြချက်ကို ကောင်းကောင်း မရှင်းဘူးတဲ့ ဆရာကြီးရယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးဆီ ခေါ်လာရပါတယ်’ ဟု ပြောရာတွင် ကျွန်တော်က “ခင်ဗျား တို့လို ပရိယတ်ဥာဏ်ရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းက ရှင်းပြလို့မှ မရှင်းလင်းတဲ့ သားတယောက်ကို ကျွန်တော် ဆီခေါ်လာလို့ ကျွန်တော် ဘာတတ်နိုင် ပါ့မလဲ ခင်ဗျာ” ဟု ပြန်ပြော၏။

သား။ ။ “ဆရာကြီးရေးတဲ့ စာတွေကို ကျွန်တော် ဖတ်ရပါတယ်။ အဖေတို့ဟာက ဥာဏ်မဟုတ်ပါဘူး။ စာထဲကအတိုင်း ရှောက်ပြောတတ်တာပါ။ ဥပမာတခုဆောင်ပါဆိုရင်လဲ စာထဲက ဥပမာအတိုင်းဘဲ ဆောင်တတ်တယ်။ အဆင်ကဲ့တဲ့ ဥပမာတခုခုကို သူတို့ဥာဏ်နဲ့ မဆောင်တတ်ပါဘူးခင်ဗျား။ မိလိန္ဒပညာကျမ်းထဲကလို့ ဖြစ်နေပါပြီ”

နုပင်။ ။ “မိလိန္ဒပညာကျမ်းထဲက ဘယ်လိုပါလို့လဲ မောင်ရဲ့”

သား။ ။ “ရှင်နာဂသိန်ထေရ်က မိလိန္ဒမင်းကြီးရဲ့ အမေးပုစ္ဆာမျိုးကို ဖြေဆိုတဲ့အခါမှာ ရှေးဦးစွာ ဥပမာတခုဆောင်တယ်။ မင်းကြီးက ကောင်းကောင်း မရှင်းလင်းသေးပါဘူး။ ‘လွန်စွာ’ ဥပမာတခုဆောင်တော်မူပါဦးလို့ လျှောက်ထားတော့ ရှင်နာဂသိန်ထေရ်က ဒုတိယ ဥပမာတခုဆောင် ပြန်တယ်။ ဒါကလဲ ပထမဥပမာနဲ့ မထူးလှပါဘူး။ သဘောချင်းအတူတူပါဘဲ။ ဒါကိုလဲ မင်းကြီးက သဘောမပေါက်သေးကြောင်း လျှောက်ရာမှာ ရှင်နာဂသိန်ထေရ်က တတိယ ဥပမာတခုဆောင်ပြန်တယ်။ သည်ဟာ ကလဲ သဘောချင်း အတူတူပါဘဲ။ မထူးလှပါဘူး။ ဒါနဲ့ တောင် တတိယ

ဥပမာကျတော့ မင်းကြီးက နားလည်ပါပြီ ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဥပမာတွေဟာက တခုနဲ့ တခု သဘောချင်း အတူတူဖြစ်လေတော့ တတိယ ဥပမာကို သူသဘောပေါက်တယ်ဆိုရင် ပထမ ဥပမာကတည်းက သဘော ပေါက်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်”

နုပီ။ ။ “ဒီတော့ မောင်က ဘယ်လိုဆိုချင်သလဲ”

သား။ ။ “သဘောတူ အဆင်တူ ဥပမာမျိုးတွေချည်း တခုပြီးတခု တင်ပြနေလေတော့ နောက်ဆုံးမှ မင်းကြီးက အားနာလာပြီး နားလည် ပါပြီ ဘုရားလို့ တင်လျှောက်လေမလား မဆိုနိုင်ဘူး”

အဖေ။ ။ “ကြည့်တော့ဆရာကြီး။ ခေတ်ပညာတတ်ဆိုတဲ့ လူငယ် တွေဟာ ဘယ်လောက် အဆာကျယ်လာကြသလဲလို့”

သား။ ။ “ဒါမှမဟုတ်ရင်လဲ ပထမ ဥပမာကတည်းက မင်းကြီးက နားလည်ပြီး ဖြစ်ပါရက်နဲ့ ပညာစမ်းတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ထပ်လျှောက် နေသလား မဆိုနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော် အမြင်ကတော့ ပထမနဲ့ ဒုတိယကို တကယ်သဘောမပေါက်ဖူးဆိုရင် တတိယ တင်ပြတဲ့ဥပမာဟာလဲ သဘော ပေါက်နိုင်စရာ ဘာမှမတွေ့ဘူး။ ခုနစ်က ဥပမာတွေအတိုင်းဘဲ အဖေ ဖတ်ကြည့်လေ”

အဖေ။ ။ “ငါလဲ ဖတ်ခဲ့တာပေါ့ဟ”

သား။ ။ “ဖတ်တော့ ဘာတွေ့သလဲ အဖေ။ ဥပမာတခုနဲ့ တခု ထူး ခြားချက် တွေ့ရသလား”

အဖေ။ ။ “နဲ့နဲ့တော့ အဆင်ကွဲတာပေါ့ကဲ့”

သား။ ။ “ဆိုလိုတဲ့ သဘောတရားက ဘာမှမကွဲဘူး။ အားလုံး အတူတူဘဲ။ ပထမနဲ့ ဒုတိယ ဥပမာများကို တကယ် သဘောမပေါက်ဖူး ဆိုရင် တတိယတို့ စတုတ္ထတို့ကြောင့် သဘောပေါက်လာနိုင်စရာ ဘာမျှ မတွေ့ရဘူး”

အဖေ။ ။ “မင်းမတွေ့ပေမင့် မင်းကြီးက တွေ့လို့ ပေါ့ကဲ့”

သား။ ။ “မဟုတ်ပါဘူး။ အဖေတို့ ရှေးလူကြီးတွေ စာဖတ်ပုံက စဉ်းစားဉာဏ်နဲ့ တပါတည်း ကပ်လိုက်ပြီး ဖတ်ကြဟန်မတူပါဘူး။ သမံ ကာ လျှံကာ ဖတ်ကြတဲ့ လက္ခဏာရှိပါတယ်။ ဆရာကြီးလဲ ရှေးလူကြီး ဖြစ်လာပြီ။ နို့ပေမင့် ဒီအထဲမှာ ဆရာကြီး မပါဘူးလို့ ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်”

နဲ့ပဲ။ ။ “ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပေတယ်ဗျ။ မိလိန္ဒ ပညာကျမ်းကို ကျွန်တော်ဖတ်တုန်းကလဲ သည်အထင်မျိုး ရောက်ခဲ့ဘူးပေတယ်။ သို့သော် ရှင်နာဂ သိန်တင်ပြတဲ့ ဥပမာများဟာ သဘာဝနှင့် ညီညွတ်ခြင်းကိုတော့ မငြင်းနိုင်ပေဘူး။ ဥပမာတွေ တပ်တာတော့ မှန်ပါတယ်”

သား။ ။ “သည်လိုဆို တခုတင်ပြလဲ ပြီးရောပေါ့ ဆရာကြီးရယ်။ ကျွန်တော် အဖေကလဲ သည်လိုပဲ။ စာထဲက ဥပမာဟာ မရှင်းသေးပါဘူး။ ကျွန်တော် သဘောမပေါက်သေးပါဘူးလို့ ပြောတိုင်း အလားတူ ဥပမာမျိုးဘဲ တင်ပြပြန်တာဘဲခင်ဗျ”

အဖေ။ ။ “ဒီလိုဘဲ ငါတတ်နိုင်မှာပေါ့ဟဲ့”

သား။ ။ “ဒီလိုဆို သဘောတရားကို အဖေနားလည်ထားရာမရောက်ဘူးပေါ့။ သောတာပန် အကြောင်းကို ညီအကို သုံးယောက်ထဲက အငယ်ဆုံး ညီကလေးနဲ့ နှိုင်းပြီး ဆရာကြီးတင်ပြဘူးတာ ဘယ်လောက်ရှင်းသလဲ။ ဘာစာထဲမှာမှလဲမပါဘူး။ သောတာပန် သဘာဝနဲ့ မလိုက်ဘူးလို့လဲ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၊ ဘယ်စာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကမှလဲ ကန့်ကွက်သံမကြားရဘူးဘူး။ ကျွန်တော်တို့က ဥပမာ ဆောင်ရင် သည်လို တိတိကျကျ တစ်တစ်ခုခုမှ ကြိုက်တာခင်ဗျ။ စမ်းတဝါးဝါး ညာဝါး ဖျန်းသန်းခြင်း မျိုးကို လက်မခံချင်ဘူး”

အဖေ။ ။ “ငါတို့က စာထဲမှာပါတာလောက် သင်ခဲ့ရခြင်းကိုးကွဲ့။ ဆရာကြီးတို့လို လက်တွေ့စမ်းသပ်ဘို့ အချိန်မရဘဲကိုး”

သား။ ။ “သည်လို ဖွင့်ပြီးတာဝန်ခံလိုက်စမ်းပါ အဖေရဲ့။ အခုတော့ အဖေ မေးကြည့်ရင် စာထဲက ဥပမာတွေပြုပြုပြီး ဖြေတတ်တာကိုး။ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်မှာနားရှင်းနိုင်ပါ့မလဲ”

နဲ့ပဲ။ ။ “ဟုတ်တော့ဟုတ်တယ်။ စာသမားတွေဟာ လက်တွေ့စမ်းသပ်ကြည့်ဘော်မရဘဲနဲ့ လက်တွေ့ အလုပ်လုပ်တဲ့ လူများကို အခေါ်အဝေါ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဝေဘန်ချင်တတ်တယ်။ မိုးကြိုးသတင်းစာထဲက ဦးစိန်ခိုကလဲ ဒီဌေးဒီဌမတ္တ အလုပ်ဟာ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာအလုပ်တဲ့ဗျ။ ကျုပ်တို့တော့ ဥပေက္ခာတွေ ဘာတွေသဘောမထားမိဘူး။ အလုပ်လုပ်ရင်း လက္ခဏာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဉာဏ်ပေါ်လာအောင် သတိမွေးပြီးဖိလုပ်ဘို့ဘဲ သဘောထားတတ်တာဘဲ”

အဖေ။ ။ “မမြဲဘူး မမြဲဘူးလား။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်လား။ သို့မဟုတ် ဘယ်လိုလက္ခဏာလဲ။ အနိစ္စလား၊ ဒုက္ခလား၊ အနတ္တလားဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ခင်ဗျားတို့ စာသမားတွေဟာ အလုပ်စခန်းအကြောင်း ပြောရင် ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးတို့၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့၊ ဥပေက္ခာတရားတို့ လက်ကိုင်ပြုပြီး ပြောကြတာဘဲ။ ဗမာပြည် သာသနာတော်တလျှောက် လုံးမှ သည်လမ်းကို အလုပ်မှတ်ပြီး လိုက်လုပ်ခဲ့ကြကာ ပေါက်ရောက်တဲ့လူ အလွန်ရှားပြီး လုံးလယ်ချပ်ပြား ဖြစ်ခဲ့ကြရတာဘဲ”

အဖေ။ ။ “လက္ခဏာရေးသုံးပါး မရှုရင် ဘာရှုမလဲဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်အပေါ် မှာ အာရုံပြုနိုင်တဲ့လူဟာ အသိစိတ်ကလေး၏ ပြောင်းလဲခြင်း (အနိစ္စ) သဘော။ သို့မဟုတ် အနှစ်သာရ မရှိခြင်း (အနတ္တသဘော) စသည်များကို တရေးရေး၊ တဖြေးဖြေး၊ တစစ၊ သဘောကျလာတတ်တယ်ဗျ”

သား။ ။ “ဦးစိန်ခိုရေးတဲ့ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဆိုတာက ဘယ်မှာလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သည်ပုဂ္ဂိုလ်က စာထဲက စကားလုံးကို ယူပြီး ဘာသာပြန် နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယောဂီရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ပေါ်မလာတတ်ပါဘူး။ သူတို့လူစုက ဥပေက္ခာစိတ်တွေဖြစ်။ ဥပေက္ခာ စိတ်တွေပွား၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ဥပေက္ခာတု်းကြီးဖြစ်လာပြီး၊ လောက ဓံကို အောင်မြင်နိုင်တယ်လို့ ယူဆကြဟန်တူတယ်။ အလုပ်က ဥပေက္ခာ ပွားဘို့မဟုတ်ဘူး။ သတိမေးပြီး စောင့်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ညွှန်အမြင် တွေ့ရင့်သန်လာဘို့ ဖြစ်တယ်”

သား။ ။ “စာသမားတွေ ပြောချင်ရာပြောပါစေ ဆရာကြီး။ ကိုယ် လမ်းကိုသာ ကိုယ်ပြုပါခင်ဗျား”

နုပီ။ ။ “ဗမာပြည်က စဉ်းစားဥာဏ် ဘက်မှာ တော်တော် နုသေး တယ်။ ပါဠိ သံကလေးနဲ့ ပြောလိုက်ရင် ဟုတ်တုတ်တုတ် ထင်တတ်ကြ တယ်။ ဆရာ့တပည့်ထဲက လူငယ်တယောက်ကတောင် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့် စဉ်ဟာ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဆိုခြင်းဟာ ဟုတ်ပုံရတယ် ထင်တယ်တဲ့ပြော လာတယ်”

သား။ ။ “ဆရာကြီးက ဘာပြောလိုက်သလဲခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဘာမှမပြောတော့ဘူး။ ဆိတ်ဆိတ် နေလိုက်တော့တာဘဲ။ ဆရာ့ဆီမှာ ၂-နှစ်လောက်ဆည်းကပ်ပြီးမှ စာသမားက တခွန်းပြောလိုက် ရုံနဲ့ ရောင်လယ်လယ် ဖြစ်သွားတယ်ဆိုရင် ဆရာပြောလို့ မောရုံရှိမှာဘဲ”

ဆရာကလက်မှာစိပ်ပုတီးလဲ မကိုင်။ ပါဠိပတ်သားနဲ့လဲ မရေး။ ဥပုသ်
တောင်မှန်မှန်မစောင့်တော့့ ဓမ္မကထိကအနေနဲ့ စွဲဘို့မမြော်လင့်ပါဘူး။

သား။ ။ “ဆရာကြီး ဥပုသ်တော့့ မစောင့်ဘူးလား”

နဲ့ပဲ။ ။ “ဝါတွင်းရယ်၊ သီတင်းနေရယ်လို့ အမှတ်အသား မထား
ဘူး။ စိတ်ပါတဲ့အခါမှာ ဥပုသ်ရက်ရှည် စောင့်တတ်ပါတယ်။ ကိုင်း-
တော်လောက်ပါပြီ။ မောင်တို့သားအဖလာကြတဲ့ ကိစ္စကို ပြောစမ်းပါ
အုံး”

သား။ ။ “အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာအဖြစ် တရားနှစ်ပါးလို့ ဟောတော်မူ
တယ်။ သည်နှစ်ခုဟာအတူတူဘဲ အရေးကြီးသလားလို့ အဖေ့ကိုမေး
ပါတယ်”

နဲ့ပဲ။ ။ “သည်တော့့ အဖေက ဘယ် နှယ်ဖြေသလဲ”

အဖေ။ ။ “ဘုရားဟော ဒေသနာမှာ အဝိဇ္ဇာကို ရှေ့ကထားပြီး
ဟောတဲ့နေရာလဲရှိတယ်။ တဏှာကို ရှေ့ကထားပြီး ဟောတဲ့နေရာလဲ
ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် သည်နှစ်ခုဟာ ဘယ်ဒင်းကပိုပြီး အရေးကြီးတယ်လို့
ရှောက်စစ်မနေပါနဲ့တော့့။ အပြစ်နှစ်ပါး ဆိုသောကြောင့် အတူတူဘဲ
ထားလိုက်ပါတော့့လို့ ဖြေပါတယ်ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာတော့့ အဝိဇ္ဇာကို ရှေ့ဆုံးက ထားတယ်
နော်။ တဏှာကို ဘယ်နေရာမှာ ရှေ့ကထားပြီး ဟောတော်မူသလဲ
ဗျာ”

အဖေ။ ။ “သစ္စာလေးပါးမှာတော့့ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်တယ်။
သမုဒယဆိုတာ တဏှာ-လောဘဘဲ။ ဒါကြောင့် တဏှာကိုအရင်းအမြစ်
အနေနဲ့ ဟောတော်မူတယ်လို့ ဆိုရမယ်မဟုတ်ဘူးလား ဆရာကြီးရယ်”

နဲ့ပဲ။ ။ “ကျွန်တော်က ခင်ဗျားတို့လို စာမတတ်ဘူးဗျာနော်။ စာ
သမား မဟုတ်ဘူး။ သဘာပသမားဘဲ”

သား။ ။ “ကြိုက်တယ် ဆရာကြီး ကျွန်တော်က”

နဲ့ပဲ။ ။ “သမုဒယသည် အကြောင်း၊ ဒုက္ခသည် အကျိုးတရား၊ ထို
ကြောင့် သမုဒယသည်ရေသောက်မြစ်သဘွယ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်လား”

အဖေ။ ။ “ဟုတ်ပါတယ်ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “သစ္စာလေးပါးရှိတယ် မဟုတ်လားဗျာ။ ဒုက္ခနဲ့ သမုဒယ
နှစ်ခုတည်းကို ဆင်ခြင်ရင်တော့့ သမုဒယက အကြောင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆို
နိုင်သော်လဲ သမုဒယကို ပယ်ဖျက်ဘို့အတွက် မဂ္ဂသစ္စာတို့၊ နိရောဓသစ္စာ

တို့က ရှိနေပြန်တယ်မဟုတ်လား။ မဂ္ဂင် ၈ ပါးအရ ကျင့်ကြံ အားထုတ် လို့ နိရောဓဆိုက်မှ သမုဒယ ကုန်ခန်းမယ်မဟုတ်လား။ တနည်းဆိုရင်မဂ္ဂင် (၈)ပါးအရအားထုတ်တော့မှ ဝိဇ္ဇာဥာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး သမုဒယ(တဏှာ) ကုန်းခန်းနိုင်မယ် မဟုတ်ဘူးလား။ ဒါကြောင့်မို့လို့ တဏှာထက်အဝိဇ္ဇာ ကပိုပြီး အရင်းအမြစ်ကျတယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆကယ်။ ကျွန်တော်က စာ သမာမဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းအကျိုးသမားပါ။ ကျွန်တော်မှားရင် လဲပြင်ပေါ့ဗျာ”

အဖေ။ ။ “ဆရာကြီး ပြောခြင်းဟာ သဲ ဒါနဲ့ ကိုက်ညီတယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ သို့သော်လဲ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပထမကျော်စွဲ လောက်အောင် စာတတ်ခဲ့သူ တယောက်တော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒေသနာ တော်အရ မှာတော့ လောဘတို့ သမုဒယတို့ တဏှာတို့ ဆိုတာတွေကို ရှေ့ ကသားပြီး ဟောသားတဲ့ နေရာများလဲရှိပါတယ်”

နုပိ။ ။ “ကျွန်တော်အဘို့ကတော့ စာမနဲ့ လို့ မသိဘူးဗျ။ သို့သော် စိတ်သဘာဝကို ကိုယ်တိုင်လေ့လာအားထုတ်ခဲ့လို့ ကျွန်တော်တွေ့ရသမျှ မှာတော့ ဘယ်လိုဘဲ ဟောဟော တကယ် တကယ်တော့ အဝိဇ္ဇာကို ဝ နံပါတ်အဖြစ်နဲ့ နေရာပေးရမှာချည်းဘဲ ထင်ပါတယ်။ တဏှာကိုအရင်း အမြစ်သားလိုက်ရင် အားထုတ်ရာမှာ လမ်းချော်ကုန်နိုင်တယ်ဗျာ၊ လမ်း ချော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ ကျွန်တော်တွေ့ဘူးပါတယ်”

အဖေ။ ။ “ဘယ်လိုလဲဆရာကြီးရယ်”

နုပိ။ ။ “တဏှာရဲ့ အပြစ်ကိုတော့ မြင်တဲ့လူများ မြင်ကြတယ်။ ဒါ ကြောင့်တဏှာ(Desire)ကို သတ်ရမယ်ဆိုပြီး။ ဟိုဟာကိုရှောင်သည်ဟာ ကိုစွန့် ၊ ခံစားမှုဟူသမျှတွေလို့ အဆင်းရဲခံပြီး၊ တော်တော်ကြီးကြိုးကြိုး စားစား စွန့်ပယ်ကြရှာတယ်။ အိန္ဒိယပြည်မှာ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်ကထဲ က တဏှာသတ်ဘို့ဆိုပြီး အကျင့်တွေအမျိုးမျိုး စမ်းကြတယ်။ လက် မြောက်ထားပြီးပြန်မချဘဲ။ လက်သေသွားတဲ့ ဆီအထိ ကျင့်သူကကျင့် တယ်။ ထိုင်ရာကမထဘဲ။ တင်ပြင်ခွေထဲမှာ မြက်တွေပေါက်နေတဲ့ ဆီအထိ ကျင့်သူကကျင့်တယ်။ အဝတ်အလျှင်းမဝတ်ဘဲ ကိုယ်တုံးလုံးနေသူကနေ တယ်။ ကျင့်ချေးစားပြီး ကျင့်သူကကျင့်တယ် ဒီအကျင့်တွေရဲ့ ရည်ရွယ် ချက်ကဘာလဲဆိုတော့။ တဏှာရာဂ ကုန်ခန်းသွားစေဘို့ အတွက်တဲ့ဗျ။ ဗုဒ္ဓကတော့ သည်ဟာတွေကို အတ္တကိလိမည အကျင့်တဲ့ဗျ သည်နည်းနဲ့ တဏှာရာဂ ကုန်ခန်း မသွားနိုင်ဘူးတဲ့ဗျ”

သား။ ။ “တဏှာမကုန်ပေမင်း။ ရာဂစိတ်တော့ ကုန်ခန်းစေတတ် သလား မဆိုနိုင်ဘူးဆရာကြီး၊ ကျွန်တော်အိန္ဒိယပြည်ရောက်တုန်းကကိုယ် တု်းလုံးနေတဲ့ အကျင့်မျိုးကျင့်တဲ့ ဖက်ရီတွေကို မိန်းမတွေကကြည်ညိုကြ လွန်းလို့ သူတို့ဦးခေါင်းနဲ့ ဝှေ့တာ ဘယ်လိုမှ မရှိခြင်းကို မြင်ခဲ့ရဘူးတယ် ဆရာကြီး။ သူတို့မှာကိလေသာ ကုန်ခန်းနေရော့သလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဆရာတို့ဗမာပြည်က စာမတတ်တဲ့ သာမန်အရပ်သူ အရပ် သားတွေဟာ ကိလေသာဆိုတဲ့ စကားလုံးကို လိင်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စတခု တည်းအတွက်သုံးတတ်ကြတယ်။ ခုနင်ကဖက်ရီဟာ အစာကောင်း အမျိုး မျိုးတွေကိုရှောင်ထားပြီး။ စားပြန်တော့လဲ တလုပ်တဆုပ်ကလေးစားတဲ့ အလေ့ အကျင့်ကလုပ်ထားလို့ မို့ ၊ သူ့ ကိုယ်တု်းလုံးကြီးကို မိန်းမတွေက ဦးခေါင်းနဲ့ ဝှေ့ ၊ ဆံပင်နဲ့ ပွတ်ကြတာတောင်ဘယ်လိုမှမရှိခြင်းကို ကိလေ သာ ခန်းခြောက်နေပြီလို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ စင်စစ်တော့ ကိလေသာခန်း ခြောက်ခြင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကိုမဆိုထားနဲ့ အလောင်းတော်တေမိမင်း ကို ကုမ္မာရီ အပျိုဖျန်းများကအလိုစမ်းတော့ ဘယ် နှယ်မှ မရှိတာတောင် ကိလေသာခန်းခြောက်ခြင်း မဟုတ်သေးပါဘူးမောင်ရယ်”

သား။ ။ “နို့ ဘုရားလဲဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဖက်ရီတွေကတော့ အစားအသောက်ရော့၊ အနေအတိုင်ရော အလေ့ အကျင့်ရော၊ သိပ်ကျင့်ထားလေတော့ကာမရာဂစိတ်ခေါင်းပါးနေ ခြင်းတာဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိလေသာကုန်ခန်းခြင်းမဟုတ်ပါဘူး”

သား။ ။ “တေမိမင်းကကောဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အလောင်းတော် အဘို့ကလေး၊ သံဝေဂဖြစ်ပြီးထိတ်လန့် နေခြင်းအတွက်ကြောင့် သည်စိတ်မျိုးမပေါ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ရမှာဘဲ၊ တကယ် တကယ်တော့ အမြစ်ဖြတ်ခြင်း မဟုတ်နိုင်ပါဘူး”

အဖေ။ ။ “ဒါဖြင့်ဆရာကြီးရယ်၊ ကောင်းတဲ့အစားတွေကို မစားဘဲ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟာအကျိုးမရှိဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒီလိုရှိတယ်လေ၊ ကိုယ် လျှာကိုအလိုမလိုက်ဘူးဆိုပြီး ခြံုး ခြံုးတဲ့သဘောနဲ့ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြစ်ရင်တော့ ကောင်းလိမ့်မလားမဆိုနိုင် ဘူး၊ အမဲသားရှောင်တယ်။ သက်သတ်လွတ်စားတယ်ဆိုခြင်းမျိုးကတော့ ဗုဒ္ဓဝါဒမဟုတ်ပါဘူး။ ဟိန္ဒူဝါဒ တစုနဲ့တစု ကူးစက်လာလို့ မို့ လူ့ ရောင်ဝါးတွေသဘောကျပြီး၊ ‘ကျင့်’ ကြခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာ့ အကြိုက်ကတော့ တွေ့ တာနဲ့ စားမယ်။ အစားကောင်း တလုပ်အတွက်၊

တောင်ရှာ မြောက်ရှာ ဟိုပြေး သည်ပြေး အချိန်ကုန်မခံဘူးဆိုတဲ့ သဘော ထားမျိုးကို အကြိုက်ဆုံးပါဘဲ”

သား။ ။ “ဆရာကြီးဟာ အစားကောင်း ကြိုက်တတ်တယ်လို့၊ နာ မည်တလုံး ထွက်နေပါတကား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “မှန်ပါတယ်လေ။ တသက်တာ မှတ်တမ်းထဲမှာ ဝန်ခံထား ပါတယ်။ ဆရာ့ဖိုးအေက ဘုရင့်စားတော်ခဲ ဖြစ်လေတော့၊ သူ့လျှာကို အမွေခံထားလို့ လားမဆိုနိုင်ပါဘူး”

သား။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “ဘုရင့် စားတော်ခဲဆိုတဲ့လူဟာ အစားအသောက်နဲ့ ပတ် သက်လို့ အကောင်း အဆိုး၊ အပေါ့ အငန် စသည့် အရသာအမျိုးမျိုးကို သူတပါးထက်သိတတ်တဲ့လျှာမျိုးရှိရတယ်။ ကွမ်းတွေစားပြီးလျှာထူကြီးနဲ့ ဖြစ်နေလို့ မိ အပေါ့အငန် အကောင်းအဆိုးကိုလျင်လျင်မြန်မြန် မဆုံး ဖြတ်တတ်ရင် စားတော်ခဲရာထူး ပြုတ်သွားနိုင်တယ်တဲ့”

သား။ ။ “ဆရာကြီးဟာ ခုအထိ သည်လိုဘဲလားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ကောင်းတဲ့အရသာကို ရှာရှာ ဖွေဖွေ တပင် တပန်းလုပ်စား ခြင်းဟာ အချိန်ကုန်ပါတယ်ဆိုပြီး၊ ကြီးပြင်းလာတဲ့အခါမှာ ဒီအကျင့် ပျောက်ဘို့ကြိုးစားလျက်ပါဘဲ။ တဏှာအကြောင်းကနေပြီးဘယ်ချော်ထွက် ပြီးလဲ၊ ခုနစ်က ဘာပြောနေသလဲ”

သား။ ။ “အိန္ဒိယပြည်က ဖက်ရီတွေတဏှာဖြတ်တဲ့နည်းပါဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “အဲ ဟုတ်တယ် ဆရာပြောလိုခြင်းကတဏှာအရေးကြီးတယ် ဆိုပြီး အောင်မြင်တဲ့နည်း။ ချုပ်တည်းဖြတ်တဲ့ နည်းမျိုးတွေဟာ အဟုတ် တကယ်အမြစ်ပြတ်တဲ့ နည်းမျိုး မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြောခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယပြည်ကလူမျိုးသာမက၊ ဗမာပြည် ဗုဒ္ဓဘာသာထဲကတောင် တဏှာ ဖြစ်ဘို့ဆိုတဲ့ အလုပ်ကို ရှေ့ကထားထားပြီး ပြောချင်ကြတယ်”

အဖေ။ ။ “တဏှာက သုံးမျိုးရှိတယ် ဟုတ်လားခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဒါကိုတော့ခင်ဗျားသိတာပေါ့ ကာမတဏှာ။ ဘဝတဏှာ ဝိဘာဝတဏှာဆို မဟုတ်လား။ ကာမတဏှာဆိုရင် ကာမဂုဏ်ခံစားမှုကို အောင်မြီးဖြတ်တဲ့နည်းရှာကြတယ်။ ဘဝတဏှာကျတော့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး အောင်ကြမတဲလဲ။ ဝိဘာဝတဏှာဆိုတာမျိုးကျတော့ ဝေလာဝေးရော။ အဓိပ္ပာယ်ကိုတောင် ကောင်းကောင်းသဘောမပေါက်ကြဘူး”

သား။ ။ “ဝိဘာဝတဏှာ အဓိပ္ပာယ်ကို လင်းပါဦးဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “လောကုတ္တရာခက်ဆစ်ခက်ရာ စာအုပ်ထဲမှာ အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြထားတယ်။ ဖတ်ကြည့်ပေတော့”

သား။ ။ “ဒါဖြင့် ဆရာကြီးရယ် အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဝသေနဒ္ဓေမူလာ နိတုံ စာကဆိုထားတော့ အမြစ်နှစ်ပါးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်လဲမပျက်အောင် တဏှာထက် အဝိဇ္ဇာကပိုပြီး အရင်းကျတယ်ဆိုတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ အယူ အဆလဲ ကိုက်ညီအောင် ဥဒါဟရုဏ်တခု ဆောင်ပြပါဆရာကြီးရယ်”

နဲ့ပဲ ။ “သည်အကြောင်းကို ဆရာကြီးဆထားတာ နှစ်ပေါင်းအတော် ကြာခဲ့ပါပြီ။ စေ့စေ့စပ်စပ် နားထောင်၊ ရှင်းပြမယ်”

သားနှင့်အဖေ။ ။ “ကြားပါရစေ ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “တိုင်တခုကိုစိုက်၊ ကြိုးတစကို တိုင်မှာချည်”

သား။ ။ “ချည်ပြီးပြီ ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “ကျန်တဲ့ကြိုးတစကို ဒုတ်ချောင်းမှာချည်”

သား။ ။ “ချည်ပြီးပြီ။ ကြိုးနှစ်စ စလုံးချည်ထား”

နဲ့ပဲ။ ။ “ဒုတ်ကို လိမ်ပေးလိုက်ရင်ဘာဖြစ်မလဲ”

သား။ ။ “ဒုတ်ကို လိမ်ပေးရင် ကြိုးလိမ်သွားမှာပေါ့ ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ “ကြိုးလိမ်စေဘို့ အတွက် နှစ်စ စလုံးကို လိမ်ပေးဘို့လိုသေး သလား”

သား။ ။ “မလိုပါဘူးဆရာကြီး တိုင်မှာချည်ထားတဲ့ကြိုးစကို လိမ် ပေးဘို့မလိုပါဘူး။ ဒုတ်ကို လိမ်ပေးလိုက်ရင် ကြိုးလိမ်တော့ တာပါဘဲ ခင်ဗျား”

နဲ့ပဲ။ ။ “တိုင်မှာချည်တဲ့ ကြိုးစက အဝိဇ္ဇာ၊ ဒုတ်မှာချည်တဲ့ကြိုး စက တဏှာနဲ့တူတယ်”

သား။ ။ “ရှင်းပါဦး ဆရာကြီး”

နဲ့ပဲ။ ။ အဝိဇ္ဇာဆိုတာမျိုးကတိုင်မှာချည်ထားတဲ့ ကြိုးစလိုဘဲ၊ အသစ် အသစ် ထပ်ပြီးလိမ်ဘို့မလိုဘူး။ သတ္တဝါရဲ့ သန္တံမှာ၊ (ပုထုဇဉ်အနေနဲ့၊) အမြဲတစေ ရှိနေတာဘဲ”

သား။ ။ “တဏှာကတော့ကော ဆရာကြီးရယ်”

နဲ့ပဲ။ ။ “တဏှာကတော့ ဒုတ်ဘက်မှာ ချည်ထားတဲ့ ကြိုးစလိုဘဲ အသစ် အသစ်ထပ်ပြီး လိမ်တတ်တယ်။ အာရုံတခုနဲ့ တွေ့လိုက်၊ နှစ်သက် လိုက်၊ တပတ်လိမ်လိုက်၊ နောက်အာရုံတခုနဲ့ တွေ့လိုက်၊ နှစ်သက်လိုက် ပြန်၊ တပတ်ထပ်ပြီးလိမ်လိုက်ပြန်၊ သံသရာတလျှောက်လုံး တွေ့လာခဲ့သမျှ

အာရုံအပေါင်းကို နှစ်သက်လာခဲ့မိလို့ မိုးကြိုးနဲ့ တူတဲ့ မောင်တို့ဆရာ တို့ရဲ့ နာမ်ခန္ဓာဟာအပတ်ပေါင်းများစွာ လိမ်ထားတဲ့ ကြိုးလိုဘဲဖြစ် နေတော့တာပေါ့”

သား။ ။ “နားလည်ပြီ ဆရာကြီး၊ တိုင်ဘက်က အဝိဇ္ဇာနဲ့ တူတဲ့ ကြိုးစက အသစ်အသစ်လိမ်နေခြင်း မဟုတ်ဘူး။ ဒုတ်မှာချည်ထားတဲ့ တဏှ(ကြိုးစ)ကသာ၊ အသစ်အသစ် လိမ်နေခြင်းဖြစ်တယ်နော်ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပြီ သို့သော် တိုင်ဘက်ကကြိုးစက အသစ်မလိမ် သော်လဲ ဒုတ်ဘက်က ကြိုးစလိမ်မှုအတွက် အထောက်အခံပြုပေးထား တယ်”

သား။ ။ “ဘယ်လိုလဲ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “တိုင်ဘက်က အစကို ဖြေပေးလိုက်လို့ ရှိရင် ဒုတ်ကိုလိမ် သော်လဲ ကြိုးမလိမ်နိုင်တော့ဘူးမဟုတ်လား”

သား။ ။ “ဟုတ်ပေတယ် ဆရာကြီးရေ၊ ကျွန်တော်သဘော ပေါက်ပြီ”

နုပီ။ ။ “လောကဓံ အတိုက်ခံရခြင်းဟာဒုတ်ဘက်က၊ တဏှဘက်က ကြိုးစလိုပေါ့။ သို့သော် တိုင်ဘက်မှကြိုးစကို ဖြုတ်ထားလိုက်ရင် ကြိုး ဟာမလိမ်နိုင်တော့ဘူး ဟုတ်လား”

သား။ ။ “ဟုတ်လိုက်လေ ဆရာကြီးရယ်”

နုပီ။ ။ “အာသဝေါကုန်ခန်းပြီးဖြစ်တဲ့ ဘုရားရဟန္တာများမှာလဲ တပါးနဲ့တပါး အချင်းချင်း ပုဂ္ဂလသပ္ပာယ်ဖြစ်မှု အစရှိတဲ့ ခင်မင်မှုမျိုး ကလေးတွေ ရှိကြရဦးမှာဘဲ။ သို့သော် သူတို့မှာတော့တိုင်မှာချည်တဲ့ကြိုး စကို ဖြေထားသလို အဝိဇ္ဇာကင်းစင်ပြီး ဖြစ်ကြလို့ မို့ ကြိုးဟာထပ်ပြီး မလိမ်နိုင်တော့ဘူးလို့ နားလည်ကြရမယ်”

သား။ ။ “နားလည်ပြီ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “သည်တော့ခါ တိုင်ဘက်ကကြိုးစကို ဖြေဘို့အလုပ်ဟာ ဒုတ်ဘက်ကကြိုးစကိုမလိမ်စေဘို့ထက် အရေးကြီးတယ် မဟုတ်ဘူးလား”

သား။ ။ “အရေးကြီးပါတယ်ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “တဏှာ ကုန်ခန်းဘို့အလုပ်ထက် အဝိဇ္ဇာပျောက်ပြီး ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ်ရဘို့ အလုပ်ကပိုပြီး အရေးကြီးတယ်မဟုတ်ဘူးလား”

သား။ ။ “မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “မှတ်ထားပါ။ တဏှာ သက်သက်ကုန်ခန်းအောင် လုပ်တဲ့ နည်းရယ်လို့ မရှိနိုင်ဘူး။ အဝိဇ္ဇာပျောက်ပြီး ဝိဇ္ဇာဥာဏ်ရမှ တဏှာကုန် ခန်းနိုင်ပါတယ်”

အဖေ။ ။ “ကျွန်တော် စောဒကတခုတက်ပါရစေ ဆရာကြီး”

နုပီ။ ။ “ပြောပါဗျာ”

အဖေ။ ။ “အကျင့်သက်သက်ဖြင့် တဏှာ မကုန်ခန်းနိုင်ဘူးလား ခင်ဗျာ”

နုပီ။ ။ “ဟုတ်ပေတယ်ဗျာ။ ။ ကျွန်တော်သတိရလာပြီ။ မောနေယျ အကျင့်ဆိုတာ တခုတော့ ရှိပေတယ်။ ဇိနတ္ထပကာသနိကျမ်းအရ ကြည့် ရတော့ မောနေယျပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သက်သက်ဖြင့် အာသဝေါ ကုန်ခန်းတဲ့ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်သွားဟန်တူတယ်။ ကျွန်တော်လဲမောနေယျအကျင့် အကြောင်းကို တော်တော်စဉ်းစားဘူးပါတယ်။ သို့သော် ဘုရားတဆူမှာမှ မောနေယျအကျင့်မျိုးနဲ့ အကျွတ်တရားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ တပါးသာ ရှိ တယ် ဆိုတာကြောင့် ဒီ ဟာ ကို တော့ ချွင်းချက်အနေနဲ့ ချန်ထား လိုက်မှ တော်လိမ့်မယ်ထင်တယ်”

သား။ ။ “အဖေတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တော့ ကြိုးလိမ် ပု ဥဒါဟရုဏ်ကို ကျေနပ်ပါပြီ ဆရာကြီးခင်ဗျာ”

အဖေ။ ။ “ငါလဲကျေနပ်ပါတယ်ကွယ်။ ဆရာကြီးက ပြရုပ်ဥပမာ ဆောင်တဲ့နေရာမှာ တော်တော်ထင်ပေတာဘဲ။ ညီအကိုသုံးယောက်တို့ ပန်းချီဆရာတို့ ဒိဋ္ဌလောက။ အိမ်မက်လောကတို့ဆိုတဲ့ ပြရုပ်ဥပမာမျိုး ကို ငါတို့ စာသမားတွေတင်ပြတတ်တဲ့မလွယ်ပေဘူးကွ”

သား။ ။ “အဖေတို့က ဆရာကြီးလို တကယ်သဘောပေါက်အောင် ကိုယ်တိုင်စုံစမ်း အားထုတ် ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်း မရှိလို့ ဖြစ်မှာပေါ့။ စာမတတ်ဘူးသာဆိုတယ်။ ဆရာကြီးက စာတော်တော်နဲ့ ပေသားဘဲ”

နုပီ။ ။ “မောင့်အဖေလိုတော့ စာကြီးပေကြီးတွေ မသင်ဘူးပါ ဘူး။ သူတို့လူစက သင်အံလေ့ မရှိတဲ့ သူတို့ထဲက နိကယ်ကျမ်းလောက် သာ ဖတ်ရှုလေ့ လာမှတ်သားလေ့ ရှိပါတယ်”

သား။ ။ “သာဓုပါဘဲ ဆရာကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်လဲဖတ်ပါမယ်”

